

DUNAKESZI POLITIKATÖRTÉNETE ÉS A TELEPÜLÉS FEJLŐDÉSE 1950 UTÁN

Bevezetés

Az egypártrendszerre való átállás végeztével az állampárt és annak vezetője, Rákosi Mátyás elérkezettnek tartotta az időt arra, hogy a korábbi helyi közigazgatási rendszert szovjet mintájú, centralizált tanácsrendszerrel váltsák fel. Az volt a cél, hogy a helyi autonómia minden formáját megszüntessék, a helyi államhatalmi és közigazgatási szerveket pedig egyszerűen a központi hatalom karjává tegyék. Jogi alapjuk az 1949-es alkotmány 30. §-a volt, amely kimondta, hogy a tanácsok alkotják az államhatalom helyi szerveit. Meghatározta ezek öt szintjét is: létrejöttek a megyei, a járási, a városi, a községi és a városi kerületi tanácsok.¹ Működésüket jogi szinten, részletesen az 1950. évi I. törvény (első tanács törvény) határozta meg. Eszerint a megyék számát a korábbi 25-ről 19-re csökkentették, a beolvasztott megyék székhelyei elvesztették korábbi jogosultságait, egyáltalán mindenféle alsóbb szintű jog megszűnt. Budapestet és az akkori agglomerációt alkotó hét várost és tizenhat községet egybeolvasztották. Sem önálló jogkörökkel, sem saját anyagi eszközökkel nem rendelkeztek, így akkor sem lett volna lehetőségük önálló kezdeményezésekre, ha a központi hatalom nem igyekezett volna minden eszközzel elfojtani ezeket. A tanácsi hierarchia csúcán a fővárosi, illetve a megyei tanácsok álltak. Ezek felett elvben az Országgyűlés és a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gyakorolt felügyeletet, a valóságban azonban a kormány (Minisztertanács), illetve azon belül a Belügyminisztérium felügyelte a területet. A járási tanácsok alkották a hierarchia második, a községi, városi és a fővárosi kerületi tanácsok pedig a harmadik, legalsó szintjét. Az egyes szintek egymásnak, valamint a központi hatalomnak alárendelve működtek.²

A tanács vezető szerve a Végrehajtó Bizottság (vb) volt. A tagokat a tanácsülés (a megválasztott tanács tagok döntéshozó szerve) választotta. Községek esetében a vb választotta meg az elnököt, magasabb szinteken a tanácsülés választotta meg a tanácselnököt és helyettesét/helyetteseit, akinek a pozíciója a korábbi polgármesternek/bírónak feleltethető meg – természetesen jóval kisebb hatáskörrel. A vb tagjait ugyancsak a tanácsülés választotta, a Népfront helyi szervezeteinek javaslata alapján. Az apparátus munkáját a Végrehajtó Bizottság titkára (vb-titkár) irányította, amely pozíció a jegyzőihez volt hasonló. A vb kettős alárendeltségben működött, egyrészt a helyi tanácsülésnek, másrészt a felettes (járási, megyei) vb-k is ellenőrizték.³

Az első tanács törvény előírásai szerint a tanács tagokat négyévente, közvetlenül választották (már amennyiben a korszak voksolásai válasz-

¹ CSÉPAINÉ, 2011. 137.

² CSÉPAINÉ, 2011. 138.

³ ROMSICS, 2002. 339–340.

tásnak tekinthetők). Az első tanácsválasztásokat 1950. október 22-én tartották. A korszaknak megfelelően magas, közel 100%-os részvételi arány mellett a választók 98%-a a Népfront jelöltjeit választotta.⁴

A második tanácstörvény (1954. évi X. tv.) jó néhány területen hozott változást. Létrehozta a megyei jogú városi jogállást, amely a korábbi törvényhatósági jogú városnak felelt meg (ekkor Miskolc, Debrecen, Pécs és Szeged tartozott ebbe a kategóriába). A tanácstagok választásánál a listás rendszerről áttértek az egyéni választókerületi rendszerre (városok esetében). Emellett meghatározta a tanácstagok jogait és kötelezettségeit, valamint részletesebben megfogalmazta a tanács, a vb és a tanácsi vezetők hatáskörét. Ugyanakkor nem bővítette a helyi autonómiát semmilyen tekintetben, és a szoros centralizáción sem enyhített.⁵

A korszakban született további jogszabályok (a Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1965. évi 8. törvényerejű rendelete, az 1971. évi I. tv. [harmadik tanácstörvény]) nagyrészt csak kisebb változásokat hoztak. Két alapvető folyamatot azonban meg kell említeni. Egyrészt a felügyelet kérdését, amely egyre inkább kétfelé ágazott: a tanácsülések felett az Országgyűlés és az Elnöki Tanács, míg a vb-k (és rajtuk keresztül az egyre növekvő számú szakigazgatási szervek) felett a Minisztertanács, illetve az egyes szakminisztériumok gyakoroltak ellenőrzést. Ennek következtében a hatvanas-hetvenes években különböző központi döntések jó néhány terület működtetését adták a tanácsok kezébe (elsősorban községpolitikai fejlesztési, lakásépítési és kommunális, esetleg kisebb iparpolitikai ügyekben), ráadásul az ekkor zajló urbanizációs folyamat következtében egyre növekedett a városok és városi lakosok száma. A fentebb említett, a tanácsoknak átadott feladatok azonban nehezen voltak elláthatók olyan szűk mozgástérrel, amelyet a centralizmus elvét a korszak egészében fenntartó központi kormányzat biztosított. Ezt a problémát csak az elvi álláspont megváltoztatásával (az önkormányzatiság elismerésével és bővítésével) lehetett volna kezelni, ez azonban az 1980-as évek közepéig még teoretikusan sem merült fel sem a kormányzat, sem az állampárt kereteiben – akkor pedig már késő volt.⁶

Az első tanácsi ciklus (1950–1954)

Politikatörténet

Dunakeszi Község Tanácsának alakuló ülése 1950. október 27-én zajlott le a helyi Kultúrház nagytermében. A tanácsi választások során 88 tanácstagot és 36 póttagot választottak meg.

⁴ ROMSICS, 2002. 339.

⁵ CSÉPAINÉ, 2011. 138.

⁶ CSÉPAINÉ, 2011. 139.

**1. táblázat: Dunakeszi Község Tanácsának 1950-ben
megválasztott tagjai⁷**

Agócs István	Hubina Lajos	Nagy Gyula
Árvai Józsefné	Puskás Ferenc, id.	Nahóczky János
Asztalos József	Bán Mihály, ifj.	Pál István
Asztalos József	Bényi Sándor, ifj.	Papp János
Bakai József	Blaskó Ferenc, ifj.	Papp János II.
Balogh József	Dobos Józsefné, ifj.	Papp Jánosné
Bánszky Pál	Dobos Pál, ifj.	Pintér István
Batári Imréné	Koncsik István, ifj.	Pollák István
Bencs József	Lipniczky Mihály, ifj.	Popol Mihály
Blaskó Lajos	Vincze József, ifj.	Reizinger Lajosné
Bleischer Vilmos	Ilovai János	Schreiber Miklós
Bukovszky Sándorné	Jobbágy Pálné	Sipos János
Czirfusz József	Jóvér József	Stanga György
Csarni Árpádné	K. László István	Straub Károlyné
Dukai Sándorné	Kiss István	Szabó Ferencné
Eke Gáspár	Kónya Ferenc	Szabó György
Erdélyi József	Kostyál István	Széchényi István
F. Szabó József	Kovács Mihály	Szekeres Mihály
Fekete Sándor	Kovács Sándor	Sziráki György
Forró István	Körmendi Rezsőné	Sziráki József
Garamvölgyi József	Kövesdi László	Tarcsai András
Gerhát László	Kövesi Mór	Tolvaj János
Gyurkovszky Ferenc	L. Veres József	Tóth István
Hajdu Balázs	Laseczky József	Varga István
Holló Mátyás	László Györgyné	Vendrei Ottóné
Hopp János	László János	Veres József
Horváth Józsefné	Lengyel György	Vigh János
Horváth Pál	Lengyel János	Viktor József
Hubalik Károly	M. Tóth József	Zámboly Franciska

A Magyar Államvasutak zenekara által eljátszott *Himnusz* után a Népfrent helyi elnöke rövid megnyitóbeszédet tartott, amelyben elismételte a kor összes toposzát, a felszabadító szovjet hadsereg dicséretétől kezdve a Magyar Dolgozók Pártja (MDP) és Rákosi Mátyás vezetéséig, ami – a szónok szerint – „*lehetővé tette a régi társadalmi rendszerből ránk maradt közigazgatás átszervezését*”. Elmondása szerint a megalakuló tanácsokkal a „*dolgozó nép*” vette át és gyakorolja a hatalmat, közvetlenül részt vesznek az ügyek intézésében és ellenőrzésében. A megnyitó beszéd után felkérte Nagy Gyulát a tanácsülés jegyzőkönyvének vezetésére, A. Lengyel Jánost és Laseczky Józsefet pedig hitelesítőknak. Ezután ismertette a Népfrent javaslatát a Végrehajtó Bizottság tagjaira. Összesen 9 vb-tagot válasz-

⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 1. DKT JKv, 1950. október 27.

tottak, akiket egyhangú szavazással fogadtak el: Bukovszky Sándornét, Vendrei Ottónét, ifj. Vincze Józsefet, Straub Károlynét, Nagy Gyulát, id. Papp Jánost, Garamvölgyi Józsefet, ifj. Papp Jánost és Reizinger Lajosnét. A Végrehajtó Bizottság elnöki posztjára Bukovszky Sándornét, elnökhelyettesnek Vincze Józsefet, titkárnak pedig Nagy Gyulát választották meg. A tisztségviselők megválasztása után a járási tanács képviselője, Királyházi Géza tartott beszédet, amelyben ismertette a megválasztott tanács feladatait. Elsődleges feladatnak nevezte a község gazdasági, kulturális és társadalmi építését, a mezőgazdaság szocializálását, az ekkor már országsszerte folyamatban lévő termelőszövetkezetesítést, kulturális téren pedig az analfabetizmus teljes felszámolását. Ezután az alagi, a műhelytelepi és a dunakeszi általános iskolák úttörői köszöntötték a vb-t, majd egymás után a szülői munkaközösségek, és a korszak tömegszervezetei (Dolgozó Ifjúság Szövetsége [DISZ], Magyar Nők Demokratikus Szövetsége, Kisiparosok Országos Szövetsége [KIOSZ]) helyi csoportjainak képviselői mondták el üdvözlő beszédeiket. Az alakuló ülést Bukovszky Sándorné megválasztott vb-elnök beszéde zárta.⁸

A tanács megalakulása utáni első ülés tipikusan korszakbeli politikai ügyben ült össze. Nem volt ez más, mint a Szovjetunió megalakulásához vezető 1917. őszi orosz forradalom (Nagy Októberi Szocialista Forradalom [NOSZF]) 33. évfordulója 1950. november 7-én, amelyről a tanács ünnepi ülésen emlékezett meg.⁹ Az ünnepi ülés felszólalói tovább szinte egy kaptafára épülő beszédekkel köszöntötték a forradalmat, így a Járműjavító, a pedagógusok, a KIOSZ és a DISZ képviselői. Nagy Gyula vb-titkár még dísztávirat küldését is javasolta, Vincze József elnökhelyettes pedig az ünnep alkalmából munkaversenyre hívta Fót községet: javasolta, hogy az őszi mélyszántást november 11-re fejezzék be. Az ünnepi ülést az *Internacionálé* zárta.¹⁰ Az év hátralévő részében megszervezték a tanács állandó bizottságait, összesen 8 területen: pénzügyi, mezőgazdasági, kereskedelmi és közellátási, ipari, építési, közegészségügyi és oktatási állandó bizottságot állítottak fel. Mindegyik élén elnök, valamint elnökhelyettes állt, rajtuk kívül pedig minden bizottságban 5-5 tanácsstag tevékenykedett.¹¹

Az 1951-es év területi veszteséggel kezdődött Dunakeszi számára: a január 29-i tanácsülésen Nagy Gyula ismertette, hogy a történelmileg kialakult községi határok nem felelnek meg sem az ott lakó, vagy ott birtokos népességnek, sem pedig a közigazgatás érdekeinek, ezt pedig a kormányzat rendezni kívánja. Dunakeszi esetében Kisalag külterületi település okozott problémát, amely közigazgatásilag a községhez tartozott, bár négy kilométerre volt tőle, Fóthoz viszont közel feküdt. Emiatt nem javasolta önálló községgé alakítását, hanem a közeli Fótújfalu vasútál-

⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 1-3. DKT JKv, 1950. október 27.

⁹ A Nagy Októberi Szocialista Forradalom a korabeli orosz naptár szerint októberben, az Európa más részein eddigre már régen elterjedt Gergely-naptár szerint november 7-én zajlott le.

¹⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 4-5. DKT JKv, 1950. november 7.

¹¹ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 15-16. DKT JKv, 1950. december 28.

lomásra hivatkozva, amely révén „bekapcsolódik az ország vérkeringését jelentő közlekedési hálózatba”, valamint mert orvosi rendelője, gyógyszerháza és piaca egyaránt Fóthoz esik közelebb, tanácsi határozatban Kisalag területének Fóthoz csatolását javasolta. A tanács megszavazta az indítványt, a terület február 15-től Fóthoz tartozott.¹² A terület tanács-tagját, Reizinger Lajosné november 22-én visszahívták a vb-ből, helyét Körmeny Rezsőné foglalta el.¹³

Ebben az időszakban érte el első tetőpontját az országos tsz-esítési kampány, ami Dunakeszit sem hagyta érintetlenül. A mezőgazdasági bizottság 1951. március 7-én tett jelentésében elmondta, hogy a községben már három termelőszövetkezeti csoport is alakult: a Szabadság tszcs. 50 taggal 300 kataszteri holdon, az Újbarázda tszcs. 34 taggal 283 kataszteri holdon, valamint a Rákóczi tszcs. 34 taggal 195 kataszteri holdon.¹⁴ Szintén komoly jelentőséggel bírt az alapvetően agrárius községben a begyűjtés megszervezése, amelyre külön állandó bizottságot állítottak fel Pallagi Józsefné tanács tag elnökletével, akit az év végén a vb tagjává is választottak.¹⁵ Ez mutatja, mekkora jelentőséggel bírt a begyűjtés terv szerinti végrehajtása.

A tanács október 21-én ünnepelte meg egyéves fennállását, amelyen a vb-elnök beszámolt az elmúlt évben elvégzett munkáról, amelyen ismertette a begyűjtési eredményeket. Bejelentette, hogy a még hátralévő mennyiség minden termékben olyan csekély, hogy november 7-ig mindenképpen teljesíteni fogják. Dicsérte a dunakeszi gazdákat, hogy jó példával jártak elől az aratásnál, a békekölcsön jegyzésénél, a beadásoknál és a mezőgazdasági munkák határidőre teljesítésénél. Még nemzetközi politikai ügyeket is érintett: az ekkor már több mint egy éve zajló koreai háborúval kapcsolatban elmondta, hogy „a koreai nép hős szabadságharca [...] a mi hazánk megvédéséért is folyik”. Az ilyenkor szokásos hozzászólások és felajánlások elhangzása után a tanács határozatot fogadott el arról, hogy

*„a tanácsválasztások évfordulója alkalmából tartott ünnepi tanácsülésről táviratban üdvözli a magyar dolgozó nép szeretett vezérét, Rákosi elvtársat, melyben biztosítja, hogy még fokozottabban teljesíti a dolgozó néppel szembeni feladatát a béke megvédése, az öt éves terv megvalósítása, a szocializmus építése és ezen keresztül a dolgozó nép felemelkedése érdekében”.*¹⁶

Az 1952. év első tanácsülésének kezdetén Bukovszkyné vb-elnök bejelentette, hogy a Minisztertanács és az MDP Központi Vezetősége határozatban szüntette meg, és szabadította fel a mezőgazdasági termékek forgalmazását, eltörölve ezzel az egy évvel korábban bevezetett

¹² MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 22–23. DKT JKv, 1951. január 29.

¹³ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 69. DKT JKv, 1951. november 22.

¹⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 30. DKT JKv, 1951. március 7. Erről ld. a *Dunakeszi gazdaságtörténete 1950 után* c. fejezetet.

¹⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 33. DKT JKv, 1951. március 7.

¹⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 71–72. DKT JKv, 1951. október 21.

jegyrendszert. Beszéde végén összehasonlította a helyzetet a nyugati államokkal, ahol szerinte

„csökkentik a fejadagokat, gazdasági válság fenyegeti őket, addig mi a Szovjetunióra és a népi demokráciák szolidaritására támaszkodva bátran foghatunk hozzá ilyen rendszabályokhoz”.

Ugyanezen a tanácsülésen hívták vissza a tanácsból is a Kisalagon megválasztott tagokat (Reizinger Lajosné, Holi Ferenc), és helyettük id. Szép Károly és Nagy Etelka póttagokat hívták be.¹⁷

Az év elején tobzódtek a szimbolikus politikai epizódokban: a február 9-ei tanácsülésen több, gazdálkodással foglalkozó tanácsstag is felajánlotta, hogy Rákosi 60. születésnapjára teljesítik első negyedévi baromfi- és tojásbeadási kötelezettségüket. Bukovszkyné felkérte a tanácsstagokat, hogy ezen alkalomból indítsanak egymás között versenymozgalmat, és tegyenek a teljes község nevében felajánlást az első negyedévi begyűjtési terv ezen időpontra való teljesítéséhez. Erre sor is került, még hozzá határidő előtt: a következő ülésen, 1952. március 6-án már két tanácsstag kivételével mindenki „megtette kötelességét”. A „jutalom” nem is maradt el: április 4-e alkalmából Bukovszkyné megkapta a Magyar Népköztársasági Érdemérem ezüst fokozatát.¹⁸

Az év további tanácsülésein legnagyobb részben mezőgazdasággal kapcsolatos kérdéseket tárgyaltak. December 6-án, az utolsó ülésen azonban egy új kezdeményezés került napirendre. A Népművelési Állandó Bizottság elnöke, Burger Arnoldné tanácsstag elmondta, hogy *Szabad Föld Téli Esték* címmel előadásorozatot szerveznek, amelyen keresztül a községi gazdák

„megismerkedhetnek a legfejlettebb agrotechnikai módszerekkel és alkalmuk nyílik ezek elsajátítására, ezen keresztül a több- és jobbtermelés (sic!) elősegítésére”.

Az első előadást december 12-re tervezték. Kérte a tanácsot, hogy segítsenek a közönségszervezésben, amelyre több tanácsstag részéről ígéretet is kapott.¹⁹

1953. március 5-én meghalt Sztálin. Három nappal későbbi temetésekor a keleti tömb összes államában megemlékezéseket tartottak. Nem volt ez másképp Dunakeszin sem, ahol a tanács rendkívüli ülésen emlékezett meg a Gazdáról, a beszédet a még az előző év októberében Vincze József helyére megválasztott Csarni Árpádné vb-elnökhelyettes tartotta. A tanács határozatban fejezte ki gyászát a vezér halála miatt.

¹⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 77., 79–80. DKT JKv, 1952. január 12.

¹⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 81–82. DKT JKv, 1952. február 9.; MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 85. DKT JKv, 1952. március 6.; MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 89. DKT JKv, 1952. április 10.

¹⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 1. köt. 124–125. DKT JKv, 1952. december 6.

Hamarosan érezni lehetett azonban, hogy új szelek fújnak: júniusban Nagy Imre foglalta el a miniszterelnöki széket, és meghirdetett kormányprogramja erőteljes hatást gyakorolt az egész országra, így Dunakeszire is. Bukovszkyné augusztus 8-ai beszámolójában összesen öt alkalommal hivatkozott az új kormányprogramra, az év hátralévő részében pedig egyetlen tanácsülésen sem felejtette el méltatni. Részletesen ismertette azokat a rendelkezéseket, amelyek erőteljesen jobbítottak a lakosság életkörülményein, elsősorban a liszt-, cukor- és zöldségellátás javítását, valamint a korábbi adó- és beadási hátralékok eltörlését emelte ki. Természetesen tovább szorgalmazta a mezőgazdasági tervek mielőbbi teljesítését, szintén a kormányprogramban meghatározott célokra hivatkozva.²⁰

Ugyancsak jól mutatja a politikai viszonyok enyhülését, hogy a következő tanácsülésen már bátorította a tanácstagokat, hogy bírálják a Végrehajtó Bizottság munkáját, mert

„csak így tudja munkáját megjavítani, így tud a dolgozók kívánságának megfelelően helyesen irányítani”.²¹

Az év végére még tovább ment: már a tanácstagokat, sőt a lakosságot is kérte a tanács munkájának bírálatára, tanácsi határozatot is elfogadtak december 12-én, amely szerint

„a tanács és a lakosság közötti helyes viszony megvalósítása érdekében maradéktalanul érvényt kell szerezni a törvényesség betartásának. Szem előtt kell tartani a dolgozók jogainak oltalmazását és tiszteletbentartását (!).”²²

Bár nem akarták hagyni, hogy esetleg „elkanászodjanak”, a következő sorban ugyanis kimondták, hogy

„érvényt kell szerezni a törvények, rendeletek tiszteletbentartásának, valamint hogy az állam iránti kötelezettségeknek fegyelmezetten tegyenek eleget”.²³

Utóbbi szófordulatot (az állam iránti kötelezettség) ekkor kezdték el nyakra-főre használni a beadási kötelezettség helyett. De ebben is enyhült a korábbi szigor: 1954 elején már csak 1-2 nem megfelelően teljesítő nevet ismertették a tanácsülésen, szemben a korábbi időszakkal, amikor minden elmaradót nyilvánosan megszégyenítettek.²⁴

Ugyanebben az évben kerültek először a tanács elé szociálpolitikai kérdések. A szociálpolitikai bizottság elnöke, Varga Vilma tanácstag

²⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 8. DKT JKv, 1953. március 8.; MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 30–31. DKT JKv, 1953. augusztus 8.

²¹ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 34. DKT JKv, 1953. szeptember 5.

²² MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 45. DKT JKv, 1953. december 12.

²³ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 46. DKT JKv, 1953. december 12.

²⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 55. DKT JKv, 1954. március 19.

ismertette Nagy Imrének az MDP III. kongresszusán megállapított téziseit, miszerint a szociálpolitikai, oktatási és egyéb kérdések jelentősen háttérbe szorultak a korábbi időszakban, és megjegyezte, hogy ez Dunakeszin is így történt. Miután részletesen és kimerítően ismertette az általa irányított bizottság eddig elvégzett munkáját, elismerését fejezte ki az iránt, hogy a kormány által rendelkezésre bocsátott szociálpolitikai keretösszegek jóval meghaladták az 1953. évi szintet. A tanács ezen felül felhatalmazta a vb-t, hogy szükség esetén póthitelt vegyen igénybe az e területen végrehajtandó fejlesztések finanszírozására.²⁵

Eközben igyekeztek tovább javítani a tanács és a lakosság közötti viszonyt. Az Országgyűlés által hozott törvénynek megfelelően, az augusztus 7-ei ülésen Nagy Gyula vb-titkár javaslatára határozatot hoztak arról, hogy a lakosság észrevételeivel, bírálatával segítheti az államapparátus munkáját, felhívhatja a figyelmet különböző problémákra, esetleg javaslatokat tehesen különböző területeken. Jól jellemzi a feszült hangulatot, hogy a vb-titkárnak külön kellett hangsúlyoznia, hogy

„a törvény értelmében mindenki bátran, félelem nélkül elmondhatja, sőt el is kell mondania észrevételeit, az állami szervek pedig kötelesek meghallgatni és a szükséghez képest intézkedni”.²⁶

Ebben az időszakban, 1954 őszén került az Országgyűlés elé a második tanácstörvény tervezete. Ezt a törvénytervezetet Dunakeszi tanácsa szeptember 17-ei ülésén vitatta meg. Nagy Gyula ismertette az új törvénytervezet fontosabb pontjait. Hangsúlyozta, hogy jelentősen megváltozik a tanácsok hatásköre, önállósági foka, valamint hogy a törvénytervezet a tanácsot, mint államhatalmi szervet elszigeteli a vb-től, amely igazgatási, ügyintéző, végrehajtó szervként működik. Ez természetesen a korszakban csak papíron volt így. Végül bejelentette, hogy a községben kisgyűléseken ismertetik a tervezetet, hogy a hamarosan következő tanácsválasztásokra felkészítsék a lakosságot. Néhány kisebb javaslat megtétele után a tanácsülés a tervezetet elfogadta.²⁷

A választásokra való felkészülés tovább folytatódott. Október 9-én Bukovszkyné bejelentette, hogy megalakult a Hazafias Népfront (HNF) községi szervezete, ismertette feladatait, és kérte a tanácsstagokat, hogy segítsék a szervezet munkáját.²⁸

Településfejlődés

Az állampárt átfogó társadalmi transzformáció keretében emelni akarta az életszínvonalat, illetve a lakosság egészét érintő életmódváltozás

²⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 64–66. DKT JKv, 1954. június 12.

²⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 72. DKT JKv, 1954. augusztus 7.

²⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 76. DKT JKv, 1954. szeptember 17.

²⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 78–79. DKT JKv, 1954. október 9.

végrehajtását tűzte ki célul: jelszó lett a korszerűsítés, azon belül a villamosítás is. Az áramellátás minél szélesebb körű kiépítése országos projekt volt, annak során kiemelkedő jelentőségű volt az, amikor 1963-ban az ország utolsó addig villanyárammal nem rendelkező községét, Aporligetet is rákapcsolták a hálózatra.²⁹

Infrastrukturális fejlesztések. Az első tanácsi ciklus (1950–1954) alatt igen szerény eredményeket könyvelhetett el Dunakeszi Tanács vezetése. 1950 végén tervbe vették a közvilágítás rendezését, illetve az állami kézbe került vízvezeték bővítését is. Utóbbi hitelből szándékozták megoldani. Továbbá elhangzott a községi tanács ülésén az is, hogy előkészületekbe kezdtek a tervezett kultúrotthon felállítása érdekében.³⁰ Ezek azonban ebben a korszakban csak tervek maradtak.

Kultúra és művelődés. 1951-ben ötszáz kötetes Községi Könyvtár nyílt a Petőfi Sándor Művelődési Házban, amelynek állománya lassan gyarapodott, és csak a művelődési központ későbbi átépítése során válhatott lehetővé a szabadpolcos rendszer kialakítása is. A művelődési ház udvarán színi előadásokat is tartottak.

Ugyanebben az évben a szovjet hadsereg által jóvátétel címen rekivírt Dunakeszi Konzervgyár visszakerült magyar irányítás alá, ezt követően egy újabb felívelő korszak kezdődött az üzem történetében, ami munkalehetőséget teremtett az ott dolgozóknak és a mezőgazdaságban tevékenykedőknek egyaránt.³¹

A második tanácsi ciklus (1954–1958)

A választások 1954. november 28-án rendben lezajlottak, az új tanács alakuló ülésére 1954. december 4-én került sor, L. Veres József korelnök elnökletével. Dr. Tésenyi Ferenc, a HNF képviselője és Veres korelnök javaslatára öttagú mandátumvizsgáló bizottságot állítottak fel Asztalos József, Blaskó Lajos, Rajkai Pálné, Molnár József és Somlai István részvételével, akik megvizsgálták és érvényesnek találták a 72 megválasztott tanácstag mandátumát.

²⁹ A témára bővebben ld. ISPÁN Ágota Lídia: *Faluvillamosítás Magyarországon 1945 után*. In: *Múltunk*, 57. (2012) 1–2. sz. 125–127.

³⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 1. kötet 14. DKT JKv, 1950. december 28.

³¹ KELEMEN–PAPP, 1975. 94–95. A könyvtár 1961-ben is csak 1058 kötetet számlált, főállású könyvtárhoz pedig 1964-ben jutott, dr. Kardos Józsefné személyében. SOLYMOSI László: *Január elsejétől új helyen. Tizenhatezer kötet, ezeröttszáz kölcsönző*. In: PMH, 17. (1973) 304. sz. 13. (1973. december 30.); CSOMA–LÓRINCZ, 2011. 1. Konzervgyárról ld. *A dunakeszi konzervgyár 1945 után c. fejezetet*.

2. táblázat: Dunakeszi Község Tanácsának 1954-ben megválasztott tagjai³²

Asztalos József	Forró Imre	Körmendy Rezsőné	Pusztai József
Bardócz Béláné, dr.	Forró István	Kubicsek Istvánné	Rajkai Pálné
Bencs József	Gál Mihály	L. Veres József	Ritz Sándor
Bisztrán Sándor	Gelencsér István	Ladányi Lajosné	Somlai István
Blaskó Ferenc	Győrvári Ferencné	Lakatos Andrásné	Stanga Györgyné
Blaskó Lajos	Hegedűs János	Lengyel János	Stoll Józsefné
Boda Tibor	Hollósi Károlyné	Lengyel Mihály	Straub Károlyné
Bóka Józsefné	Horváth Józsefné	Lenkei Endre	Szántó János
Bukovszky Sándorné	Hovány Antalné	Markó István	Szász Károlyné
Csetényi Ferencné	Juhász Lenke, dr.	Merényi Antal	Szénási Imréné
Dézsi Jánosné	Kardos József, dr.	Mészáros György	Szőcs József
Eke Gáspár	Kádár János	Molnár István	Tálos György
Erdélyi Józsefné	Kiss Ferenc	Molnár József	Tésenyi Ferenc, dr.
Fábián Lajos	Kondás Istvánné	Nagy Gyula	Tóth Györgyné
Fácán Mihály	Kónya Ferencné	Pandur József	Ungvári Jenő
Farkas Sándorné	Kovalkszky Istvánné	Papp Jánosné	Verbai Árpád
Fényi Sándorné	Kiss István	Pauer Jánosné	Veres Dénes
Filip György	Kovács István	Puskás József	Veres József

A korelnök ezután javasolta az ülés vezetésére Gelencsér István tanács-
tagot, aki a szavazás után ismertette a tanácscsal, hogy az elfogadott tör-
vény értelmében, amely szerint a vb minimum 5, maximum 9 főből állhat,
9 fős vb megalakítására tesz javaslatot. Ennek elfogadása után Tésenyi
ismertette a Hazafias Népfrent által javasolt vb-tagjelölteket, név szerint
Bisztrán Sándort, Bukovszky Sándornét, Lenkei Endrét, L. Veres Józsefet,
Markó Istvánt, Straub Károlynét (utóbbi a helyi pártszervezet titkári
posztját is betöltötte), Nagy Gyulát, A. Lengyel Jánost és Szűcs Józsefet. A
tanács mindannyiukat egyhangúlag megválasztotta. Ekkor rövid szünet
következett, míg a vb visszavonult megválasztani saját tisztségviselőit.
Ennek megtörténte után a tanács megerősítette őket tisztségükben. A
vb elnöke Straub Károlyné, elnökhelyettese L. Veres József, titkára pedig
Nagy Gyula lett. Utolsó napirendi pontként létrehozták a tanács állandó
bizottságait, egyenként 7-7 taggal, pénzügyi-gazdasági, egészségügyi-
szociálpolitikai, népművelési, begyűjtési, mezőgazdasági, oktatási, ipari-
kereskedelmi, valamint közszolgáltatási területen.³³

³² MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 80. DKT JKv, 1954. december 4.

³³ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 80–84. DKT JKv, 1954. december 4.

A vb személyi összetétele azonban nem sokáig maradt meg: Bukovszkyné már a következő tanácsülésen, december 9-én bejelentette, hogy lemond vb-tagságáról, mivel „*vele kapcsolatban a felsőbb szerveknek gondjai vannak*”. A pontos okokkal kapcsolatban nem találtam információt, mindenesetre a lemondást a tanács elfogadta, és Gelencsér István tanácstagot választotta Bukovszkyné helyére. Ugyanekkor ismertették, hogy a járási tanács nem hagyta jóvá Straub Károlyné vb-elnökké választását, mivel függetlenített pártalkalmazottként a pártszervezet nem járult hozzá funkciójából való felmentéséhez, mindkét funkciót pedig nem láthatja el, így a vb-nek új elnököt kellett választania. Végül az újonnan bekerült Gelencsér Istvánt választották meg a vb elnökévé.³⁴

Az évet egy szimbolikus politikai gesztussal zárták: az utolsó tanácsülésen, a vb-tagok eskütétele után, Gelencsér vb-elnök beszédében megemlékezett az Ideiglenes Nemzeti Kormány megalakulásának 10. évfordulójáról. Összehasonlítást tett az 1849-ben Kossuth által indított függetlenségi harc és a

„Felszabadító Dicső Vörös Hadsereg által megteremtett szabadság és függetlenség között, majd az elmúlt tíz év fejlődésének eredményeit szemlélte társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális vonatkozásban. Az eredmények felsorolásánál kihangsúlyozta, hogy ezt elősegítette a Felszabadító Vörös Hadsereg és a szovjet nép állandó és következetes támogatása, valamint a magyar népet egységbe kovácsoló Kommunista Párt helyes irányítása. Ezután megemlékezett a német militarizmus felélesztésének veszélyéről,³⁵ és ez elleni tiltakozásra, a Béke megvédésére hívta fel a jelenlévők figyelmét.”³⁶

Ez utóbbiról az ülés végén határozati javaslat is született. Jól látható, hogy minden enyhülés ellenére azért a rendszer jellegzetességei nem változtak. Ez megerősíthető az 1955. február 26-ai tanácsülésen elhangzottak alapján, amikor Gelencsér hosszasan fejtegette az adó- és begyűjtési tervek pontos végrehajtását (a jól bevált „állampolgári kötelezettségek teljesítése” gyűjtőfogalmat használva). Hangsúlyozta, hogy az első negyedévi adózási terv csak 84%-ban teljesült (bár az 1954-es adóterv végrehajtása 119%-os volt), és Gelencsér szerint az adómorál továbbra is alacsony volt. Ezt a témát feszegette két hónappal később, kissé talán rájátszva az ekkor már jól látható országos politikai visszarendeződésre (Nagy Imre április 18-án lemondott, és Rákosi embere, Hegedüs András lett az új miniszterelnök). Beszédében foglalkozott az 1953. júniusi határozat végrehajtása során felmerült hiányosságokkal, újra bevezette azt, hogy név szerint is megemlítette a begyűjtési hátralékkal rendelkező lakosokat.³⁷

³⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 85–86. DKT JKv, 1954. december 9.

³⁵ A Német Szövetségi Köztársaság 1954-ben csatlakozási szerződést írt alá a NATO-val, amelynek 1955. május 9-én teljes jogú tagjává vált. A Szovjetunió és a keleti blokk országai ezt katonai fenyegetésként interpretálták.

³⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 2. köt. 88. DKT JKv, 1954. december 21.

³⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 4–5. DKT JKv, 1955. február 26.; MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 13–14. DKT JKv, 1955. április 30.

Az év hátralévő részében nagyrészt mezőgazdasági, illetve termelőszövetkezetekkel kapcsolatos ügyeket tárgyalt a tanács. Ugyanakkor egy érdekes, inkább a hatalmi harcokat, semmint a vita tárgyát képező kérdést bemutató ügy is zajlott a községben. Az augusztus 27-ei ülés napirend utáni felszólalásai között Verbai Árpád tanácstag felvetette, hogy a községi szülésznőt, Bauer Istvánnét felmentették tisztségéből, és új szülésznőt alkalmaznak, aki azonban csak az ősz folyamán szerzi meg a végzettségét. Kérdezte, hogy mi igaz a hírből, mert ő személy szerint csak a legjobbat tudja mondani Bauernéről, aki még az 1944-es harcok folyamán sem hagyott fel tevékenységével, segítette a szülő anyákat. Csarni Árpádné, aki ekkor a járási tanács elnökhelyetteseként volt jelen, igen élesen reagált Verbai felvetésére. Közölte, hogy Bauernét a bíróság elítélte illegális abortuszért (a Ratkó-korszakban járunk),³⁸ amelyet ráadásul a korban hatalmas összegnek számító 1200 forint készpénzért végzett el. Helytelenítette, hogy a tanácsülés foglalkozik az üggyel, és kérte a levezető elnököt, hogy csak a tanácstagok maradjanak a teremben. Bukovszky Sándorné tanácstag lázítással vádolta Verbaít, eljárását tanácstaghoz méltatlannak minősítette, és kezdeményezte visszahívását. Horváth Józsefné tanácstag kijelentette, hogy Verbai nem lázít, csak a tanácsülésen megjelent asszonyok kérelmét, kívánságát tolmácsolta. Körmendy Rezsőné azonban szintén Verbai ellen foglalt állást, mivel szerinte egy bíróság által elítélt bűnöst vett védelmébe, és szintén kezdeményezte a visszahívását. Verbai az elhangzottakra reagálva visszautasította a lázítás vádját, mivel csak a tanács törvény által biztosított jogával élt, amikor választói kérését tolmácsolta. Egyúttal közölte, felesleges a visszahívását kezdeményezni, mivel ő maga ajánlja fel lemondását. A jegyzőkönyv szerint a levezető elnök *„megadta a kérdésekre a választ, majd az ülést berekesztette”*. Verbai Árpád összeférhetetlenségi ügyének kivizsgálására bizottságot állítottak fel Mészáros György tanácstag elnökletével, amely a szeptember 27-ei tanácsülésen terjesztette be jelentését. A tanácstagot figyelmeztetésben részesítették, mert hibát követett el, amikor minden meggyőződés nélkül és alapos vizsgálat hiányában vádat emelt. A bizottság javasolta, hogy a tanácsülés figyelmeztesse Verbaít: a jövőben a hozzá érkező panaszokat alaposan vizsgálja felül és úgy hozza a tanácsülés elé.³⁹ Visszahívását azonban nem kezdeményezték, Verbai tehát a tanács tagja maradt, a tanácsüléseken pedig továbbra is igen élesen adott hangot véleményének, témától függetlenül.

Rákosi 1956 nyári végleges bukásának politikai következményei aránylag hamar érezhetőek voltak a községben is. Augusztus 23-án Gelencsér vb-elnök bejelentette, hogy a pártbizottság véleménye alapján a vb tárgyalta

³⁸ Ratkó-korszak: Ratkó Anna népjóléti miniszter hivatali idejére (1949–1956) vonatkozó kifejezés. A miniszter rendeletei (abortusztilalom, gyermektelenségi adó stb.) jelentős hatást gyakoroltak az időszak demográfiai növekedésére.

³⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 33., 34. DKT JKv, 1955. augusztus 27.; MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 37–38. DKT JKv, 1955. szeptember 27.

a helytelenül kuláknak minősített középparasztok rehabilitálásának kérdését, és javaslatot dolgozott ki. Ennek alapján a falugyűlés egyhangúlag rehabilitálta a korábban kulákként kezelt középparasztokat. 1956 őszen azonban Dunakeszin is kitört a forradalom.⁴⁰

A forradalom utáni első, 1956. november 25-ei tanácsülésen nagyon szűken tudták biztosítani a határozatképességet (az ekkor hivatalosan 60 tagból álló testületből összesen 32 fő volt jelen). Gelencsér vb-elnök megnyitó beszédében rendkívül érdekes megállapításokat tett. Kijelentette, hogy

„ez az első eset, amikor a Végrehajtó Bizottság munkájáról szabadon számolhat be minden kötött, ellenőrzött szöveg nélkül. Ezt az október 23-i hősök harcolták ki.⁴¹ A Végrehajtó Bizottság a nép célkitűzése miatt küzd, nem enged beleszólni a község ügyeibe anélkül, hogy azt alaposan meg ne ismerjék.”

A továbbiakban kifejtette, hogy

„a Végrehajtó Bizottság tapasztalta és tudatában volt annak, hogy a Termelőszövetkezeteket a községben az erőszakpolitika alapján hozták létre. Beszélt arról, hogy a Végrehajtó Bizottság ügyintézését eddig a nagyfokú bürokratizmus jellemezte, melyet a felsőbb szervek kényszerítettek rá. Hatásköre igen csekély volt, a feleknek legtöbb esetben a felsőbb szerveket kellett felkeresniük.”⁴²

Bejelentette, hogy a vb munkáját a továbbiakban nem a látszateredményekre, hanem a való tényekre, cselekedetekre kívánja építeni. Ezután részletezte elképzeléseit. Támogatta az Előre Termelőszövetkezet feloszlását, az egyéni gazdák birtokainak a tagosítás előtti állapotban való visszaadását, valamint ígéretet tett az ügyintézés egyszerűsítésére is. A vb-elnök beszámolójára reagáló tanácsstagok egytől egyig kifejezték támogatásukat az elhangzottakkal kapcsolatban, Domoszlai Gábor még egy olyan kiegészítést is tett, miszerint *„a hősi halottakról ne feledkezzenek meg, és gondozásba vegyék azok hozzátartozóit”*. A meghozott határozat az elhangzottakat egyhangúlag elfogadta. Ezután fő napirendi pontként javasolta a vb átszervezését a Forradalmi Bizottság és a vb közös javaslata alapján. Eszerint kérték Asztalos József és Markó István vb-tagok visszahívását, Lenkei Endrét pedig saját kérésére kívánták visszahívni. Budai András javaslatára Markó visszahívásától eltekintettek, a másik két vb-tagot azonban leváltották, és Kiss Ferenc, valamint A. Veres József került a helyükre.⁴³

⁴⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 90–91. DKT JKv, 1955. augusztus 23.; A forradalomról ld. *Az 1956-os forradalom Dunakeszin c.* fejezetet.

⁴¹ Kijelentése azért is érdekes, mert november 25-én, három héttel a forradalom leverése után hangzott el, amikor Nagy Imrét már Snagovban (RO) őrizték, Kádár kormánya pedig hetek óta irányította az országot.

⁴² MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 109–110. DKT JKv, 1956. november 25.

⁴³ MNL PML XXIII. 734. a. 3. köt. 111–112. DKT JKv, 1956. november 25.

Ez az állapot utólag vizsgálva tagadhatatlanul kissé tudathasadásosnak mondható, nem is véletlen, hogy a tanácsülést nem is hívták össze egészen 1957 tavaszáig. Ezalatt a vb foglalkozott a napi ügyekkel, elsősorban a megszűnő termelőszövetkezettel, illetve különböző egyéni kérelmek elbírálásával. A május 8-ai ülésen döntöttek végül a tanácsülés összehívásáról, amelyen

„be kívántak számolni az októberi eseményekről országos viszonylatban, majd a második részben a községben kialakult helyzet értékelésével”.⁴⁴

Gelencsér vb-elnök ekkor ismertetett beszámoló tervezete, összevetve a novemberi tanácsülésen mondott szavaival számos kérdést felvet. Kijelentette, hogy

„az október 23-i eseményekkel kapcsolatban eltávolították a Végrehajtó Bizottságot, nem engedték annak további működését és törekedtek annak szétzúzására csak azért, mert a vb-ben kommunisták voltak. A megalakult forradalmi bizottság, mely úgy bírálta az embereket, hogy kinek dolgozott, kikkel tartott kapcsolatot. Hogy nem valami újról, valami forradalmiról volt szó, bizonyítja az a tény, hogy a volt főjegyző nyitotta meg mindkét esetben az ülést, pedig állítólag azért harcoltak, hogy a múlt hibáit kiküszöböljék, az ország ügyét előbbrevigyék. Ez a tény is tükrözi, hogy nem forradalomról, hanem ellenforradalomról volt szó. Ezt bizonyítja továbbá az is, hogy jellemtelen fiatal gyerekek kezébe adták a fegyvert a rend fenntartására.”⁴⁵

Természetesen egyetlen ellenvélemény sem hangzott el, sőt Straub Károlyné tanácsstag javasolta, hogy ne csak általánosságban, hanem név szerint is nevezze meg egyes személyek „ellenforradalmi tevékenységét”. Kiss Ferenc, a novemberben megválasztott vb-tagok egyike mondvacsinált indokkal lemondott. Még Nagy Gyula vb-titkár próbálta leginkább tompítani a beszéd élét, amikor hozzászólásában kijelentette, hogy

„nem is annyira a forradalmi bizottság, mint inkább egyes személyek túlbuzgó ténykedése szülte, hogy a nemzetőrség létszáma felszaporodott és oda nem megfelelő személyek kerültek be. A bizottság kísérletezett a nemzetőrség átszervezésével, azonban semmibe se vették intézkedését.”

A vb határozatába végül bekerült Straubné javaslata, hogy Gelencsér név szerint nevezze meg az „ellenforradalmi tevékenység” résztvevőit, Kiss helyére pedig visszahívta a korábban leváltott Asztalos Józsefet.⁴⁶

A május 23-án lezajlott tanácsülésen a vb-elnök elmondta a fentieket, még néhány egyéb „hatalatlan bűnnel” kiegészítve, miszerint listázták a kommunistákat és szimpatizánsaikat, valamint ledöntötték a szovjet hősi

⁴⁴ MNL PML XXIII. 734. b. 3. köt. 29–30. DVT JKv, 1957. május 8.

⁴⁵ MNL PML XXIII. 734. b. 3. köt. 29. DVT JKv, 1957. május 8.

⁴⁶ MNL PML XXIII. 734. b. 3. köt. 30. DVT JKv, 1957. május 8.

emlékművet. Azt is állította, hogy meg kívánta akadályozni az Előre tsz. feloszlását (amire ő maga tett javaslatot még november 25-én), valamint az egyéni gazdák birtokainak tagosítás előtti állapotba helyezését, amire szintén ő tett ígéretet korábban. Itt azonban már voltak ellenkező hangok, elsősorban a tanács „fenegyereke”, Verbai Árpád részéről, aki elmondta, hogy nem igaz, hogy nem mertek az utcára kimenni a kommunisták, hiszen ő is találkozott velük az üzletben. Listázás történt, de nem a helyi lakosság, hanem az újpesti „ellenforradalmisták” részéről. Ő az élelmi-szerellátás biztosítását tekintette legfontosabb feladatának, és a tanács intézkedéseibe bevonta Hegedűs János vb-elnökhelyettest és Nagy Gyula vb-titkárt is. Gelencsér István vb-elnök akkor beteg volt.⁴⁷ Veres Dénes azzal vádolta meg Verbaít, hogy *„mintha mosakodni kívánt volna, de nem lett megemlítve hogy miért”*. Gelencsér a vita lezárásánál elmondta, hogy neki tudomása volt arról, hogy Verbai mindenáron tagja akart lenni a forradalmi bizottságnak, ezért az ügyében háromtagú összeférhetetlenségi bizottság felállítását rendelte el, amely tagjainak Győrvári Ferencné, Veres József és Stanga Györgyné tanácstagokat javasolta, majd mikor Veres nem fogadta el a posztot, Pandur József tanácstagot nevezték ki a bizottságba. A megszavazott határozat ezen felül érvénytelenítette a november 25-én hozott tanácsi határozatokat, valamint törvénytelené nyilvánította a forradalmi bizottság összes intézkedését.⁴⁸

Az összeférhetlenségi bizottság a következő ülésen tárta jelentését a tanács elé. Győrvári Ferencné elnök elmondta, hogy az ügyet megvizsgálták, és arra a megállapodásra jutottak, hogy Verbai hibát követett el akkor, amikor a forradalmi bizottság tagjává akart válni, amelynek az ülésén *„felvett jegyzőkönyvben olyan kijelentése szerepel, hogy ő már egy évvel ezelőtt is ellenforradalmár volt (sic!)”*. Bár véleményük szerint Verbai nem vitt véghez olyan tettet, ami arra mutatott volna, hogy „ellenforradalmár” lenne, a bizottság megrovást javasolt, mert mint tanácstagnak *„nem volt ott semmi keresnivalója”*. Ennek ellenére most sem javasolták visszahívását. A vita során több tanácstag is kiállt mellette, régi ellenlábasa, Csarni Árpádné járási tanácstag elmondta, hogy *„október 25-én, amikor azt kiabálták, hogy a Népbolttól ki a kommunistákkal, Verbai volt aki közbelépett és megvédte őt”* (aki akkor ott dolgozott). A tanács végül határozatban utasította el Verbai összeférhetlenségét.⁴⁹

Hamarosan Gelencsér vb-elnök került célkeresztbe: júliusban bejelentették, hogy a járási tanács vb lakásügyi szabálytalanságok, földkérdéssel kapcsolatban elkövetett hibák, valamint beigazolódott korrupció miatt fegyelmi eljárást rendelt el vele szemben, és azonnal felfüggesztették, majd a június 10-ei vb-ülésen visszahívták az elnöki posztról. Javasolták, hogy a tanácsülés a visszahívást erősítse meg. A javaslat vitája során Szerencsés Ernőné járási vb-titkár ismertette az ügyet. Gelencsért lakás- és

⁴⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 2–3. DKT JKv, 1957. május 23.

⁴⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 3–4. DKT JKv, 1957. május 23.

⁴⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 12–13. DKT JKv, 1957. június 20.

feldügyekben panaszolták be a járási vb-nél, ahol ezeket egy háromtagú bizottság vizsgálta, és kiderítette, hogy valóban történtek visszaélések lakáskiutalásokkal kapcsolatban, és hogy Gelencsér pénzt vett át ezért. Mivel a vb-elnök a vizsgálat során nem tanúsított együttműködő magatartást, javasolta a visszahívást és az összeférhetlenségi eljárás megindítását Gelencsér ellen. A bizottság jelentése alapján (amelyben további ügyekben vádolták meg korrupcióval és sikkasztással) augusztus 15-én tanácstagságából visszahívták. Helyére Major Gyulát állították megbízott vb-elnökként, megerősítésére az október 24-ei ülésen került sor.⁵⁰

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. Az 1956. májusi tanácsülésen a vízelátásról is szót ejtettek, elhangzott, hogy az elkövetkező években évente 1500 méterrel bővítik a vezetékeket, egészen 7500 méterig terjedően, illetve a kapacitás növelése végett az alagi részen új víztorony építéséről is határozatot hoztak. A közművesítéssel összefüggően hangzott el, hogy a közintézményeket is olyan mellékhelyiségekkel kell ellátni, amelyek folyóvízzel rendelkeznek. Néhány éven belül tervezték, hogy községi fürdőt és gyerekstrandot építenek, valamint rendbe teszik a meglévő dunai strandokat is.⁵¹

Számos ponton érintették a kereskedelem ügyét is. Annak részeként a központban olyan áruházat szándékoztak létesíteni, amely a zavartalan ellátáshoz rendelkezik megfelelő méretű raktárral, a külső területeken, Alagon és Révdúlón pedig egy-egy népboltot terveztek nyitni. Döntöttek ezek mellett egy, a központban létesítendő zöldségbolt és egy speciális kultúrcikkeket árusító üzlet, illetve két húsbolt – az alagi és a banktelepi részen – nyitására is. A kultúrcikk üzletnél kitétel volt, hogy könyvet is árusítson.⁵²

Külön kiemelték a vendéglátás fejlesztésének szükségességét, azon belül korszerűsítést terveztek és két, ún. családi vendéglőt akartak létesíteni. Alaggal is foglalkoztak, mint fejlesztésre szoruló településrészrel, mondván, a Lósport Vállalat több hazai és nemzetközi versenyt is rendezni szándékozik 1957 során. Újra felmerült a kultúrotthon bővítése, korszerűsítése, és tervbe vették egy újabb mozi létesítését is. Mindezek mellett pedig bővíteni szándékozták az iskolákat is.⁵³

A felvázolt községfejlesztési tervek többsége azonban jó ideig még papíron maradt, ugyanis a forradalom után kialakult helyzet lehetetlenné tette azok gyors megvalósítását.

⁵⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 20. DKT JKv, 1957. augusztus 15.; MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 39. DKT JKv, 1957. október 24.

⁵¹ MNL PML XXIII. 734. a. 3. kötet 77. DKT JKv, 1956. május 24.

⁵² MNL PML XXIII. 734. a. 3. kötet 78. DKT JKv, 1956. május 24.

⁵³ MNL PML XXIII. 734. a. 3. kötet 79. DKT JKv, 1956. május 24.

Köznevelési intézményrendszer. A 19–20. század fordulójától egyre jelentősebbé vált a családi gazdasági egységben végzett munka helyett vagy mellett a gazdasági értelemben vett női kereső munka is, amelynek növekedése a második világháborút követő politikai–gazdasági–társadalmi változásoknak köszönhetően vett újabb, a korábbiaknál jóval komolyabb lendületet. A jelenség hirtelen megugrásának hátterében a Magyar Dolgozók Pártjának erőltetett iparosításra, azon belül is a nehézipar volumenének növelésére irányuló elképzelései álltak. Ezáltal ugyanis a megnövekedett munkaerőigény miatt szükség volt a nők tömeges munkavállalására is,⁵⁴ így a gyermekek felügyeletét meg kellett oldani, ennek köszönhető a bölcsődei rendszer kiépülése. Dunakeszin az első bölcsőde a járműjavító égisze alatt nyitotta meg kapuit. A negyven gyermek befogadására alkalmas intézmény az üzemben dolgozóknak nyújtott szolgáltatást. Néhány év múlva (1955) a község másik nagy gyára, a konzervgyár is saját, húsz férőhelyes bölcsődét nyitott, és 1955. július 1-jétől működött a negyven férőhelyes tanácsi fenntartású bölcsőde is a Fóti úton. (Utóbbi a mai napig működik.)

Az óvodai ellátás is fejlődött. Az 1950-es évek elején a község négy területén működött óvoda: 1923-tól a mai Budai Nagy Antal utcában, 1948-tól a János utcában, az egykori polgári iskola épületében, az alagi oldalon 1950-től, a Fóti úton, valamint 1947-től a Műhelytelepen, a mai Bárdos Lajos Általános Iskola épületében. 1955-ben az alagi rész óvodája átköltözött az Óvoda közbe, a műhelytelepi iskolában lévő óvodát pedig az Állomás sétányra költöztették – mindkettő a mai napig működik. A jelentősnek mondható óvodafejlesztések ellenére a népességszaporulat, és a nők tömeges munkába állása miatti igényeket a férőhelyek messze nem fedezték.⁵⁵

Az óvodákkal párhuzamosan az iskolai férőhelyeket is folyamatosan bővítenie kellett, hiszen az ötvenes évektől kezdve a természetes szaporulatot messze meghaladta a lakosságszám növekedése. Ennek oka döntően az volt, hogy a tervutasításos gazdaságirányítás Budapestet „megtelt” városnak nyilvánította, mivel a főváros kínzó infrastrukturális problémákkal küzdött, így a hatóságok tiltották, hogy bárki is beköltözzön ide. Ennek hatására az agglomeráció településeiben telepedtek

1. kép: Konzervgyári bölcsődések, 1964

⁵⁴ Ajelenségbemutatásárald. GYÁNI Gábor: *Női munka és család Magyarországon (1900–1930)*. In: *Történelmi Szemle*, 30. (1987–1988) 3. sz. 366–367.; PALASIK Mária: *A nők tömeges munkába állítása az iparban az 1950-es évek elején*. In: PALASIK Mária–SIPOS Balázs: *Házastárs? Vetélytárs? Munkatárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon*. Bp., Napvilág, 2005. 78–82.

⁵⁵ KELEMEN–PAPP, 1975. 81.

le a munka reményében vidékről a főváros közelébe költöző fiatalok és családok. Az iparfejlesztés is számolt a főváros környékén elhelyezkedő településekkel, így 1957 után Dunakeszin is sorra nyíltak az elsősorban könnyűiparban, építőiparban és élelmiszeriparban működő vállalatok.⁵⁶ A demográfiai fejlődés számokban kifejezve azt jelentette, hogy Dunakeszi és Alag összlakossága az 1949-ben összeszámlált 12.078 főről 1960-ra 14.228-ra, majd 1970-re 19.280-ra nőtt.⁵⁷ A gyerekszám növekedése miatt 1957-ben hat tanteremmel bővítették a 3. Sz. (ma: Bárdos Lajos) Általános

2. kép: A 3. Sz. Általános Iskola egyik osztálya 1955-ből

Iskola épületét, és még ugyanebben az évben két napközis csoportot is szerveztek hatvan fővel. Abban az időszakban ezen iskola beiskolázási körzete volt a település legdinamikusabban fejlődő területe.⁵⁸

Egészségügyi fejlesztések. A lakosság növekvő száma megkívánta az orvosi ellátás fejlesztését is, így 1956 májusában döntöttek arról, hogy az addigi négyről ötre emelik az orvosi körzetek számát, amelynek során az új orvos számára ren-

delőt és megfelelő lakást is biztosítanak, továbbá a meglévő mellé egy újabb gyógyszerár felállítását is elhatározták. A döntés magában foglalta azt is, hogy két orvosi körzet számára közlekedési eszközt is biztosítanak a betegek gyors elérése érdekében. Az általános orvosi ellátás mellett az újpesti fogászati szakrendelés szűkös kapacitása miatt döntöttek arról is, hogy létesítenek egy fogászatot, amely nemcsak a helyiek, hanem a környező községek lakóinak ilyen irányú igényeit is kielégítené.⁵⁹

Kultúra és művelődés. Az 1926-tól a vasút berkein belül működő Magyarország Dal és Önképző Egyesületet a második világháború után megszüntették. Miután egy ideig a vasút szakszervezete vette át az egykori egyesület funkcióit és könyvtárát, az 1954-ben kikerült a Járműjavító irányítása alól, és Vasutasok Szakszervezete József Attila Művelődési Otthonra változott a neve (ebben az időben országos hatáskörű szerv irányítása alatt működött). A könyvtár, amely 1954-ben főállású könyvtárost kapott, úgyszintén az új intézmény része lett. A könyvtári gyarapodás ezekben az években évi 600 kötetre rúgott.⁶⁰

⁵⁶ KELEMEN–PAPP, 1975. 56. Erről ld. a *Dunakeszi gazdaságtörténete 1950 után* c. fejezetet.

⁵⁷ NÉPSZÁMLÁLÁS, 1949. IX. 118.; NÉPSZÁMLÁLÁS, 1960. III. c 47.; NÉPSZÁMLÁLÁS, 1970. XXI. 444.

⁵⁸ <http://www.bardosiskola.hu/> (A letöltés ideje: 2018. március 14.)

⁵⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 3. kötet 77. DKT JKv, 1956. május 24.

⁶⁰ LŐRINCZ, 2013. 2.

A harmadik tanácsi ciklus (1958–1962)

Politikatörténet

Az 1958. év első hónapjaiban főként mezőgazdasági és oktatáspolitikai témák kerültek napirendre a tanácsüléseken. Március 20-án azonban egy újabb szimbolikus politikai gesztust iktattak be: az ülés első napirendi pontjaként határozatban emlékeztek meg a Tanácsköztársaság 1919-es megalakulásáról. Bár ez még nem volt kerek évforduló, Major vb-elnök igen patetikus, egyes helyeken finoman kritikus emlékező beszédet tartott.⁶¹ Kritikái között szerepelt, hogy az akkori magyar kommunisták hibát követtek el, mert nem hoztak létre egységes pártot és nem juttatták földhöz a parasztságot. A hozzászólások nosztalgikus hangulatban idézték fel 1919-et, mint például Forró István tanácsstag, aki elmondta, hogy „*sok forradalmat élt át, de egyik sem volt olyan felemelő, mint a Magyar Tanácsköztársaság létrejötte*”. Némileg ironikus, hogy a következő napirendi pont községi határmódosítást határozott el: Székesdülőt, mintegy 47 kataszteri holdnyi területtel tanácsi határozatban átadták Újpestnek.⁶²

1958 novemberében újabb tanácsi választásokra került sor Magyarországon. Dunakeszin a korábbiaknak megfelelően ismét 72 tagú községi tanácsot választottak meg, a tanácsstagok 40%-át cserélték le.

3. táblázat: Dunakeszi Község Tanácsának 1958-ban megválasztott tagjai⁶³

Asztalos József	Dubai Sándorné	Kozma Ferenc	Révai Lajosné
Batiz Imréné	Eke Gáspár	Kozman István	Sárhidai Antal
Békési Ferenc	Fényi Sándorné	Lakatos Andrásné	Simics István
Béki Ferenc	Fódi Sándor	László István	Simon József
Bencs József	Forró István	Marton Géza	Stanga Györgyné
Benedek Ferencné	Gákovics Ödönné	Merényi Antal	Starcsó Károly
Benyó Ferenc	Gögölös Gyula	Molnár József	Stoll Józsefné
Blaskó Ferenc	György Ödön	Mozsári Endre	Straub Károlyné
Blaskó Ferenc	Győrvári Ferencné	Nagy Gyula	Szántó János
Blaskó Lajos	Hegedús János	Ölvedi Ottó	Szóllósi József
Bobják István	Honti Bálint	Pandur József	Tésényi Ferenc, dr.
Boda Tibor	Horváth Gyula	Papp Jánosné	Tihanyi Károly
Botos Nándor	Horváth Józsefné	Pehr László	Tinka György

⁶¹ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 64–65. DKT JKv, 1958. március 20.

⁶² MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 66. DKT JKv, 1958. március 20.

⁶³ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 99. DKT JKv, 1958. december 4.

Csákány Sándor	Hovány Antalné	Poniczky János	Tóth József
Csömöri Lajosné	Jászai Béláné	Poniczky Károlyné	Tóth Mihály
Daucsik Lajos	Kardos József, dr.	Pusztai János	Veres Dénes
Dian Béla	Kinczler Sándor	Rajkai Pálné	Veres József
Dorozsmai József	Kollár Istvánné	Remlei József	Vincze Antal

Az alakuló ülésre december 4-én került sor. Dr. Tésenyi Ferenc korelnök megállapította a határozatképességet, majd felkérte Tinka Görgyöt, Major Gyulát és a járási tanács részéről Zsigri Lajost a vezető elnökségi feladatok végrehajtására, Szöllösi József és Merényi Antal tanácsstagokat pedig a jegyzőkönyv hitelesítésére. Major Gyula ismertette a mandátumvizsgáló bizottság összetételét: elnöknek Pandur Józsefet, tagoknak Veres Józsefet, Győrvári Ferencné, Boda Tibort és Szöllösi Józsefet javasolta. A bizottság jelentésében mind a 72 megválasztott tanácsstag mandátumát igazolta. A tanácsülés vezető elnökének dr. Tésenyi Ferencet választották meg, aki kilenc tagú vb megválasztására tett javaslatot. A jelölőbizottság javaslata alapján Hegedűs Jánost, Major Gyulát, Tihanyi Károlyt, Tinka Györgyöt, Veres Józsefet, Győrvári Ferencné, Fódi Sándort, Forró Istvánt és László Istvánt nominálták a vb-be, amely elnöknek Major Gyulát, elnökhelyettesnek Hegedűs Jánost, titkárnak pedig Tihanyi Károlyt választotta meg. Ezután a tanács megalakította az állandó bizottságokat pénzügyi-gazdasági, mezőgazdasági, népművelési-oktatási, egészségügyi-szociálpolitikai, ipari-kereskedelmi, valamint községgazdálkodási területen. A mezőgazdasági és az ipari-kereskedelmi bizottság soraiba 7-7, a többi bizottságba 5-5 tagot választottak.⁶⁴

Az 1959. június 18-ai tanácsülésen került sor először arra, hogy a községi rendőrség vezetője beszámol a tanácsülés előtt Dunakeszi közbiztonsági helyzetéről. Az előadó erős ideológiai felütéssel kezdte, majd ismertette a rendőrségi feladatokat. Ezután elmondta, hogy a különböző rendőri intézkedéseket „differenciáltan” hajtják végre, ami azt jelentette, hogy figyelembe vették az érintett osztályhelyzetét: a munkás többször megúszhatta figyelmeztetéssel, míg más osztályhelyzetűek esetében azonnal keményebben kellett fellépni. A jog előtti egyenlőség tehát nem teljesült maradéktalanul. Helyi viszonylatban a különböző tereptárgyak (villanyoszlopok, fák) rongálását jelölte meg elsőrendű problémaként. A hozzászóló tanácsstagok kiegészítették az ittas vezetés és a közlekedési szabálysértések körével, valamint Jászai Béláné tanácsstag megemlítette, hogy fiatalok légpuskával lövöldöztek a községben.⁶⁵

Jelentős szimbolikus politikai esemény volt az évben az 1949-es alkotmány ünnepe augusztus 20-án, amelyről a tanács egy nappal korábbi, augusztus 19-ei ülésén emlékezett meg. Fódi Sándor vb-tag, iskolaigazgató mondott ünnepi beszédet, amelyben felmagasztalta 1919-et, bírálta

⁶⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 4. köt. 99–102. DKT JKv, 1958. december 4.

⁶⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 5. köt. 45–46. DKT JKv, 1959. június 18.

a Horthy-korszakot, illetve gúnyos szavakkal illetve az 56-ban nyugatra emigrálókat. Ezt követően saját, Szovjetunióban töltött nyaralása idején szerzett tapasztalatait alapul véve ömlengett a szovjet emberek kiválóságáról, illetve Lenin iránti szeretetéről. Fódi beszédéhez hasonlított Lakatos András megyei vb-elnökhelyettes november 6-ai, a NOSZF évfordulója alkalmából tartott megemlékezése a községi tanácsülésen.⁶⁶

Szintén 1959-ben hangzott el első alkalommal év végi beszámoló a tanács, valamint a vb munkájáról, amelyet Tihanyi Károly vb-titkár ismertetett a tanácsüléssel, december 17-én. A felsorolt adatok szerint a tanács az év folyamán 21 határozatot hozott, amelyet a felelősök végre is hajtottak. Jó munkakapcsolatuk volt a helyi pártszervezettel, valamint a HNF és a Nőtanács helyi szervezeteivel. Az év legfontosabb projektjének a víztornyot tartotta, amelynek még nem kezdték el az építését, de a tervek és az engedélyek már megvoltak, és a kivitelező kijelölése is megtörtént. Emellett jelentős összeget költöttek a vízhálózat bővítésére, az orvosház megvásárlására, a szociális otthon bővítésére és a gyermekstrand megépítésére.⁶⁷

Az 1960. január 23-ai első tanácsülés első napirendi pontja, az éves községfejlesztési terv tárgyalása volt, majd – második napirendi pontként – megkezdték a felkészülést az 1945-ös felszabadulás 15. évfordulójának megünneplésére. Hegedűs János vb-elnökhelyettes javaslata szerint szükséges egy Felszabadulási Emlékbizottság megalakítása, amelynek

„feladata lesz a község területén felmérni a felszabadulás óta elért eredményeket, és ennek anyagából kiállítást rendezni. A kiállítás anyaga tartalmazza a 15 év alatt létesített intézmények, épületek, üzemek, üzembővítések képsorozatát.”

A beterveztett határozati javaslat szerint törekedni kellett arra, hogy – amennyiben lehetséges – társadalmi munkában készüljön el a kiállítási anyag, csak a legvégső esetben kelljen a községfejlesztési alaphoz nyúlni. A bizottság tagjainak végül Győrvári Ferencné, Rajkai Pálné, Fódi Sándor, Keresztes Mihály, Pandur József, Tinka György, Veres Dénes és Forró István tanácsstagokat választották meg.⁶⁸

A tanácsi vezetésben is változás történt az év első felében. A Végrehajtó Bizottság május 10-ei rendkívüli ülésén Major Gyula vb-elnök bejelentette, hogy egészségi állapota miatt felmentését kéri betöltött tisztsége alól. A vb ezt tudomásul vette, majd a május 17-ei ülésen a tanács is megerősítette Major felmentését mind elnöki posztja, mind tanácstagsága alól, valamint kinyilvánította köszönetét az eddig elvégzett munkájáért. Az elnöki teendőket ideiglenesen Hegedűs vb-elnökhelyettes vette át, majd a

⁶⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 5. köt. 62–63. DKT JKv, 1959. augusztus 19.; MNL PML XXIII. 734. a. 5. köt. 96–97. DKT JKv, 1959. november 6.

⁶⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 5. köt. 100–102. DKT JKv, 1959. december 17.

⁶⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 3., 9. DKT JKv, 1960. január 23.

következő ülésen Velner Lajost nevezték ki a Végrehajtó Bizottság élére.⁶⁹

Az éves közbiztonsági beszámolót a július 23-ai tanácsülésen tartotta meg Boros Gábor rendőr őrmester. Beszámolója első részében a társadalmi tulajdon fokozott védelmével foglalkozott, amely ellen tíz alkalommal követtek el bűncselekményt fél év alatt, míg magánszemélytől tizenhat alkalommal történt – főként kerékpár- – lopás. Erőszakos bűncselekmények közül könnyű testi sértés 13, súlyos testi sértés 3 alkalommal történt. Az őrmester szerint ezek 90%-a abból eredt, hogy a háztulajdonos összevesszett bérlőjével vagy fordítva, ami verekedéshez vezetett. Rendkívül fontosnak tartotta a közlekedési szabályok betartását a balesetek elkerülése érdekében, ami Dunakeszi esetében érthető is, hiszen országos főútvonal halad át a község területén. Zárásként vázolta a község ifjúságvédelmi helyzetét, amely során kifejtette hogy

„a szülők nem eléggé vaskézben tartják (sic!) gyermekeik nevelését, ami hozzájárul a gyermek elzülléséhez”.

Véleménye szerint a fiatalok közül túl sokan járnak italboltba, aminek hátterében az állhat, hogy a KISZ „nem eléggé tudja átfogni a községet e tekintetben”. A megoldást abban látja, hogy

*„jó lenne, ha minden településnek lenne egy szórakozóhelye, ahol a fiatalokat le lehetne kötni”.*⁷⁰

A beszámolót (a tanácsra egyébként kevésbé jellemzően) élénk vita követte, amelynek során több téma felvetődött, a facsemeték védelmétől az illegális strandokon keresztül egészen a közlekedésig. Győrvári Ferencné tanácsstag például a családon belüli erőszak kérdését vetette fel, megkérdezte, hogy beavatkozik-e a rendőrség ilyen esetekben, ahogy a Nőtanács ezt kifejezetten kérte. Az őrmester válasza az volt, hogy

*„Ha a tettlegesség házon belül zajlik le, a rendőrség nem avatkozik be. Nem is tartják kívánatosnak, hogy a beavatkozást elrendeljék, mert a házastársak hamar kibékülnek és azt követően a rendőrséget lejáratják”.*⁷¹

Az augusztus 19-ei ünnepi ülésén a tanács nemcsak a szocialista alkotmányt ünnepelte, hanem egyúttal megemlékezett a tanácsok fennállásának 10. évfordulójáról is. Az ünnepi szónok, Bitter Antal tanácsstag meglehetősen hosszú, terjengős, történelmieskedő, nem különösebben érdekfeszítő beszéddel állt elő.⁷² A tanács és a vb munkájáról szóló éves

⁶⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 72. DKT JKv, 1960. május 17.; MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 77. DKT JKv, 1960. június 18.

⁷⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 92–96. DKT JKv, 1960. július 23.

⁷¹ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 85–86. DKT JKv, 1960. július 23.

⁷² MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 97–111. DKT JKv, 1960. augusztus 19.

jelentést 1960. évi utolsó ülésükön tárgyalták meg a tanácsstagok. A tájékoztatót Velner Lajos vb-elnök tartotta. Beszéde elején ismertette az alapvető számadatokat, amelyek szerint a tanács az év folyamán 12 alkalommal tartott ülést, amelyeken átlagosan 65,8%-os volt a részvételi arány. Az üléseken összesen 38 határozatot hoztak, amelyekből 30 volt intézkedést igénylő, a többi szimbolikus. A 30-ból 16 határozat végrehajtására rendben sor került. Ezt a számot alacsonynak tartva, Velner kérte a tanácsulást, hogy hozzon létre egy végrehajtást ellenőrző bizottságot, amely a következő év folyamán periodikusan ellenőrizhetné a határozatok végrehajtásának ütemét. Elmondta, hogy 1960-ban

„a választók zöme [...] érdeklődéssel kíséri figyelemmel a tanács működését [...]. Ezt a többséget is kétfelé lehet osztani, barátokra és ellenségekre [...]. Ellenségeink szórszálhasogató módszerrel, cinikusan figyelik munkánkat, általában csak hibáinkat veszik észre, nem igyekeznek azok megszüntetésében segíteni, [...] jól megoldott feladat esetén azt jegyzik meg, hogy azt a feladatot a tanácsnak már régen meg kellett volna oldani. Arról azonban soha nem beszélnek, hogy esetleg egy-egy megoldatlan feladatot a felszabadulás előtti Horthy-rezsimtől örököltük”⁷³

Az ellenségek okvetetlenkedése okának Velner a tanács pártcsoport munkájának hiányát látta. Ez ugyan az 1958-as alakuló ülésen megalakult, de az 1960-as év folyamán (bár a tanácsstagok több mint fele párttag volt), semmiféle működés jelét nem mutatta, amiért nemcsak a pártcsoportot, hanem a vb-t is hibáztatta. Ugyancsak kárhóztatta a vb-t amiatt, hogy nem segíti eléggé a tanács állandó bizottságainak munkáját. Ezek közül az év folyamán csak az egészségügyi bizottság működött folyamatosan, a legtöbb összesen 3-4 alkalommal tartott ülést, a mezőgazdasági és a községfejlesztési bizottság pedig egyáltalán nem ült össze. Ugyanakkor azt is elismerte, hogy a vb államigazgatási feladatait jól ellátta, a tagok aktívak voltak, a 79 meghozott határozatból 67 végrehajtására sor került, 11 folyamatban van, és mindössze egyet kellett a felettes szerveknek hatályon kívül helyezni. Ugyancsak dicsérte a hivatali apparátus munkáját, amelynek munkatársai lelkiismeretesen ellátják feladataikat, és udvariasak az ügyfelekkel szemben.⁷⁴

A következő év egyik legmeghatározóbb feladatának „a mezőgazdaság szocialista átszervezését”, vagyis a termelőszövetkezetek meg- (illetve újjá-) alakításának befejezését tekintette. Ez egyébként ebben az időszakban az országos politikának is fókuszpontjában állt.⁷⁵ A vb-elnök beszámolójára jó néhány reakció érkezett a tanácsstagoktól. Veres Dénes cáfolta, hogy a községfejlesztési bizottság nem ült volna össze az év folyamán. Elmondta, hogy az év első felében több ülést is tartottak, a továbbiakban pedig azért nem ültek össze, mert

⁷³ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 213–217. DKT JKv, 1960. december 17.

⁷⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 214. DKT JKv, 1960. december 17.

⁷⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 216–217. DKT JKv, 1960. december 17.

„a vb részéről patronáló vb-elnök úgy látta, hogy az szükségtelen, mivel a víztároló építésén kívül más községfejlesztési probléma nincs a községben anyagi fedezet híján”.⁷⁶

Tinka György tanácsstag, a helyi párttitkár a pártszervezettel kapcsolatos kritikára reagált. Közölte, hogy a pártcsoportnak nem kell minden tanácsülés előtt üléseznie, csak abban az esetben, amikor politikai vonatkozású ügyek kerülnek napirendre, vagy olyan döntést igényelnek, amelyekhez a párttagokkal való konzultációra van szükség. Arra hivatkozott, hogy a járási tanácsnál is ugyanígy működik a rendszer. Velner vb-elnöknek a felmerülő kérdésekre adott válaszai után a tanács a beszámolót egyhangúlag elfogadta.⁷⁷

1961. május 20-án zajlott le a szokásos évi közbiztonsági beszámoló, az előadó Hegyi Sándor rendőr főtörzsőrmester volt. Az előző évvel ellentétben már nem minősítette egyértelműen jónak a település közbiztonsági helyzetét. Bár a községben egyetlen társadalmi tulajdon elleni bűncselekmény miatt sem folytattak eljárást az elmúlt évben, a testi sértések száma emelkedett, ezek közül kettő történt családon belül. Nagy problémának tartotta a közlekedési baleseteket, mind közúton, mind a vasútnál. Utóbbival kapcsolatban elmondta, hogy

„halálos kimenetelű balesetre került sor az utóbbi napokban, amikor a MÁV-állomás területén áthaladva a Balázs bácsit elütötte a vonat. Ez is önhibából adódott elő, mert rossz volt a hallása és mégis ott ment keresztül. Itt elmondhatjuk, hogy sok hiányosság van a MÁV területén, többek között a MÁV részéről, mert nincs rendszeresen elkerítve, de főként az utazóközönség részéről, mert mindig csak az utolsó pillanatban szalad, és akkor a síneken keresztül”.⁷⁸

Ifjúságvédelmi vonalon továbbra jelentős probléma volt a fiatalok kocsmái jelenléte. Ezzel kapcsolatban üdvözölte a tanács 14 tagú ifjúságvédelmi bizottságának megalakulását, amely ellenőrzéseket hajt végre a kritikus területeken. Elmondta, hogy a bizottsággal együttműködve nagyobb súlyú bűncselekmények elkövetőinek is nyomára akadtak, példaként egy pedofil fajtalankodó ügyét hozta fel. Ebben a beszámolóban került szóba először a cigányság kérdése: a főtörzsőrmester elmondta, hogy mintegy 50 fő költözött a községbe, akik a Toldi utcában vásároltak meg egy beépítetlen területet és kezdtek építkezésbe. Elmondta, hogy többen fordultak panasszal a rendőrséghez miattuk, ugyanakkor az alkotmány biztosítja minden magyar állampolgár számára a szabad költözködési jogát, így *„tudomásul kell vennünk, ha nem is tetszősen, hogy nem tudjuk megakadályozni letelepedésüket”*. Ez a kérdés a beszámoló megvitatása során

⁷⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 205–206. DKT JKv, 1960. december 17.

⁷⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 7. köt. 209. DKT JKv, 1960. december 17.

⁷⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 8. köt. 111–115. DKT JKv, 1961. május 20.

is szóba került. Hovány Antalné tanácsstag azt javasolta, hogy a cigányok között jelöljenek ki egy önkéntes rendfenntartó személyt. A tanácsülés a beszámolót egyhangúlag elfogadta, és Hegyi Sándor főtörzsőrmestert dicséretben részesítette.⁷⁹

Az augusztus 20-ai alkotmányünnepel kapcsolatban ebben az évben nem került sor komolyabb ünneplésre. A 19-ei, ünnepi tanácsülésen Velner Lajos vb-elnök szinte (időnként szóról-szóra) ugyanazokat a frázisokat mondta el, mint az előző évi ünnepi szónok. Az év végi beszámoló jelentősen különbözött a korábbiaktól, elsősorban abban a tekintetben, hogy az előadó vb-elnök a korábbiaknál sokkal többet foglalkozott országos és nemzetközi politikai témákkal beszédében. Ennek talán az lehetett az oka, hogy az 1961. év volt a hidegháború időszakának egyik mélypontja, amikor a berlini válság miatt csaknem háborús konfliktusra került sor a nyugati hatalmak és a Szovjetunió között. Ez a sokk komoly hatással volt a keleti blokk politikájának minden szintjére. Így talán már jobban érthető, hogy Velner beszédének egyik sarokpontja a nukleáris kísérletek moratóriuma volt. A belpolitikai témák közül az Országgyűlés által elfogadott új ötéves tervet (1961–1965) tartotta legfontosabbnak, amiben meghatározott feladatokból a tanácsnak is kell vennie a részét. Fő tennivalónak a lakossági ellátás színvonalának emelését tekintette „kulturális, gazdasági, kommunális, egészségügyi, szociális vonatkozásban”. Továbbra is problémának tartotta egyrészt a lakosság nem megfelelő tájékoztatását a meghozott tanácsi határozatokról, másrészt pedig azt, hogy az állandó bizottságok munkája még mindig sok kívánnivalót hagyott maga után. Ugyanakkor azt is elmondta, hogy eleget tettek a múlt évben tett célkitűzésnek, miszerint végrehajtják a községben a termelészövetkezet létrehozását. Bejelentette, hogy az év folyamán a község 1714 kataszteri holdnyi földterületén 348 tagú termelészövetkezeti csoport alakult. A beszámolót a jövő évi mezőgazdasági termelési terv ismertetésével zárta.⁸⁰

Az 1962. évi közbiztonsági beszámolót a korábbi időszzakkal ellentétben nem tavasszal, hanem a nyár végén, az augusztus 18-ai tanácsülésen tárgyalták. Az előadó, Bánkuti Miklós rendőr százados elmondta, hogy továbbra is a betörések, illetve kerékpárlopások a leggyakoribb bűncselekmények a községben. Utóbbiakat legtöbbször akkor lopják el, amikor tulajdonosuk „kerékpárját őrizetlenül az italbolt előtt hagyja”. A lopások közül három esetben volt fiataikorú az elkövető, ezen ügyekben együttműködnek a tanács ifjúságvédelmi bizottságával. Hiányosságnak tartotta, hogy a községnek nincs mezőőri szolgálata, az alkalmazott éjjeliőrök munkája pedig nem kielégítő, ellenőrzésük során gyakran előfordult, hogy nem találták őket szolgálati helyükön, vagy aludtak. A közlekedés területén viszont rosszabbnak tartotta a helyzetet a korábbiaknál, első-

⁷⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 8. köt. 101–102. DKT JKv, 1961. május 20.

⁸⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 8. köt. 172–174. DKT JKv, 1961. augusztus 19.; MNL PML XXIII. 734. a. 8. köt. 300–302. DKT JKv, 1961. december 9.

sorban azért, mert a kerékpárokon sok esetben nincs megfelelő felszerelés (lámpa, csengő). Az autósok között még rosszabb a helyzet, három áldozatot követelő halálos közlekedési baleset is történt a községben, amikor jogosítvány és megfelelő tudás nélküli sofőr vezetett.⁸¹ A cigánykérdés továbbra is napirenden volt: Rajkai Pálné tanácstag

„kifogásolta, hogy a cigányoknak kocsijuk, lovuk van, amikor nem végeznek hivatás-szerű munkát. Ez ad lehetőséget a lopásra, azzal járnak ki a határba, amiért a gazdák panasszal fordultak hozzá, sőt az is előfordult, hogy az egyik gazdát megtámadták és megverték.”

A százados válaszában közölte, hogy vizsgálják, indokolt-e esetükben a ló tartása, *„és ahol nem kenyérkeresői lehetőségül szolgál, elveszik”*.⁸²

Ritkán fordult elő, hogy pártügyeket tárgyaltak volna tanácsuléseken. Jelentős kivétel volt ez alól az 1962. szeptember 7-ei ülés, amelynek egyetlen napirendi pontja a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának (MSZMP KB) tézisei voltak, amelyeket a párt VIII. kongresszusán kívántak előadni. Ezek közül a legjelentősebb a személyi kultusszal, és annak hatásaival foglalkozó pont volt. Velner vb-elnök ezt is részletesen ismertette, a jegyzőkönyv szerint

„megemlékezett a Rákosi-korszak ideje alatti koncepciós perekről és bejelentette, hogy ezen perek áldozatai közül 190 embert rehabilitáltak, a bíróságoktól több személyt felmentettek. Kifejtette a koncepciós perek előidézőjét és következményeit, valamint a jelenlegi irány szerinti különbséget”.⁸³

A vita során konkrét községi eset is felmerült: Dr. Osvay László tanács-tag említette meg G. Veress György nevét, akit azért ítélték el, mert egy verekedés során kiszúrta egy rokona szemét. Straub Károlyné, a korábbi párttitkár erre igen élesen reagált, mivel szerinte *„Veress nemcsak rokona-inak, de a rendszernek is ellensége volt”*. Osvay szerint az váltotta ki belőle ezt, hogy mint kulákot megalázták és nem emberi hangon beszéltek vele a rokonai. Velner vb-elnök közbevetette, hogy

„épp az volt helytelen, hogy ennek mint közbűntényes ügynek a tárgyalásánál felhasználták azt, hogy az illetőt kuláknak nyilvánították, és az ítéletet is aszerint hozták. A Központi Bizottság megvizsgálta azokat a pereket, ahol súlyos méltánytalanság történt, azok között ez az ügy nem szerepelt.”

Számel Pál ezután tájékoztatta a tanácsot, hogy a koncepciós perek során olyan meghurcolt politikai vezetők, táborno-kok rehabilitálásával foglalkoztak, ahol nem játszott közre közönséges bűnözés. Javasolta,

⁸¹ MNL PML XXIII. 734. a. 9. köt. 272. DKT JKv, 1962. augusztus 18.

⁸² MNL PML XXIII. 734. a. 9. köt. 273–274. DKT JKv, 1962. augusztus 18.

⁸³ MNL PML XXIII. 734. a. 9. köt. 287. DKT JKv, 1962. szeptember 7.

hogy a koncepciók perek áldozatainak családtagjai egyénenként kérjék a bíróságtól a rehabilitációt, azonban azt nem támogatta, hogy a tanács hozzon ilyen irányú határozatot.⁸⁴

Az év végi tanácsi és vb-beszámolót a december 8-ai tanácsülésen tartották meg. Mivel a tanácsülés ciklusa végén járt, Velner vb-elnök nemcsak az adott év, hanem az elmúlt négy év munkáját is összefoglalta. Elmondta, hogy a tanácsüléseken a részvételi arány átlagosan 60-68%-os volt, bár voltak olyan tanácsstagok, akik egyetlen ülésen sem vettek részt. A többség azonban megfelelően részt vett a munkában, és rendszeres kapcsolatban voltak saját választókerületük szavazóival is. Jó néhány fejlesztés valósult meg közérdekű munkaként, például a vízvezeték- és villanyhálózat kiépítése, iskolai tantermek és közúti járdák építése, amelyekben tanácsstagok is részt vettek. Beszélt az állandó bizottságok munkájáról is, elmondta, hogy a mezőgazdasági bizottság egyáltalán nem működött, ellenben a pénzügyi, a kereskedelmi és az egészségügyi bizottságok igen aktívak voltak. A vb munkáját ugyancsak sikeresnek mondta, elismerte a tagok által végzett munkát. Részletesen ismertette a községi termelőszövetkezeti csoport megalakítási munkálatait, és az azóta végzett tevékenységet. Közölte a tanáccsal, hogy még sok munkára lesz szükség a tsz megerősítésében.⁸⁵ Az 1962. évi V. törvénynek megfelelően a tanács mandátuma 1962. december 15-én járt le.

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. Több, már évekkel korábban tervbe vett, de 1956 ősze és az azt követő idők miatt elmaradt fejlesztés ebben a ciklusban került újra napirendre vagy valósult meg. 1958 márciusában merült fel újra az ötödik orvosi körzet ügye, egyúttal határozat született egy orvosi lakás 60 napon belüli biztosításáról. A vízhálózat bővülése is igazán ezekben az években indult be, amelyhez a lakosság kétkezi munkáját és pénzbeli felajánlását is jelentős mértékben igénybe vették. 1958 márciusában a Moszkva (ma: Báthory utca) és az Alkotmány (ma: Görgey) utcai lakosok például 13.000 forintot és társadalmi munkát ajánlottak fel a két utca vízvezetékrendszerének megépítéséhez, a megvalósult felajánlás mértéke azonban községi szinten ennél is nagyobb összegre rúgott, 15.000 forintnyi társadalmi munkát végeztek el a község lakói, és 18.000 forintot fizettek be a községfejlesztési alapba.⁸⁶ A régóta tervezett új víztorony építése is ekkor fordult célegyenesbe, a tanács 1959-re irányozta elő annak tervezését, a gyerekfürdő építésére is ugyanazon évben különítettek el költségvetési pénzt. 1960-ban már a korábbi években kitűzött célok nagy részének megvalósulásáról számolhatott be a községi tanácsülés illetékes

⁸⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 9. köt. 288. DKT JKv, 1962. szeptember 7.

⁸⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 9. köt. 401–408. DKT JKv, 1962. december 8.

⁸⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 4. kötet 67. DKT JKv, 1958. március 20.; MNL PML XXIII. 734. a. 4. kötet 110. DKT JKv, 1958. december 18.

előadója. Ezek közé tartozott a vízhálózat bővítése, a bölcsőde tatarozása, a gyerekstrand felújítása, orvoslakás vásárlása stb., amelyekhez a lakosság pénzbeli és társadalmi munka révén megvalósult hozzájárulása 220.000 forintra rúgott.⁸⁷

A községháza melletti téren, 1958-ban az Országos Takarékpénztár nyitott fiókot.⁸⁸ 1961-ben az ÁFOR-benzinkút létesült a Fő úton, a Kegyeleti temető közelében. A félmillió forintba kerülő üzemanyag-töltő-állomás megépítéséhez az akkori értéken 10.000 forintba kerülő, majd 200 méter hosszú bekötő út megépítése révén a község is hozzájárult.⁸⁹

1962 márciusában is született egy számos részletre figyelmet fordító községfejlesztési, -rendezési terv. A készítő a közintézmények kapcsán azt állapították meg, hogy főként az alapfokú intézményekben van hiány, és elhelyezkedésük sem felel meg a település szerkezetének. A község nagy kiterjedése okán nem egyetlen centrum kialakítását, fejlesztését javasolták, hanem három helyet jelöltek meg kisebb alközpont létesítésére: a 2-es út és a Fóti út környékén, az alagi részen és a műhelytelepi részen. Célszerűnek tartották az üdülőterületnél egy idényjellegű modern szálló, étterem és üzletház felhúzását. A Tanácsházának, az MSZMP székházának, az OTP-nek, a három postahivatalnak és a Rendőrségnek helyet adó épületeket megfelelőnek tartották. A Tanácsházát szükség esetén bővíthetőnek tartották, a Tűzoltóságnak viszont úgy ítélték: új helyre van szüksége.⁹⁰ A két temető közül a 2. számú főút mellett fekvő bővítése nehézkes lett volna, így új temető nyitását látták célszerűnek az alagi részen.

A tervet még két témát érintett, az első ezek sorában a közlekedés volt. Ennek részeként fontosnak ítélték, hogy a település rácsatlakozzon a 2. számú gyorsforgalmi útra (ma: M2), valamint a 2. sz. főút külterületi részeinek átépítését, a vasúti átjárók elhelyezkedését, a község nagy kiterjedését és a kialakítandó helyi buszközlekedés figyelembe vételével gyűjtőhálózat kiépítését, illetve a csomópontok rendezését.⁹¹

A korábban is sokszor napirendre került vízellátás problémáját tárgyalták utolsóként. A tervet szerint az 1962-ben üzemelő vízmű csak a község lakosságának 20%-át, mintegy 3000 embert volt képes ellátni, így az akkor már épülő 600 m³-es víztoronyra, és az azzal egy időben megvalósuló főnyomóvezetékre hárult a vízellátás feladata. Szóba került a vízellátás gerincvezetékének kiépítése is, amely terén Alag állt a legkevesbé jól.⁹² Mindez azonban csak tervet maradt.

⁸⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 4. kötet 111. DKT JKv, 1958. december 18.; MNL PML XXIII. 734. a. 5. kötet 34. DKT JKv, 1959. május 21. MNL PML XXIII. 734. a. 7. kötet 3–4. DKT JKv, 1960. január 23.

⁸⁸ KELEMEN–PAPP, 1975. 70.

⁸⁹ ÁFOR = Ásványolaj Forgalmi Vállalat. *Autó-Motor*, 14. (1961) 23. sz. 29. (1961. december 1.); MNL PML XXIII. 734. a. 8. kötet 104–105. DKT JKv, 1961. május 20.

⁹⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 123–124. DKT JKv, 1962. március 10.

⁹¹ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 127–128. DKT JKv, 1962. március 10.

⁹² MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 128. DKT JKv, 1962. március 10.

Köznevelési intézményrendszer. Az iskolák meglévő tantermeinek számát elégtelennek tartották a zsúfoltságot és a jövőbeni népességnövekedést tekintve, így 1975-re a már használt 24 tanterem mellé újabb 44-et terveztek megépíteni, amelyek közül a 3. számúhoz négy tanterem megépítését lehetségesnek tartották, ám a többi számára új hely keresését javasolták. A fővárosba és Vácra bejáró középiskolás diákok miatt egy 12 tantermes gimnázium és egy nyolc tantermes, de bővíthető technikum megépítését is szükségesnek tartotta a tervezet. Az 1962-ben meglévő négy óvoda (férőhelyszám: 240) közül kettőt tartottak zsúfoltnak, de bővíthetőnek ítélték, 70 hellyel, de ezek mellett további 260 helyet tartottak még szükségesnek 1975-re. A településen ekkor három – egy tanácsi és két gyári (járműjavító és konzervgyár) – bölcsőde működött, összesen 285 férőhellyel, így 200 fős bővítést terveztek. Az iskolák megnagyobbításával összehangolva növelni kívánták a napközit is, továbbá a már működő hat mellé újabb négy tanterem építését tartották kívánatosnak az Iparitanuló Otthon számára.⁹³

Egészségügyi infrastruktúra. A korábban többször is emlegetett újabb orvosi körzetet az egészségügyi szervek nem engedélyezték, így a tervezet készítői a meglévő orvosi rendelők, szakrendelők és az egészségház helyesebb elosztását látták megfelelőnek. Az akkor működő két gyógyszerár, úgy tűnt, kielégíti az igényeket. A MÁV-lakótelepen üzemelő tisztasági fürdő mellé viszont új felhúzását javasolták a község déli részén.⁹⁴

Kultúra és művelődés. A mozik kapacitását elégségesnek ítélték, illetve a József Attila és a Petőfi művelődési otthonok működését is megfelelőnek tartották, bár utóbbi felújítására javaslatot tettek. A két könyvtárat is bővítenedőnek gondolták, valamint egy Alagon működő fiókkönyvtár megnyitását is javasolták. A közellátás kapcsán a meglévő üzletek korszerűsítését és a javasolt alközpontokban újak nyitását tartották szem előtt.⁹⁵

3. kép: A Vörös Csillag mozi Dunakeszin

Sport. A sportolásra alkalmas helyszínekből nem építettek volna új(ka)t, hanem a fejlesztést tartották üdvöztetőnek. A repteret és a lóversenypályát hosszabb távon is üzemeltetendőnek gondolták. A dunai strand fejlesztését azonban nem javasolták, mondván, hogy mind a településtől, mind pedig a kiépítendő

⁹³ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 124–125. DKT JKv, 1962. március 10.

⁹⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 126. DKT JKv, 1962. március 10.

⁹⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 125, 126. DKT JKv, 1962. március 10.

üdülővezettől távol fekszik. Ennél fogva új strand építésére gondoltak, amely számára a Duna sort ítélték ideális helynek.⁹⁶

A negyedik tanácsi ciklus (1962–1967)

Politikatörténet

Az újonnan megválasztott tanács alakuló ülésére 1963. március 1-jén került sor. Forró István korelnök javaslatára György Ödön elnökletével, Veress Dénes és Kónya Ferenc részvételével mandátumvizsgáló bizottság alakult, amely mind a 72 megválasztott tanácstag mandátumát igazolta.

4. táblázat: Dunakeszi Község Tanácsának 1962-ben megválasztott tagjai⁹⁷

Bán Mihály	Jurtin Lászlóné	Markó István	Rózsás Sándor
Barabás Györgyné	Kardos József, dr.	Mittli Dezső	Sági István
Béres Mihály	Kasó Pál	Monori Balázs	Sántha István
Blaskó Istvánné	Kerekes Mihályné	Muka Istvánné	Straub Károlyné
Boda Tibor	Keresztes Mihály	Nagy Lászlóné	Számel Pál
Budai András	Kiss B. József	Némedi Magdolna	Száraz István
Dorozsmai József	Kollár Istvánné	Neumann Ödön	Száraz Mihály
Fekete Sándor	Kónya Ferenc	Novotny Ferenc	Szép Károly
Fenáké György	Kovács Pálné	Osvay László, dr.	Szócs József
Fényi Sándorné	Kozman Ferenc	Ölvedi Ottó	Sztojanov Iván, dr.
Fódi Sándor	Kövesdi László	Pajor Jánosné	Szviatovszky Gyula
Forró István	Kubicsek Istvánné	Páll Istvánné	Tóth József
Gedai Sándor	Kulai László	Papp Jánosné	Velner Lajos
György Ödön	Lászik Ferenc	Poniczky János	Veress Dénes
Győrvári Ferencné	László György	Poniczky Károlyné	Vincze Antal
Hantos Mária	László István	Pusztai Ede	Vincze József
Hegedűs János	Lipták Mihály	Rátki Zoltán	Vitályos László
Jávor Béla	Mag Jenő	Révay Lajosné	Vörös Györgyné

A korelnök ezután átadta az ülés vezetését a megválasztott Keresztes Mihály levezető elnöknek, aki ismertette a HFN Bizottságának javaslatát a 9 tagú vb tagjelöltjeire. A jelöltek, név szerint Béres Mihály, Fódi Sándor,

⁹⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 9. kötet 126–127. DKT JKv, 1962. március 10.

⁹⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 10. köt. 5. DKT JKv, 1963. március 1.

Forró István, Hegedűs János, László István, Kulai László, Markó István, Monori Balázs és Velnér Lajos tanácsstagokat egyhangú szavazással választották meg a vb tagjaivá. Az újonnan megalakult vb tanácskozásra vonult vissza, ahol megválasztották tisztségviselőiket: elnöknek Velnér Lajost, elnökhelyettesnek Hegedűs Jánost, titkárnak Monori Balázst. Következő napirendi pontként megalakították az új tanácsi állandó bizottságokat, a közegészségügyi-szociális, az ipari-kereskedelmi, a mezőgazdasági, a művelődésügyi, az oktatási, a pénzügyi és a községgazdálkodási bizottságot. Minden állandó bizottság 7-7 tagból állt. Ekkor hoztak létre az egyes bizottságokhoz kapcsolódó albizottságokat is, mégpedig a szociális, a kontártevékenységet ellenőrző, a növényvédelmi, a kulturális, a családi és társadalmi ünnepekkel foglalkozó, valamint az ifjúságvédelmi albizottságot.⁹⁸

Monori Balázs vb-titkárnak az október 19-ei tanácsülés elé terjesztett, a VIII. kongresszus határozatai alapján elkészített javaslatában, amely *„A tanácsi munka javításának, társadalmasításának és a községi hatáskör növelésének időszerű problémái”* címet viselte, néhány érdekes adatot tudhatunk meg az újonnan megválasztott tanácstról és vb-ről. Az adatok szerint az érettségivel vagy ennél magasabb végzettséggel rendelkező tanácsstagok száma az 1958-as 13 főről 27-re emelkedett, a tanácsstagok aktivitása (beleértve a 41 új tagét is) erősebb, mint a korábbi ciklusban, és emelkedett a tanácsüléseken felszólalók száma is. Javasolta az állandó bizottságok hatáskörének kiterjesztését, hogy területükön önálló döntéshozó szervként is működhessenek, a tanácsülés fellebviteli fórumként működjön felettük. Legfontosabb javaslata mégis a szakigazgatási (apparátusi) dolgozók szakmai (és politikai) képzésének megerősítésére irányult, hiszen a helyi feladatok sokrétűbbé válása ezt megkövetelte. A tanács a betervezett javaslatot elfogadta.⁹⁹

Az 1964-es közbiztonsági beszámolót március 14-én tárgyalták, előadója ismét Hegyi Sándor főtörzsőrmester volt. Elmondása szerint az elmúlt év során súlyosabb bűncselekmények nem történtek, ellenben a régi probléma, a kisebb lopások továbbra is megkeserítik a lakosság mindennapi életét, emellett elszaporodtak a családon belüli erőszakos cselekedetek. Ifjúságvédelmi témában elismerését fejezte ki az illetékes albizottság munkája iránt, és javasolta létszámának bővítését. Beszámolója végén megemlítette a cigányság problémáját is, kérte a tanácsstagokat, hogy körzeteikben figyelmeztessék a lakosságot, és tegyenek meg mindent a *„cigányok megneveléséért”*.¹⁰⁰

A felszabadulás 1965. április 4-én esedékes, 20. évfordulójára való megemlékezésre már egy évvel korábban megkezdték a felkészülést. Az április 21-ei tanácsülésen Monori vb-titkár terjesztette be az évfordulóra tervezett *„Ki mit vállal?”*-mozgalom indítását. Ebben elsősorban

⁹⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 10. köt. 5–9. DKT JKv, 1963. március 1.

⁹⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 10. köt. 319–323. DKT JKv, 1963. október 19.

¹⁰⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 11. köt. 104–107. DKT JKv, 1964. március 14.

egyéni vállalatokra gondoltak, de javasolta, hogy a tömegszervezetek (konkrétan a Nőtanácsot és a Vöröskeresztet említette) tehetnek testületi felajánlásokat is. Elsősorban községrszépítési, javítási, parkosítási munkák elvégzést javasolta. A napirend második pontjában Felszabadulási Emlékbizottság felállítását határozták el, amelynek feladata az ünnepség szervezési munkálatainak koordinálása volt. A tagokra Budai András, a HNF helyi szervezetének elnöke tett javaslatot: Bakáts Károly, Darvasi Éva, Ferenczy László, Hovány Antalné, Kónya Ferenc, Monori Balázs, Rákos Péter, Zoletnik Sándor, Vályi József személyében. A tanács egyhangúlag elfogadta a javaslatot.¹⁰¹

Az október 10-ei tanácsülésen rendkívüli közbiztonsági beszámolóra került sor. Ennek oka az volt, hogy a községi rendőrőrs új parancsnokot kapott Bencze István rendőr törzssórmester személyében, aki ekkor mutatkozott be, és ismertette a tanácscsal elképzeléseit. Ennek során aggodalmát fejezte ki az ekkoriban bevezetett ki- és beutazási szabályenyhítések kapcsán, bár természetesen vitatható, mennyiben volt ennek alapja Dunakeszi számára. A tanácstagok erre nem is reagáltak, sokkal jobban érdekelték őket a már feljebb is többször említett közlekedési szabálysértési problémák. Ezek kapcsán az új őrsvezető több intézkedésre ígéretet tett.¹⁰²

Az év végi tanácsi és vb-beszámolóban Velner kijelentette, hogy az 1964-es évben igen eredményes munkát végeztek, az előzetes munkatervben foglaltakat teljes egészében sikerült megtárgyalni és elvégezni, a tanácstagok aktivitása nőtt, ahogy a tanácsüléseken való jelenlét aránya is. Ugyancsak javult az állandó bizottsági munka is, ebben az évben már nem fordult elő olyan, hogy valamely bizottság egyszer sem ült volna össze. Javulást volt a vb munkájában is, véleménye szerint többek között azért, mert előfordult, hogy csökkentették a vb-ülésre hivatalból meghívottak számát, így a testület hatékonyabban tudott dolgozni.¹⁰³

Az 1965. március 13-ai ülésen jelentés tettek a korábban említett, a felszabadulás 20. évfordulója alkalmából útjára indított „*Ki mit vállal?*” mozgalom eredményeiről. A beszámolót Pogonyi Pálné, a HNF helyi szervezetének titkára terjesztette a tanácsülés elé. Ismertette az egyes vállalatokat, majd a korábbi határozatnak megfelelően azoknak a névsorát, akik 1945 óta tevékenykedtek a helyi közéletben (államhatalmi, párt- vagy tömegszervezetekben), és javasolta kitüntetésüket a „társadalmi munka érdemérem” arany, ezüst vagy bronz fokozatával. A határozat vitájában Monori Balázs vb-titkár felvetette, hogy a városszépítési munkákba a tanácson és a HNF-en kívül vonják be a párt, valamint a KISZ helyi szervezeteit is, Fódi Sándor vb-tag, iskolaigazgató pedig az általa vezetett intézmény nevében vállalt fel további társadalmi munkákat a mozgalom keretében.¹⁰⁴

¹⁰¹ MNL PML XXIII. 734. a. 11. köt. 147–150. DKT JKv, 1964. április 21.

¹⁰² MNL PML XXIII. 734. a. 12. köt. 131–132. DKT JKv, 1964. október 10.

¹⁰³ MNL PML XXIII. 734. a. 12. köt. 204–207. DKT JKv, 1964. december 19.

¹⁰⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 13. köt. 76–77. DKT JKv, 1965. március 13.

Az április 2-ai ülésen emlékeztek meg végül a felszabadulás 20. évfordulójáról, ahol az ünnepi beszédet Velner Lajos vb-elnök tartotta. Ebben a szokásos toposzok mellett megemlékezett a „bolgár és román hősök”-ről is, és természetesen nem maradhatott el a párhuzam az 1848-as forradalommal és az 1919-es Tanácsköztársasággal sem. Ezután szinte tételesen felsorolt minden intézkedést 1945-től, a földreformtól kezdve az új pénz bevezetésén át a bankok és gyárak államosításáig. Méltatta a termelészövetkezetek megszervezését, valamint a teljes foglalkoztatottságot. Beszéde záró részében a pártot, a pártvezetőket és az öt éves tervet dicsőítette. A beszéd elhangzása után Forró István levezető elnök kérésére Nándori Magda és Jencsok Zsuzsanna gimnazisták megkoszorúzták az emléktáblát, majd a Petőfi Sándor Művelődési Központban megnyílt az évfordulóra szervezett kiállítás.¹⁰⁵

A novemberben lezajlott közbiztonsági tájékoztatón Hegyi főtörzs-őrmeister a különböző (magánszemélyek és a társadalmi tulajdon ellen elkövetett) lopások számának aránylag magas, 7%-os emelkedéséről számolt be, bár a jegyzőkönyvhöz csatolt előterjesztés alapján úgy tűnik, a köznyelvben „seftelésnek” nevezett eseteket is ebbe a kategóriába sorolta. Súlyosabb esetet jelentett viszont az, hogy elmondása szerint az utóbbi hónapokban egy gyermek- és fiatalkorúakból álló társaság betöréseket követett el, amelyek során

„egy alkalommal több helyre is behatoltak, és szerencsájükre mindig sikerrel, mert volt olyan hely is, ahol éppen 5-6 ezer forintba bukkantak”.

Ugyanakkor azt is jelentette, hogy a társaság lebukott, és az eljárás ellenük folyamatban van. A cigánykérdés továbbra is napirenden volt, bár Hegyi szerint a lakosság által panaszolt lopásokat nem a Dunakeszin élők, hanem egy Főtről átjáró család követte el. Zárásként bejelentette, hogy a községben működő körzeti megbízottak száma háromra emelkedett.¹⁰⁶

Településfejlődés

Rövid időn belül, tulajdonképpen mindössze pár év alatt jó néhány, az 1962. évi rendezési tervben szereplő elképzelés meg is valósult.

Infrastrukturális fejlesztések. A vízellátás kérdése a fejlesztések ellenére sem került le a napirendről. 1963-ban például vízhiány lépett fel, amely miatt a községi tanács a lakókat a vízfogyasztás mérséklésére, a Fővárosi Vízműveket pedig a korábban megígért gépek (szivattyúk) üzembe állítására kérte.¹⁰⁷ A helyzeten volt hivatott segíteni az 1963. január 1-jén megalakult Pestmegyei Víz- és Csatornamű Vállalat, amelynek

¹⁰⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 13. köt. 97., 99–103. DKT JKv, 1965. április 2.

¹⁰⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 13. köt. 345–349. DKT JKv, 1965. november 20.

¹⁰⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 10. kötet 232–234. DKT JKv, 1963. augusztus 10.

feladata a megyében található törpe és kis vízművek üzemeltetése volt. A cég Dunakeszi vízellátásának felmérése után ugyanarra a következtetésre jutott: a vízfogyasztást a lakosságnak korlátoznia kell az ivóvíz és szociális igénybevételekre,

„tekintettel arra, hogy a nagymérvű hálózat fejlesztése nincs arányban a víznyerési és -termelési kapacitással”.¹⁰⁸

A község lakosságának nagyütemű növekedése folytán szinte állandó gondot okozott a lakhatás kérdése is. Egyrészt az üzemek lakásépítési akciói révén épülő lakások és a tanács által biztosított házhelyek száma sem volt elégséges, másrészt viszont az önerőből megoldott építkezéseknél sokszor hiányzott az építési engedély. Utóbbi meg nem léte persze nemcsak a lakosok nemtörődömsége, hanem az illetékes hatóság túlterheltsége, lassúsága folytán is adódhatott. A lakosság dinamikus növekedését mi sem mutatja jobban, mint hogy az 1960-as évek első felében évente sok száz fővel gyarapodott a népesség: 1960-ban 685, 1961-ben 730, 1962-ben 860, 1963-ban 1020 fős volt a növekedés, 1964-ben pedig csak novemberig 1329 fővel lett több az állandóan helyben lakók száma. A népességnövekedési trend az évtized második felére még inkább felgyorsult. 1965-ben 1786, 1966-ban 1538, 1967-ben 1345, 1968-ban 732, 1969-ben pedig 1171 fős népességtöbbletre tett szert a község az előző évhez viszonyítva. A népesség növekedésének mértéke oda vezetett, hogy az 1980-ra tervezett lélekszámát már 1965-re elérte a község, Dunakeszi zsúfoltsága pedig meghaladta a Pest megyei átlagot, hiszen míg a megyében egy lakószobában átlagban 2,5, addig Dunakeszin 3 fő lakott.¹⁰⁹

Bár haladt előre a község villamosítása is, ennek ellenére 1966 végén még mindig – a külterületnek számító Szabadságligetet (ma: Dunakeszi-Alsó) nem számítva – 5 kilométernyi útszakasz volt elektromos hálózat nélkül; a hálózat kiépítését 1969-ig tervezték befejezni. Tervbe vették a közvilágítás korszerűsítését is a főbb utcákban, de azt még így is elégtelennek ítélték, mondván, hogy a 100 méterenként meglévő lámpák igen csekély fényt adnak csak. A megnövekedett áramfogyasztás miatt a már meglévő hálózatot is korszerűsítették, illetve növelték a vezetékek keresztmetszetét.¹¹⁰

Köznevelési intézményrendszer. 1964-ben és 1966-ban újabb négy-négy tanteremmel bővült a 2. Sz. Általános Iskola, az 1. Sz. Általános Iskola pedig 1965-ben oldalszárnyal gazdagodott, amelyben tornaszobát, öltözőt és

¹⁰⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 10. kötet 246–247. DKT JKv, 1963. augusztus 10.

¹⁰⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 12. kötet 160–163., 181. DKT JKv, 1964. november 21.; MNL PML XXIII. 734. a. 18. kötet 126–127. DKT JKv, 1970. április 18.; MNL PML XXIII. 734. a. 16. kötet 171. DKT JKv, 1968. június 29.; MNL PML XXIII. 734. a. 12. kötet 181. DKT JKv, 1964. november 21.

¹¹⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 14. kötet 374–375. DKT JKv, 1966. október 15.; KELEMEN–PAPP, 1975. 38.

politechnikai helyiségeket is kialakítottak. Az igények gyors növekedésének és a megvalósult fejlesztéseknek köszönhetően 1963-ban elindulhatott a gimnáziumi oktatás a 2. Sz. Általános Iskola épületében. 1964 októberében 60 tanulóval hegedű, gitár, zongora és előképző, valamint

4. kép: A 2. Sz. Általános Iskola épülete 1960-ban, a bővítés előtt

harmonika szakokon zeneoktatás indult a Petőfi Sándor Kultúrházban, majd 1967-től a Fót központtal működő Váci Járási Körzeti Zeneiskola kihelyezett osztálya végezte tovább e feladatot.¹¹¹

Egyéb. Állandó gondot okozott az is, hogy a helyi ipar és az új üzemindulások ellenére a munkaképes lakosság hozzávetőleg háromnegyede a korban Budapestre járt dolgozni. A hatvanas évekbeli panaszok szerint a vonatok például

csúcsidőben zsúfoltak voltak és nem is közlekedtek megfelelő sűrűséggel, így gyakori volt, hogy a munkába igyekvők elkéstek a munkahelyükről. Felmerültek ugyanakkor további problémák is, például, hogy a vonatoknak és az állomásoknak rossz a higiéniája, és „*Súlyosbítja a helyzetet, hogy elterjedt a vonatokon a zugpálkamérés...*”¹¹²

Az ötödik tanácsi ciklus (1967–1971)

Politikatörténet

1967. március 19-én került sor a következő tanácsi választásokra. Az ennek során megválasztott új tanács alakuló ülése március 25-én ült össze. Az ülés korelnöke felkérte Velner Lajost a levezető elnöki feladat ellátására, dr. Vida Gyula járási vb-elnököt és Balogh László járási párttitkárt Kovács Pálné, Keresztes Mihály és Erdős Ernő tanácstagokat az elnökség tagjának, Bakács Károlyt és Zentai Györgyöt pedig hitelesítőkné. A mandátumvizsgáló bizottság elnökének György Ödönt, tagoknak pedig Budai Andrást és Veress Dénest választották meg. A bizottság a 72 megválasztott tanácstag mandátumát igazolta.

¹¹¹ KELEMEN–PAPP, 1975. 83–84.; MNL PML XXIII. 734. a. 13. kötet 264. DKT JKv, 1965. szeptember 11.; MNL PML XXIII. 734. a. 21. kötet 308. DKT JKv, 1973. október 26.

¹¹² *Javul-e a közlekedés a fóti vasútvonalon?* In: *Népszabadság*, 23. (1965) 290. sz. 9. (1965. december 9.); *Nehéz sorsú emberek. Szélgjegyzet egy tanulságos vitához.* In: *Népszabadság*, 25. (1967) 168. sz. 3. (1967. július 19.).

5. táblázat: Dunakeszi Község Tanácsának 1967-ben megválasztott tagjai¹¹³

Bagi Jánosné	Horák János	Mészáros István	Solymosi János
Bakács Károly	Horváth László	Monori Balázs, dr.	Strausz Imre
Barabás Györgyné	Jávor Béla	Muka Istvánné	Szakáll Károlyné
Bencze Istvánné	Jurtin Lászlóné	Nagy Lászlóné	Szárász István
Béres Mihály	Kardos Józsefné, dr.	Novotny Ferenc	Szép Károly
Blaskó Lajos	Kerekes Mihályné	Pajor Jánosné	Szőcs József
Boda Tibor	Keresztes Mihály	Pallagi Sándor	Sztojanov Iván, dr.
Boros József	Kiss B. József	Pandur József	Tóth József
Bödök Gyula	Kladács János	Papp Gedeon	Velner Lajos
Budai András	Kovács Pálné	Pesti Vince	Veres András
Domoszlai Gáborné	Kubicsek Istvánné	Pogonyi Pálné	Veres Dénes
Dorozsmai József	Ladányi Lajos	Réthy József	Veres Ferenc
Erdős Ernő	Lászik Ferenc	Rózsa László	Vezekényi Ferencné
Fódi Sándor	László István	Rózsás Sándor	Vincze József
Gedai Sándor	Lengyel Józsefné	Schiller Gyula	Virág István, dr.
Gere Jánosné	Lipták Mihály	Sift Sándor	Vörös Györgyné
György Ödön	Major Gyuláné	Simon Ferenc	Zeke Magdolna
Hegedűs János	Markó István	Simon János	Zentai György

György Ödön bizottsági elnök jelentésében elmondta, hogy az új tanácsstagok közül 17 fő 8 általános osztálynál kevesebbet végzett, 28 fő általános iskolai végzettséggel, 18 fő érettségivel, 11 fő pedig felsőfokú (egyetemi vagy főiskolai) végzettséggel rendelkezett. Ezt követően Pandur József, a HNF helyi szervezetének elnökhelyettese tette meg javaslatát a kilencfős vb-re, és annak személyi összetételére. A javaslat a vb-be nominálta Erdős Ernő, Fódi Sándor, Hegedűs János, Kubicsek Istvánné, Markó István, dr. Monori Balázs, Simon Ferenc, Velner Lajos és Vincze József tanácsstagokat, akiket a tanácsülés egyhangúlag megválasztott. Az új vb ezután visszavonult, hogy megválassza tisztségviselőit. Az eredmény megegyezett az előző tanácsi ciklussal: az elnöki posztra Velner Lajos került, elnökhelyettesnek Hegedűs Jánost, titkárnak pedig dr. Monori Balázst választották meg. Pandur József ezután az állandó bizottságok létrehozásával kapcsolatos javaslatot terjesztette a tanácsülés elé, ami szinte megegyezett az előző ciklusbeli rendszerrel: 7-7 fős pénzügyi-községfejlesztési, mezőgazdasági, ipari-kereskedelmi, oktatási-művelő-

¹¹³ MNL PML XXIII. 734. a. 15. köt. 44–45. DKT JKv, 1967. március 19.

désügyi, egészségügyi-szociális bizottságot hoztak létre, valamint ismét alakítottak ifjúságvédelmi albizottságot is.¹¹⁴

Az 1967-es év végi tanácsi- és vb-beszámoló már az Elnöki Tanács rendeleteinek megfelelően megváltoztatott formában hangzott el. Monori Balázs vb-titkár beszámolt róla, hogy a Dunakeszin lévő üzemek folyamatosan vettek fel új munkaerőt. Ennek és a főváros közelségének köszönhetően a község lakossága az elmúlt években folyamatosan emelkedett. Adatai szerint 1960 óta az átlagos évi lakosságnövekedés 850 fő volt. Az 1967-es év konkrét számadata 1258 új lakos volt (ebből állandó 595 fő, ideiglenes 663 fő). Ezek alapján a község lakossága 20.000 fő fölé emelkedett. Ez a nagymértékű növekedés infrastrukturális problémákhoz vezetett, amelyek megoldása – bár folyamatosan fejlesztik a víz-, az elektromos, valamint a községi úthálózatot – a következő év, évek fő feladatai közé tartozik majd. A beszámoló vitája során Veress Dénes tanácstag vetette fel először az urbanizáció kérdését, és hogy ennek a jövőben hatása lesz a községre, ezért szükséges lesz a helyi hatáskörök bővítése.¹¹⁵

A cigányság kérdése immár olyannyira jelentős témává vált a községben, hogy a tanács 1968. augusztus 24-ei ülésén első napirendi pontként foglalkozott vele. Hegedűs János vb-elnökhelyettes jelentése szerint 1960 után kezdődött, és 1963 után gyorsult fel a cigánycsaládok betelepítése a községbe. 1968-ban összesen 25 család lakott Dunakeszin, 126 fővel, akik nagyrészt saját maguk által emelt földkunyhókban éltek. Kijelentette, hogy a tanács nem foglalkozott megfelelően azzal, hogy az építkezéseik területét megfelelően kijelöljék, és a munkák a tanács építési szabályainak megfelelően történjenek. A számadatok szerint ekkor 21 tégláépületben és 4 földbe vájt kunyhóban élt az említett 25 család. Lakhelyeik tehát többé-kevésbé megfelelők, legalábbis a korábbi állapotok javultak. Ugyanakkor

„sok helyen a legminimálisabb egészségügyi követelményeket sem tartják be. [...] Nagyan hátráltatja egészségügyi és szociális helyzetüket, hogy [...] főleg a Toldi utcában érezhető a víz- és áramhiány. A községi tanácsnak törekednie kell arra, hogy a fenti hiányokat mielőbb megszüntesse [...]. Azt tapasztaltam, hogy amelyik családnál biztosítva van a víz és a villany, ott nagyfokú fejlődés észlelhető tisztaság szempontjából.”

Örömet fejezte ki viszont amiatt, hogy a családokhoz tartozó 77 gyermek közül 39 jár a település általános iskoláiban, egy nemrég gépipari technikumi érettségit szerzett, 3 nemrég, 2 pedig korábban kapott segédlevelet, és szakmunkásként dolgoztak. Az elmúlt időszakban az öt legnehezebben kezelhető család elhagyta a község területét, a többiek igyekeztek beilleszkedni, részt venni a község életében. Példának hozta fel az önkéntes tűzoltó egyesületet, amelynek kötelékében többen is dolgoztak. Beszámolója végén jelezte, hogy szükséges lenne intézkedéseket hozni a felnőtt cigánylakosság közötti analfabetizmus teljes megszüntetésére.¹¹⁶

¹¹⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 15. köt. 42–50. DKT JKv, 1967. március 19.

¹¹⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 15. köt. 312–313., 325–344. DKT JKv, 1967. december 16.

¹¹⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 16. köt. 214–217. DKT JKv, 1968. augusztus 24.

Az urbanizációs folyamat olyannyira előrehaladt, hogy 1969. október 16-ai ülésén a tanács kérelmezte Dunakeszi nagyközséggé nyilvánítását. A kérelmet Hegedűs János vb-elnökhelyettes terjesztette a tanácsülés elé. Elmondta, hogy a nagyközséggé nyilvánításnak a célja, hogy

„bővüljön a hatáskör és nagyobb önállóság révén az eddigieknél előnyösebben biztosítsa a lakosság kommunális ellátását és hatósági szükségleteinek városi színvonalat megközelítő kielégítését, a helyi (megyei, járási, községi) erőforrások koncentráltabb felhasználása, a lakosság kezdeményezésének további kibontakoztatása és a helyi ügyek intézésében fokozottabb bevonása.”¹¹⁷

Kifejezte reményét az iránt, hogy Dunakeszit hamarosan várossá nyilvánítják. A vita során a körzet országgyűlési képviselője, Kalmár János is hozzászólt. Természetesen minden hozzászóló támogatását fejezte ki a kezdeményezés iránt, legtöbbször a beinduló lakásépítési programmal kapcsolatban.¹¹⁸

A nagyközséggé nyilvánítás hivatalosan 1969. december 28-án történt meg, a József Attila Művelődési Ház nagytermében megtartott ünnepi tanácsülésen. A tanács- és vb-tagokon kívül jelen volt még Kalmár János országgyűlési képviselő, dr. Ádám Mihály megyei vb-titkár, dr. Vida Gyula járási vb-elnök és Balogh László járási párttitkár is. Az ünnepi ülés a *Himnusszal* kezdődött, majd dr. Velner Lajos vb-elnök megnyitó beszéde következett. Ebben elmondta, hogy december 28-a mostantól kétszeresen is ünnepnap lesz Dunakeszi számára, nemcsak azért, mert 1944-ben ezen a napon „szabadult fel”, hanem mert ekkor hirdette ki dr. Vida Gyula járási vb-elnök a Pest Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának 26/1969. számú, 1969. október 31-én kelt határozatát, amelyben Dunakeszit 1970. január 1-jei hatállyal nagyközséggé nyilvánította. Erdős Ernő párttitkár köszöntője után Vida meg is tette a bejelentést. Elmondta, hogy

„a község minden tekintetben rászolgált arra, hogy egy ranggal magasabbra, közelebb a városi szinthez, úgyszólván a városiasodás előszobájába lépjen”.

Ígéretet tett, hogy a járási vb részéről minden segítséget és tájékoztatást megadnak a további fejlődéshez, majd átadta Velnernek a megyei tanács vb-je által adományozott Nagyközségi Alapító Oklevelet. Az ülést az *Internacionálé* zárta.¹¹⁹

A hatvanas évek második felétől észrevehetően megritkultak a tanács szimbolikus politikai aktusai. 1970 októberében azonban, a tanács fennállásának 20. évfordulóját nagy pátozzsal ünnepelték meg. Ádám Mihály

¹¹⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 17. köt. 180–181. DKT JKv, 1969. október 16.

¹¹⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 17. köt. 170–171. DKT JKv, 1969. október 16.

¹¹⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 17. köt. 278–281. DKT JKv, 1969. december 28.

megyei vb-titkár ünnepi beszéde sajnos nem áll rendelkezésre, így csak az ez alkalomból kitüntetettek neveit ismertethetem. Dr. Vida Gyula, a váci járási tanács vb-elnöke átadta az Elnöki Tanács 20 éve tanácstagoknak, illetve tanácsi apparátusban dolgozóknak kiadott oklevelét. Ezt Hegedűs János vb-elnökhelyettes, Vincze József és Kerekes Mihályné tanácstagok, Schmidt Gézáné igazgatási csoportvezető és Hajnal Jenő igazgatási előadó kapta meg. Hegedűs emellett megkapta a „Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója” kitüntetést is. Velner Lajos vb-elnök és Lengyel József hivatalsegéd megkapta a megyei tanács vb által létesített „Tanácsi Munkáért Érdemérem” arany fokozatát, Kliment Gézáné és Lakatos Pálné adóügyi előadók, valamint Kárpa Józsefné takarítónő pedig ugyanezen érdemérem bronz fokozatát.¹²⁰

Településfejlődés

A hatvanas években – főleg az oktatás és a kommunális infrastruktúra területén – kézzelfogható fejlesztések történtek, mégis elsősorban a lakosságszámnak volt köszönhető, hogy 1970. január 1-jén nagyközségi rangra emelkedett a település. A nagyközséggé nyilvánítás a településfejlődés egyértelmű jele volt, így a községi tanács ülésén, 1969 októberében, a települési státusz átminősítési kérelmének benyújtásakor okkal hangzott el, hogy

„mindenhol örömmel fogadták azt a hírt, hogy községünknek lehetősége nyílt arra, hogy egy lépcsővel magasabb rangra emelkedjen”.

A vb-elnökhelyettese azonban hozzátette mindehhez, hogy

*„Sok emberben csalódást is okozott ez a hír, mert már azt várták, hogy várossá nyilvánítják községünket”.*¹²¹

Infrastrukturális fejlesztések.

A hetvenes évek sem hozott javulást a közlekedésben, az évtized első felében például 160%-ot kitevő utaslétszámot, óránként 30 kilométerrel döcögő vonatokat és többnyire álló utasokat lehetett tapasztalni. A buszközlekedés is hasonlóan teljesített: hiába volt a Volánnak olyan elővárosi vonala is, amely érintette Dunakeszit, a buszok zsúfoltak és lassúak voltak, délután öt és hat között 125%-os helykihasználtsággal, illetve alaphoz 22 kilométeres sebességgel óránként, ami a megyében a

5. kép: Dunakeszi egy régi képeslapon

¹²⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 18. köt. 273–275. DKT JKv, 1970. október 31.

¹²¹ MNL PML XXIII. 734. a. 17. kötet 169. DKT JKv, 1969. október 16.

legrosszabb teljesítménynek számított. Mindezek mellett pedig a Dunán zajló komp-, illetve révközlekedés is hagyott kívánnivalót maga után.¹²²

A hatvanas évek végén (1968) megújult az alagi részen működő nagyposta (Dunakeszi 1. sz. Postahivatal) épülete, amely akkoriban a kor technikai színvonalának és a folyamatosan növekvő település igényeinek pontosan megfelelt. Mint a korábbiakból kiderült, a főposta mellett működött még két kisebb postahivatal is. A Dunakeszi 3. sz. Postahivatal a Szent Mihály-templom előtti téren (ez ma is működik), a másik pedig a MÁV telepen volt. A községben a hatvanas évek végén 186 telefon-előfizető volt, akiket egy, a korban modernnek számító, néhány évvel korábban átadott telefonközpont szolgált ki.¹²³

1970 áprilisában újabb átfogó tervjavaslat született a település fejlesztése érdekében, ugyanis úgy látták, a nagyközség oly mértékben gyarapodik a lakosságot illetően, hogy több ponton is minél gyorsabb és nagyobb mérvű változásra van szükség. A két ötéves ciklusra lebontott javaslat kitért a lakhatási helyzet tarthatatlanságára, az óvodai és bölcsődei férőhelyek elégtelen számára és növelésük lehetőségeire, az elektromos hálózat bővítésére és a közvilágítás helyzetére, a vízellátás kérdésére, a szennyvízcsatorna és a belvízelvezetést megoldó hálózat megépítésének szükségességére. Emellett foglalkozott a járdaépítéssel, a meglévő közlekedési utak javításával és az addig kiépítetlen utak megépítésének szükségességével, a kereskedelmi hálózat állapotával, a vendéglátás helyzetével, a nagyközség iparcikk szükségletével, a piacterek korszerűsítésével, a szolgáltatóipar állapotával, az közép- és általános iskolák, illetve a napközik helyzetével, a népműveléssel, az egészségügyi ellátottság kérdésével, a sport és a közlekedés helyzetével, az ipari cégekkel/üzemekkel.¹²⁴

Köznevelési infrastruktúra fejlesztése. Az ötvenes években jelentkező bölcsőde- és óvodahiány a hatvanas évek végén is komoly gondot okozott. A tanács egyáltalán nem tudott új bölcsődei férőhelyeket kialakítani, csupán a Járműjavító bölcsődéje bővült 1968-ban negyven hellyel. Nem volt jobb a helyzet az óvodai férőhelyek terén sem, 1960-ban a jelentkezők 73%-át nem tudták elhelyezni, és egészen a hetvenes évek közepéig több gyereket kellett elutasítani, mint ahányat felvettek.¹²⁵

Egészségügyi infrastruktúra. Dunakeszi életében nagy előrelépést jelentett, hogy 1970. január 1-jén a Bem utcában megkezdte működését a körzeti Szakorvosi Rendelőintézet, amely a helyi betegeken kívül a főtiaikat is ellátta. Az egészségügyi ellátást akkoriban még csupán két gyógyszertár segítette. A település legrégebbi gyógyszertára, a Szent

¹²² FEKETE, 1974. 10.

¹²³ KELEMEN-PAPP, 1975. 66.

¹²⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 18. kötet 125–157. DKT JKv, 1970. április 18.

¹²⁵ KELEMEN-PAPP, 1975. 81.

Mihály patika a rendelőintézet közelében, a Bajcsy-Zsilinszky utcában, a másik pedig 1950-től a Fő út 114. szám alatt, a Juhász–Riz családi házban működött, majd innen költözött át 1965-ben a Fő út 138. szám alá, a volt Rozsnyai vendéglő épületébe.¹²⁶

A hatodik tanácsi ciklus (1971–1973)

Dunakeszi első nagyközségi tanácsi választása 1971. április 25-én zajlott le, az újonnan megválasztott tanács alakuló ülését május 3-ra hívták össze. Bakács Károly korelnök a választási elnökség beszámolójának meghallgatása és elfogadtatása után ügyrendi bizottság létrehozását kérte a tanácsuléstól, melynek elnökéül dr. Virág István, tagjainak pedig Jávor Béla és Tamás Gábor tanácsstagokat javasolta. A bizottság megvizsgálta a 72 megválasztott tanácsstag mandátumát, és megállapította valamennyi legális mivoltát.

6. táblázat: Dunakeszi Nagyközség Tanácsának 1971-ben megválasztott tagjai¹²⁷

1. vk.	Gere Jánosné	37. vk.	Mészáros István
2. vk.	Győrffy Ákos	38. vk.	Izsó Tibor
3. vk.	Kriszta Sándorné	39. vk.	Pityi Gyula
4. vk.	Blaskó Lajos	40. vk.	Jávor Béla
5. vk.	László István	41. vk.	Muka Istvánné
6. vk.	Ilovai Julianna	42. vk.	dr. Sztojanov Iván
7. vk.	Pandur József	43. vk.	Salgó Károly
8. vk.	Lengyel Erzsébet	44. vk.	Tóth József
9. vk.	dr. Monori Balázsné	45. vk.	Bödök Gyula
10. vk.	Kerekes Mihályné	46. vk.	Istenes Dénes
11. vk.	Novotny Ferenc	47. vk.	Réthy József
12. vk.	Erdős Ernő	48. vk.	Szecsei Gáborné
13. vk.	Villási László	49. vk.	Forró Imre
14. vk.	Budai András	50. vk.	Nagy Lászlóné
15. vk.	Veres Ferenc	51. vk.	Lipták Mihály
16. vk.	Keresztes Mihály	52. vk.	Hady Jolán

¹²⁶ BÁNYÁSZ Hédi: *Dunakeszi eredményei és tervei a községi küldöttértekezlet előtt.* In: PMH, 14. (1970) 241. sz. 12. (1970. október 14.)

¹²⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 19. köt. 33–35. DKT JKv, 1971. május 3.

17. vk.	Pesti Vince	53. vk.	Pallagi Sándor
18. vk.	Barabás Györgyné	54. vk.	Pogonyi Pálné
19. vk.	Domoszlai Gáborné	55. vk.	Hegedűs János
20. vk.	Pajor Jánosné	56. vk.	dr. Velner Lajos
21. vk.	Kiss B. József	57. vk.	Kubicsek Istvánné
22. vk.	Berán László	58. vk.	Fódi Sándor
23. vk.	Antal János	59. vk.	Vezekényi Ferencné
24. vk.	Bakács Károly	60. vk.	Börzsönyi Károlyné
25. vk.	Gedai Sándor	61. vk.	Kaczkó Mária
26. vk.	Jurtin Lászlóné	62. vk.	Verba János
27. vk.	Borsodi Lenke	63. vk.	György Ödön
28. vk.	Dorozsmai József	64. vk.	Zeke Magdolna
29. vk.	Kunya Vince	65. vk.	Markó István
30. vk.	Solymosi János	66. vk.	Zentai György
31. vk.	Simon Ferenc	67. vk.	Bitter Antal
32. vk.	Bagi Jánosné	68. vk.	Bencze Istvánné
33. vk.	Kiss György	69. vk.	Szabó László
34. vk.	dr. Virág István	70. vk.	Horák János
35. vk.	Ladányi Lajos	71. vk.	Papp Lászlóné
36. vk.	Lászik Ferenc	72. vk.	Rózsás Sándor
		73. vk.	Tamás Gábor

Ezután Pogonyi Pálné, a HNF helyi bizottságának titkára javaslatot tett 11 tagú vb alakítására, amely testületbe a következő tanácstagokat javasolta: dr. Velner Lajost tanácselnökként, Hegedűs Jánost tanácselnök-helyettesként, valamint Erdős Ernőt, Markó Istvánt, Fódi Sándort, Kubicsek Istvánnét, Simon Ferencet, Villási Lászlót, Lengyel Erzsébetet és Börzsönyi Károlynét. A 11. tag a következő napirendi pontban megválasztott vb-titkár, Kiss László lett. Ezután a korelnök átadta az ülés vezetését a megválasztott tanácselnöknek, aki rövid köszöntő beszéd után felkérte Pogonyinét, hogy terjessze elő a tanácsi állandó bizottságokról szóló javaslatot. Eszerint háromtagú Számvizsgáló Bizottság, valamint 7-7 tagú Közgazdasági, továbbá Hatósági Bizottság alakult. A bizottságok megalakítása után a tanácselnök bejelentette, hogy az új törvényi szabályozásnak megfelelően az alakuló ülésen kerül sor a megyei tanácstagok jelölésére és megválasztására. A jelölési szabályok ismertetése után Ujfalvi István járási HNF-titkár betervezte az általuk javasolt megyei tanácstag-jelöltek listáját. Ezen Pogány Miklós, dr. Monori Balázné és

dr. Velner Lajos szerepelt. A tanácsülés a jelölteket tisztségeikre 71 támogató és 1 érvénytelen szavazattal megválasztotta.¹²⁸

A május 28-ai ülésen megalakították a tanács 25 tagból álló Szabállysértési Bizottságát, amelynek illetékességébe utalták a nagyközség tulajdon elleni, gazdasági, csendháborítási, tankötelezettség megszegési, kontár- valamint engedély nélküli építkezési ügyeit.¹²⁹

A júliusban megtartott közbiztonsági tájékoztatón a nagyközségi rendőrőrs parancsnokhelyettese, Fehér József rendőr főtörzsőrmester elismerte, hogy az előző évihez képest meglehetősen megnőtt a bűncselekmények száma. Adatai szerint a vagyon elleni bűncselekmények száma 19-ről 23-ra, az erőszakos bűncselekmények száma 8-ról 16-ra, az egyéb jellegű bűncselekményeké pedig 3-ról 10-re növekedett. Ennek okát a Budapestről a Dunakanyar felé irányuló átmenő forgalom megnövekedésével, a nagyszabású üzemfejlesztésekkel és víkendház-építésekkel, valamint az állampolgári közömbösséggel magyarázta.¹³⁰

Az év végén a tanács – valószínűleg a hatékonyabb bizottsági munka érdekében – gyökeresen átalakította a korábbi bizottsági rendszert. A számvizsgáló bizottság létszámát 5 főre, a hatósági bizottságét 10 főre emelték, ezenkívül létrehoztak 5-5 fős ügyrendi, közművelési és oktatási, valamint egészségügyi és szociális bizottságokat is. Az oktatási bizottság alárendeltségében ifjúságvédelmi, a hatóságiében lakásügyi albizottságokat is alakítottak.¹³¹

1972. április 21-én alapították meg a Dunakeszi Nagyközség Díszpolgárra kitüntetést. Az előterjesztő tanácselnök azzal indokolta javaslatát, hogy így fejezzék ki nagyrabecsülésüket Dunakeszi azon polgárai iránt, akik a politikai, gazdasági, társadalmi vagy kulturális fejlődésben kiemelkedő szerepet vállaltak, „*abban átlagot meghaladó mértékben folyamatosan, hosszabb időn keresztül tevékenykedtek.*” A kitüntetés egyrészt egy zománcozott jelvény, amelynek közepén az állami címer, körülötte pedig a *Dunakeszi Nagyközség Díszpolgára* felirat szerepel, valamint egy Rózsa Péter szobrászművész által készített, Dunakeszi községet térhatásúan ábrázoló bronz emlékplakett fa alaplapon, a név mellett *Dunakeszi Nagyközség Díszpolgára* felirattal és az adományozás évszámával, a jelvény viseléséhez szükséges igazolvány, valamint az adományozás tényét rögzítő oklevél lett. Kitüntetési javaslatot a tanácselnök tehetett, a vb megbízása alapján, a helyi pártszervezet előzetes egyetértésével. A kitüntetést évi egy alkalommal adományozhatták, és a tanácselnök azt a május 1-jei nyilvános ünnepségen adta át. Az 1972-es év díszpolgárainak Győrvári Ferencné korábbi tanácstagot, az ifjúságvédelmi bizottság volt elnökét, Hajdu Miklóst a községi vas- műszaki üzlet vezetőjét, Hegedűs János tanácselnök-helyettest, dr. Osvay László községi orvost, Pandur József

¹²⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 19. köt. 17–24. DKT JKv, 1971. május 3.

¹²⁹ MNL PML XXIII. 734. a. 19. köt. 58. DKT JKv, 1971. május 28.

¹³⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 19. köt. 148–152. DKT JKv, 1971. július 23.

¹³¹ MNL PML XXIII. 734. a. 19. köt. 317–318. DKT JKv, 1971. december 10.

tanácsstagot, pedagógust és iskolaigazgatót, valamint (posztumusz) Szőcs József korábbi KIOSZ-vezetőt jelölték. A tanács a javaslatot egyhangúlag elfogadta.¹³²

Az 1973-as év személyi változással kezdődött. Velner tanácselnök a január 12-ei ülésen bejelentette, hogy a Megyei Tanács vb-je – a helyi pártbizottsággal egyetértésben – saját kérésére felmentette Kiss László vb-titkárt, helyére dr. Korda Kálmánt nevezték ki.¹³³ A következő ülésen maga Velner tanácselnök kérte a tanácsuléstól, hogy fogadja el lemondását, mivel

„az elmúlt év februárjában a megyei tanács végrehajtó bizottságától gazdálkodási okok miatt szigorú megrovást, fegyelmi büntetést kapott.”

A tanács megrökönyödve fogadta a bejelentést, több tanácsstag adott hangot megdöbbenésének, Solymosi János pedig kifejezetten kérte a tanácsot, hogy ne fogadja el a lemondást. Az irányítást ideiglenesen Hegedűs tanácselnök-helyettes vette át, majd a március 14-ei tanácsülésen Vida Gyula járási vb-elnök javasolta, hogy a következő tanácsi választásokig megbízott tanácselnöknek válasszák meg Török Sándort, a járási pártbizottság munkatársát, a Dunakeszi–Göd Egyesült Dunamenti Mgtsz. korábbi elnökét.¹³⁴

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. A nagyközségi státus érezhetően meggyorsította a település fejlődését, mert egyrészt a központi döntéshozók szemében is kellő súlyt adott a helységnek, másrészt pedig a mindenkori helyi tanácsi vezetés szeme előtt inentől kezdve egyetlen cél lebegett: a városi státus elérése, amiért minden követ meg is mozgattak. A hetvenes években érezhetően felgyorsult az infrastrukturális fejlődés folyamata, amely során elkezdett szűkülni az olló a lakossági igények és a mindennapi szolgáltatási színvonal között.¹³⁵

A legkomolyabb beruházások a lakásépítések területén voltak. 1970 eleje és 1974 vége között, azaz öt év alatt összesen 1127 építési engedélyt kértek a tanácstól, és ugyanezen időszakban 739 használatbavételi engedély kiadására került sor. Megindultak a szövetkezeti és panellakásos építkezések is. 1971-ben megalakult az Ifjúsági Lakásépítő Szövetkezet, amely néhány éven belül 108 lakást adott át a Kiserdő utcában. Ez a beruházás már a 3000-es terv része volt, amely háromezer új, döntően panellakás építését tűzte ki célul. Az ekkor már üzemelő házgyár segített

¹³² MNL PML XXIII. 734. a. 20. köt. 125–126. DKT JKv, 1972. április 21.

¹³³ MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 3–4. DKT JKv, 1973. január 12.

¹³⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 19–20. DKT JKv, 1973. február 20.; MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 99–100. DKT JKv, 1973. március 14.

¹³⁵ KELEMEN–PAPP, 1975. 87.; CSOMA, 2008. 139.

ezt a munkát, és 1976-ban átadták a Fő út mellett az első három tízeleteres épületet (Iskola u.), összesen 258 lakással. Ez igazi mérföldkőnek számított a várossá válás tekintetében, mivel a kor szemlélete szerint a modernitás és a városiaság első számú fokmérője egy panellakótelep volt. Ekkor épültek meg a Nap utcai lakások is.

A fejlesztésekből Dunakeszi-Alsóra (akkor: Szabadságliget) is jutott. 1974-ben kiépítették a településrész villamoshálózatát, majd két évvel később élelmiszerüzlet is nyílt. Az évtized közepén (1975) felújították a Pavilon épületét, ahol továbbra is étterem és vendéglő üzemelt. Igazán számottevő, fogyasztást segítő és szolgáltató jellegű beruházások azonban továbbra sem voltak jellemzők, mivel a lakhatás és az alapszolgáltatások megoldása még mindig nagyon sok feladatot adott.¹³⁶

Köznevelési intézményrendszer. Folytatódott az általános iskolai rendszer fejlesztése is. 1973-ban átadták a 3. Sz. Általános Iskola tíz tantermes épületét, az ún. Kék Iskolát, és ugyanebben az évben közös igazgatás alá helyezték az általános iskolát és a gimnáziumot. 1974-ben 1,2 millió forintból felújították az 1. Sz. Általános Iskola épületét. Az átalakítás során három új vizesblokkot hoztak létre. A folyamatosan növekvő gyermeklétszám kiszolgálására, 1977-ben felépítették a könnyűszerkezetes FORFA-épületet az udvaron, amelynek segítségével az intézményben a napközis ellátás is elindulhatott. A 2. Sz. Általános Iskolában is jelentős fejlesztésekre került sor, amikor 1975-ben átadták az öt tantermes Posta utcai épületet, amelynek köszönhetően az intézményben közel ezer főre nőtt a gyereklétszám. A nagyközség egyetlen szakiskolájában is sor került fejlesztésre, hiszen 1974-ben a 201. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet új kollégiumépületet kapott. A legégetőbb óvodai férőhelygondok is javultak valamelyest, amikor 1975-ben átadták a járműjavító új, 150 férőhelyes óvodáját a Műhelytelepen (a mai Vasút a Gyermekekért Alapítványi Óvoda), a Hunyadi úton pedig a szintén 150 férőhelyes tanácsi óvodát (a mai Piros Óvoda). Az óvodai helyzet javulását jól mutatja, hogy ameddig 1961-ban 9 óvodai csoportban 229 férőhely volt a településen, 1977-ben már 26 csoport és 650 férőhely várta a gyermekeket.¹³⁷ Ez azonban még mindig messze elmaradt az igényektől.

1971. január 1-jével Fótról Dunakeszire települt át a Körzeti Állami Zeneiskola, amely körzetközponti feladatokat látott el. Az iskolának kihelyezett osztályai voltak Fóton, Felsőgödön és Váchartyánban.

Kultúra és művelődés. A nagyközségi könyvtár 1973-ban költözött új épületbe. Az új, 160 négyzetméter alapterületű könyvtárban lehetőség nyílt gyermekrészleg kialakítására is. 1975-ben viszont, miután életveszélyessé nyilvánították, bezárták a Petőfi Sándor Művelődési Házat, feladatát a Vasutasok Szakszervezet József Attila Kultúrotthona vette át, amely 1974.

¹³⁶ CSOMA, 2008. 121–122.; KELEMEN–PAPP, 1975. 67.

¹³⁷ LÖRKÖS–LAKATOS, 1979. 211., 213–215., 217., 221.

január 1-jétől József Attila Művelődési Központ néven működött.¹³⁸

1970-ben befejeződött a még 1952-ben, robbanás következtében megrongálódott lovaregyleti kápolna felújítása.¹³⁹

Ipari létesítmények. A városrá válás mellett azonban döntő érvként mégis a településen működő és sok embert foglalkoztató nagyüzemek szolgáltak: az akkoriban 2500 főt foglalkoztató járműjavító üzem, a 900 munkást alkalmazó konzervgyár, a 750 fővel működő házgyár és a szintén több száz embernek kenyeret adó Alagi Állami Tangazdaság.¹⁴⁰

6. kép: Városkép 1977-ből, a lakótelep és környezete

A hetedik tanácsi ciklus (1973–1980)

Politikatörténet

1973. április 15-én került sor, az új tanács alakuló ülését április 20-ra hívták össze. 1973-ban csak tanácstagi választásra került sor, ugyanis az 1971-es általános választást követően szétválasztották a parlamenti és a tanácstagi választás időpontját. Majd ezt követően, 1976-ban ismét módosították a törvényt, a következő esedékes tanácstagi választást elhalasztották, helyette a hivatalban lévő tanácstagok megbízatását meghosszabbították a következő, 1980-as országgyűlési választásig.¹⁴¹ Pandur József korelnök a HNF-szervezet javaslatára az ügyrendi bizottság elnöki tisztségére Tamás Gábor, tagjainak pedig Tóth Albert és Vezekényi Ferencné tanácstagokat jelölte. A mandátumvizsgálat mind a 72 megválasztott tanácstag mandátumát igazolta.

¹³⁸ KELEMEN–PAPP, 1979. 95.; MNL PML XXIII. 734. a. 23. kötet 208–210. DKT JKv, 1975. június 30.

¹³⁹ KELEMEN–PAPP, 1975. 87.; CSOMA, 2008. 139.

¹⁴⁰ Erről ld. *Dunakeszi gazdasága 1950 után* c. fejezetet.

¹⁴¹ 1970. évi III. törvény az országgyűlési képviselők és a tanácstagok választásáról szóló 1966. évi III. törvény módosításáról; 1976. évi VI. törvény a tanácstagok választásáról.

7. táblázat: Dunakeszi Nagyközség Tanácsának 1973-ban megválasztott tagjai¹⁴²

1. vk.	Gere Jánosné	37. vk.	Csákó József
2. vk.	Győrffy Ákos	38. vk.	Hatscher Tiborné
3. vk.	Kriszta Sándorné	39. vk.	Pityi Gyula
4. vk.	Blaskó Lajos	40. vk.	Jávor Béla
5. vk.	Ruthart József	41. vk.	Kecskés Szilveszterné
6. vk.	Ilovai Julianna	42. vk.	Pogonyi Pálné
7. vk.	Pandur József	43. vk.	Salgó Károly
8. vk.	Lengyel Erzsébet	44. vk.	Tóth József
9. vk.	dr. Monori Balázsné	45. vk.	Bödök Gyula
10. vk.	László István	46. vk.	Istenes Dénes
11. vk.	Novotny Ferenc	47. vk.	Réthy József
12. vk.	Wéber Zoltán	48. vk.	Szecsei Gáborné
13. vk.	Villási László	49. vk.	Forró Imre
14. vk.	Budai András	50. vk.	Nagy Lászlóné
15. vk.	Veres Ferenc	51. vk.	Szlobodnyik Tibor
16. vk.	Keresztes Mihály	52. vk.	Hady Jolán
17. vk.	Borsodi Lenke	53. vk.	Szirtes Árpádné
18. vk.	Barabás Györgyné	54. vk.	Jánosa Gyula
19. vk.	Tóth Albert	55. vk.	Hegedűs János
20. vk.	Pajor Jánosné	56. vk.	Molnár József
21. vk.	Kiss B. József	57. vk.	Kubicsek Istvánné
22. vk.	Juhász Róbertné	58. vk.	Fódi Sándor
23. vk.	Antal János	59. vk.	Vezekényi Ferencné
24. vk.	Bakács Károly	60. vk.	Börzsönyi Károlyné
25. vk.	Gedai Sándor	61. vk.	Gurgut András
26. vk.	Jurtin Lászlóné	62. vk.	Verba János
27. vk.	Katona István	63. vk.	György Ödön
28. vk.	Szabó János	64. vk.	Zeke Magdolna

¹⁴² MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 134–136. DKT JKv, 1973. április 20.

29. vk.	Kunya Vince	65. vk.	Markó István
30. vk.	Solymosi János	66. vk.	Zentai György
31. vk.	Simon Ferenc	67. vk.	Bitter Antal
32. vk.	Bagi Jánosné	68. vk.	Bencze Istvánné
33. vk.	Kiss György	69. vk.	Szabó László
34. vk.	Tóth Imréné	70. vk.	Horák János
35. vk.	Ladányi Lajos	71. vk.	Papp Lászlóné
36. vk.	Varga Lajosné	72. vk.	Török Sándor
		73. vk.	Tamás Gábor

A megyei bizottságba a korábbi ciklus tagjain (Monori Balázsné, Pogány Miklós, Simon Ferenc) kívül még egy személyt, Gedai Sándort választották. A tanácselnöki posztot Török Sándor kapta, helyettesnek ismét Hegedűs Jánost, a vb tagjainak Katona Istvánt, Markó Istvánt, Jávor Bélát, Tóth Albertet, Gedai Sándort, Börzsönyi Károlynét és Lengyel Erzsébetet választották meg. Mivel dr. Korda Kálmánt egy korábbi tanácsi határozat határozatlan időre bízta meg a vb-titkári tisztség gyakorlásával, nem volt szükség újraválasztására. Pandur korelnök átadta az ülésvezetést a megválasztott tanácselnököknek, majd a tanács bizottságai közül megalakították a számvizsgáló és a szabálysértési bizottságot. A többi bizottság megalakulására (szociálpolitikai, gyermek- és ifjúságvédelmi bizottság, terv- és közgazdasági bizottság, közművelődési és oktatási bizottság [utóbbi sport, valamint „családi és társadalmi ünnepek megrendezésére alakuló” albizottságokkal], hatósági bizottság, egészségügyi és szociális bizottság) a június 29-ei tanácsülésen került sor.¹⁴³

Az 1974. április 26-án megtartott tanácsülésen igen érdekes beszámoló hangzott el Török tanácselnök részéről a nem-tanácsi szervekkel való együttműködés tárgyában. Ez a téma ekkor került először a napirendre. Rövid bevezető után a tanácselnök szinte tételesen felsorolta a különböző együttműködő szervezeteket. Az első helyen természetesen a HNF állt, amellyel (nagyközségként) 1972. január 11-én kötötték meg az együttműködési szerződést. E megállapodás szerint a HNF

„vállalta a tanács munkájának sokoldalú támogatását, tömegkapcsolatának szélesítését, a nagyobb fontosságú feladatok megvalósításához a lakosság mozgósítását”.

A tanácselnök értékelése szerint ennek eleget is tettek, példaként az 1973-as választások előkészítésében való közreműködést emelte ki, de

¹⁴³ MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 107–115. DKT JKv, 1973. április 20.; MNL PML XXIII. 734. a. 21. köt. 163–164. DKT JKv, 1973. június 29.

megemlítette a községfejlesztésben, városszépítésben, az infrastrukturális fejlesztésekben, valamint a kultúrában és az ifjúságvédelemben végzett munkájukat is. Utóbbiban szorosan együttműködtek a helyi KISZ-szel, amely a következő méltatott szervezet volt. Elmondása szerint a tanács vállalta, hogy a KISZ tagjait tájékoztatja a fiatalokat érintő kérdésekről, véleményüket kikéri, valamint pénzügyi támogatást is biztosít a szervezet egyes projektjeihez. A KISZ cserébe vállalta a Gödi Fészek emlékmű védelmét és rendben tartását, valamint védnökséget az új, 150 fős óvoda építése felett (a mai Vasút a Gyermekekért Alapítványi Óvoda). Ezenkívül KISZ-tagonként 10 óra társadalmi munkát ajánlottak fel az „Ifjúság Dunakesziért, Dunakeszi az ifjúságért” mozgalom keretében községfejlesztésre, a várossá nyilvánítás érdekében. A név szerint megemlített további szervezetek között a Szakmaközi Bizottság, a Pedagógus Szakszervezet, valamint a Vöröskereszt szerepelt.¹⁴⁴

A várossá válás

1975-ben – az országgyűlési képviselők és a tanácsstagok választásáról szóló 1966. évi III. törvény módosításáról szóló 1970. évi III. törvény értelmében – csak országgyűlési képviselőválasztásra került sor, tanácsira nem.

Az 1975. január 31-én lezajlott tanácsülésen Kríma János, a Járási Hivatal elnöke bejelentette, hogy egészségi állapotára tekintettel, és mivel a Dunakeszi Hűtőház kikérte igazgatási osztályvezetőnek, a nagyközségi vb, a pártszervezet és a megyei tanács támogatásával dr. Korda Kálmán vb-titkár lemondott posztjáról. Helyi kezdeményezésre (ezt Katona István párttitkár hozzászólásban is megerősítette) dr. Jancskár Sándor nagymarosai tanácselnököt javasolta a vb-titkári állás betöltésére, akinek kinevezését mind a helyi, mind a megyei párt- és állami szervek támogatták. A tanácsülés a javaslatot egyhangúlag elfogadta.¹⁴⁵

Az év közepén a korábbi megyei tanácsstag, Pogány Miklós halála miatt új tag jelölése és megválasztása vált szükségessé. A június 13-ai tanácsülésen a HNF bizottságának javaslatára Arató Andrást, a megyei pártbizottság titkárát jelölték. A hozzászólásokban több tanácsstag jelezte, hogy számítanak Arató segítségére a várossá nyilvánítás folyamatában, az ehhez szükséges fejlesztésekben. Támogatását fejezte ki Török tanácselnök és Barát Endre járási párttitkár is.¹⁴⁶

Az 1975-ös nem-tanácsi szervezettekkel való együttműködésről szóló beszámolóban említették először a Dunakeszi Kertbarátok Körét, amely talán az első olyan, egyértelműen helyi civil szervezet volt, ami nem a párthoz, vagy valamelyik tömegszervezetéhez (KISZ, HNF stb.) kapcsolódott. Hegedűs tanácselnök-helyettes szerint a Kör „igen nagy létszámú, legalább 600 tagú”. A jelentés szerint

¹⁴⁴ MNL PML XXIII. 734. a. 22. köt. 113–117. DKT JKv, 1974. április 26.

¹⁴⁵ MNL PML XXIII. 734. a. 23. köt. 5–7. DKT JKv, 1975. január 31.

¹⁴⁶ MNL PML XXIII. 734. a. 23. köt. 189–192. DKT JKv, 1975. június 13.

„a Körnek fő tevékenysége a tagokat ellátni szakmai anyagokkal és szakmai oktatások szervezése, ami igen sikeresnek mondható. Ezeken a tanfolyamokon rendszeresen 100-150 tag vesz részt. Ugyancsak feladatuk a növényvédelmi szerek beszerzése és a tagoknak való eljuttatása. Munkájukat igen jónak lehet értékelni, ha csak azt vesszük is figyelembe, hogy 800 (!) tag végzi a növényvédelmi munkát. A Kör saját erejéből a községi tanács által juttatott telekre székházat épített, amely egyedülálló az országban, ahol most már zavartalanul működhetnek, illetve tartásuk klub napjaikat (!), ahol a tagokat szaktanáccsal és szakirodalommal látják el. A tanácsot is segítik egyes feladatok végrehajtásában, amikor erre felkérlik. Részt vesznek a községi rendezvényeken, ünnepségeken és annak szervezésében is segítséget nyújtanak.”¹⁴⁷

Hegedűs János tanácselnök-helyettesnek ez volt az egyik utolsó közeleti megnyilvánulása, még az év során elhunyt. Az év utolsó, december 29-én megtartott tanácsülésén Török Sándor közölte, hogy a HNF helyi szervezetének javaslatára Vincze József korábbi tanácstagot, a fóti községi tanács korábbi elnökét kívánja megbízni az elnökhelyettesi funkciók ellátásával, aki már Hegedűs hosszú időszaka előtt betöltötte ezt a posztot. A tanács Vinczét 1976. január 1-jei hatállyal tanácselnök-helyettesé nevezte ki, később azonban kiderült, hogy ez ellentétes volt a tanács törvény rendelkezéseivel, így 1976. február 26-ai ülésén a megbízást kénytelenek voltak visszavonni.¹⁴⁸

A decemberi ülésen az éves tanácsi és vb-beszámoló keretében Török tanácselnök elmondta, hogy ebben az évben Dunakeszi jó néhány jelentős rendezvény házigazdája volt. Április 4-én megrendezték a járás ünnepi nagygyűlését, április 22-én felavatták a Segesdi György szobrászművész alkotta Lenin-szobrot, amelyet a megyei pártbizottság kezdeményezésére ajándékoztak a nagyközségnek. Erdész Zoltán képviselő, alpolgármester

7. kép: A Nap utcai lakótelep a Lenin-szoborral (1980-as évek)

közlése szerint gond volt a szobor leleplezésével, mivel – a kétszeri sikeres próba ellenére – az avatáson a lepel nem hullott le. A fiaskó felelőseit keresve Katona István párttitkár szabotázszt is emlegetett. A november 7-ei megyei ünnepséget szintén Dunakeszin tartották, ahol Pest megye testvérmegyéjének, a szibériai Omszk megye delegátusai is megjelentek, valamint egy ottani képzőművészeti alkotásokból összeállított kiállítást is megnyitották.¹⁴⁹

¹⁴⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 23. köt. 230. DKT JKv, 1975. június 30.

¹⁴⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 23. köt. 360. DKT JKv, 1975. december 29.; MNL PML XXIII. 734. a. 24. köt. 8–9. DKT JKv, 1976. február 26.

¹⁴⁹ R. L.: Szoboravató ünnepség Dunakeszin. Lenin születésének 105. évfordulóján. In: PMH, 19. (1975) 91. sz. 12.; MNL PML XXIII. 734. a. 23. köt. 363–368. DKT JKv, 1975. december 29.

1975 márciusában újabb, tartalomban a korábbiakkal megegyező rendezési tervet fogadott el a helyi tanács.¹⁵⁰ Az 1976. év legfontosabb témája Dunakeszi várossá nyilvánításának folyamata volt. A javaslatot Török Sándor tanácselnök a június 24-ei ülésen terjesztette elő. Ebben szerepelt, hogy az 1970-ben nagyközséggé nyilvánított Dunakeszit a megyei fejlesztési terv a középfokú központtá fejlesztendő településekhez sorolta. A település az elmúlt időszakban jelentős fejlődésen ment keresztül, ezért az MSZMP Váci Járási Végrehajtó Bizottsága és a Pest megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának Váci Járási Hivatala javasolta a nagyközség várossá nyilvánítását. A továbbiakban részletezte a nagyközség népességének növekedését, a foglalkoztatottsági adatokat, valamint az infrastrukturális és kulturális fejlesztéseket, amelyek alapján javasolták a várossá nyilvánítást.

„Javaslat

Dunakeszi nagyközség várossá nyilvánítására

Dunakeszi nagyközség a főváros agglomerációs övezetében [!] helyezkedik el. A község 1970-ben kapta meg a nagyközségi státuszt.

Dunakeszit a megyei településhálózat fejlesztési terv a középfokú központtá fejlesztendő településekhez sorolja.

A helyi párt, állami és társadalmi szervek a központi szerepkör betöltésére, a lakosság városi szintű kommunális, szociális, egészségügyi, közművelődési igényeinek kielégítésére jelentős erőfeszítéseket tettek.

A nagyközség az elmúlt öt év alatt – mely egybeesett a IV. ötéves terv időszakával – jelenős fejlődésen ment keresztül, ezért az MSZMP. Váci Járási Végrehajtó Bizottsága és a Pest megyei Tanács VB. Váci Járási Hivatala – a 23/1874. ÉVM–MTTH. számú együttes Közlemény szempontjaira figyelemmel – javasolja a nagyközség városság nyilvánítását 1977. január 1-i hatállyal.

A népesség számának alakulása

A népesség száma évek óta állandó emelkedést mutat, 1970-től a növekedés évi átlaga 3,5%. A dinamikus fejlődést a főváros közelsége miatt, más megyékből való betelepülés, és a helyi ipari felvevő terület indokolja. 1975. év végén a belterületi népesség száma 23.239 fő. Ebből a központi és ahhoz szorosan kapcsolódó belterületi lakosság számra 22.436 fő. (Szabadságliget külterülete volt, jelenleg belterület, de annak külső része 803 lakossal.)

A községrendezési terv számítási adatai 2000-re a lakosság számát 33.600 főben jelöli meg.¹⁵¹

¹⁵⁰ MNL PML XXIII. 734. a. 23. kötet 125–145. DKT JKv, 1975. március 27.

¹⁵¹ Dunakeszi lakossága 2011-ben 29.453 fő volt. Erről ld. a *Dunakeszi demográfiaja és társadalmi tagozódása 1949 és 2017 között* c. fejezetet.

A lakosság foglalkoztatottsága

Dunakeszi nagyközségben az aktív keresők száma 11.137 fő.¹⁵² A munkaképes lakosság 72%-a munkás, a helyi 5 nagyüzem vonzásköre Cegléd-től, Nógrád megye Rétsági Járásig terjed.

Emellett a kereső lakosság jelentős része ingázó és a fővárosban dolgozik.

A helyi ipari üzemekben a foglalkoztatottak száma 6.448 fő, egyéb helyi munkahelyeken (intézmények, stb.) 1.190 fő. Így a helyben dolgozók száma összesen 7.638 fő.

A helyi ellátás és szolgáltatás területén dolgozik 1.677 fő az alábbi ágazatokban

közlekedés	40 fő
kereskedelem	257 fő
szolgáltatás	844 fő
egészségügy	89 fő
közművelődés-oktatás	397 fő
közigazgatás	50 fő
	1677 fő

A helybeni ellátás területén dolgozók száma, az utóbbi 2 évben lényegesen emelkedett, különösen a kifejezetten szolgáltatási fejlesztések következtében (KTSZ-ek,¹⁵³ kisiparosok, vízművek, csatornamű építése).

Így a helyi aktív keresők 21,9%-a a szolgáltatás és ellátás területén dolgozik.

Jelenleg épül, és az 1977-ben átadásra kerülő 200 fős szociális foglalkoztató belépésével, az arány 24%-ra módosul.

Egészségügyi ellátás

A nagyközség egészségügyi ellátását 8 körzeti orvos végzi, 5 körzeti rendelőben. Ezenkívül 8 védőnő, valamint 2 fogorvosi körzet biztosítja a lakosság egészségügyi ellátását. Gyermekorvosi körzet kialakítására még nem került sor, de ez is igény, mert 1974-ben 463 gyermek született, ami 20,7 ezrelék. Közel 2,5 ezer gyermek ellátása vár megoldásra. 1977-ig van tervezve 2 gyermekorvosi körzet kialakítása.

1969-ben került átadásra az új szakorvosi rendelőintézet 11 szakkal. A rendelőintézet ellátja Dunakeszi és Fót lakosságát, valamint a járás területén működő külső fogászatosokat, a gyermekorvosi szolgálatot Fóton és Gödön. A rendelőintézeti szakorvosi órák száma 42-ről 135,5-re emelkedett. A rendelőintézet ezen túlmenően körzeti orvosok bevonásával biztosítja Dunakeszi és Fót területén a központi ügyeletet 18 órától reggel 7 óráig.

¹⁵² A statisztikai kimutatások szerint az aktív keresők száma 1970-ben 11.172, 1980-ban 13.006 fő volt. NÉPSZÁMLÁLÁS, 1980. XIII. 19.

¹⁵³ KTSZ = kisipari termelőszövetkezetek szövetkezeti tulajdonban levő, főleg ipari tevékenységgel (javításokkal, szolgáltatásokkal) foglalkozó vállalatok voltak, amelyek előállítottak olyan termékeket is, amelyek az állami ipari termelésben nem vagy nem mindig voltak kaphatók. Múltjuk a 19. század végéig, az Országos Központi Hitelszövetkezet 1898. évi megalapításáig nyúlik vissza.

A nagyközségnek 2 gyógyszerháza van. Ügyeletet a Béke tér¹⁵⁴ 1. sz. alatti Gyógyszertár tart 20 órától 06 óráig. Az egészségügyi hálózat jelenlegi helyzete a városi igényeknek megfelel.

Kereskedelmi, vendéglátóipari ellátás

Az élelmiszer kiskereskedelem áruforgalma – évente és egy lakosra számítva – forint értékben a középfokú központnak kijelölt városok élelmiszerkiskereskedelmi [!] forgalmához hasonló értékű.

	1973 év	1975 év
Dunakeszi élelm. kisker. áruforgalma	131.383 m/Ft	159.704 m/Ft
Népesség	20.000 fő	23.239 fő
Egy lakosra jutó forg.	6.569 Ft	6.872 Ft
A középfokú központtal rendelkező városok forgalmi mutatója	6.371 Ft	7.639 Ft

Az 1000 lakosra jutó 500 m² kereskedelmi alapterület[t] a nagyközség nem éri el, annak ellenére, hogy a fejlesztési tervek során megvalósult Szabadságligeten 96 m², az Alagi Á[llami] G[azdaság]nál 80 m², a 60. és a 108. sz. bolt bővítése során 100-100 m² alapterület növekedés. 1975-ben a nagyközségben lévő 49 bolt (4217 m²) és a 29 vendéglátóipari egység (3220 m²) alapterülete 7437 m².

$$\frac{7437}{23.000} \times 1000 = 323,3 \text{ m}^2 \text{ az 1000 lakosra jutó alapterület}$$

E téren lényeges javulást eredményez az V. ötéves tervben létesítendő 3.300 m²-es áruház.¹⁵⁵

E mellett tervezve van a perembolt-hálózat fejlesztése is.

Közművelődési intézményhálózat helyzete

A nagyközségben két könyvtár működik a közös fenntartású József Attila Művelődési Központban 35.783 kötetel. Ebből a községi könyvtár köteteinek száma 18.783 db. A nagyközségi tanács költségvetése évenként mintegy 2.800 kötet állománynövekedést tesz lehetővé. Az községi könyvtár 1974. január 1. óta hanglemeztárat létesített. A folyóiratok száma eléri a 70 db-ot. A községi könyvtárban az ifjúsági könyvtár külön helyiségben működik, ahol az óvodáskorú és az általános iskolás tanulók részére he-

¹⁵⁴ Mai Apor Vilmos tér.

¹⁵⁵ A Dunakeszi Áruházat 1981. május 29-én vette át a város nevében Metykó Gyuláné a városi tanács elnöke. Megnyílt a Dunakeszi Áruház. Húszmilliós készlet. In: PMH, 25. (1981) 125. sz. 8. (1981. május 30.)

tenként mesedélután, illetve irodalmi órákat tartanak. A középiskolások és a felnőttek részére zenei klub működik. Évente többször író-olvasó találkozót rendeznek.

A közművelődési feladatok ellátását a közös fenntartású József Attila Művelődési Központ biztosítja. Színházterme 600 fő befogadására alkalmas. Rendelkezik szakköri, valamint klubhelyiségekkel. Férfi énekkara 30 fős, fúvós zenekara 34 tagú, úttörő zenekara a zeneiskola tanulóiból alakult 1973-ban.

A művelődési központban az alábbi klubok működnek: műszaki, film, autó klub és megalakult a szocialista brigádvezetők klubja is. Itt kapott helyet a nőakadémia, a marxista középiskola, szabás-varrás tanfolyam és a táncanfolyam. Ezenkívül a község területén működik az MHSZ több klubban (tartalékos tisztiklub, rádiós, lövész-klub, MHSZ Sportrepülő Klub, amely nemzetközi versenyek szervezésére is alkalmas).

A művelődési központ eléri a kívánt színvonalat, közművelődési könyvtára jelenleg a B., típusú minősítés 70-80%-ának felel meg. A fejlesztések lehetővé teszik a 100% elérését.

A városi politikai, igazgatási szervek elhelyezése

A nagyközség kb. 50 személyes tanácsházzal, valamint az igényeknek szűken megfelelő párházzal rendelkezik. A párházban kapott helyet a KISZ Bizottság is.

Az adott lehetőségeket figyelembe véve a párt és állami szervek megfelelő elhelyezése az V. ötéves terv elején megoldható.

Tervezett bővítés a tanácsháza északi szárnyának megnövelése, így 60-70 fős apparátus elhelyezésére van lehetőség.

A volt Petőfi Művelődés Házban kerül a tanácsi házasságkötő terem és belső átalakítással a párt és tömegszervek megfelelő elhelyezése is biztosított.

A belterületi úthálózat helyzete

Dunakeszi belterületi úthálózat hossza 103 km, ebből jelenleg kiépített utak hossza 35 km. A belterületi utak a volt különterületi Szabadság-liget úthálózatával növekedtek.

$$\frac{35}{103} = 35\% \text{ a belterületi úthálózatból a kiépített utak aránya.}$$

A Nagyközségi Tanács költségvetésében és fejlesztési tervében az V. ötéves tervre 20 millió Ft előirányzat szerepel úthálózat fejlesztésre.

Vízellátás, szennyvíz elvezetése

A nagyközségi belterület lakásainak száma 7377 db

Ebből vezetékes hálózatba bekötött 7041 db

A belterületi lakások közel 100%-a vezetékes vízhálózatba bekötött.

Dunakeszin a lakosság vízfogyasztása 3205 m³/nap. Emellett jelentős az ipari üzemek vízfogyasztása is (2300m³/nap).

A Nagyközséget ellátó vízmű vízbázis 7600 m³/nap.

A nyomócső kapacitása 13.000 m³/nap.

Elkészült 2 db 1000-1000 m³-es víztároló, amely a 2. sz. fővezeték nyomócsövére összekötve tovább javítja a nagyközség vízellátását.

Az esetleges további vízigények is biztosíthatók, mivel a Gödöllő vízellátását biztosító rendszer egyik ága Dunakeszit is érinti.

Dunakeszin 6336 belterületi lakás, a szennyvízhálózatba bekötött, illetve derítővel rendelkezik. 1976 évben üzembe lett helyezve a Nagyközség szennyvíz tisztító telepe, melynek jelenlegi kapacitása 6000 m³/nap.

A szennyvíz tisztító telep biztosítja az üzemekben keletkezett szennyvizet és a lakótelepi lakások szennyvizeinek tisztítását.

Az V. ötéves terv során a beruházás teljes befejezésével a telep 12.000 m³/nap kapacitásra bővül, és ez biztosítja a nagyközség területén keletkezett összes szennyvizek kezelését.

A nagyközség belterületi lakásainak rendszeres szemétszállítását a Tanács Építőipari Költségvetési Üzemének félpormentes¹⁵⁶ tehergépkocsijain (!) biztosítják (5 db). A szemét-szállítás hetente két három alkalommal történik. Tervezve van a 10 emeletes lakóépületeknél a konténeres szemétszállítás megvalósítása.

Dunakeszi, 1976. június 7.

*Török Sándor
tanácselnök s.k.”¹⁵⁷*

A hozzászólások folyamán kisebb vita alakult ki egyes tanácstagok között az esetleges Budapesthez való csatlakozásról. Az ötletet Szalóki János tanácstag vetette fel, aki a főváros közelségére hivatkozott. Dr. Mondok Pál megyei tanácselnök azonban ellenezte, mivel véleménye szerint „a főváros koncentrációja már így is túlzott”, ezenkívül ellátási problémákat is felvethet. A tanács végül az eredeti várossá nyilvánítási javaslatot fogadta el, egyhangú támogatással.¹⁵⁸

Az Elnöki Tanács a javaslat alapján Dunakeszit 1977. április 1-jei hatállyal várossá nyilvánította. A városi tanács alakuló ülésére április 2-án került sor a József Attila Művelődési Központ nagytermében, igen impozáns vendégekkel. A díszelnökségben ott ült Fock Jenő, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Cservenka Ferencné KB-tag, Pest megyei első titkár, dr. Raft Miklós, a Minisztertanács Tanácsi hivatalának elnökhelyettese, S. Hegedűs László, a Hazafias Népfront főtitkára, dr. Mondok Pál megyei

¹⁵⁶ A félpormentes szállítás járművei általában billenőplatós tehergépkocsi alvázára épített 3–15 m³-es térfogatú, zárt tartállyal felszereltek. A kisebb járműveknél a hulladék tartályba gyűjtése az oldalnyílásokon át kézi erővel történik. Ezeknél az ürítést billentéssel végzik, a hátsó zárófal megnyitása után. Dr. SZABÓ István: *Kommunális gépek II.* Gödöllő, Szent István Egyetem, 2011. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_Kommunalis_gepek_II/ch06s02.html (A letöltés ideje: 2017. november 21.)

¹⁵⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 24. köt. 161–164. DKT JKv, 1976. június 24.

¹⁵⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 24. köt. 151–154. DKT JKv, 1976. június 24.

tanácselnök, Kovács Péter, az MSZMP KB Párt- és Tömegszervezetek Alosztályának vezetője, Arató András, Pest megyei első titkár, Balogh László és Barinkai Oszkárné megyei titkárok, Jámbor Miklós, a SZOT megyei titkára, dr. Árpási Zoltán megyei KISZ-titkár, dr. Honti János Pest megyei rendőrkapitány, Barát Endre és Peták Tibor országgyűlési képviselők, Molnár György, a Vasutas Szakszervezet titkára, dr. Faragó Elek, a Pest megyei Munkásőrség parancsnoka, Kríma János, a Váci Járási Hivatal elnöke, Kovács Antalné megyei HNF-titkár, Rubik László dunakeszi párttitkár, a településen működő gyárak és üzemek 1-1 munkása, valamint két külföldi vendég: Albert Cuba, a csehszlovákiai Nové Zámky (Érsekújvár) járás képviselője, valamint Felomejev ezredes, „*az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet alakulat képviselőjében*”.¹⁵⁹

A *Himnusz* és Juhász Jácint színész ünnepi versszavalata után Mondok Pál nyitotta meg az ülést. Köszöntője után javasolta, hogy levezető elnöknek dr. Monori Balázsnét válasszák meg. A határozatképesség megállapítása és a napirend megszavazása után Kiss B. József HNF-titkár javaslata alapján Monoriné bejelentette, hogy Dunakeszi Város Tanácsának elnöki posztjára Török Sándort jelölik. Ennek elfogadása után következett a kilenc tagú vb tagjainak megválasztása, amelybe Gedai Sándor, Jávor Béla, Markó István, Tóth Imréné, Ujhelyi Istvánné, Villási László, dr. Monori Balázsné, Antal János és Börzsönyi Károlyné tanácsstagok kerültek be. A vb titkárának – megyei javaslatra – dr. Jancskár Sándort választották. A megválasztott tisztségviselők esküvétele után Török tanácselnök átvette az ülés vezetését, és a tanács elé terjesztette a bizottságokról szóló javaslatot. A megszavazott határozat szerint ügyrendi, számvizsgáló, oktatási és kulturális, egészségügyi és szociálpolitikai, ipari és kereskedelmi, valamint építési és városfejlesztési bizottság alakult. A vb szakigazgatási szerve vezetőinek megválasztása után a tanács megbízta az ügyrendi bizottságot, hogy készítse el a tanács Szervezeti és Működési Szabályzatát. Az ülés zárásaként Fock Jenő mondott ünnepi beszédet, majd átadta Török tanácselnöknek a várossá nyilvánító oklevelet. Ezután Mondok Pál megyei tanácselnök Török Sándornak a Munka Érdemérem arany fokozatát, Szakács Miklósnak, a Házgyár lakatos csoportvezetőjének ugyanezen érem ezüst fokozatát adta át. „Pest megyéért emlékérem” kitüntetésben részesült: Szob Nagyközség közössége, Koncz Dezső, a Csobánkai Gyógy pedagógiai Intézet igazgatója, Bakó Károly, a MÁV Járműjavító Vállalat igazgatója, Bágyon Károly, a Váci Cement-Mézmű Bányauzem művezetője, dr. Varga László szigetszentmiklósi körzeti orvos és Cserháti Pál, a hernádi Március 15. Termelőszövetkezet elnöke. A ceremónia után Török Sándor az ülést lezárta. A város tanácselnök-helyettesének megbízására késéssel, a május 12-ei ülésen került sor. A megbízást Metykó Gyuláné korábbi gödi tanácselnök kapta, akit az 1978. április 27-ei tanácsülésen választással is véglegesítettek.¹⁶⁰

¹⁵⁹ MNL PML XXIII. 910. 1. köt. 52–53. DVT JKv, 1977. április 2.

¹⁶⁰ MNL PML XXIII. 910. 1. köt. 53–58. DVT JKv, 1977. április 2.; MNL PML XXIII. 910. 1. köt. 79. DVT JKv, 1977. április 27.

A tanács 1978. január 26-án hozott határozatot a *Dunakeszi Városért* kitüntetés alapításáról, amelyet – a rendelet szerint –

„Dunakeszi város gazdasági, társadalmi fejlődése és a művészeti élet területén, valamint a lakosság érdekében végzett tevékenység elismerésére”

hoztak létre. Formája kör alakú emléklapett, amelynek elülső oldalán a kitüntetés elnevezését, hátoldalán a várossá nyilvánítás időpontját kellett feltüntetni. A kitüntetés azoknak volt adományozható, akik legalább tíz éven át vállaltak kimagasló szerepet párt-, tanácsi vagy tömegszervezetekben, illetve egyesületekben, vagy azoknak a képzőművészeknek és építészeknek, akik egyedi alkotásukkal, vagy a városképet kedvezően alakító tevékenységükkel járultak hozzá Dunakeszi fejlődéséhez, vagy a közművelődés/oktatás területén legalább tíz éven keresztül kimagasló munkát végeztek, szakterületükön új módszereket dolgoztak ki, elősegítették a város oktatási-kulturális életének fejlődését, vagy gazdasági területen alkottak kimagaslót. A kitüntetés adományozására a vb volt jogosult, a tanács tájékoztatásával. A helyi pártszervezet, valamint a jelölt munkahelye szerinti gazdasági és társadalmi szervezetek véleményezési joggal bírtak. Évente három kitüntetést adhattak, az átadási ceremóniára a várossá nyilvánítás évfordulóján került sor (ami általában egybeesett az április 4-ei ünnepségekkel). A kitüntetés mellé 6000 forint pénzjutalmat adtak.¹⁶¹

Az 1978-as év utolsó tanácsülésén, december 28-án megemlékeztek Dunakeszi felszabadulásának 34. évfordulójáról. Török tanácselnök ünnepi beszéde – a szokványos ideológiai paneleken kívül – érdekes részleteket tartalmazott. Megemlítette, hogy a dunakeszi rendőrkapitányság falán emléktábla őrzi annak a 200 kommunistának és szimpatizánsnak az emlékét, akiket 1940. május–júniusban az alagi csendőrlaktányában vetettek kínvallatás alá (ezek között olyanok is voltak, akik később magas tisztségeket is betöltöttek). Az 1944-es harcokkal kapcsolatban a következőket mondta:

„A felszabadító szovjet csapatok 1944. december 8-án érték el Dunakeszi határát. Ezen a napon a Műhelytelepnél a front megállt. A harc nem terjedt ki a község egész területére, csak a Révdűlő és a Műhelytelep térségében folyt. A szovjet csapatok főleg aknavetőket vetettek be, kímélve a lakosság életét nehéztüzérséget nem használtak (!)”.¹⁶²

Az évforduló alkalmából a tanács emléklapot, valamint Dunakeszit bemutató albumot¹⁶³ adtak át Jávor Béla vb-tagnak, dr. Kindler Józsefnek,

¹⁶¹ MNL PML XXIII. 910. 2. köt. 64–66. DVT JKv, 1978. január 26.

¹⁶² MNL PML XXIII. 910. 2. köt. 307–313. DVT JKv, 1978. december 28.

¹⁶³ Ez valószínűleg a következő kiadvány volt: *Dunakeszi: a pártbizottság és a tanács kiadványa a várossá nyilvánítás alkalmából*. Dunakeszi Város Tanácsa, 1977. 16. A Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárban található belőle példány.

Palkó Andornak, a Népi Ellenőrző Bizottság elnökének, Keresztes Mihály tanácsagnak, a közművelődési és oktatási bizottság elnökének, továbbá László István, Tóth Imréné és Solymosi János tanácsstagoknak.¹⁶⁴

Az 1979. évi tanácsülések jegyzőkönyveit tanulmányozva feltűnő, hogy nagyrészt az elnökhelyettes vezette az üléseket, a tanácselnök távollétében. Végül az évváró tanácsülésen, december 28-án Bíró Gyula, a megyei tanács vb-jének osztályvezetője bejelentette, hogy Török Sándor tanácselnök szívbetegség miatt hosszabb ideje betegállományban van, ami erősen hátráltatja a tanács működését. Emiatt a megyei tanács, a városi pártbizottsággal konzultálva úgy határozott, hogy átmeneti időre kihelyez egy státuszt Dunakeszire, ami lehetővé teszi egy második elnökhelyettes működését a városban. A városi vb a javaslatot megtárgyalta és egyetértett vele. A tisztségre Villási László vb-tagot, a Dunakeszi Konzervgyár osztályvezetőjét jelölték, akit a tanácsülés 1980. január 16-ai hatállyal Dunakeszi tanácselnök-helyettesévé választott, az elnöki teendőket a másik elnökhelyettes, Metykó Gyuláné látta el. Török Sándor végül 1980. február 18-án nyújtotta be lemondását mind tanácselnöki, mind tanácsügyi tisztségéről. Az új tanácselnök megválasztására a február 21-ei ülésen került sor. Metykó Gyuláné elnökhelyettes bejelentette, hogy a vb a *Dunakeszi Városért* kitüntetésben részesíti Törököt. A kitüntetést Rónai Árpád városi párttitkár adta át. A tanácselnöki posztra dr. Csicsay Iván megyei tanácselnök-helyettes tett javaslatot, Metykó Gyuláné személyében, kiemelve vezetői tapasztalatait. A tanács egyhangú döntéssel 1980. február 25-ei hatállyal Metykó Gyulánét tanácselnöknek választotta.¹⁶⁵

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. Az új város egyes részei sok tekintetben nem illeszkedtek egymáshoz, hanem szinte különálló életet éltek. Mindezek mellett pedig – bár a tanács rendszeresen hirdetett járdaépítési akciókat, amelyek keretében a tanács kész járdalapokat osztott ki a lakosságnak – az összeköttetést biztosító járdahálózat is rendkívül hiányos volt, 1978 júniusában a városban 140,775 kilométer volt ugyan a járdahálózat hossza, abból azonban mindössze 9,208 kilométernyi volt kiépített. Egy, a várossá avatás előtt megjelent újságcikk szerint is kétségkívül nagy fejlődésen ment keresztül a település. Például 11 státusszal bíró szakorvosi rendelő állt a helyi és a környékbeli lakosok rendelkezésére, volt gimnáziuma és szakmunkásképzője, a fő forgalmi utak mentén 2700

¹⁶⁴ MNL PML XXIII. 910. 2. köt. 314–315. DVT JKv, 1978. december 28.

¹⁶⁵ MNL PML XXIII. 910. 3. köt. 348–349. DVT JKv, 1978. december 28.; MNL PML XXIII. 910. 4. köt. 67–68. DVT JKv, 1980. február 21.; Metykó Gyuláné 1941. szeptember 21-én született Jászárokszálláson, születési neve Pittner Mária. Közgazdaságtudományi Egyetemet végzett, 1969-ben megkapta a „Kiváló ifjú közgazdász” díjat. 1974-től dolgozott Pest megyében, először gödi tanácselnökként, majd 1977-től tanácselnök-helyettes, 1979-től megbízott tanácselnök volt Dunakeszin. Az MSZMP-nek 1976 óta volt tagja. Férjezett, két gyermek édesanyja. MNL PML XXIII. 910. 4. köt. 83. DVT JKv, 1980. február 21.

lámpahelye, amelyek mintegy fele modernnek volt tekinthető, ugyanis higanygőzös volt. A meglévő 7000 lakásból 6000-ben már megtalálható volt a vezetékes víz és a csatornázás, azok aránya a megyében kiemelkedő volt, még Vác állt hasonlóképpen a korban. Vagy például 800 személyautót tartottak nyilván Dunakeszin. Ugyanakkor csupán a főbb gyűjtő utak voltak szilárd burkolattal ellátva, az alárendelt utcák többsége – a 120 kilométert kitevő 202 utcának mintegy kétharmada – aszfaltozás hiányában poros, sáros, gödrös volt. Emellett pedig a kiskereskedelmi hálózat is komoly fejlesztésre szorult, ugyanis hiába volt egy év alatt 620 millió forintos forgalma a meglévő 100 kiskereskedelmi egységnek, az 1000 lakosra előírt bolt- és vendéglátóhelyszámnak csak a fele volt megtalálható a településen.¹⁶⁶ Kétségtől sokat fejlődött tehát a település a hatvanas évek közepe és 1977 között, de közel sem annyit, ami a lélekszámhoz viszonyítva elegendő lett volna.

8. kép: A Híd ábécé 1977-ben

A fejlesztésekre nem saját erőből került sor, ez lehetetlen is lett volna a kor központosított népgazdasági körülményei között. Mindent legfelsőbb, állami szinten kellett jóváhagyatni, de fontos koordinátori szerepe volt a megyei tanácsnak is, amely bizonyos esetekben tudott forrásokat is biztosítani. Nem Dunakeszi volt az egyetlen település, amiből hirtelen várost kellett valahogy faragni. A korabeli szak-

irodalom „faluvárosok”-nak nevezte ezeket a helységeket. Szerencsére Dunakeszi valóban rendelkezett azzal az alappal és helyzeti energiákkal, amelyeknek köszönhetően végül is elbírt a városi lét terheit, és nem roppant bele ebbe a súlyba a rendszerváltást követő években, amikor a sokaknak munkahelyül szolgáló helyi ipari üzemek megszűntek, átalakultak.

A korábbi rendezési terveknek megfelelően 1975 júliusára zömében befejeződött a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése, és hamarosan megindulhatott a szennyvíztisztító telep próbaüzeme is. A telep 6000 m³/nap biológiai és 12.000 m³/nap mechanikai tisztítási kapacitással bírt. A kivitelezés költségét az építés megkezdésekor 105 millió forintba tervezték, ám – azt messze túllépve – végül 130 millió forintba került a beruházás.¹⁶⁷

A Tanácsházán ekkor 50 fős apparátus számára volt elegendő a hely, így tervezték az északi szárny bővítését, amely újabb 60-70 hivatalnok befogadását tette volna lehetővé. Az úthálózat ekkor 103 kilométer hosz-

¹⁶⁶ *Mind a huszonnégyezerre számítanak. Beszélgetés a dunakeszi tanácsházán.* In: *Népszabadság*, 33. (1975) 18. sz. 4. (1975. január 22.); MNL PML XXIII. 910. 2. kötet 190. DKT JKv, 1978. június 29; *Gyárfaluból – Gyárváros.* In: *Népszabadság*, 35. (1977) 24. sz. 8. (1977. január 29.)

¹⁶⁷ MNL PML XXIII. 734. a. 23. kötet 295–299. DKT JKv, 1975. augusztus 19.

szúságú volt, a kiépített utak hossza viszont csak 35 kilométerre rúgott. A vízellátás a belterületi részen közel 100%-os volt, és a szennyvízhálózatra is rá volt kötve a háztartások mintegy 90%-a.¹⁶⁸

1976-ban elégtelennek ítélték ugyanakkor a meglévő kereskedelmi hálózatot, így tervbe vették egy 3300 m² alapterületű áruház felépítését. 1979-ben kezdődött el az a 2500 négyzetméteren induló beruházás is, amely a szinte városnyi lakótelep szolgáltatási igényeit volt hivatott kielégíteni és épületeivel a mai napig meghatározza a lakótelep szívének az arcukat. A mai Casalgrande téren 1980-ban adták át a Dunakeszi Áruházat, majd három évvel később a Park éttermet és az orvosi rendelőt.¹⁶⁹

9. kép: A Barátság úti lakótelep központja az 1980-es években

Köznevelési intézményrendszer.

Minden területen volt tehát lemaradás, a lakossági igények és az infrastruktúra közötti olló csak épphogy elkezdett összecsukódni a városává válás idején. Az oktatás továbbra

is elsőbbséget élvezett a fejlesztésekben. 1978-ban négy tanteremmel és tornateremmel bővítették a 3. Sz. (ma: Bárdos Lajos) Általános Iskola épületét, majd ugyanezen év szeptember 20-án nyitotta meg a kapuit a 4. Sz. (ma: Kőrösi Csoma Sándor) Általános Iskola 450 tanulóval, akik közül 160 gyerekeknek napközis ellátás is jutott. Az új iskolában 12 tanteremben kezdődött meg a tanítás. Az iskolát az épülő Barátság úti lakótelep kiszolgálására szánták. Felújították a 2. Sz. Általános Iskola villamos rendszerét, és egy évvel később a Posta utcai épület is kapott még négy új tantermet, tanárít és melegítőkonyhát. Ezekkel a fejlesztésekkel kevesebb mint két évtized alatt 24-ről (1960) 74-re (1979) növekedett az tantermek száma a városban. A tanulók létszáma eközben 1533-ról 2363-ra emelkedett, tehát jól látható, hogy egyre kevésbé voltak zsúfoltak a tantermek és mind kevesebb intézményben kellett a helyhiány miatt délelőtt-délután rendszerben tanítani. 1977-ben egy, negyvenszemélyes öregek napközi otthonát is átadtak.¹⁷⁰

Az új iskola után az épülő lakótelep 1979-ben hatvan személyes bölcsődét és száz személyes óvodát is kapott. A férőhelyekre óriási szükség volt, mert az első lépcsőház átadásától (1976) számított tíz év alatt 1939 ipari technológiával épített lakást adtak át. Az új óvodai férőhelyek tehát

¹⁶⁸ MNL PML XXIII. 734. a. 24. kötet 162–165. DKT JKv, 1976. június 24.

¹⁶⁹ CSOMA, 2008. 123–124.

¹⁷⁰ LÖKÖS-LAKATOS, 1979. 225–226.; *Általános iskolát avattak Dunakeszin*. In: *Népszabadság*, 36. (1978) 231. sz. 7. (1978. szeptember 30.); CSOMA, 2008. 123.; BÁRSONYNÉ-CSONKA, 1987. [60.]

ismételten nem javították érdemben a már meglévő férőhelyhiányt, csupán az egyre növekvő igényekkel igyekeztek lépést tartani.

Egészségügyi infrastruktúra. 1976-ban, a várossá nyilvánítási javaslat előterjesztésekor a nagyközségi tanács beszámolója szerint a következő volt a helyzet a közszolgáltatások és közintézmények terén: az egészségügyi ellátásban nyolc körzeti orvos dolgozott öt körzeti rendelőben. Azok mellett pedig két fogorvosi és nyolc védőnői körzet működött.

Kultúra és művelődés. Ekkor két könyvtár működött a nagyközségben, mindegyik a József Attila Művelődési Központban, állományuk 35.783 kötetre rúgott, a beszerzésre fordított keret pedig évente 2800 újabb kötet megvásárlását tette lehetővé. A Művelődési Központ 600 fős színházteremmel is rendelkezett, illetve itt működött a műszaki, film- és autóklub, továbbá számos tanfolyamot is tartottak. A várossá nyilvánítás után újabb változás állt be a könyvtárak életében, fenntartójuk ugyanis a Városi Tanács lett. A községi könyvtár átköltözött mai helyére, a Kőlcsey utcába, és központi könyvtárként funkcionált tovább, a MÁV telepen működő könyvtár, amelynek látogatói zömmel a telepen működő 3. Sz. Általános Iskola tanulói közül kerültek ki, fiókkönyvtárként működött a későbbiekben.¹⁷¹

A nyolcadik tanácsi ciklus (1980–1985)

Politikatörténet

1980. június 8-án országgyűlési és tanácsi választásokat tartottak Magyarországon.

8. táblázat: Dunakeszi Város Tanácsának 1980-ban megválasztott tagjai¹⁷²

1. vk.	Fári János	33. vk.	Gerre Jánosné
2. vk.	Farkas Józsefné	34. vk.	Bencze Istvánné
3. vk.	Hatvani Miklós	35. vk.	Jávor Béla
4. vk.	Ladányi Lajos	36. vk.	Kecskés Szilveszterné
5. vk.	Tóth Imréné	37. vk.	Borotvás Istvánné
6. vk.	Kiss György	38. vk.	Kristóf Ferenc
7. vk.	Simon Ferenc	39. vk.	Bognár László
8. vk.	Kiss Sándor	40. vk.	Gellérfi Jenő
9. vk.	Solymosi János	41. vk.	Imréné Hady Jolán

¹⁷¹ LÓRINCZ, 2013. 3.

¹⁷² PMH, 24. (1980) 137. sz. 5. (1980. június 13.)

10. vk.	dr. Földesy Iván	42. vk.	Karvai Ottóné
11. vk.	Metykó Gyuláné	43. vk.	Varga Sándor
12. vk.	Wiedermann Imre	44. vk.	Réthi József
13. vk.	Bódi András	45. vk.	Stehlik Ferenc
14. vk.	Szénási László	46. vk.	Szlobodnyik Tibor
15. vk.	Rónai Árpád	47. vk.	Szabó Gyula
16. vk.	Kunya Vince	48. vk.	Forró Imre
17. vk.	Törőcsik József	49. vk.	Borné Boza Brigitta
18. vk.	Villási László	50. vk.	Baranyai Antal
19. vk.	Aburdán Gyuláné	51. vk.	Rákos Andor
20. vk.	Jurtin Lászlóné	52. vk.	Wittman Endre
21. vk.	Pityi Gyula	53. vk.	Vida Szűcs Józsefné
22. vk.	Gedai Sándor	54. vk.	Lisztes Imréné
23. vk.	Antal János	55. vk.	Gurgut András
24. vk.	Juhász Róbertné	56. vk.	Egyed István
25. vk.	Gutpintér Tamás	57. vk.	Verba János
26. vk.	Wéber Zoltán	58. vk.	Zentai György
27. vk.	Veres Ferenc	59. vk.	Bitter Antal
28. vk.	Hovai Julianna	60. vk.	Czermann Mihály
29. vk.	Ujhelyi Istvánné	61. vk.	Horák János
30. vk.	dr. Monori Balázsné	62. vk.	Klaibán Sándor
31. vk.	Blaskó Lajos	63. vk.	Papp Lászlóné
32. vk.	Kriszta Sándorné	64. vk.	Vargáné Nagy Erzsébet
		65. vk.	Tamás Gábor

Dunakeszi Város újonnan megválasztott Tanácsának alakuló ülését június 19-re hívták össze. A *Himnusz* elhangzása után a HNF Bizottsága Zentai Györgyöt bízta meg az alakuló ülés levezetésével, az elnökségbe hívta dr. Mondok Pált a megyei tanács, Dr. Barna Lajost a megyei HNF-szervezet képviselőjeként, Rónai Árpád városi párttitkárt, dr. Kardos Józsefet, a Választási Elnökség elnökét, Jávor Béla városi HNF-elnököt, valamint Aburdán Gyuláné és Ladányi Lajos tanácsstagokat jegyzőkönyv-hitelesítőként. Antal János, a HNF megbízottja tájékoztatta a tanácsulást, hogy az ügyrendi bizottság vezetésére Jávor Bélát, tagjainak Borotvás Istvánnét, Klaibán Sándort, Papp Lászlónét és Stehlik Ferencet javasolták. A bizottság megvizsgálta és igazolta a 65 megválasztott tanácsstag mandátumát. A tanács ezt elfogadta, valamint utasította a bizottságot a Szervezeti és Működési Szabályzathoz az érvényben lévő jogszabályok szerinti módosító javaslatok előterjesztésére. Ezután következett a tisztségviselők megválasztása. A tanács a vb tagjainak létszámát 11 főben állapította meg. Tanácselnöknek Metykó Gyulánét, tanácselnök-helyettesnek Villási Lászlót, vb-tagoknak

Antal Jánost, ifj. Czermann Mihályt, Gedai Sándort, Kristóf Ferencet, dr. Monori Baláznét, Rónai Árpádot, Tóth Imrénét és Ujhelyi Istvánnét választotta. A vb-titkári funkciót továbbra is dr. Jancskár Sándor látta el. Ezután Metykóné átvette az ülés vezetését, és beterjesztette a bizottságokról szóló határozatot. Eszerint a már megválasztott ügyrendi bizottság mellett 5 tagú számvizsgáló bizottságot, valamint 7-7 tagú művelődésügyi, egészségügyi és szociálpolitikai, termelés-ellátási, valamint városfejlesztési bizottság alakult. A Váci Járásbírósághoz delegált népi ülnökök megválasztása után Rónai Árpád párttitkár köszöntötte az új tanácsülést. Megyei tanácstagnak dr. Arató Andrást, dr. Monori Baláznét és Simon Ferencet választották. Az ülés utolsó napirendi pontjaként kinevezték a vb-titkárságvezetőt, valamint az igazgatási osztály vezetőjét. Metykó Gyuláné tanácselnök záróbeszéde után az alakuló ülés az *Internacionálé* eléneklésével ért véget.¹⁷³

Az 1981 januárjától 1990 októberéig terjedő időszak tanácsülési jegyzőkönyvei sem a Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltárában, sem Dunakeszi Város Polgármesteri Hivatalának irattárában nem fellelhetők, így e korszakot alapvetően a település fejlődése szempontjából tárgyaljuk. Nagy szimbolikus politikai aktus volt az 1983. május 1-jei ünnepség, mert ez alkalommal Dunakeszin rendezték meg Pest megye központi ünnepi rendezvényét. A megyei vezetőkön (Cservenka Ferencné megyei párttitkár, az MSZMP KB tagja, Mondok Pál megyei tanácselnök, Kovács Antalné megyei HNF-titkár és Halasi Márton megyei KISZ-titkár) mellett jelen volt még Sarlós István miniszterelnök-helyettes, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja is, aki a Verseny utcai párház előtti ünnepi gyűlés fő szónoka volt. Beszédének fontos része volt az a kijelentés, amely szerint Magyarország tekintélyt szerzett magának a világ előtt azzal, hogy elkötelezett a békés egymás mellett élés elve mellett, és kezdeményező szerepet vállal az ENSZ vitáiban, vagy éppen az (ekkor jelentős politikai súllyal rendelkező) európai fegyverzetcsökkentési folyamatban.¹⁷⁴

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. A lakásépítéseket tekintve támogatni kívánták a magánéros építést, különösen a Tábor úton és a Rumpa-földön. Ezen túlmenően az állami tulajdonú lakások felújítására is pénzügyi segítséget nyújtottak volna. A fiatalok számára lakás-előtakarékossági lehetőséget kívántak biztosítani, illetve segítették őket telkek kedvez-

¹⁷³ MNL PML XXIII. 910. 4. köt. 169–189. DVT JKv, 1980. június 19.

¹⁷⁴ 1983–1984 folyamán zajlott le a korszakban „kis hidegháborúként” jellemzett nemzetközi válság. A Szovjetunió SS-20-as típusú nukleáris rakétákat telepített Közép-Kelet-Európába, amire a NATO cirkálórakéták és Pershing-II típusú közepes hatótávolságú nukleáris rakéták telepítésével válaszolt. Moszkva nyomására a Varsói Szerződés tagállamai mindenfajta kétoldalú tárgyalást befagyasztottak a nyugat-európai államokkal. Magyarország erre nem volt hajlandó, párt- és állami szinten egyaránt fenntartotta a kapcsolatot nyugati partnereivel. A későbbiekben ez hozzájárult a jég megtöréséhez, és a helyzet enyhítéséhez. PMH, 27. (1983) 103. sz. 1., 3. (1983. május 3.)

ményes megvásárlásának lehetőségével. Emellett a bérleményi rendszer bővítését is tervbe vették. A Tábor úti rendezési terv 1982-ben készült el, amely 600 többszintes és 171 csoportos családi ház építését foglalta magába, majd áprilisban az összlakásszámot 781 lakásban határozták meg, és megindult a Tábor úti kijelölt rész összközművesítése. A júniusi ülésen az általános rendezési program keretében meghatározták, hogy a Tábor úti építkezés során helyet kell hagyni a városi rendőrkapitányságnak, a Fóti úton pedig elhelyezést kell biztosítani a városi könyvtárnak. Emellett a tömegközlekedési hálózat ilyen irányú fejlesztésére, valamint a járdaépítésre is figyelmet kell fordítani. Utóbbi javarészt társadalmi munkában zajlott. Novemberben a GESZ (Gazdasági Ellátó Szervezet) önálló költségvetési intézménnyé vált, egyúttal beszámolót tartottak a dunakeszi lakáshelyzetről. Ennek keretében ismertették, hogy 1981-re 1234 új lakás épült fel, a lakásigénylők száma azonban még mindig 1097 fő volt, akik elsősorban a lakótelepen kívántak ingatlanhoz jutni. A Tanács feltételül szabta a lakáskiutaláshoz, hogy az igénylőnek Dunakeszin kell laknia és dolgoznia is.¹⁷⁵

1981. szeptember hónap folyamán a Városi Tanács a szolgáltatási szektor helyzetéről tanácskozott, és megállapította, hogy a lakótelepen nagy szükség van egy szolgáltatóház létrehozására. Az ipari szolgáltatók számbavételekor 235 kisiparost találtak, akik közül 113 fő dolgozott önálló iparosként.¹⁷⁶ 1982 júniusában a Városi Tanács komoly problémaként értékelte a kommunális hulladék és a víziszap elhelyezésének nehézségeit.

A gyorsan benépesülő Dunakeszi-Alsó kezdte levetkőzni hétvégi pihenőhely jellegét és az állandóan helyben lakó népesség került többségbe, akik bővülő szolgáltatásokhoz szerettek volna jutni. Ennek érdekében 1981-ben orvosi rendelő és ifjúsági ház létesült a településrészen, az ifjúsági házban pedig megnyílt a Városi Könyvtár 2. számú fiókkönyvtára. 1984-ben készült el a Hotel Dunakeszi is, de ez a szolgáltatások színvonalán, amely a leggyengébb területe volt a városnak, alig javított valamit.¹⁷⁷

10. kép: A Hotel Dunakeszi

A MÁV műhelytelepről áthelyezve a mai Casalgrande téren kapott helyet 1982-ben a Dunakeszi 2. sz. Postahivatal. A posta akkoriban még a mai méreteinél is kisebb volt, kezdetben a jelenleg pénzfelvételre szolgáló helyiségben működött három kiszolgáló ablakkal. Már a kez-

det kezdetén gondot okozott a helyszűke és a nem megfelelő kiszolgálás. A posta ezért rögtön kihasználta a lehetőséget és megvette a szomszéd

¹⁷⁵ SZAKÁLLNÉ, 2015. 164., 166–167.

¹⁷⁶ SZAKÁLLNÉ, 2015. 165.

¹⁷⁷ BÁRSONYNÉ-CSONKA, 1987. [16., 37., 60.]

helyiséget, amikor az 1992-ben megüresedett, így csak tíz évvel az indulás után alakult ki mostani képe.¹⁷⁸

A nyári sorozatos vízhiányok kiküszöbölésére 1984-ben megépült a dunai vízmű és a városi víztorony közötti vízvezeték, valamint két, ezer köbméteres víztározó. Ezek a fejlesztések azonban csak kismértékű kapacitásnövekedést jelentettek.¹⁷⁹

Köznevelési intézményrendszer. 1983-ban új taggal bővült a helyi iskolák sora, ekkor adták át az 5. Számú Általános Iskolát (ma: Fazekas Mihály Német Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola) a város egyik dinamikusan bővülő, Újdunakeszinek is nevezett részén. Az 1. Sz. Általános Iskola esetében 1983–1984 során teljes felújításra került sor.¹⁸⁰ Az intézmény kénytelen volt a felújítás egy éve alatt szüneteltetni a tevékenységét, így a diákokat más iskolákban helyezték el az építkezés befejezéséig.

Tervezték egy 12 tantermes iskola építését, az 1. Sz. Általános Iskolában korrekciós osztály indítását, a 2., 3. és 4. Sz. Általános Iskolában pedig váltott műszak bevezetését. A nevelés és az oktatás erősítésre, valamint a pályakezdő pedagógusok segítésére is figyelmet fordítottak.¹⁸¹

Egészségügyi intézményrendszer. Az 1981 és 1985 közötti időszakra a város cselekvési tervet fogadott el, amelyben szerepelt, hogy rendelőintézetet kívánnak építeni a városközpontban, míg a régi SZTK-épületnek új funkciót adnak (ez lett a mai Farkas Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola). Az iskolaorvosi rendszer kapcsán megállapították, hogy az iskolaorvosok igen lelkiismeretesek. Gyorsan kellett emelni az egészségügyi szolgáltatások színvonalát is. 1978-ban felújították a Bercsényi, a Fő és a Kálmán úti rendelőket. A Fóti úti rendelőt 1982-ben, a Kálmán utcait 1985-ben korszerűsítették, a Barátság úton pedig 1983-ban új rendelőt nyitottak. 1984-ben ideggondozó létesült a Fő úton, majd egy évvel később tüdőgondozót alakítottak ki a Liget utcai rendelőben. A szakorvosi rendelőintézet már megalakulásának pillanatában nem megfelelő nagyságú épületet kapott, ennél fogva állandósult a zsúfoltság, amely évről évre növekedett. A probléma orvoslása végett 1981-ben egy toldaléképülettel látták el a Bem utcai épületet, hogy minden rendelésnek megfelelő hely jusson.¹⁸²

Kultúra és művelődés. Az időszak első felének egyik legnagyobb szabású, politikai jelleggel bíró eseménysorozata az 1944/45-ös felszabadulás 40. évfordulója volt. 1984. december 21-én Pest megye négy településén, közöttük Dunakeszin tartottak megemlékezést. Délben a tanács ünnepi ülést tartott, amelyen a megemlékező beszédet Metykóné tanácselnök

¹⁷⁸ LÁNG, 2014. 9.

¹⁷⁹ BÁRSONYNÉ–CSONKA, 1987. [12.]

¹⁸⁰ BÁRSONYNÉ–CSONKA, 1987. [28.]

¹⁸¹ SZAKÁLL Lászlóné: *A Dunakeszi Városi Tanács iratainak regesztái*. Dunakeszi, kézirat, 2015. 164.

¹⁸² BÁRSONYNÉ–CSONKA, 1987. [60–61.]

mondta el. A beszéd elején felidézte az ostrom napjait, amelyeket „sorsfordulót jelentő napokként” jellemzett, a továbbiakban pedig az azóta megtett fejlődésről számolt be, a községből nagyközséggé, majd várossá vált Dunakeszi példáján keresztül. Az ünnepi ülés után a HNF és a KISZ szervezésében helytörténeti vetélkedőt tartottak, amelyen a MÁV Dunakeszi Járműjavító „Clara Zetkin” brigádja aratott győzelmet.¹⁸³

Biztonság. 1983. január 1-jén, az addigi rendőrőrs alapjain, megalakult a dunakeszi rendőrkapitányág. A lakosság létszámának növekedése, a település terjeszkedése, a felgyorsult életritmusa egyaránt indokolta, hogy az eddigi rendőrőrs helyett önálló városi kapitányságot hozzanak létre a településen. A régi épület rekonstrukciójával, valamint egy új szárny hozzáépítésével szeptember 27-én át is adták a kapitánysági székhelyet. A helyi testület vezetője dr. Pataki Péter rendőrőrnagy lett. A város 1984. január 1-jétől körzetközponti feladatokat kapott: Göd és Fót számára körzeti feladatokat látott el.¹⁸⁴

A kilencedik tanácsi ciklus (1985–1990)

Politikatörténet

Az utolsó tanácsválasztások 1985. június 8-án zajlottak le.

9. táblázat: Dunakeszi Város Tanácsának 1985-ben megválasztott tagjai¹⁸⁵

1. vk.	Ádám László	28. vk.	Kriszta Sándorné
2. vk.	Bottka Lajos	29. vk.	Szentléleki Katalin
3. vk.	Hatvani Miklós	30. vk.	Bognár László
4. vk.	Sleicher Béla	31. vk.	Rozsnyai József
5. vk.	Horváth József	32. vk.	Galántai György
6. vk.	Metykó Gyuláné	33. vk.	Besze András
7. vk.	Szekeres Endréné	34. vk.	Kristóf Ferenc
8. vk.	Tábori István	35. vk.	Gellérfi Jenő
9. vk.	Hernádi Jánosné	36. vk.	Dian Györgyné
10. vk.	Wiedermann Imre	37. vk.	Lovászi Lászlóné

¹⁸³ *Sorsfordító évek voltak – A felszabadulásra emlékeztek.* In: PMH, 28. (1984) 300. sz. 1–2. (1984. december 22.)

¹⁸⁴ *Fél év alatt elkészült. Őrs helyett önálló kapitányság.* In: PMH, 27. (1983) 229. sz. 1. (1983. szeptember 28.); BÁRSONYNÉ–CSONKA, 1987. [5.]

¹⁸⁵ *Dunakeszi, Fót, Göd tanácstagjai.* In: PMH, 29. (1985) 138. sz. 5. (1985. június 14.); *Nemes küzdelem ért véget. Ezután a tettek következnek.* In: PMH, 29. (1985) 150. sz. 5. (1985. június 28.)

11. vk.	Szénási László	38. vk.	Karvai Ottóné
12. vk.	Rónai Árpád	39. vk.	Kollarik Ferenc
13. vk.	Pataki Péter	40. vk.	Szlobodnyik Tibor
14. vk.	Németh Zoltánné	41. vk.	Szabó Gyula
15. vk.	Jurtin Lászlóné	42. vk.	Sáreczki Miklós
16. vk.	Csobai Lászlóné	43. vk.	Szalkai Lajos
17. vk.	Lehel János	44. vk.	Retsik Tiborné
18. vk.	Makk Zoltán	45. vk.	Kovács János
19. vk.	Cseke Miklós	46. vk.	Lehoczki Sándorné
20. vk.	Gondos Ilona	47. vk.	Balogh Gyula
21. vk.	Pityi Gyula	48. vk.	Lisztes Imréné
22. vk.	Gedai Sándor	49. vk.	Bitter Antal
23. vk.	Antal János	50. vk.	Czermann Mihály
24. vk.	Juhász Róbertné	51. vk.	Nedelka József
25. vk.	Wéber Zoltán	52. vk.	Papp Lászlóné
26. vk.	Villási László	53. vk.	Klaibán Sándor
27. vk.	Nyilas Imréné		

Az új tanács alakuló ülése június 25-én ült össze a József Attila Művelődési Központban. Bitter Antal korelnök mellett helyet foglalt a díszelnökségben Arató András megyei párttitkár, Vágvölgyi József megyei tanácselnök-helyettes, dr. Mondok Pál országgyűlési képviselő, valamint Rónai Árpád városi párttitkár. Mialatt a Bottka Lajos tanácsstag által vezetett ügyrendi bizottság megvizsgálta és igazolta a megválasztott tanácsstagok mandátumát, Kollár Albin választási bizottsági elnök tett jelentést a választások lefolyásáról és eredményéről. A mandátumvizsgálat végén Antal János, a HNF helyi titkára terjesztette be a 11 tagú vb felállításáról szóló javaslatot. Ennek jóváhagyása után Metykó Gyulánét tanácselnöknek, Villási Lászlót tanácselnök-helyettesnek választották. A bizottságok felállítása következett. Számvizsgáló, városfejlesztési, termelés-ellátási, művelődési, valamint egészségügyi és szociális bizottságot alakítottak meg ekkor. A megyei tanácsstagok (Arató András és Szentléleki Katalin) megválasztása után a díszelnökség tagjai köszöntötték az újonnan megalakult tanácsulást.¹⁸⁶

1986. január 31-én az MSZMP Dunakeszi Városi Bizottsága ülésén részt vett Krasznai Lajos, a párt Pest Megyei Bizottságának első titkára, aki előterjesztette a megyei PB javaslatát. Kérte, hogy a városi bizottság járuljon hozzá, hogy az addigi első titkárt, Rónai Árpádot mind első titkári funkciójából, mind párttagsága alól felmentsék. A testület – Rónai Árpád méltat-

¹⁸⁶ Kivonat a Dunakeszi Városi Tanács 1985. június 25-ei alakuló ülésének jegyzőkönyvéből. DPHI, Tanácshatározat Kivonatok (1976–1986)

tását követően – hozzájárult a felmentéshez. Az új első titkár személyére is Krasznai Lajos tett javaslatot. Az MSZMP Dunakeszi Városi Bizottságának új vezetője a Váci Városi Bizottság gazdaságpolitikai titkára, Pálmai László lett.¹⁸⁷ Az évet gazdasági szempontból már az új titkár értékelte a Pest Megyei Pártbizottság november 27-ei ülésén. Elmondta, hogy

„Dunakeszi gazdaságpolitikai súlya, területe, termelési értékénél fogva a megye gazdaságának a középmezőnyében foglal helyet. Az 1986-ban elért eredmények, sikerek mögött rendkívül kemény munka áll. Ennek alátámasztására a következőkben néhány szám adatot ismertetett. Szólt arról is, hogy körzetük nagy szerepet játszik a főváros ellátásában.”¹⁸⁸

A város fejlődésének egyik mozgatórugója lehetett és a helyi vezetés számára komoly feladatot adott, hogy a párt 1987-es tervei szerint, az erősen megnövekedett a fővárosi és Pest megyei lakásigények kielégítésére az agglomeráció területén építési telkek feltérképezésébe kezdtek, kb. 800 lakás számára.¹⁸⁹

A ciklus idején a város vezetősége is változott. 1986-ban felmentették tisztségéből Demeter Domokost, a Városi Tanács műszaki osztályának vezetőjét, helyére márciusban dr. Gerőné Ladányi Anna került.¹⁹⁰ 1986. március folyamán, Rónai Árpád lemondása miatt, új vb-tagot kellett választani, Rákosi Andor kapott erre megbízást. 1988-ban Póczik Miklóst, a városi tanács vb költségvetési üzemének vezetőjét termelésirányító-nak kérte fel a MÁV Járműjavító Üzem vezetősége. A tanácshoz érkezett kikérőlevél alapján Póczikot június 1-jétől felmentették a költségvetési üzem vezetői tisztségéből.¹⁹¹ 1988. szeptember 22-ei ülésén a tanács – saját kérésére – felmentette tisztségéből Metykó Gyuláné tanácselnököt, aki ezután az Alagi Állami Gazdaság munkatársa lett.¹⁹² Helyére – Pálmai László párttitkár javaslatára – Villási László¹⁹³ eddigi elnökhelyettesét választották meg tanácselnöknek, míg az ettől kezdve társadalmi munkában betöltött elnökhelyettesi pozíciót decemberben

¹⁸⁷ Az MSZMP Pest Megyei Bizottságának ülése. Elfogadták a tanácsi fejlesztések közép- és hosszú távú céljait. In: PMH, 30. (1986) 27. sz. 1. (1986. február 1.)

¹⁸⁸ MNL PML XXXV. 51. MSZMP Pest Megyei pártbizottsági üléseinek jegyzőkönyvei és mellékletei, 1957–1989. 2/2014. ő.e. Pártbizottsági ülés, 1986. november 27. 10.

¹⁸⁹ BFL XXIII. 101.a.1. Budapest Főváros Tanácsa tanácsülési jegyzőkönyvei, 1986. december 17. 137.

¹⁹⁰ SZAKÁLLNÉ, 2015. 173. Demeter Domokos 1986. június elején közlekedési balesetet okozott, mivel nem állt meg a stoptáblánál, a vétlen gépkocsiban egy 8 éves kislány könnyebben megsérült. PMH, 30. (1986) 131. sz. 8. (1986. június 5.)

¹⁹¹ Péntektől péntekig. In: PMH, 32. (1988) 101. sz. 4. (1988. április 29.)

¹⁹² Dunakeszin új tanácselnök. In: PMH, 32. (1988) 228. sz. 3. (1988. szeptember 23)

¹⁹³ Villási László 1945-ben született Dunakeszin, eredeti foglalkozása munkás. Első munkahelye a Dunakeszi Gyümölcs- és Főzelékkonzervgyár volt, ahol műszaki osztályvezetői beosztásig vitte. Gépészmérnöki és mérnök-közgazdász diplomát szerzett. 1969-től MSZMP-tag, 1971-ben választották először a tanács és a vb tagjának. 1980 januárjától tanácselnök-helyettes. MNL PML XXIII. 910. 4. köt. 201.DKT JKv, 1980. június 19.

az akkor már nyugdíjas Bitter Antal, a Hazafias Népfront városi bizottságának elnöke nyerte el.¹⁹⁴

Az év végén, dr. Jancskár Sándor nyugdíjba vonulásával a vb-titkári poszton is váltás történt. 1989. január 26-án a tanács dr. Hajas Istvánt nevezte ki a tisztségbe.¹⁹⁵ Szintén az év végén Erdész Mihályt nyugdíjazták, kinevezték Muhiné dr. Bajzáth Melindát a Titkársági Osztály vezetőjévé, Gujberné Suri Otília a mozi vezetője lett, a márciusban az Egészségügyi Osztály vezetőjévé kinevezett dr. Gódor Ferencet pedig – saját kérésére – felmentették tisztségéből, immár csak az SZTK igazgató főorvosi posztját látta el. 1988. januárjában a GESZ új vezetőt kapott Csoma Attiláné személyében.¹⁹⁶

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. 1986-ban a Tanács beruházásai közül a legjelentősebb talán a Tábor úti lakótelep melletti, a Tábor út, a Hunyadi út és a vasút által határolt, még beépítetlen 38 hektáros terület beépítési terve volt. A tereprendezési munkálatokat, illetve az előközművesítést 1984-ben kezdték meg, majd a kivitelezésre a Városi Tanács a Mészövel és a MÁV Dunakeszi Járműjavító Üzemével kötött megállapodást. A nagyszabású projekt a második 15 éves lakásépítési program részeként indult el, és mintegy 700 épület kialakítását (kisvárosi társas, sor- és átriumházak) tervezték. A cseh Siporex gázbeton-technológia mellett döntöttek, és az első öt év során – szövetkezeti formában – 300 társasház felépítését kezdték meg. Az új telepen csak a főbb utak kaptak szilárd burkolatot (elsősorban a tetemes költségek miatt). A lakásszövetkezetet a Járműjavító 26 dolgozója hozta létre, mivel sok fiatal munkatársnak – akik képtelenek voltak az OTP-árak megfizetésére – nem volt lehetőség lakáshoz jutni. A Mészövel egyeztetve olyan struktúrát alakítottak ki, amelynek keretében a saját dolgozók mellett a Tanács számára is átadtak lakásokat, illetve a MÁV vezérigazgatóságának, valamint a budapesti vasútigazgatóságnak is ajánlottak fel, így további tőkét tudtak bevonni. Az építendő otthonok 30%-ára a Tanács, 60%-ára a Járműjavító, 10%-ára a lakásszövetkezet jelölhetett tulajdonosokat. A Járműjavító és a MÁV átlagosan 150.000 forint kamatmentes kölcsönt nyújtott saját

¹⁹⁴ *Tudom, hogy nem lesz könnyű. El kellett vállalnom.* In: PMH, 32. (1988) 232. sz. 4. (1988. szeptember 28.); Kovács T. István: *Szánáltak egy íróasztalt. A helyettes nem kap fizetést.* In: PMH, 32. (1988) 307. sz. 5. (1988. december 27.) Bitter Antal köszörűs volt, később Katonai Akadémiát végzett, és katonatiszt lett. 1946-tól a Magyar Dolgozók Pártjának tagja lett. Előbb a járási, 1977-től pedig a városi tanács tagja, a városfejlesztési bizottság vezetője volt.

¹⁹⁵ Kivonat a Dunakeszi Városi Tanács 1989. január 26-ai ülésének jegyzőkönyvéből. DPHI Tanácshatározat Kivonatok (1987–1990); SZAKÁLLNÉ, 2015. 184. Dr. Jancskár Sándor sajnos nem érthette meg a nyugdíjba vonulását, 1988. december 25-én szívinfarktusban elhunyt. *Elhunyt dr. Jancskár Sándor.* In: PMH, 32. (1988) 310. sz. 8. (1988. december 30.)

¹⁹⁶ *Módosult a pénzügyi terv. Árelenőrző társulás.* In: PMH, 31. (1987) 280. sz. 4. (1987. november 27.)

dolgozóinak a lakások megvásárlásához. A terveket az Ybl-díjas Vadász György és csapata készítette, a kétszintes épületekben emeletenként egy család beköltözését tervezték, a lakóterület 44 és 62 m² között változott.¹⁹⁷ Április 17-én Petrovai László építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes – a dunakeszi vezetők jelenlétében – felavatta az új, a házgyár területén kialakított Római Tetőcserépgyárat.¹⁹⁸ A VII. ötéves terv keretében betervezték a Rákospalota–Újpest, valamint Dunakeszi vasútállomások között átemelő vonal építését, amelynek első üteme költségeire 200 millió forint volt az előirányzat. Ugyanebben az időszakban – a Fővárosi és a Pest Megyei Tanácsok közötti együttműködés keretében – vizsgálni kezdték, hogy a főváros egyre növekvő mennyiségű hulladékát hogyan és hol tudnák elhelyezni.

„A vizsgálatok elsősorban a Solymár–Pilisborosjenő térségében lévő 16 millió m³, továbbá a Fót–Dunakeszi térségében lévő egy millió m³, valamint Érden másfél millió m³ befogadóképességű bányagödörök igénybevételére irányulnak.”¹⁹⁹

A lerakó 1988-ban nyitott meg a városban,²⁰⁰ és az ide hozott fővárosi hulladék ügye a következő évtizedekben állandó és neuralgikus pontja lesz a városi irányítók tevékenységének.

Szeptemberben határozatot hozott a Tanács a csatornázáshoz és a gázellátás megteremtéséhez szükséges társulások létrehozásáról. Mindezek felül szociális bérlakás-építésről döntöttek, és általános rendezési tervet készítettek a településről.²⁰¹

A Tanács döntött a Tábor út és a Fenyves csárda melletti telkek eladásáról, illetve egy kábeltelevízió-társaság létrehozásáról. Ezen túlmenően jóváhagyták a városi rendezési tervet is, amelynek keretében az 1848-as emlékmű mögött park kialakítását tervezték, továbbá a jelenlegi Szent István utca minden házának megőrzését is fontosnak tartották. A Tanácsháza bővítése is szükségessé vált.

A város vízellátásának biztosítása érdekében komoly előrelépés volt, hogy 1986-ban a DMRV vette át a szolgáltatást, mert a vállalat a saját dunai kútjairól is tudott vizet biztosítani.

¹⁹⁷ TÓTH Andrea: *Hármas együttműködés Dunakeszin. Kisvárosba álmodott kisváros*. In: PMH, 30. (1986) 98. sz. 4. (1986. április 26.)

¹⁹⁸ Erről ld. A 43. sz. ÁÉV 3. sz. *Dunakeszi Házgyára* c. fejezetet.

¹⁹⁹ BFL XXXV.1.a.3. MSZMP Budapesti Pártbizottságának ülései, 1956–1989. 1986_PB 205/27. (1986. február 24.)

²⁰⁰ BFL XXIII.102.a.1. Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei, 1988. január 13. 150.; BFL XXIII.101.a.1. Budapest Főváros Tanácsa tanácsülési jegyzőkönyvei, 1988. január 26. 438.

²⁰¹ SZAKÁLLNÉ, 2015. 173., 179.;

„Megkezdődött és 1988-ban folytatódik Dunakeszi város vízellátása javítása érdekében 5000 m³/nap ivóvízátadás műszaki feltételeinek létrehozása. A befejezés 1989. évben várható.”²⁰²

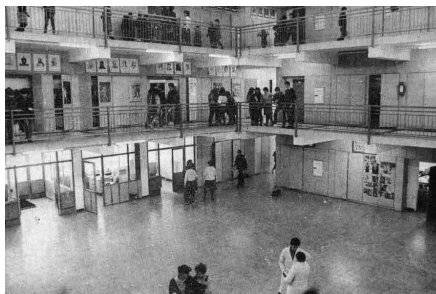
A nyolcvanas évek második felében óriási gázvezetékhalózat-fejlesztések zajlottak a településen. Ez a rendszer még az olcsó szovjet gázra alapozta létét és az egész országot átfogó fejlesztési terv volt. Időközben sok minden megváltozott, de a programot végrehajtották mindenütt, így Dunakeszin is. A legtöbb gázcsövet 1986 és 1988 között fektették le az utcákban, mintegy huszonhét kilométernyit. A gázfűtés nagy előrelépést jelentett az olaj- és fatüzeléshez képest, mivel egyszerűbb és sokkal inkább környezetbarát volt. A kilencvenes évek első éveire a település minden részén elérhető volt a vezetékes gáz.

Köznevelési intézményrendszer. A város fejlődése/fejlesztése ebben a korszakban sem állt le. A választások utáni augusztusi ülésén a Tanács elismerte, hogy a tervezettnél 192-vel kevesebb állami lakás épült, elmaradt a településen nagyon is szükséges 12 termes általános iskola felépítése, továbbá a 2. Sz. Általános Iskola tornatermének kialakítása. Ezek megvalósítására a következő ötéves terv keretében láttak lehetőséget. A Tanács egyúttal meghatározta a legfontosabb irányvonalakat: szükségesnek ítélték egy vasudvar kialakítását, az utcai világítás javítását, a Tábor utcai lakótelepen a megígért fejlesztések (bölcsőde, közlekedés, szolgáltatás) végrehajtását, az egészségügyi rendszer fejlesztését. Ezen utóbbi területen a korszakban valóban komoly fejlődést láthatunk: megindult Dunakeszin az onkológiai rendelés, létrehozták az ideggondozót, valamint fejlesztették a házi szociális gondozás rendszerét. A terveket fontossági sorrendbe állították: elsőként a vízellátási problémák megoldását tervezték, ennek érdekében határozatot hoztak egy kétszer 1000 m³-es víztároló építéséről, amelyet bankhitelből terveztek megvalósítani. A második helyen az új SZTK-épület kialakításának szükségessége állt, majd ezt követte az új iskola felépítése, a gimnázium számára egy önálló épület biztosítása, a magánlakások építésének támogatása, továbbá új állomás kialakítása. Emellett uszoda és strand létrehozását (2017-ben valósult meg mindkettő), valamint vásárcsarnok építését is tervezték. Problémaként értékelték, hogy a Révdűlő és a Banktelep lakossága folyamatosan előregedik, ennek a folyamatnak a megállítására javaslatokat kértek. 1985 novemberében a Tanács az oktatási intézmények helyzetét, valamint településfejlesztési kérdéseket tárgyalt. Ennek keretében elhangzott, hogy minden dunakeszi óvodában bevezették ekkorra már az iskola-előkészítő foglalkozásokat, továbbá a nevelési tanácsadó minden gyermek iskolaérettségi vizsgálatát elvégezte. Az iskolai létszámok a következőképpen alakultak: 1. Sz. Általános Iskola: 703 fő, 2. Sz. Általános Iskola: 800 ó, 3. Sz. Általános

²⁰² BFL XXIII.102.a.1. Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei, 1987. december 15. 446.

Iskola: 1293 fő, 4. Sz. Általános Iskola: 664 fő. A Tanács 1987 januári ülésén ismét tárgyalta a gimnázium felépítésének szükségességét, és májusban beszámoltak arról, hogy a kiírt pályázatra öt jelentkező volt. Az év folyamán megkezdték a 2. Sz. Általános Iskola tornatermének felépítését.

11. kép: A Radnóti Miklós Gimnázium aulája

A szeptemberi tanácsülésen örömmel jelentették be, hogy a megye növelte a céltámogatást a gimnázium megépítésére; továbbá az 1. és az 5. Sz. Általános Iskolák önállósodását is elfogadta a testület. A Katonadombon sportcentrum építését tervezték.

A tanácsrendszer utolsó nagy beruházása a Radnóti Miklós Gimnázium épületének megépítése volt, amit – a megnövekedett tanulói létszám miatt – már nem lehetett tovább halogatni; az építkezés komoly áldozatokat követelt a településtől. A tanítás 1990 szeptemberében kezdődött meg az önálló gimnáziumi épületben.²⁰³

Egészségügyi infrastruktúra. Javaslat készült a Liget utcában egy szabadidőközpont létrehozására, illetve ugyanitt elkészült a tüdőgondozó is.²⁰⁴ A Tanács 1987. január ülésén döntöttek az új SZTK átadásáról, amire december 18-án került sor, ekkor vehették birtokba az ellátásra szorulókat. Ugyanezen ülésén döntöttek egy gondozási központ kialakításáról is.

Áprilisban dr. Gódor Ferenc az SZTK-beli funkciójáról is lemondott, az új vezető főorvos május 1-jétől dr. Muskó Alexandra lett.

A korábbi egészségügyi fejlesztések nem oldották meg a fennálló problémákat, így 1987-re a szakorvosi rendelőintézet számára teljesen új épületet húztak fel a Fő út mentén, ahol az ma is működik. A korábbi tapasztalatokból okulva ezt az épületet már úgy tervezték meg, hogy szükség esetén további bővítéseket lehessen végezni házon belül. Erre a lépésre azonban a későbbiekben forráshiány miatt nem került sor. Az új épületben már nemcsak a helyi és a főtí, hanem a gödi betegeket is ellátták. A kilencvenes évek elején mentőállomás is létesült, amely tovább növelte az egészségügyi ellátás színvonalát a városban. A várossá válás évében nyolc felnőtt és három gyermek háziorvosi rendelője volt a városnak, ez a szám tíz évvel később tizenegyre, illetve ötre nőtt. A gyógyszerellátást 1987-ben három gyógyszertár biztosította. Az SZTK Bem utcai főépületébe a zeneiskola költözött be és a mai napig is ott működik.²⁰⁵

²⁰³ Előterjesztés. Napirend I. tárgya. Dunakeszi Város Képviselőtestületének 1992. március 12-i ülésén. A közoktatás helyzete és fejlesztésének feladatai a városban. 3.

²⁰⁴ SZAKÁLLNÉ, 2015. 171–172.

²⁰⁵ CSOMA, 2008. 124. Az iskola 1997-ben vette fel Farkas Ferenc nevét.

Kultúra és művelődés. A városi könyvtár épületét 1986-ban bővítették, amelynek köszönhetően területe a kétszeresére, a könyvvállománya pedig a másfélszeresére nőhetett. Szintén ebben az évben nyitott meg a házasságkötő terem a Szent István úton és a Fejlesztő Napközi Otthon is. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a 80-as években a demográfiai helyzet romlása miatt a város lakossága már nem emelkedett olyan dinamikus (tíz év alatt alig több mint ezer fővel), így az intézményrendszerre jóval kisebb nyomás hárult, az olló ismét zárulhatott az igények és a lehetőségek között.²⁰⁶

A demokratikus átmenet és az önkormányzatiság kialakulása

A nyolcvanas évek második felére már egyértelmű és tagadhatatlan volt, hogy a Kádár János nevével fémjelzett politikai rendszer megrendült, és egyre mélyebb válságba süllyed. Mihail Gorbacsov hatalomra kerülése a Szovjetunióban, és az általa bevezetett reformokból bekövetkező enyhülés lehetővé tette az eddig csupán féllegálisan (Hétfői Szabadegyetem), vagy illegálisan (szamizdatok) működő ellenzéki csoportok számára, hogy nyilvánosan tevékenykedhessenek, ne kelljen tartaniuk a hatalom restriktióitól. Ugyanebben az időben váltak egyre hangosabbá az állampárton belül a (politikai–gazdasági) reformokat szorgalmazó csoportok. A különböző eszmei–ideológiai platformokat (demokratikus ellenzék, népi mozgalom, 1956-os veteránok) képviselő ellenzéki platformok és a „pártellenzék” első közös rendezvénye az 1985-ös monori találkozó volt, ahol kinyilvánították, hogy közösen együttműködve kívánják megtalálni a válságból való kilábalás útját.

A következő évek a programalkotással, illetve a legális politikai szervezetek megalakításával teltek. A „pártellenzékhez” tartozó reformközgazdászok, illetve a demokratikus ellenzék 1986–1987 folyamán előálltak saját programjaikkal (előbbiekről a *Fordulat és reform*, valamint a *Reform és demokrácia*, utóbbiak részéről a *Társadalmi Szerződés*, amely azzal az ominózus mondattal kezdődött, ami aztán meghatározta a későbbi folyamatok irányát: „Kádárnak mennie kell!”). A népi mozgalom nem alkotott saját programot, ellenben ők hoztak létre először legális politikai platformot. Ez az 1987. szeptember 27-én, Lakiteleken megalakított Magyar Demokrata Fórum (MDF) volt. Az első pártot, 1988. március 30-án a Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz) alakította meg, amely elsősorban a korábbi években aktív egyetemi szakkollégiumi hálózat egykori hallgatóit (és részben oktatóit) tömörítette; a demokratikus ellenzék is, amely 1988. május 1-jén alakította meg saját szervezetét Szabad Kezdeményezések Hálózata néven, majd néhány hónappal később (1988. november 13.) Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) néven alakult párttá.²⁰⁷

²⁰⁶ BÁRSONYNÉ–CSONKA, 1987. [8., 12.]

²⁰⁷ ROMSICS, 2002. 529–531.

Mindezek az események nem maradtak visszhang nélkül az MSZMP-n belül sem. Az előregedett és egyre cselekvésképtelenebbé váló pártvezetés legfőbb kritikusai ekkor Pozsgay Imre (aki a népi mozgalommal is szoros kapcsolatokat ápolt) és Grósz Károly voltak. A tömegnyomást érzékelve Kádár végül hozzájárult Grósz miniszterelnöki kinevezéséhez 1987 nyarán, amivel növelte a politikai súlyát, Grósz következő célpontja már Kádár pártfőtitkári széke volt. A váltásra végül az MSZMP rendkívüli pártértekezletén került sor 1988. május 20–22. között. Kádárt és legközelebbi embereit ekkor összehangolt szavazással kibuktatták nemcsak a Politikai Bizottságból, de a KB-ból is. Magát Kádárt mindenféle valós funkció nélküli pártelnökké nevezték ki.²⁰⁸

Grósz Károly nem sokáig érezhette nyeregben magát, az események rendkívüli módon felgyorsultak a további hónapokban. Novemberben átadta a kormányfői székét Németh Miklósnak, aki 1989 elejétől kezdve egyre erősebben együttműködött a reformközgazdászok radikális szárnyával. Az ország gazdasági és politikai rendszerén egyaránt annyira eluralkodott a válság, hogy a mélyreható reformok elkerülhetetlenné váltak. Az év elején az állampárt vezetői kinyilvánították, hogy elfogadják a többpártrendszert, és hajlandók lengyel mintára tárgyalást kezdeni a hatalommegosztásról és a demokratikus átmenetről. Az ellenzéki szervezetek – erejük egyesítéseként – márciusban létrehozták az Ellenzéki Kerekasztalt, amely júniusban megkezdte a tárgyalásokat az MSZMP és a hozzá kapcsolódó tömegszervezetek (HNF, KISZ, SZOT stb.), az úgynevezett „Harmadik oldal” képviselőivel. Az itt született megállapodásokat az Országgyűlés az ősz folyamán öntötte formába, a „sarkalatos törvények” megalkotásával. Ezek közül az itt tárgyalt téma szempontjából két jogszabály, az alkotmányt módosító 1989. évi XXXI. törvény, valamint az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1989. évi XXXIV. törvény volt. Előbbi kiiktatta az 1949-es alkotmány azon részeit, amelyek biztosították a kommunista párt kizárólagos vezető szerepét az országban, valamint kimondta a demokratikusan megválasztott törvényhozó és kormányzati szervek (Országgyűlés, kormány) létrehozásának kötelező mivoltát. Népköztársaság helyett köztársasággá nyilvánította Magyarországot, ahol az államfői tisztséget a felosztatott Elnöki Tanács helyett köztársasági elnök tölti be. A parlamenti képviselők megválasztását szabályozó törvény pedig lehetővé tette demokratikus és legitim Országgyűlés létrehozását. Az átmenet szimbolikus záróakkordja az MSZMP megszűnése volt az 1989 októberében megtartott XIV. kongresszuson, ahol a reformisták új pártot alakítottak Magyar Szocialista Párt (MSZP) néven. A kisebbségben maradt keményvonalasok a Munkáspárt kötelékében folytatták a politizálást.²⁰⁹

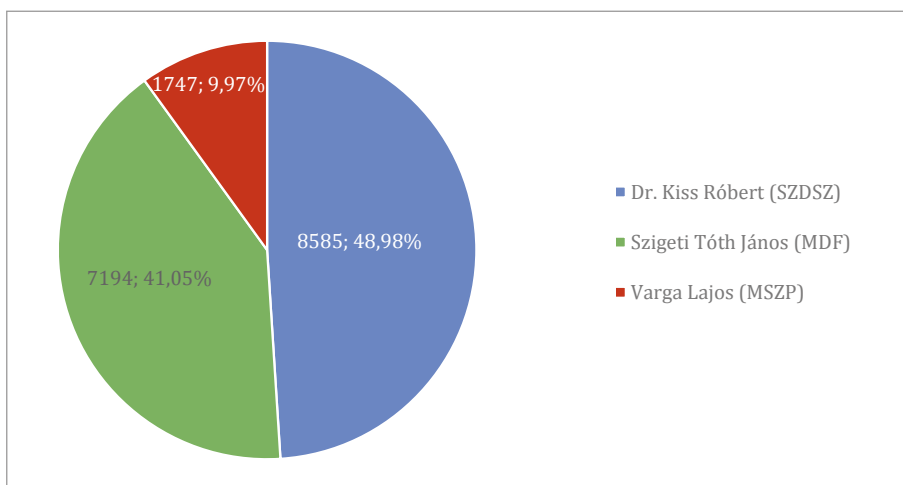
A rendszerváltás valódi záróakkordjának azonban az 1990. március 25-én, illetve április 8-án megtartott kétfordulós országgyűlési kép-

²⁰⁸ RIPP, 2004. 46–51.

²⁰⁹ ROMSICS, 2002. 544., 547–550.

viselő-választás tekinthető. A május 2-án összeült új parlamentben a többséget az MDF és a szövetségeseiként fellépő, újjáalakult „történelmi pártok”, a Független Kisgazdapárt (FKGP) és a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) szereztek meg, így ők alakítottak kormányt, amelynek vezetője Antall József lett. Köztársasági elnökké Göncz Árpádot választották.²¹⁰

9. táblázat: A Pest megyei 5. sz. választókerület eredményei az 1990. évi országgyűlési választásokon (szavazatok száma, százalék)

1989 januárjára Dunakeszin és érzékelhető volt, hogy új politikai irányvonalak alakulnak ki. Dobrovics Ágnes, Budapesten dolgozó, de Dunakeszin élő értelmiségi megalakította a Kommunista Baráti Kört. A helyi KISZ-szervezet bizottsági titkára, Mazin Pál és kollégája, Lindmayer István szerint a fiataloknak kiszámítható életre lenne szükségük. Mivel ezt nem kapják meg, Dunakeszin, Fótton, Gödön, tehát a város vonzáskörzetében folyamatosan csökken a taglétszám. Míg 1981-ben 2500 tagja volt a helyi KISZ-szervezetnek, 1986-ban már csak 1670-en voltak, 1988-ban 1340-en, 1989. év elején pedig 1130 fő volt taglétszám. A legerősebb bázisuk ekkor a Járműjavító Üzem, a Mechanikai Laboratórium, illetve a Gödi Duna Menti Termelőszövetkezet ifjúsága volt, míg a Dunakeszi Konzervgyárban, a fóti Vörösmarty Termelőszövetkezetben vagy a Dunakeszi Hűtőházban kritikus helyzetben volt a KISZ. A városi vb a januári ülésén segítséget ígértek a fiataloknak. Létbiztonságot, lakást, parlamenti ifjúsági frakciót, ifjúsági államminisztériumot, a fő munkaidő becsületét követelték Dunakeszi KISZ-esei. Ebben a Fidesszel és bárki mással hajlandók lettek volna együttműködni céljaik elérése érdekében. Már ekkor jelen volt a

²¹⁰ ROMSICS, 2002. 552–553.

városban a Fiatal Demokraták Szervezete, amelyet Bodó Éva képviselt, aki egyúttal a Fidesz budapesti regionális tanácsának tagja is volt. A szervezet programját ekkor négy fiatal tervezte elfogadni, rájuk alapozva szerette volna Bodó Éva létrehozni a helyi alapszervezetet.²¹¹

Az Országgyűlés 1990 augusztusában fogadta el az önkormányzati törvénycsomagot (1990. évi LXIV., LXV., LXVII. törvények), amely a tanácsrendszer felszámolásával visszaadta a településeknek saját önkormányzataikat. Az új rendszer alappilléret az 1990. évi LXV. tv. adta, amely kimondta, hogy minden településnek joga van önkormányzatra, amelyek nincsenek alárendelve sem más önkormányzatoknak, sem a központi hatalomnak, csak a jogszabályok korlátozhatják őket. Működésük gazdasági alapját az önkormányzatok által kezelt állami vagyontól biztosította, valamint törekedett arra, hogy bevételeik lehető legnagyobb része ne normatív, központi forrásból származzon.²¹²

A törvények meghatározták az önkormányzatok feladatait, illetve hatásköreit is. Az 1990-es szabályozás szerint kötelező feladatuk volt az alapfokú oktatás, egészségügyi és szociális ellátás, a közvilágítás megoldása, a helyi utak és temetők gondozása, és az ivóvíz biztosítása. Egyéb közszolgáltatási feladatok lehetnek még: a közlekedés fenntartása, valamint a helyi kulturális, tudományos, közművelődési és sportélet kereteinek biztosítása stb.²¹³ Mindezek ellátásához a vonatkozó jogszabályok hatásköröket rendeltek az önkormányzatokhoz, amelyek alapvető letéteményese minden esetben a képviselő-testület (fővárosi/megyei szinten közgyűlés), amelynek tagjai a megválasztott helyi képviselők. A testületnek jogában állt a hatáskörök átruházása a polgármesterre, az alpolgármester(ek)re, valamint a saját bizottságokra. Ezt minden képviselő-testület saját szervezeti és működési szabályzatában (SZMSZ) alakította ki. Át nem ruházható jogkörök maradtak a rendeletalkotás, a személyi ügyek, a helyi népszavazás kiírása vagy a helyi jelképek és kitüntetések meghatározása.²¹⁴

A bizottságokat a testület saját tagjai közül választhatta, illetve beválaszthatók voltak külső szakértők is, amennyiben a bizottsági tagok többsége képviselő volt. Ugyancsak képviselői mandátummal kellett rendelkeznie a bizottság elnökének is. A törvény nem írt elő konkrét meghatározásokat a bizottságok számára, csak annyit kötött ki, hogy a 2000 főnél nagyobb lakosságú településeken kötelező a pénzügyi ellenőrző bizottság felállítása. Az önkormányzat élén az 1994 óta közvetlenül választott polgármester áll. Fő feladata a hivatal irányítása, az önkormányzat hivatalos képviselete, a testületi döntések végrehajtása. Munkáját az SZMSZ által meghatározott számú alpolgármester segíti.

²¹¹ KOVÁCS T. István: *Felhívást adtak ki Dunakeszin. A fiatalok megnyeréséért.* In: PMH, 33. (1989) 16. sz. 5. (1989. január 19.)

²¹² BAÁN-HORVÁTH, 2004. 165.

²¹³ A törvényi szabályozás azóta megváltozott, jelentősen csökkentve az önkormányzatok kötelező feladatainak számát.

²¹⁴ BAÁN-HORVÁTH, 2004. 166.

A hivatal operatív vezetése a jegyző feladata. A jegyző nem választott, hanem kinevezett tisztviselő, aki meghatározott előírások szerinti pályáztatás útján nyeri el pozícióját. Bizonyos feladatköröket (pl. ifjúságvédelem, vagyongazdálkodás, stb.) ellátó tisztviselőt választhat a képviselő-testület is, ezeket tanácsnokoknak nevezik. Ez a pozíció egyfajta „korlátozott hatáskörű alpolgármestert” jelent, akire azonban döntési hatáskör nem ruházható.²¹⁵

Az önkormányzati választások szabályozásánál a törvénynek tekintetbe kellett vennie az egyes települések eltérő nagyságát és népességszámát. Emiatt háromféle választókerületet alakítottak ki. A 10.000 nagyobb lélekszámú városokban (így Dunakeszin is) kettős értékelés működött. Egyrészt a települést egyéni választókerületekre is bontották, ahonnan körzetenként 1 képviselő volt beválasztható a testületbe. Emellett azonban a település egésze is egy választókerületnek számított, ahol a különböző pártok és szervezetek listái indulhattak. Az egyéni körzetek pártjelöltjeire leadott szavazat egyben a listára leadott szavazatot is jelentett. A listás mandátumok szétszétása az egyéni mandátumot nem nyert szervezetek eredményeinek helyi szintű összegzésével, majd arányosításával történik. Egyéni képviselői jelölés feltétele a körzetben élő választópolgárok minimum 1%-nak az ajánlása, listaállítás pedig az egyéni körzetek minimum 25%-ban való jelöltállítás volt.²¹⁶

Az első önkormányzati ciklus (1990–1994)

Politikatörténet

Az 1990. őszi önkormányzati választások során megválasztott dunakeszi képviselő-testület alakuló ülésére 1990. október 29-én került sor. Dr. Kindler József korelnök nyitotta meg az ülést, majd a napirend megszavazása után dr. Szekeres Erzsébet, a Választási Bizottság elnöke tájékoztatta a testületet, hogy a választások törvényesen zajlottak le, az eredmények ellen kifogás nem érkezett. Egyéni választókerületből 14, listáról 13 képviselő került a testületbe. A cigány kisebbség „szószóló-jaként” Kertész Lóránt, bár mandátumot nem nyert, tanácskozási jogot kapott a testületi üléseken.²¹⁷

²¹⁵ BAÁN-HORVÁTH, 2004. 167.

²¹⁶ BAÁN-HORVÁTH, 2004. 177.

²¹⁷ Képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve, 1990. október 29. A rendszerváltás utáni képviselő-testületi jegyzőkönyvek nem kerültek levéltárba, Dunakeszi Város Polgármesteri Hivatalának Irattárában található.

10. táblázat: Dunakeszi Város Képviselő-testületének 1990-ben egyéni mandátumot nyert tagjai²¹⁸

1. vk.	Ádám László	SZDSZ
2. vk.	Dr. Galántai Ambrus	független
3. vk.	Bauer Márton	SZDSZ–Fidesz
4. vk.	Dr. Barna Judit	SZDSZ
5. vk.	Seltenreich József	Fidesz
6. vk.	Döbör Ferenc	SZDSZ
7. vk.	Bán Mihály	FKGP–MDF
8. vk.	Kliment Géza	SZDSZ
9. vk.	Fidel Gábor	SZDSZ
10. vk.	Halmágyi József	SZDSZ
11. vk.	Dr. Örményi László	SZDSZ
12. vk.	Németh István	SZDSZ
13. vk.	Dr. Kindler József	MDF
14. vk.	Dr. Koppány Miklós	független
Listás képviselők		
	Bányai István	SZDSZ
	Enyingi Lajos	SZDSZ
	Kovács Árpád	SZDSZ
	Sziráki Jánosné	SZDSZ
	Décsi Attiláné	SZDSZ
	Csaplár Judit	SZDSZ
	Dr. Gauland Mária	Dunakeszi Nagycsaládosok Egyesülete
	Greskovits János	Dunakeszi Nagycsaládosok Egyesülete
	Tóth József	FKGP
	Hámor József	Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesület
	Varga Lajos	MSZP
	Péter Zsolt Csaba	Fidesz
	Apor Péter	Fidesz

Ezután Kindler korelnök felvetette, hogy az ügyrendi és az SZMSZ-re vonatkozó kérdésekben a törvény által előírt „minősített többséget” hogyan határozza meg. A jogszabály szerint ez a képviselők több, mint felét jelentené, de lehetőséget ad magasabb arány előírására is. A kérdés a következő: eme esetekben kétharmados vagy háromnegyedes többséget

²¹⁸ DPHI KTÜ JKv, 1990. október 29.

írjanak elő? A felszólaló képviselők véleménye megoszlott: dr. Koppány Miklós és Péter Zsolt a törvényben meghatározott többséget, dr. Gauland Mária a kétharmadot, dr. Galántai Ambrus pedig a háromnegyedet javasolta. A vita során a korelnök figyelmeztette a képviselőket, hogy tartózkodjanak a pártvitáktól, hiszen pártállástól függetlenül valamennyien Dunakeszi fejlődéséért dolgoznak. A testület végül a kétharmados javaslatot 8, a háromnegyedet 1 szavazattal elvetette. A következő kérdés a főállású alpolgármester megválasztásának kérdése volt. A vélemények itt kevésbé voltak ellentétesek, a határozat szerint úgy döntöttek, szükség van rá, de mivel a megválasztásához szükséges szavazatok aránya nem tisztázott, a választási bizottság titkárának jogszabály-értelmezést kell kérnie a kérdésben. A testület ezután döntést hozott a *Dunakeszi Város Önkormányzata* és a *Dunakeszi Város Polgármesteri Hivatala* formulák használatáról, és a testületi ülésekre hivatalból meghívandó személyekről. Ezek a következők voltak: a helyi országgyűlési képviselő, a váci városi ügyészség képviselője, a városi rendőrkapitányság vezetője, a városban működő egyházak képviselői, valamint a demokratikus átalakulásban komoly szerepet játszó Kovács László pékmester.²¹⁹

A polgármesteri fizetés meghatározása után (a miniszteri fizetés 50%-a) következett a polgármester megválasztása. A törvény értelmében bármely képviselő adhatott be jelölést, Dunakeszi esetében a jelölőlistára kerüléshez minimum 9 szavazatra volt szükség. A testület tagjai részéről jelölés érkezett dr. Örményi László és dr. Galántai Ambrus személyére, így róluk szavazott a képviselő-testület. A szavazatszám-láló bizottság jelentése szerint a szavazást 21:5 arányban dr. Örményi László nyerte, így ő lett Dunakeszi Város polgármestere. Az eskü letétele után a polgármester átvette az ülés vezetését, majd következett a megyei közgyűlési küldöttek megválasztása. A törvény szerint a megyei közgyűlés tagjait a küldötteknek kellett megválasztaniuk, Dunakeszi térségének részközgyűlésére november 2–15. között került sor, Vácott. Erre a testület három küldöttet küldhetett, akik közül kettőnek a testület tagjának kell lennie. A jelölőlistára kerülés szabályai megegyeztek a polgármester-jelöltekével. A testület döntésével küldöttek megválasztotta Bányai Istvánt és Horváth Róbertet, tagjelöltnek pedig Hámor Józsefet. Az ötfős Pénzügyi Ellenőrző Bizottság vezetőjének és tagjainak megválasztása után meghatározták a jegyzői posztra kiírandó pályázat feltételeit, valamint ötfős előkészítő bizottságot alakítottak a pályázók meghallgatására és a döntés előkészítésére, a polgármester vezetésével. A pénzügyi osztályvezető tájékoztatója után ugyancsak ötfős bizottságot hoztak létre az SZMSZ előkészítésére. A további napirendi pontok között Gauland Mária képviselő javaslatot tett a város Dunakeszi-Alagra való átnevezésére, de ezt végül elvetették. Az új SZMSZ-t csak késéssel, 1992 elején fogadták el.²²⁰

²¹⁹ DPHI KTÜ JKv, 1990. október 29.

²²⁰ DPHI KTÜ JKv, 1990. október 29.; DPHI KTÜ JKv, 1992. január 23.

Az új képviselő-testület az 1990. november 30-ai ülésen bizottságot állított fel azoknak a köztereknek az átnevezésére, amelyeket a korábbi rendszer saját ideológiája mentén neveztek el. Az SZDSZ és a Városvédők közös javaslatában összesen negyven ilyen közterület szerepelt. A testület bizottságot állított fel ennek előkészítésére, a lakossági vélemények vizsgálatára, rendszerezésére és a végső javaslatételre. A bizottság elnöke Kliment Géza képviselő lett, tagjai a testület részéről Gauland Mária és Bányai István lettek, külső tagnak Szauder Elek postást választották. Ugyanezen az ülésen határozták meg a díszpolgári cím, valamint a *Dunakeszi Városért* kitüntetés formáját és feltételeit. A díszpolgári cím feltételei a büntetlen előélet, valamint a politika, gazdaság, kultúra, tudomány, művészet vagy sport területén a város lakossága érdekében egyszeri vagy huzamosabb ideig tartó tevékenység volt. Évente legfeljebb három díszpolgári címet adományozhattak, amelyhez díszoklevél és a város címerével, valamint az adományozás évszámával díszített aranygyűrű járt. A díszpolgárnak joga volt tanácskozási joggal részt venni a képviselő-testület ülésein, fenntartott hely illetve az önkormányzati rendezvényeken, díjtalanul látogathatta a város művészeti és közművelődési intézményeit, halála esetén pedig dízsír helyet kaphatott. A *Dunakeszi Városért* kitüntetés adományozásának feltételei megegyeztek az 1990 előttivel – természetesen a párt és a hozzá kapcsolódó tömegszervezetek kivételével. A kitüntetéssel 9000 forintnyi pénzjutalom járt. Az adományozás időpontja minden év április 1-je, a várossá nyilvánítás évfordulójának ünnepe lett. A város ekkori díszpolgárai Győrvári Ferencné, Szőcs József (posztumusz), Hajdú Miklós, Hegedűs János, dr. Osvay László, Pandur József, Tóth Mária, Keresztes Mihály és dr. Jancskár Sándor voltak. A „Dunakeszi Városért” kitüntetést eddig Török Sándor, Keresztes Mihály, dr. Tölgyesi Ferenc, dr. Monori Balázné, Simon Ferenc, Zentai György, Bitter Antal, Rónai Árpád, Dobrovics István, Kunya Vince és Szakáll Lászlóné kapták meg.²²¹

Az 1991. január 10-ei, első testületi ülésen több fontos téma is napirendre került. Elsőként megválasztották a város jegyzőjét dr. Hajas István korábbi vb-titkár személyében. Másrészt ekkor került sor a rendszerváltás utáni első közbiztonsági jelentés megtárgyalására, amelyet dr. Dezső Gyula rendőr őrnagy, a városi rendőrkapitányság megbízott vezetője terjesztett a testület elé. Már a bevezetőben kijelentette, hogy

„az országban soha nem látott méreteket öltött a bűnözés. A közhangulat a felgyülemlett gazdasági és társadalmi feszültségek miatt romlott, az aggodás és az elégedetlenség jelenséggé vált.”

Elmondása szerint a Dunakeszi Rendőrkapitányság illetékességi területe bűnügyileg a viszonylag kevésbé fertőzöttek közé tartozik, de így is egy év alatt több mint 12%-kal nőtt a bűncselekmények száma (elsősorban a közlekedési szabálysértések, főleg az ittas vezetés, valamint a magán- és a

²²¹ DPHI KTÜ JKv, 1990. november 30.

társadalmi vagyon elleniek). A magánszemélyektől való lopás 36%-kal, a betörés 6,25%-kal, a járműlopás 51,5%-kal növekedett, az őrnagy szerint ráadásul jellemzővé vált ezek szervezett formában történő elkövetése. Szintén megdöbbentő az öngyilkosságok aránya, ebből csak 1990-ben 20 történt a városban.²²²

Jelentős politikai vihart kavart a megyei képviselők választása, amely ügyben Örményi polgármester levelet küldött Antall József miniszterelnöknek. Ebben leírta, hogy a választás előtt a Pest megyei kistéleplések egyeztetéseket folytattak, és lehetetlenné tették a városi küldöttek megválasztását, ami ahhoz vezetett, hogy a 30.000 fős Dunakeszi egyetlen helyet sem kapott a testületben, és még a 40.000 lakosú Vác is csak egyetlen helyet kaphatott. Ez – véleménye szerint – ellentétes az önkormányzati törvény rendelkezéseivel, amely 10.000 lakosonként egy megyei helyet ír elő, biztosítandó a települések arányos képviselőségét. A képviselő-testület nevében kezdeményezte a miniszterelnöknél az önkormányzati törvény módosítását oly módon, hogy a 10.000 főt meghaladó települések közvetlenül választhassanak megyei képviselőt, mégpedig 10.000 lakosonként egyet. A maradék lakosság szám

„hozzáadódna a 10 ezer alatti települések lakosságához, és így alkotnának egy-egy körzetet. Az így kialakított körzetekben a jelenlegi szabályozás szerint döntenének a mandátumokról.”²²³

A levélre a Belügyminisztérium válaszolt, amelyet a február 14-ei ülésen ismertetett a polgármester. Ebben leírták, hogy több megyében is felmerült a kérdés, ezért indokoltnak tartottak egy országos elemzést, amely alapján a jogszabály módosítható, továbbfejleszthető lenne. Addig átmeneti megoldásként felajánlották, hogy az érintett települések polgármesterei tanácskozási joggal részt vehessenek a megyei közgyűlés ülésein. A választ a képviselő-testület egyhangúlag tudomásul vette.²²⁴

1991. március 14-én került a testület napirendjére a még előző év novemberében felvetett közterület-átnevezési javaslat. Az ennek kidolgozására létrehozott bizottság elnöke, Kliment Géza képviselő elmondta, hogy a javaslatot elküldték az érintett területek lakóinak, kérték véleményüket, valamint figyelembe vették a különböző civil szervezetek és az egyházak javaslatait is. Mindezeket alapján állították össze a testület elé került javaslatot. Összesen 47 közterületi név szerepelt a felsorolásban, amelyek mindegyikét egyenként megindokoltak. Néhány tételen ugyan vitáztak a képviselők, végül két kivétellel (Élmunkás utca–Banktelep utca, Kun Béla sétány–Templom sétány), az összes javaslatot elfogadták.²²⁵ Ugyanezen az ülésen döntést hoztak az új városi címer tervezetéről, valamint arról,

²²² DPHI KTÜ JKv, 1991. január 10.

²²³ DPHI KTÜ JKv, 1991. január 10.

²²⁴ DPHI KTÜ JKv, 1991. február 14.

²²⁵ DPHI KTÜ JKv, 1991. március 14.

hogy 1991. április 1-jén nem tartanak várossá nyilvánítási ünnepséget, hanem az ünnepélyes zászlócsere időpontjára, augusztus 20-ra halasztják.

1991. június 30-ra városi ünnepséget terveztek a szovjet csapatok kivonulása alkalmából. A tervek szerint ekkor került volna sor egy hősi emlékmű alapkövetételére, amely „a magyar szabadságért hősi halált halt dunakeszi lakosokra” kívánt emlékezni. A testület azonban nem tudott döntést hozni az emlékmű elhelyezése tekintetében. Egyesek a Szent István-kápolna mögötti helyszínt, mások az első világháborús emlékmű mögöttit javasolták. Mivel Örményi polgármester széles konszenzust kívánt a testületben, így végül az alapkövetétel elhalasztása mellett döntött.²²⁶

Szeptemberben a díszpolgári cím és a *Dunakeszi Városért* mellé újabb város kitüntetést alapítottak *Dunakeszi Város Bronz Plakettje* néven. Ezt olyan személyeknek vagy csoportoknak adományozhatták, akik és amelyek magatartásukkal, eredményeikkel Dunakeszi vagy az ország felemelkedéséhez, megismeréséhez, jó hírvének öregbítéséhez jelentős mértékben hozzájárultak, de egyéb városi kitüntetés elnyerésének feltételei nem állnak fent. Formája bronzplakett lett, amelynek előlapján a város pecsétje, hátoldalán a díj elnevezése alatt az adományozás éve olvasható. A díjból évente tíz darab kiadására adtak lehetőséget.²²⁷

Ugyanekkor terjesztették a testület elé a város új címerének tervét. Ezt a Képző- és Iparművészeti Lektorátus által megbízott grafikusművész készítette, és a Grafikai Szakértő Bizottság bírálta el. A tervező a címert két színben készítette el. Az elsőként ajánlott címeren az alagi lósportot jelképező lófej zöld mezőben, a másikon pirosban látható. A Dunát jelképező hullámvonal és a figurák ezüst árnyalatúak, Szent Mihály alakja mindkét terven kék mezőben helyezkedett el. Az első helyen ajánlott címerhez javasolt lobogón fehér alapon látható a címer, alatta a valamikori szőlőtermesztést szimbolizáló szőlőfürt-levelekkel. A másik címerhez a következő lobogót javasolták: középen függőlegesen osztott piros-kék alapon piros-kékkel ábrázolt címer. A testület az első címerváltozatot fogadta el, a második lobogóval.

Az október 10-ei ülésen dr. Kindler József napirend előtt felvetette, hogy kérjenek fel valakit – Sipos Károly 56-os veteránt javasolta – a még élő helyi 56-osok felkeresésére, az események rögzítésére, valamint a helyi vállalatoknál és intézményeknél fellelhető tematikus dokumentumok összegyűjtésére, amivel a polgármester egyetértett. Bán Mihály képviselő pedig azt javasolta, hogy az október 23-ai megemlékezésen *Dunakeszi Város Bronz Plakettjével* tüntessék ki Wittner Máriát, aki Agárdi Miklósné néven ekkor fiával együtt a városban élt. A képviselő-testület a javaslatot egyhangú szavazással elfogadta.

Az 1992. év első fele is a költségvetési csatározással telt el a városban, dr. Örményi László polgármester újságírói kérdésre, amely a költségvetés mikéntjét firtatta, januárban úgy válaszolt: „*Honnan tudhatnám?*”. Ezzel

²²⁶ DPHI KTÜ JKv, 1991. június 13.

²²⁷ DPHI KTÜ JKv, 1991. szeptember 11.

arra utalt, hogy a központi költségvetés még nem adta meg a központi támogatás mértékét, így a tervezés is nehezen haladt. A költségvetés február végére készült el, és a város ebben az évben is nagymértékű támogatásra szorult. A normatív állami támogatás összege 295.379.000 forint volt, míg a város működtetésére 735 millió forintra volt szükség. A nem sokkal korábban önkormányzati kezelésbe adott közintézményi rendszer (iskolák, óvodák, orvosi rendelők stb.) működtetése komoly feladatot jelentett és nagy terhet rótt az önkormányzatra; városfejlesztésre így kisebb összeg maradt. Problémát okozott a településen a munkanélküliség növekedése is, januárban bejelentették, hogy a Mechanikai Laboratórium 100 főt fog elbocsátani az első negyedévben.²²⁸

Márciusban az MDF dunakeszi szervezete az utcára vitte az önkormányzati politizálást. Minden levelesládába eljuttattak egy rölapot, amelyen azt állították, hogy a város SZDSZ-es önkormányzata pazarló módon gazdálkodik, követelték a takarékoság bevezetését, a luxusberuházások elhalasztását, egymás mértéktelen megjutalmazásának felfüggesztését. A polgármesteri kabinet a vádakot visszautasította.²²⁹

1992. május 31-én időközi választást tartottak a dunakeszi 14. sz. egyéni választókerületben, ahol dr. Balogh L. Csaba (MDF), Kiss Péter (Fidesz) és Mártány Gábor (független) indult az 1740 választásra jogosult állampolgár voksaiért. Mivel a szavazás érvénytelen volt (14,48%-os részvételi arány), a június 14-ei második fordulóra halasztódott a döntés. Ekkor 260 szavazó járult az urnák elé, és többségük Kiss Péterre adta voksát.²³⁰

1993. január 1-jével önálló bíróság kezdte meg működését Dunakeszin, így a lakosoknak ettől kezdve polgári és büntetőjogi ügyeik intézésére nem kellett a túlterhelt váci bíróságra menniük. Az MSZMP régi épületét az önkormányzat felajánlotta az igazságügyi tárcának, így az új intézményt itt helyezték el. A településen élő mintegy 30.000 ember ügyeit öt bíró és két ügyész intézte, de ide fordulhattak Fót és Göd lakosai is. A helyi ügyészség megbízott vezetője dr. Soós Julianna, a Dunakeszi Városi Bíróság megbízott elnöke pedig dr. Versitz Piroska lett. Az év folyamán – az önkormányzati terveknek megfelelően – 594 volt tanácsi lakásból 298-at értékesítettek a városban, a képviselő-testület döntése alapján 42 százalékos áron. Az üzletek lebonyolítását az URBS Kft. végezte.²³¹

²²⁸ Kovács T. István: *Rendhagyó, most még nem tudják. Miből lesz a költségvetés?* In: PMH, 36. (1992) 5. sz. 4. (1992. január 7.); K[OVÁCS] T. I[stván]: *Elkészült a költségvetés.* In: PMH, 36. (1992) 43. sz. 4. (1992. február 20.); BORONKAY Péter: *Tanfolyamok, tréningek. A vizsga sem garancia.* In: PMH, 36. (1992) 13. sz. 5. (1992. január 16.)

²²⁹ Kovács T. István: *A választáskor nem ezt ígérték. Vádpontok a levélszekrényben.* In: PMH, 36. (1992) 80. sz. 1., 4. (1992. április 3.)

²³⁰ *Dunakeszi. Érvénytelen volt a választás.* In: PMH, 36. (1992) 129. sz. 1. (1992. június 2.); *Harmadszorra sikerült.* In: PMH, 36. (1992) 141. sz. 4. (1992. június 16.)

²³¹ *Önálló bíróság Dunakeszin.* In: PMH, 37. (1993) 11. sz. 1. (1993. január 14.); Ga. J.: *Új, fiatal vezetők. Megnyílt a bíróság Dunakeszin.* In: PMH, 37. (1993) 12. sz. 1. (1993. január 15.); DEMETER Adrienn: *Megyei körkép a tanácsi lakások értékesítéséről. Törvényre várva.* In: PMH, 37. (1993) 20. sz. 4. (1993. január 25.)

Az 1993. október 14-ei ülésen tárgyalták meg az adott évre beterjesztett kitüntetési javaslatokat. Örményi László polgármester javasolta, hogy *Dunakeszi Városért* kitüntetést adományozzanak dr. Brusznai József esperes-plébánosnak, a Dunakeszi Szent Mihály Római Katolikus Plébánia nyugalmazott vezetőjének. Kliment Géza képviselő beadványában támogatta ezt, valamint kitüntetésre ajánlotta a Jézus Szíve-plébánia vezetőjét, Oláh Antalt, valamint 30 éves szolgálata elismeréseként Forró Edéné nyugdíjas pedagógust. *Dunakeszi Város Bronz Plakettje* kitüntetésre terjesztették fel Bitter János, Kövesdi László és Kövesdi Károly 56-os elítélteket, valamint ifj. Bauer Márton kajakozót, aki az 1993-ban megrendezett prágai ifjúsági kajak-kenu világbajnokságon három érmet (500 méteren ezüst, 1000 méteren bronz, 4000 méteren arany) szerzett. A kitüntetéseket az október 23-ai ünnepséget adták át.²³²

Dr. Galántai Ambrus független képviselő 1993. év végi lemondása miatt, időközi választást tartottak Dunakeszi 2. sz. egyéni választókerületében. A választás végeredményeképpen 1600 választópolgár 371 érvényes szavazatot adott le. A jelöltek közül Papp József (MSZP) 147, Kárpáti Zoltán (Fidesz) 107, Kundlya János (SZDSZ) 60, Magyar János (MIÉP) 37, és Varga Ernő (független) 20 szavazatot kapott. Ennek megfelelően a körzet új képviselője Papp József lett.²³³

1994. szeptember 8-án Dunakeszire látogatott Göncz Árpád köztársasági elnök felesége, aki a szociális foglalkoztatásban vett részt a nagy-szabású felújítást és bővítést követő avató ünnepségen. A munkálatokra részben saját forrásból, részben a Rehabilitációs Alaptól pályázat útján elnyert egymillió forintot, vissza nem térítendő pályázati összeg felhasználásával került sor.²³⁴

A szeptember elején megtartott testületi ülésen döntöttek arról, hogy a városi fűtőmű 1995. január 1-jével gazdasági társasággá alakul, Termidor Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. néven, vezetőjévé Hoffer Ottót nevezték ki. A képviselők döntése értelmében az új cégnek a működéséből származó mindenkor tiszta nyereséget részben vagy egészben a távhőszolgáltatással kapcsolatos fejlesztésre, felújításra kell fordítania.²³⁵

Szeptember folyamán ugyanakkor a városi vezetésnek Budapest Főváros Önkormányzatával is vitás ügye támadt. Annak ellenére, hogy a város hónapokkal korábban leállította a budapesti szemét szállítását a dunakeszi hulladéklerakóba, mivel felmerült annak a gyanúja, hogy az nehézfém-tartalommal bírhat, ami árthat a helyi (és a fővárosi) ivóvízbázisnak is, Budapest egyoldalú döntést hozva újraindította a szállítást, ennek tényéről Demszky Gábor főpolgármester levélben tájékoztatta a települési vezetést. A képviselő-testület visszautasította az egyoldalú

²³² DPHI KTÜ JKv, 1993. október 14.

²³³ (RIBÁRY): *Új képviselő Dunakeszin*. In: PMH, 38. (1994) 32. sz. 4. (1994. február 8.)

²³⁴ (RIBÁRY): *Göncz Árpádné Dunakeszin*. In: PMH, 38. (1994) 211. sz. 4. (1994. szeptember 9.)

²³⁵ R. Z.: *Testületi ülés. Átalakul a városi fűtőmű*. In: PMH, 38. (1994) 211. sz. 4. (1994. szeptember 9.)

döntést (és a levél hangnemét), és jelezte: a Fővárosi Közterület-fenntartó Vállalattal közösen vizsgálják az ügyet, és a részeredmények azt mutatják: Dunakeszi jogosan aggódik. A főváros ezt követően békülékenyebb hangnemet ütött meg, és újrakezdte a tárgyalásokat a dunakeszi önkormányzattal. A hatástanulmány értelmében végül a vitás anyagot, a salakpernyét veszélytelennek minősítették, így hosszas huzavona után újraindult a fővárosi szemét szállítása Dunakeszire. A fővárosnak azonban ezért cserében vállalnia kellett, hogy az új lerakóhelyet a legkorszerűbb technológiával valósítja meg, Dunakeszi pedig térítésmentesen csatlakozhat majd a fővárosi csatornahálózatra.²³⁶

Nem sokkal az 1994-es önkormányzati választások időpontja előtt, az október 12-ei ülésen Örményi polgármester beszámolóban foglalta össze a ciklusban elvégzett munkát. A képviselő-testülettel kapcsolatban elmondta, hogy

„a kezdeti gyakorlatlanság [...] viszonylag hamar megszűnt, és a jogszabályi helyzetek tisztázódásával [a munka] egyre szakosodottabb és hatékonyabbá vált. Bizonyítja ezt az is, hogy elenyészően kevés volt az olyan döntés, amit törvényességi alapon kifogásolt volna a köztársasági megbízott”.

Az ismertetett adatok szerint a képviselő-testület a ciklus során minden évben legalább 12 ülést tartott, tehát nagyjából havi rendszerességgel ülésezett. Egy ülésen a megtárgyalt napirendi pontok száma átlagosan 10-12 volt. Szólt a pártvitákról is:

„A kívülállóknak sokszor torzsalkodásnak tűnő megnyilvánulások általában a téma más irányú megközelítéséből, mintsem felkészületlenségből fakadtak [...], a fenti körülmények mellett és ellenére a város sorsát valamennyi képviselő tőle elvárható módon képviselte.”²³⁷

Ugyanekkor hoztak határozatot arról a népszavazási kezdeményezésről, amelynek célja a város nevének Dunakeszi-Alagra való megváltoztatása volt. Kisebb vita után úgy döntött a képviselő-testület, hogy az önkormányzati választásokkal azonos időpontra tűzi ki a helyi népszavazást, a következő kérdéssel: *„Óhajtja-e Ön, hogy Dunakeszi neve 1995. január 1-i hatállyal Dunakeszi-Alag névre változzon?”* A testület utolsóként meghozott határozata szimbolikus volt: ekkor adományoztak díszpolgári címet Örményi László polgármesternek és *Dunakeszi Városért* kitüntetést dr. Hajas István jegyzőnek.²³⁸

²³⁶ Visszautasították Demszky stílusát. *Dunakeszi nem a hulladékra.* In: PMH, 38. (1994) 217. sz. 3. (1994. szeptember 16.); Újrakezdődtek a tárgyalások. In: PMH, 38. (1994) 220. sz. 4. (1994. szeptember 20.); (RIBÁRY): *Lezárulhat a dunakeszi szeméttűgy?* In: PMH, 38. (1994) 236. sz. 1. (1994. október 8.); *Megegyezett Dunakeszi a fővárossal. Szeméért szennyvíz.* In: PMH, 38. (1994) 242. sz. 1. (1994. október 15.)

²³⁷ DPHI KTÜ JKv, 1994. október 12.

²³⁸ DPHI KTÜ JKv, 1994. október 12.

Településfejlődés

A rendszerváltás utáni évek komoly változásokat hoztak a településen is. A helyi ipar válságba került, néhány év leforgása alatt az üzemek nagy része bezárni kényszerült vagy jelentősen csökkentette termelését és alkalmazotti létszámát.²³⁹ Sokan előrehozott vagy kedvezményes nyugdíjba vonultak, a fiatalabb korosztályok viszont az utcára kerültek. A település jó földrajzi helyzete lehetőséget adott arra, hogy a község és lakossága megtalálhassa a kiutat. A városban a munkanélküliségi ráta mindig jóval az országos arányszám alatt maradt; az egyénekre és a családokra jellemző megtorpanás, majd újraindulás jellemző volt a teljes település fejlődésére is.

Infrastrukturális fejlesztések. A város 1990-ben 26.111 fős lakónépességgel rendelkezett, amely alig ezer fővel volt több, mint a tíz évvel korábbi népszámlálás idején. A településre nehezedő migrációs nyomás tehát jelentősen csökkent, alkalom nyílhatott a minőségi fejlesztésekre. 1990-ben 9237 lakást számoltak össze Dunakeszin, amelyből 8461 volt komfortos vagy félkomfortos állapotú, 8836-ban volt vízvezeték. A lakások 95,6%-ában tehát volt vízvezeték, de csak 87,5%-uk volt hideg-melegvízzel ellátott – tizenhárom évvel a várossá válás után. A házak csatornázottsága ennél is jóval kedvezőtlenebb képet mutatott. A szennyvízcsatorna-hálózatra 8887 lakás volt rákötve ekkor, vagyis az összes lakás 96,2%-a. A belterületi úthálózat is meglehetősen siralmas képet mutatott. Az akkori 126 kilométeres úthálózatból mindössze 38 kilométer volt szilárd burkolatú. 1991 végén elkészült Dunakeszi-Alsón a Gyógyszerkutató és Újpest aluljáró közötti útszakasz rekonstrukciója, ekkor már csak a járda és a kerékpárút hiányzott. Az eredeti terv tartalmazta mindkettőt, de a város – anyagi lehetőségek híján – nem építtette meg őket.²⁴⁰

A telefonhálózatok terén a kilencvenes évek elején szintén komoly fejlesztések mentek végbe. 1985-ben a dunakeszi lakosságnak csak 9%-a csatlakozott a telefonhálózatra, de 1989-ben – javarészt lakossági összefogásnak köszönhetően – megkezdődött egy komolyabb bővítési projekt, amelynek első szakaszaként az a konténerközpont készül el, amely az átvitelt biztosította a váci telefonközpont és Dunakeszi között. A hálózatot ezt követően öt szakaszban bővítették, amelynek végeredményeképpen mintegy 150 állomást a lakótelep kapott, és 700 előfizetővel bővül a családi házas övezet.²⁴¹

²³⁹ Erről ld. bővebben a *Dunakeszi gazdaságtörténete 1950 után* c. fejezetet.

²⁴⁰ 980-ban 25.137 fős lakónépességet számoltak össze Dunakeszin. NÉPSZÁMLÁLÁS, 1990. XVI. 6., 62., 65., 67.; *Veszélyes utak*. In: PMH, 34. (1990) 188. sz. 8. (1990. augusztus 11.); SOLYMOSSI László: *Épül az út*. In: PMH, 36. (1992) 18. sz. [5.] (1992. január 22.); Dr. HAJAS István (jegyző): *Az illetékes válaszol*. In: PMH, 36. (1992) 72. sz. [4.] (1992. március 25.)

²⁴¹ FRISNYÁK, 2010. 303.; K. Z.: *Műszaki átadás előtt. Telefonok a családi házakban*. In: PMH, 34. (1990) 231. sz. 8. (1990. október 2.)

A helyi vállalkozások számára ez az időszak az útkeresés ideje volt. 1992-ben nyitotta meg kapuit Dunakeszin az osztrák Eglolux lámpaipari vállalkozás, amely a MÁV Járműjavító telepén, a Fő út mellett ötven évre bérbe vett területen 3600 négyzetméteres üzemcsarnokot alakított ki. A március 27-én felavatott új gyár területén egy 300 négyzetméteres kiállítóhelyiség is épült. Kezdetben 30, majd 60, később 200 dolgozónak adtak munkát. A vállalkozások számára ismerkedési lehetőséget biztosított a május 1–5. között, a Mechanikai Laboratórium területén expót rendező Compker Kereskedőház által lebonyolított rendezvény.²⁴²

1992-ben a Városháza bővítése és köztér kialakításának igénye miatt építési tilalmat vezettek be a területen lévő ingatlanok kapcsán, amely moratóriumot 1995-ben meghosszabbítottak, annak ellenére, hogy korlátozási kártalanítást kellett fizetni az ingatlantulajdonosoknak. Az önkormányzat januárban engedélyt adott kisvállalkozók egy csoportjának, hogy a piactéren ideiglenes építményeket helyezzenek el, a tervek szerint hosszabb távon pedig majd az új városközpontban kapnak helyet. A tér rendezésére irányuló tervet ugyanakkor a képviselők 1995-ben is elutasították.²⁴³

Február folyamán az Elektromos Művek díjmentes hálózatépítést ajánlott a településnek a belváros területén. Cserébe az üzemviteli épületéhez vezető út burkolását kérte. A megállapodást a polgármesteri hivatal az évi költségvetése alapján teljesítették.²⁴⁴

Egészségügyi infrastruktúra. Az önkormányzatokról szóló törvény 1994. október 6-ai hatállyal a gyógyszerügyi központokat és a hozzájuk tartozó gyógyszerházakat is önkormányzati tulajdonba helyezte át. A Dunakeszin akkor működő három patikában dolgozók jelezték a városi vezetésnek, hogy szeretnék bérelni az ingatlanokat, és azokat továbbra is eredeti funkciójukban üzemeltetni. Az önkormányzat két bizottsága, az egészségügyi és szociális, valamint a városgazdálkodási eltérő javaslatot tett. Az előbbi a bérleti szerződések megkötését, az utóbbi országos pályázat kiírását javasolta. A képviselő-testület a bizottságokat újratárgyalásra utasította.²⁴⁵

Kultúra és művelődés. A Helytörténeti Múzeum ügyében 1991-ben intézett interpellációt a polgármesterhez Hámor József képviselő, a Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesület elnöke. Elmondása

²⁴² H. É.: *Lámpagyártás Dunakeszin. Megnyitották az Eglolux-csarnokot.* In: PMH, 36. (1992) 75. sz. 5. (1992. március 28.); H. É.: *Ismerkedési lehetőség vállalkozóknak. Dunakeszi Expo.* In: PMH, 36. (1992) 85. sz. 5. (1992. április 9.)

²⁴³ *Piacbővítés.* In: PMH, 36. (1992) 23. sz. 6. (1992. január 28.) *Marad az építési tilalom.* In: DN, I. (1995) 6. sz. 5. (1995. május 26.); *Nincs megegyezés. Elutasították a rendezési programot.* In: DN, I. (1995) 2. sz. (1995. március 31.)

²⁴⁴ *Kölcsonnosság.* In: PMH, 36. (1992) 29. sz. 6. (1992. február 4.)

²⁴⁵ *Magánkézbe kerülnek a város gyógyszerházai.* In: DN, I. (1995) 4. sz. 3. (1995. április 28.)

szerint a gyűjteményt, amelyet dunakeszi polgárok adományaiból helyi diákok állítottak össze, ekkor a Bárdos Lajos Általános Iskola tárolta. Az egyesület kérte az önkormányzatot, hogy a régi kántortanítói lakást bocsássák rendelkezésükre, hogy ott a múzeumot megnyithassák, és biztosítson státust szakképzett személyzet felvételére.²⁴⁶ (Ez a kérés 2012-re, Dióssi Csaba polgármestersége idején realizálódott.)

Testvérvárosi kapcsolatok. A képviselő-testület október 10-ei ülésén a polgármester bejelentette, hogy az október 23-ai ünnepi ülésen kerül sor az olaszországi Casalgrande várossal kötött testvérvárosi szerződés aláírására. Az ünnepi ülés után megkoszorúzzák az 56-os áldozatok sírjait, majd ünnepi hangversenyt rendeznek, és az olasz küldöttség tiszteletére állófogadást tartanak. Casalgrande képviselői meghívták a dunakeszi önkormányzat tagjait városukba. A küldöttség összetételéről az 1992. március 12-ei ülésen döntöttek, a küldöttség tagjai Örményi polgármester, Weltner Sándor rendőrkapitány, dr. Barna Judit és Apor Péter képviselők voltak. Az útról a május 14-ei testületi ülésen adtak tájékoztatást, majd Németh István alpolgármester bejelentette, hogy hamarosan újabb, helyi vállalkozókból összeállított delegáció utazik Casalgrandéba. 1994-ben – Örményi polgármester vezetésével – ismét küldöttség indult az olasz testvérvárosba.²⁴⁷

Az év második felében újabb testvérvárosi megkeresésre került sor. A New York állambeli Clarkstown kisváros még 1989-ben küldött levelet Villási László akkori tanácselnöknek, amelyben testvérvárosi kapcsolatok létesítését javasolta. A tanács 1990 februárjában döntött a szerződés megkötése mellett, levélben tudomásukra is hozták, de a rendszerváltás folyamatában az ügy némileg háttérbe szorult. Amikor 1992. október 15-én a testület elé került, Örményi elmondta, hogy előreláthatólag komoly haszon lehetősége lenne ebben a projektben, már konkrét vállalkozói megkeresések is érkeztek amerikai oldalról. A felvetés nagy vitát generált a képviselők között. Néhányan nehezményezték, hogy nem volt tudomásuk ezekről a „*még tanácstól örökölt kapcsolatfelvételekről*”, mások úgy gondolták, hogy az ilyen kapcsolatok elsősorban kulturális jellegűek, és helytelenítették azt, ha gazdasági haszon reményében kötnek ilyen együttműködések. A szkeptikus hangok ellenére a testület határozati javaslatban mondta ki, hogy fenntartja szándékát a Clarkstownnal való testvérvárosi együttműködésre, és meghívót küldött a helyi polgármesternek. A kapcsolat azonban nem jött létre.²⁴⁸

²⁴⁶ DPHI KTÜ JKv, 1991. szeptember 11.

²⁴⁷ DPHI KTÜ JKv, 1991. október 10.; DPHI KTÜ JKv, 1992. március 26.; DPHI KTÜ JKv, 1992. május 14.; R. Z.: *Dunakesziek Casalgrandéban*. In: PMH, 38. (1994) 214. sz. 16. (1994. szeptember 13.)

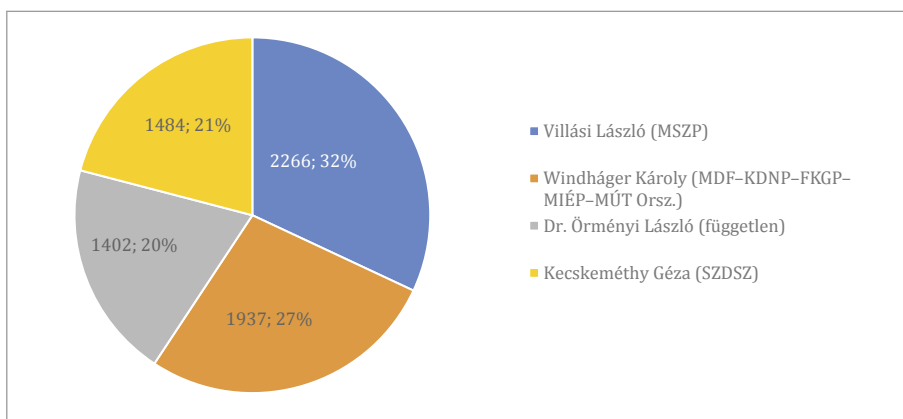
²⁴⁸ DPHI KTÜ JKv, 1992. október 15.

A második önkormányzati ciklus (1994–1998)

Politikatörténet

Az 1994. december 11-ei önkormányzati választásokon megválasztott képviselő-testület alakuló ülése december 22-én zajlott le. Dér Győző korelnök megnyitotta az ülést, majd bejelentette, hogy a pártok közötti megegyezés hiánya miatt az alpolgármester-választást, valamint a bizottságok megalakítását januárra halasztják. Ezután dr. Borszéki Péter, a választási bizottság elnöke tette meg jelentését. Elmondta, hogy a részvétel országos viszonylatban alacsony, mindössze 33,4%-os volt. Ekkor a polgármestert már közvetlenül választották, a nyertes jelölt a leadott szavatok 32%-val Villási László lett. Ismertette az egyéni körzetből és listáról bejutott képviselők nevét.

1. diagram: Az 1994. évi polgármester-jelöltek választáson elért eredménye (szavatok száma; százalék)

11. táblázat: Dunakeszi Város Képviselő-testületének 1994-ben mandátumot szerzett tagjai²⁴⁹

1. vk.	Hámor József	Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesülete
2. vk.	Papp József	MSZP
3. vk.	Kárpáti Zoltán	Fidesz
4. vk.	Fittler József	MDF-FKGP-MIÉP-MÚK
5. vk.	Apor Péter	Fidesz
6. vk.	Kecskeméthy Géza	SZDSZ

²⁴⁹ DPHI KTÜ JKv, 1994. december 22.

7. vk.	Budai László	MSZP
8. vk.	Kliment Géza	Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesülete
9. vk.	Almásy Magdolna	MSZP
10. vk.	Borbély Emma	Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesülete
11. vk.	Virág Péter	MDF-FKGP-MIÉP-MÚK
12. vk.	Skripeczky István	MDF-FKGP-MIÉP-MÚK
13. vk.	Jankovich László	Dunakeszi Nagycsaládosok Egyesülete
14. vk.	Filip György	MSZP
Listás képviselők:		
	Dér Győző	MDF-FKGP-MIÉP-MÚK
	Dr. Gauland Mária	Dunakeszi Nagycsaládosok Egyesülete
	Gaál András	SZDSZ
	Kiss Péter	Fidesz
	Koós Anna	MSZP
	Kovács Árpád	SZDSZ
	Madár Gyula	MSZP
	Seltenreich József	Fidesz
	Windhager Károly	MDF-FKGP-MIÉP-MÚK

A jelentés elfogadása után átadta a megbízóleveleket. Az újonnan megválasztott képviselők eskütételét követően a korelnök beterveztette a polgármesteri illetményről szóló javaslatot. Eszerint az új polgármester illetménye megegyezik azzal az összeggel, amelyet elődje kapott (107.600 forint és havi 500 km gépkocsi-használati átalány). Ennek elfogadása után Borszéki ismertette az ugyanezen a napon lezajlott helyi népszavazás eredményét. Mivel a leadott szavazatok száma kevesebb volt, mint a törvény által előírt 50%, a népszavazást eredménytelennek minősítette, így a város neve továbbra is Dunakeszi maradt. Villási László polgármester köszöntő beszéde után a korelnök az alakuló ülést lezárta.²⁵⁰

Az alpolgármester megválasztására, valamint a bizottságok megalakítására az 1995. január 12-ei ülés során, zárt ülésen került sor. Villási polgármester bejelentette, hogy mindkét ügyben egyeztetéseket folytattak az MSZP, az SZDSZ és a Városvédők képviselőcsoportja, valamint Gauland Mária DNE-képviselő részvételével, az előterjesztett javaslat az itt történt megegyezés szerint készült. Az alpolgármesteri posztra Kecskeméthy Géza szabaddemokrata képviselőt javasolták, valamint

²⁵⁰ DPHI KTÜ JKv, 1994. december 22.

az ülésen Dér Győző javasolt egy újabb jelöltet, Windhager Károly képviselő személyében. A Gauland Mária, Seltenreich József és Dér Győző képviselőkől álló szavazatszámlláló bizottság jelentése szerint kétszer is szavazategyenlőség történt, így nem tudtak döntésre jutni az alpolgármester személyében, akinek megválasztását újfent elhalasztották. Végül február 9-én választották Kecskeméthy Gézárt Dunakeszi alpolgármesterévé. Ezután következett a bizottságok megalakítása. A döntés szerint egészségügyi és szociális, ifjúsági és sport, jogi és ügyrendi, környezetvédelmi, közművelődési és közoktatási, közrendi és közbiztonsági, pénzügyi, városgazdálkodási, városfejlesztési és tervezési, valamint szavazatszámlláló bizottságot hoztak létre. Ezek tagsága 3-9 fő volt. 1995 márciusában Seltenreich József lemondott képviselő-testületi pozíciójáról, helyére Erdész Zoltán került. Változás következett be az Ifjúsági és Sportbizottság élén is, Kliment Gézárt 1995 szeptemberében Fittler József váltotta a poszton.²⁵¹

1995 októberében Villási polgármester beszámolót tartott, amelyben értékelte a választások óta eltelt időszakot, valamint az elért eredményeket. Kiemelte, hogy „a városban a helyi adófizetési morál jó”, illetve

„A város oktatási, közoktatási intézményei a feszített pénzügyi keretek ellenére is megőrizték működőképességüket.”²⁵²

Ebben az időszakban a közterületek tisztán tartására is nagy figyelmet fordítottak, konténerek kihelyezésére 4, parképítésre 3 millió forintot fordított a városvezetés. Kiemelt problémaként kezelte a képviselő-testület a beszámolási időszakban a hulladék-lerakó helyzetét (különösen a fővárossal e téren kötendő szerződést), a Dunakeszinek nyújtandó kompenzációs támogatást, valamint a város telefonhelyzetét. A hulladék-lerakó kapcsán Dunakeszi és a főváros 1996 júniusában írták alá a megállapodást, amelynek értelmében a város külterületén lévő bányagödörökben szilárd települési hulladékot, továbbá veszélyesnek nem minősülő termelési hulladékot helyezhet el Budapest.²⁵³

A 1996-os év nehezen indult, mivel háromszori kísérletre sem sikerült a 85 millió forintos hiánnyal benyújtott éves költségvetési tervet egyensúlyba hoznia a testületnek. Végül elkészült a költségvetés, a júliusi polgármesteri beszámolóban már örömmel jelezte a város vezetője a ténytet. Augusztus közepétől a Polgármesteri Hivatal dolgozóit biztonsági őr kezdte védeni, tekintettel arra, hogy nem sokkal korábban egy dühös

²⁵¹ A szerző jegyzői engedéllyel betekinthezt az adott zárt ülés jegyzőkönyvébe. DPHI KTÚ JKv, 1995. január 12.; 1995. február 9.; 1994. december 22.; PREYSING, 2002. 122.; *Egy lemondás után. Új elnöke van az Ifjúsági és Sportbizottságnak.* In: DN, 1. (1995) 13. sz. 5. (1995. szeptember 22.)

²⁵² [VETÉSI Imre]: *Tudósítás a városházáról.* In: DP, 1. (1995) 3. sz. 2.

²⁵³ *Jól halad a korszerű regionális hulladék-lerakó építése Dunakeszin.* In: DP, 2. (1996) 6–7. sz. 1.

állampolgár szóváltásba keveredett dr. Dóczi István aljegyzővel, akit később tetteg bántalmazott.²⁵⁴

A Belügyminisztérium 1996-ban 142 millió forintért megvásárolta a Hotel Dunakeszit, a vételi összegből 15 millió forintot a városi önkormányzatot. Az épületbe december 31-ig átköltözött a városi rendőrkapitányság. 1996. november 1-jei hatállyal új vezető került a városi rendőrkapitányság élére: Weltner Sándort Besenyei Gábor váltotta fel.²⁵⁵

Infrastrukturális fejlesztésekre is sor került. 1996 második felében megkezdődtek a csatornázási munkálatok a Arany János utca–Honvéd utca–Lajos utca–Levente utca által határolt területen, amely beruházás költségeinek 50+10%-át az állam, 40%-át a város fedezte. A munkálatok 123 ingatlant érintettek ekkor, illetve a további területek tervezési munkáira is sor került. A lakosságnak mintegy 70.000 forintot kellett fizetnie lakásonként.²⁵⁶ Novemberben felmerült a Liget utca végén lévő Katonadomb eladása. A Donauker Kft. ajánlatot tett a városnak, miszerint rendezi a területet, és egy éven keresztül jogot kér arra, hogy csak olyan vevő kaphassa meg az ingatlant, akivel a cég tárgyal. A városi képviselő-testület hosszas vitát folytatott a kérdésben. Hámor József, a Városfejlesztési Bizottság elnöke szerint a projekt csak a Duna-part hasznosítását tartja szem előtt. Erdész Zoltán képviselő kifogásolta a lakosság megkérdezésének elmaradását, Kollár Albin körzeti képviselő pedig tiltakozott a lakosok nevében a beépítés ellen. Végül a testület az ajánlatot nem fogadta el.²⁵⁷ (A következő években még számos alkalommal tettek különféle vállalkozói csoportok ajánlatot a Duna-part megvásárlására, de a képviselő-testület egyetlen esetben sem adott erre igenlő választ.)

Villási László polgármester 1996. december 11-ei hatállyal – egészségi állapota miatt – lemondott pozíciójáról. A bejelentést a 12-ei testületi ülésen tette meg Kecskeméthy alpolgármester. Az időközi polgármester-választásra 1997. április 5-én került sor, amelyen négy jelölt indult a megüresedett posztért: az alpolgármester, Kecskeméthy Géza, dr. Magyar György, dr. Galántai Ambrus, valamint Windhager Károly. A választáson végül – a szavazatok 44,93%-át elnyerve – az addigi alpolgármester, Kecskeméthy Géza lett a város új vezetője.²⁵⁸

²⁵⁴ VETÉSI Imre: *Egymásnak feszülő érvek. Harmadik forduló után sincs költségvetés.* In: DP, 2. (1996) 3. sz. 1–2.; *Szűkös pénzügyi keretek között egyensúlyozva. A képviselőtestület elfogadta a város ez évi költségvetését.* In: DP, 2. (1996) 4. sz. 2. [VETÉSI Imre]: *Polgármesteri beszámoló. A képviselőtestület egyhangúlag fogadta el.* In: DP, 2. (1996) 6–7. sz. 1.; HOMOLYA József: *Botrány egy kerti WC ügye miatt. Verekedés tört ki a Városházán.* In: DN, 2. (1996) 18. sz. 1., 3. (1996. szeptember 6.)

²⁵⁵ [VETÉSI Imre]: *Polgármesteri beszámoló. A képviselőtestület egyhangúlag fogadta el.* In: DP, 2. (1996) 6–7. sz. 1.; *Új kaptány a Városi Rendőrség élén.* In: DP, 2. (1996) 10. sz. 1.

²⁵⁶ HOMOLYA József: *Lassú, de folyamatos fejlesztés indul. Utépítések és csatornázás a városban.* In: DN, 2. (1996) 19. sz. 1., 3. (1996. szeptember 20.)

²⁵⁷ *Marad a városé. Döntés született a Katonadombról.* In: DN, 3. (1997) 2. sz. 3. (1997. január 10.)

²⁵⁸ DPHI KTÜ JKv, 1996. december 12.; DPHI KTÜ JKv, 1997. április 17.

Év végén a képviselő-testületben helyet foglaló frakciók értékelték a városi vezetés kétéves munkáját. A Fidesz frakciója nevében Apor Péter kifejtette, hogy a városvezetést leginkább a sodródás jellemezte, sem egymással, sem a testülettel nem sikerült jó viszonyt kialakítaniuk. Pozitívan értékelték ugyanakkor, hogy a kultúrára fordított kiadások összege elérte a városi büdzsé 1%-át, emellett bővült a csatornahálózat. Sajnálataát fejezte ki, hogy a gazdálkodás nem racionális közgazdasági célok mentén, hanem ad hoc jelleggel zajlik. Kliment Géza, a Lokálpatrióták frakcióvezetője szerint pozitív, hogy – sok más településsel ellentétben – Dunakeszi nem adósodott el, és a közigazgatási rendszer szerény anyagi feltételekkel, de működésképes maradt. Szerinte a beruházások területén a városvezetés sok esetben hibás döntéseket hozott, és nem a dunakeszi vállalkozókat támogatta. Az önkormányzatot szociálisan érzéketlennek minősítette. A városi MSZP-frakció úgy látta, hogy nem javult a választásokat követően a testület és a polgármester kapcsolata, a testület bizottságai munkájának színvonala, a munkavégzés hatékonysága, a költségvetés megfelelő elkészítése nem sikerült, a hivatal és a városi intézmények átvilágítására, vagyongazdálkodási koncepció kialakítására nem került sor. A Szövetség Dunakesziért frakció nevében Windhager Károly elsősorban az elért sikereikről számolt be.²⁵⁹

Az 1997. év sem indult könnyebben pénzügyileg, mint az azt megelőző. A testület február 27-én, több hónapon át tartó rendkívül feszült vitákat követően fogadta el a város költségvetését. A problémát – ahogyan egy évvel korábban is – az okozta, hogy a kiadási oldalon nagyobb összeg szerepelt, mint a bevétel, ebben az évben 300 millió forinttal. Április folyamán feloszlatta önmagát a Városfejlesztési bizottság, mivel a képviselők zömének egyet nem értésével találkozott, hogy Hámor József, bizottsági elnök vállalkozása végezte a város szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítését. Hámor József jelezte: cége minden alkalommal pályázat útján nyert el ilyen jellegű megbízásokat Dunakeszin. Az új elnök Erdész Zoltán lett.²⁶⁰

1998. május 10-én tartották meg az országgyűlési választások első fordulóját a Pest megyei 3. sz. választó körzetben is, ahol Tóth András (MSZP), dr. Salamon László (Fidesz) és Lévai Sándorné (FKGP) ért el olyan eredményt, hogy a második fordulóba jutott. A május 24-ei második fordulóban 46,81%-os eredménnyel dr. Salamon Pál, a Fidesz-MPP jelöltje nyert. Tóth András a voksok 42,62, míg Lévai Sándorné 10,57%-át szerezte meg.²⁶¹

1998 augusztusában – már az októberi önkormányzati választásokra készülődve – a képviselő-testület frakciói értékelték az azt megelőző négy évet. Kliment Géza, a Lokálpatrióta frakció vezetője szerint a központi

²⁵⁹ *Frakciók véleménye.* In: DP, 2. (1996) 10. sz. 2–3.

²⁶⁰ [VETÉSI Imre]: *Költségvetés az utolsó pillanatban. Indulatos viták.* In: DP, 3. (1997) 2. sz. 1–2.; VETÉSI Imre: *Képviselői nyomásra feloszlatta önmagát a Városfejlesztési bizottság.* In: DP, 3. (1997) 4. sz. 1.; *Mikrofon előtt: Erdész Zoltán a Városfejlesztési és Tervezési Bizottság elnöke.* In: DN, 3. (1997) 10. sz. 4. (1997. május 16.)

²⁶¹ *Hozták az országos átlagot. Választási eredmények.* In: DN, 4. (1998) 10. sz. 3. (1998. május 15.); *Szoros küzdelem volt. Fidesz győzelem a választáson.* In: DN, 4. (1998) 11. sz. 1. (1998. május 29.)

pénzügyi támogatások csökkenése a város lehetőségeit is korlátozta, ennek ellenére az intézményrendszer működését sikerült fenntartani. Fontosnak ítélte a szennyvízcsatorna-hálózat további fejlesztését, valamint szilárd burkolatú utak és járdák építését. Filip György, az MSZP frakció vezetője úgy nyilatkozott, hogy a várost az elmúlt négy évben az eseti döntések irányították, a testület működését a széthúzás jellemezte. Törekedtek a takarékosagra, az átláthatóságra és a jogszerűsége a működésük során. Fontosnak tartották a város közbiztonságának növelését, ezért támogatták a polgárőrség létrehozását. Windhager Károly, a Szövetség Dunakesziért képviselőcsoport vezető elmondta, hogy az általa vezetett csoport a lakosság érdekeinek szolgálatát tartotta szem előtt mindvégig. Ennek megfelelően számos előterjesztés fűződött hozzájuk. Hámor József, a Városvédő és Nagycsaládosok Egyesületének közös frakciója nevében elmondta, hogy a Városfejlesztési bizottság feloszlata politikai akció volt. Célként fogalmazta meg az önkormányzat vagyonszerzésének megakadályozását, de pozitív tapasztalatokról nem tudott beszámolni. Az iparterületek kialakítása nem történt meg, ahogyan a vagyonleltár sem készült el.²⁶²

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. 1995 év végén terv született a Barátság útja 16. sz. alatti ingatlanon piac létesítésére. A mintegy 900 m² körüli területre 14 üzletet terveztek, a résztvevőknek pedig a szervezők önköltséges beruházást szerveztek és az építési terület is a birtokukba került. Az üzletek mellett standokat és árusítóhelyeket is létre kívántak hozni, amelyeket bérelni lehetett. A Városfejlesztési bizottság a könnyűszerkezetes technológiával készülő csarnok tervét fogadta el. A számítások szerint ebben az esetben a kivitelezési költség 67.000 Ft/m² körül alakulhat. Májusra már 23 résztvevő csatlakozott, így ennyi üzlet építése kezdődött meg.²⁶³ A következő években folyamatos küzdelem zajlik az új piac és a „kispia” (a Casalgrande térre hétvégenként kipakoló) között. Napjainkra sem egyik, sem másik piac nem működik Dunakeszin.

Az infrastrukturális beruházások körében 1998 elején újabb utak kaptak szilárd burkolatot a városban: a Batthyány utca aszfaltozását követően a Kápolna és a Nándori utcák leaszfaltozták is megkezdtek. Szilárd burkolatot kapott a Hársfa és a Katona József utca. Folytatódott a csatornázás is, a Tábor úti lakótelep öt utcájában, a Radnóti utcától a Móricz Zsigmond utcáig végezték el a szakemberek a munkálatokat.²⁶⁴

²⁶² *Frakciók véleménye az elmúlt négy évről.* In: DP, 4. (1998) 7–8. sz. 6–7.

²⁶³ *Vége lesz városi piac.* In: DN, 1. (1995) 14. sz. 1., 3. (1995. október 6.); *Soká vártunk rá. Elkezdődött a piac építése.* In: DN, 2. (1996) 9. SZ. 3. (1996. május 3.)

²⁶⁴ *Beruházások a városban. Újabb útépités és csatornázás.* In: DN, 4. (1998) 5. sz. 1., 3. (1998. március 6.); *Javult a forgalmi helyzet. Csatornázás és útépités.* In: DN, 4. (1998) 18. sz. 3. (1998. szeptember 4.)

Kultúra és művelődés. A kulturális beruházások terén a város 1997-ben felújította a József Attila Művelődési Házat, nemcsak a falak kaptak új színt, de megújult a fény- és a hangtechnika is, lebontották a mozi vetítőhelyiségét, helyette díszpáholyt építettek. Az intézmény igazgatója ekkor Kaszás Imre volt. 1994-ben, több évtizedes gyűjtőmunkát követően a Dunakeszi Városvédő és Városszépítő Egyesület és az Önkormányzat összefogásával létrejött a város helytörténeti gyűjteménye. A gyűjtemény először a Szent István úton kapott helyet, majd átkerült a Fő út 110. szám alatti önkormányzati ingatlanba (2012-ben újabb költözés következett: ekkor került a mai helyére, a Szent István utca 48. sz. alá). A gyűjteményt Szakáll Lászlóné állította össze helyi családok adományaiából.

Az 1996. július 11-ei képviselő-testületi ülésen döntöttek a millecentenárium emlékmű felállításáról. Helyét a 2-es főút mentén, a benzinkúttól délre jelölték ki. Az emlékmű egy süttői fehér mészkőtömb, amelyen a hét honfoglaló törzs neve szerepel. Mellé nyugati irányban fél karéjban a hét vezért jelképező hét oszlopos tuját kívántak beültetni. A kőhöz vezető két lépcső között 300 négyzetméter térburkolatot terveztek, az emlékkő két oldalára a nemzeti, illetve a városi zászlót állították. A két lépcső közötti rézsűbe a virágokkal körülvett 896–1996 évszámokat helyezték el.²⁶⁵

1996-ban a városi kitüntetések tekintetében átszervezésre került sor. A díszpolgári címből az új szabályozás szerint évente egy, legfeljebb kettő adományozható, a *Dunakeszi Városért* kitüntetésnek pedig négy (arany, ezüst, bronz, plakett) fokozatát hozták létre. A különböző fokozatok más-más időtartamú kimagasló tevékenység után váltak adományozhatóvá. Az arany fokozatot 25, az ezüst fokozatot 15, a bronz fokozatot 5, a plakettet 10 év után adományozhatták. Átalakították a kitüntetés formáját: 5 cm hosszú, 1 cm széles táblán *Dunakeszi Városért* felirat, amelyen V-alakú, mintegy 2 cm hosszú láncon függő, 3,5 cm széles és ugyanilyen magas, félkörívben kétoldalt elhelyezkedő babérkoszorú, amelyből Dunakeszi zománcozott címere emelkedik ki. A fokozatot (arany, ezüst, bronz) a babérkoszorú és a tábla anyaga és színe jelzi. A plakett 5 cm átmérőjű, 3 mm vastagságú, aranyozott futtatású, ezüst alapanyagú lett. Elülső oldalán a városháza metszete, alatta a *Dunakeszi Városért* felirat, hátoldalán felül körívben a város neve, alul pedig az 1255–1977 évszámok (a település első írásos említésének, valamint a várossá nyilvánításnak éve) látható.

Testvérvárosi kapcsolatok. Az új városvezetés igyekezett ápolni Dunakeszi nemzetközi kapcsolatait. 1995 őszén egy újabb, az eddigiéknél nagyobb küldöttség utazott Olaszországba azzal a céllal, hogy kibővítsék az együttműködési lehetőségeket Dunakeszi és Casalgrande között. A képviselő-testületnek benyújtott beszámoló szerint ez a kulturális és sportkapcsolatok további fejlesztését jelentheti, valamint (olasz kezdemé-

²⁶⁵ *Megújul a Művelődési Ház.* In: DP, 3. (1997) 3. sz. 2.; SZAKÁLL Lászlóné: *A dunakeszi Révész István Helytörténeti Gyűjtemény története.* Dunakeszi, 2018. (kézirat) 1.; DPHI KTÜ JKv, 1996. augusztus 15.

nyezésre) felmerült pártkapcsolatok kiépítése is, amit általános egyetértés övezett mindkét oldalon. Megegyeztek, hogy az ekkor született javaslatokat írásba foglalják, és ennek ünnepélyes bejelentésére novemberben olasz küldöttség érkezik Dunakeszire. A jelentés melléklete felsorolja azokat a rendezvényeket és egyéb projekteket, amelyeket a két város együttműködése során rendeztek 1992–1994 között Magyarországon és Olaszországban egyaránt. E listán roppant változatos tevékenységek szerepelnek, művészeti kiállításoktól és hangversenyektől kezdve, sportrendezvényeken át a nemzetközi ifjúságpolitikai szimpóziumon való részvételig. 1996 őszén, egy újabb casalgrandei látogatásról szóló beszámolóban felmerült, hogy a két város között nem elég tartalmas az együttműködés. Úgy gondolták, ennek oka a hosszú távú közös tervezés hiánya volt. Ezért a tárgyalások során megegyeztek egy 1997-es „eseménynaptár” összeállításában, amely *„tájékoztatóul szolgál a másik fél számára, milyen rendezvényeken tudna részt venni”*. A listán a következő események szerepeltek: a dunakeszi gimnázium tánccsoportjának látogatása vízkereszt alkalmából januárban, egy 18-20 éves fiatalokból összeállított küldöttség látogatása egy környezetvédelmi táborban októberben. Olasz gyerekek látogatása Dunakeszin májusban, és fiataloké a nyár folyamán. Ezekon kívül Kecskeméthy alpolgármester meghívta Casalgrande vezetőit a Dunakeszi Művészeti Napok rendezvénysorozatra.²⁶⁶

Az 1996. július 11-ei ülésen Villási polgármester bejelentette, hogy lakossági és képviselői kezdeményezés alapján erdélyi magyar településekkel is testvérvárosi megállapodást terveznek kötni. A felmerült lehetőségek Székelykeresztúr, Érmihályfalva és Csíkszereda voltak. A jogi és ügyrendi bizottság koordinálásával végzett bizottsági egyeztetés után arra a megállapodásra jutottak, hogy Székelykeresztúrt választják, mivel ezen város Dunakeszivel nagyjából azonos népesség-nagyságú, ezenkívül már több éve folyik együttműködés az ottani Petőfi Sándor Általános Iskola, és a dunakeszi Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola között. A megkeresésre Székelykeresztúr polgármestere, Benyovszky Lajos (1952–) pozitívan reagált, így a testület is kiadta a megállapodás megkötésére irányuló szándéknyilatkozatot, bár képviselői indítványra a határozati javaslat szerint Érmihályfalvával is fel kellett venni a kapcsolatot testvérvárosi megállapodás céljából. Az október 10-ei testületi ülésen Villási bejelentette, hogy 24-én küldöttség utazik Székelykeresztúrra, hogy aláírják a testvérvárosi szerződést. A küldöttség tagjainak Fittler József, Kárpáti Zoltán és Virág Péter képviselőket javasolta, további két főre a frakciók tehettek javaslatot.²⁶⁷ Az utazás rendben le is zajlott, decemberben pedig az erdélyi város küldöttségét várták Dunakeszire.

1998 elején Fittler József képviselő, aki a Székelykeresztúrral kialakított testvérvárosi kapcsolatok megbízottja volt, vázolta a képviselő-testületnek az évre tervezett közös programokat. Ezek elsősorban kulturális

²⁶⁶ DPHI KTÜ JKv, 1995. szeptember 20.; DPHI KTÜ JKv, 1996. szeptember 19.

²⁶⁷ DPHI KTÜ JKv, 1996. július 11.; DPHI KTÜ JKv, 1996. október 10.

rendezvényeket, valamint iskolai tanulócsoportok nyári táborozását jelentették. Nagy jelentőségű szimbolikus politikai aktus volt azonban a polgármester és a jegyző által vezetett delegáció székykeresztúri látogatása március 13–16. között. Ennek során az 1848/49-es szabadságharc évfordulója alkalmából mindkét városban szoboravatásra került sor, amelyet a testvérváros egyik művésze készített. Dunakeszi részéről Lengyel József szobrászművész Petőfi Sándorról készített alkotását, Székelykeresztúr részéről pedig Demeter István szobrászművész alkotását avatták fel március 15-én.²⁶⁸

Biztonság. A város közbiztonsági helyzetét jól szemlélteti, hogy 1997 januárjában betörték több orvosi rendelőbe Dunakeszin, és az elloptott, illetve tönkretett orvosi felszerelés értéke olyan magas volt, hogy a város lakosságának egészségügyi alapellátása is veszélybe került, így a képviselő-testület első évi ülésén tárgyalta az ügyet. Dr. Gauland Mária képviselő, az egészségügyi és szociális bizottság elnöke rendkívüli testületi ülés összehívását kérte február 13-ra. Határozati javaslatot nyújtott be annak érdekében, hogy a betegellátás zavartalansága biztosítva lehessen, ez okból kérte a testületet, hogy járuljon hozzá a már kiutalt 900.000 forintnyi gyorssegélyen kívül további 2,5 millió forint kifizetéséhez, az elloptott/tönkretett orvosi felszerelések pótlása céljából. Ezenkívül javasolta, hogy az önkormányzat kössön szerződést vagyoni védelmi cégekkel az önkormányzati épületek védelmére. A testület a javaslatot elfogadta. Szintén a lakosság biztonságérzetét erősítendő, illetve a rendőrség munkáját megkönnyítendő, 1997 novemberében megalakult a városban a polgárőrség.²⁶⁹

A harmadik önkormányzati ciklus (1998–2002)

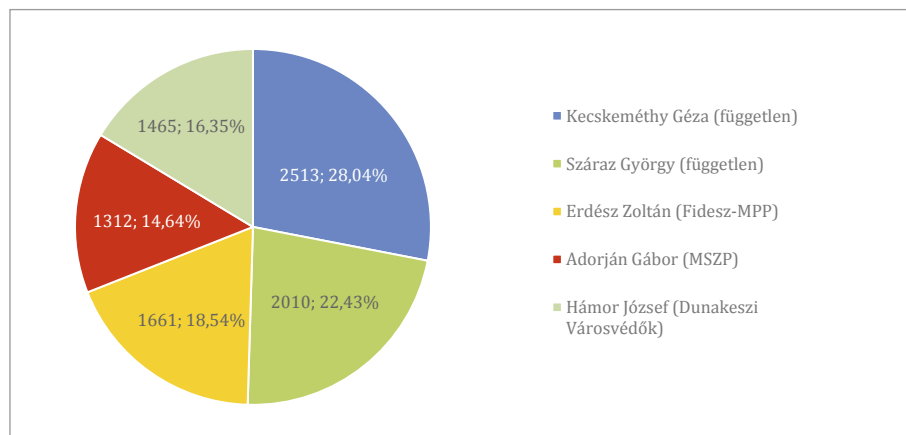
Politikatörténet

1998. október 18-án immár harmadik alkalommal tartottak önkormányzati választásokat Magyarországon. Dunakeszi képviselő-testületének alakuló ülése október 29-én ült össze. Skripeczky István korelnök nyitotta meg az ülést, amelynek első napirendi pontjaként dr. Verebes Pál, a választási bizottság elnöke tett jelentést a választások eredményéről. Eszerint Kecskeméthy Géza korábbi polgármestert a dunakeszi lakosok újraválasztották, egyéni körzetben 14, kompenzációs listán 9 képviselő jutott a testületbe. Ebben az évben került sor először kisebbségi önkormányzati választásokra is, ennek eredményként a cigány kisebbség öt fővel képviseltette magát a kisebbségi önkormányzat képviselő-testületében.

²⁶⁸ DPHI KTÜ JKv, 1998. január 22.

²⁶⁹ DPHI KTÜ JKv, 1997. február 13.; Dióssi Csaba (Dunakeszi Városi Polgárőrség tagja): *Polgárőrség Dunakeszin*. In: DN, 3. (1997) 23. sz. 3. (1997. november 28.)

2. diagram: Az 1998. évi polgármester-jelöltek választásokon elért eredménye (szavazatok száma, százalék)

12. táblázat: Dunakeszi város képviselő-testületének 1998-ban mandátumot szerzett tagjai²⁷⁰

1. vk.	Nagy Imre	MSZP
2. vk.	Kollár Albin	független
3. vk.	Kárpáti Zoltán	Fidesz
4. vk.	Seltenreich József	Fidesz
5. vk.	Apor Péter	Fidesz
6. vk.	Kovács László	független
7. vk.	László Zoltán	FKGP
8. vk.	Kliment Géza	független
9. vk.	Fodor Sándorné	Fidesz
10. vk.	Bus Antal	független
11. vk.	Virág Péter	Szövetség Dunakesziért
12. vk.	Skripeczky István	Szövetség Dunakesziért
13. vk.	Filip György	MSZP
14. vk.	Jankovich László	Dunakeszi Nagycsaládosok Egyesülete
Listás képviselők:		
	Halmágyi József	Dunakeszi Polgárok Szövetsége
	Magyar János	Dunakeszi Polgárok Szövetsége

²⁷⁰ <http://www.valasztas.hu/onkstat/onkkezd.htm> (A letöltés ideje: 2017. augusztus 29.)

	Erdész Zoltán	Fidesz
	Homolya József	Fidesz
	Kiss Péter	Fidesz
	Bauer Márton	FKGP
	Adorján Gábor	MSZP
	Gerő Dániel	MSZP
	Windhager Károly	Szövetség Dunakesziért

A képviselői és a polgármesteri eskütetelek után sor került a polgármesteri illetmény megállapítására (182.500 forint). Ismét vitát generált az alpolgármesteri tisztség kérdése, jó néhányan vitatták ennek szükségességét, dr. Hajas István jegyző azonban törvényi előírásokra hivatkozva közölte, hogy szükség van az alpolgármester munkájára. Mielőtt még sor került volna a jelölésekre, Windhager Károly képviselő az előzetes egyeztető tárgyalások eredményeként javaslatot tett az SZMSZ módosítására a bizottsági struktúra tekintetében. Eszerint a következő bizottságok alakultak: jogi-ügyrendi-közbiztonsági (közbiztonsági albizottsággal), pénzügyi, szociális-egészségügyi (egészségügyi albizottsággal), művelődési és közoktatási, ifjúsági és sport, városi közbeszerzési, vagyongazdálkodási és városfejlesztési, valamint környezetvédelmi. Ezenkívül – az évek óta húzódó, és komoly lakossági megmozdulásokat is kiváltó „szemétügy” miatt – féléves időtartamra hulladékkezelési tanácsnoki tisztség létrehozását javasolta (ez utóbbit végül *köztisztasági és településtisztasági tanácsnok* elnevezéssel hozták létre). A testület a javaslatokat elfogadta. Az alpolgármester-választás végül a következő, november 26-ei ülésen történt meg, két alpolgármestert választottak Erdész Zoltán és László Zoltán személyében. A tanácsnoki tisztséget Magyar János kapta meg. 2000 májusában az 1998-ban listás képviselőként bekerült Homolya József lemondott képviselői mandátumáról, mivel a városi gazdasági társaságok vezetője lett. Helyére június 15-ei hatállyal Dióssi Csaba került. 2001-ben változás történt a jegyzői poszton: dr. Hajas István lemondása után a korábbi aljegyző, dr. Dóczi István töltötte be a pozíciót, egészen 2004-ig.²⁷¹

Az 1999. évi költségvetés vitája – a korábbi években tapasztaltaknak megfelelően – lassan haladt, végül a törvényi határidő előtt nem sokkal a képviselők elfogadták a tervezetet. A város nehéz pénzügyi helyzetét nemcsak a vita és a nehéz elfogadás, de olyan – kétségbeesettnek minősíthető – ötletek is jól jelezték, mint hogy a képviselők egy csoportja javaslatot tett: a Radnóti Miklós Gimnáziumot a város adja át a Pest Megyei Önkormányzat kezelésébe. A február 24-én megtartott szülői-oktatói fórumra Kecskeméthy Géza polgármester és Kovács László képviselő is elment, akik – miután meghallgatták az érveket és javaslatokat – ígéretet tettek arra,

²⁷¹ DPHI KTÜ JKv, 1998. október 29.; 1998. november 26.; PREYSING, 2002. 50., 123.

hogy az intézmény a város kezében marad. Február 1-jei hatállyal Gerőné Ladányi Anna lett a város főépítésze.²⁷²

A március 25-ei ülésen a Gazdasági bizottság által előkészített „*Dunakeszi Város ingatlanhasznosítási koncepciója*” c. dokumentumról szavazott a képviselő-testület. Ennek értelmében a város elsősorban bérleti úton tervezte hasznosítani ingatlanvagyonát, esetleges adásvételkor pedig a befolyt összeget más ingatlanba kívánta fektetni. Ezt követően a szakorvosi rendelő sorsáról értekeztek a képviselők. Az intézményt ekkor vezető önkormányzati biztos, dr. Belső László a további működtetésre javaslatot dolgozott ki, és ebben leszögezte, hogy amennyiben az önkormányzat 1998-ban nem avatkozott volna be a rendelőintézet működtetésébe, az – az intézményvezető gazdálkodási hibái miatt – csődbe jutott volna. A kormánybiztos számba vette a nyereségesen és a hiányosan működő szakágazatokat, és javasolta a kihasználatlan kapacitások csökkentését, mivel így költségcsökkenés is elérhető. Javasolta, hogy az intézmény továbbra is önkormányzati kezelésbe működjön, de az ideg-, a tüdő-, valamint a bőr- és nemibeteg gondozó funkcionális privatizációjára is javaslatot tett. Az ülésen a képviselők között vita bontakozott ki a javaslattal összefüggésben, végül átdolgozásra visszaküldték azt, de az intézmény további önkormányzati finanszírozásáról döntést hoztak. Az április 8-ai ülésen a három gondozó privatizálását, a szakorvosi rendelőintézet működésének átszervezését és racionalizálását a testület megszavazta (4 nem, 20 igen szavazattal), azzal dr. Belső Lászlót bízta meg.²⁷³

Az április 15-ei testületi ülésen a Gárdonyi Géza Szakközépiskola, a Zeneiskola, valamint Nevelési Tanácsadó önkormányzati kezelésben maradásáról/kerüléséről vitáztak a képviselők. Az intézményvezetők beszámolóját meghallgatva, a szakközépiskola továbbra is a Pest Megyei Önkormányzat, a másik két intézmény a város kezelésében maradt.²⁷⁴

A május 13-ai testületi ülésen a központi kérdés a hulladékkezelési koncepció vitája volt. A Magyar János köztisztasági tanácsnok által a témában beterjesztett tanulmányt – számadatok és gazdaságossági kalkulációk hiányában – a képviselők nem találták kellően kidolgozottnak, többen a helyi feltételek megjelenítésének elmaradását emelték ki. Végül a képviselők a koncepciót nem fogadták el. A Környezetvédelmi bizottság által beterjesztett parképítési és -gondozási koncepciót ugyanakkor – több, építő jellegű hozzászólást és kiegészítést követően – a testület elfogadta. A szeptember 23-ai ülésen a Környezetvédelmi bizottság beszámolóját

²⁷² *A határidő előtti utolsó pillanatban. Átpasszírozták a költségvetést a képviselők.* In: DN, 5. (1999) 6. sz. 1., 3. (1999. március 19.); H[OMOLYA] J[ózséf]: *Csali mese az iskoláról. A gimnázium Dunakeszié marad.* In: DN, 5. (1999) 5. sz. 1., 3. (1999. március 5.); *Mikrofon előtt: Gerőné Ladányi Anna, Dunakeszi új főépítésze.* In: DN, 5. (1999) 3. sz. 4. (1999. február 5.)

²⁷³ H[OMOLYA] J[ózséf]: *Testületi ülésről jelentjük. Vita a szakorvosi rendelő sorsáról.* In: DN, 5. (1999) 7. sz. 1., 3. (1999. április 2.); D. N infó: *Önkormányzati tudósítás. Privatizálható gondozóintézetek.* In: DN, 5. (1999) 8. sz. 1., 5. (1999. április 16.)

²⁷⁴ *Testületi ülésen történt. Költözzön a Polgármesteri Hivatal!* In: DP, 5. (1999) 9. sz. 1., 3. (1999. április 30.)

tárgyalták a képviselők, amely „A város környezetvédelmi helyzete, különös tekintettel a fák védelmére” címet viselte. Ebben szó esett arról, hogy az 1998. évi választáskor tiszta és virágos várost ígértek az itt lakóknak, de erre azóta sincsenek financiai lehetőségei a testületnek, sőt, az önkormányzati területek kaszálását sem tudják finanszírozni. A fák védelme a városban nem megoldott. A testület a beszámolót elfogadta, és az abban foglaltak végrehajtására fedezetet kíván biztosítani.²⁷⁵

A május 27-ei testületi ülésen a háziorvosok és fogorvosok várossal kötött együttműködési megállapodását december 31-éig meghosszabbították. Ezt követően – tekintettel arra, hogy Besenyei Gábor rendőrkapitány ez alkalommal sem jött el az ülésre, beszámolóját megtartani – Gerőné Ladányi Anna főépítész tárta a képviselők elé arra vonatkozó javaslatát, hogy a városfejlesztési koncepciót külső vállalkozóval készíttesse el az önkormányzat, amelyre a testület javaslatára az Ekler építésziroda kap megbízatást. A déli iparterület rendezési tervének elkészítésére a Schömer Kft.-t kérték fel. Ezen túl arról is döntöttek, hogy elkészítetik a városközpont részletes rendezési tervét, valamint egy új helyi építési szabályozást.²⁷⁶

A június 10-ei testületi ülésen elsőként a helyi sajtóval kapcsolatban tárgyaltak a képviselők. A kiküldött előterjesztésnek megfelelően, két lehetőség közül lehetett választani: vagy a már létező *Dunakeszi Polgár* c. havilapot támogatják, vagy egy új, a jegyző szerkesztésében készülő, politikai színezettől mentes kiadványt indít a város. A képviselők az utóbira szavaztak, és megbízást adtak dr. Hajas István jegyzőnek a tervezet elkészítésére. Emellett a Mágus Bt. havi 360.000 forintos keretet kapott az önkormányzattól helyi műsorok készítésére. A városi rendőrkapitány harmadik alkalommal sem jelent meg az ülésen, hogy beszámolóját megtartsa. A képviselők írásos beszámolóját nem fogadták el, és átíratban tájékoztatták dr. Komáromi Istvánt, Pest megye rendőrkapitányát. Július 19-től a Mágus Bt. sugárzási jogot nyert a dunakeszi kábelcsatornán, és *Telekeszi* címmel elindították műsorukat.²⁷⁷

A július 30-ai ülésen a képviselők – Kovács Lászlónak, a Közbeszerzési bizottság elnökének javaslatára – döntöttek a város közvilágításának korszerűsítéséről. A szeptember 9-ei ülésen az első félévi költségvetésről, illetve az elmaradó bevételekről folyt a vita. Továbbá több képviselő jelezte, miszerint a városi nyomda működtetése nem gazdaságos. Utóbbit a jegyző és a polgármester is védelmébe vette. Ezt követően a helyi adók

²⁷⁵ H[OMOLYA] J[ózsef]: *Testületi ülésről jelentjük. Központban a „szemét-kérdés”*. In: DP, 5. (1999) 11. sz. 1., 3. (1999. május 28.); NYÍRI István (a Környezetvédelmi Bizottság elnöke): *Hol is élünk? Környezeti gondok Dunakeszin*. In: DN, 5. (1999) 20. sz. 1., 7. (1999. október 1.)

²⁷⁶ D. N. infó: *Testületi ülésről jelentjük. Tervek Dunakeszi jövőjéről*. In: DN, 5. (1999) 12. sz. 1., 3. (1999. június 11.)

²⁷⁷ *Testületi ülésről jelentjük. Megegyezés a médiáról*. In: DN, 5. (1999) 13. sz. 1., 3. (1999. június 25.); H[OMOLYA] J[ózsef]: *Telekeszi. Újra van helyi adás a kábeltévén*. In: DN, 5. (1999) 15. sz. 3. (1999. július 22.)

emeléséről cseréltek eszmét a képviselők. Közös véleményként megfogalmazták, hogy a polgárok csak olyan adóemelést látnának szívesen, amelyből származó pluszbevételt konkrét fejlesztési kiadásokra fordítja a város. Ilyen szellemű adókonceptió kidolgozását fogadták el. Ezután döntés született arról, hogy beépítik a Városháza tetőterét, és új tanácstermet, a piactéren pedig díszteret alakítanak ki.²⁷⁸ A Díszter végül 2014-ben valósult meg.

A Szakorvosi Rendelőintézet élére 1999. augusztus 1-jén dr. Czalbert Halassi János került.²⁷⁹

A képviselő-testület 2000. március 9-ei ülésén elfogadta a város éves költségvetését. Szeptemberben felmerült, hogy etikai vizsgálatot kezdeményez több képviselő Gerő Dániel (MSZP) képviselőtársuk ellen, mivel Gerő a szeptember 1-jei ülésen nem vett részt (egyetlen ügyben sem voksolt, számítógépét nem kapcsolta be), de a jelenléti ívet (amely alapján a képviselői díjat kapja) aláírta. Végül etikai eljárásra nem került sor, Gerő az erre az ülésre járó tiszteletdíját nem kapta meg.²⁸⁰

A 2002. március 7-ei ülésen meghatározták az adott évi főbb feladatokat, amelyek között szerepelt az ügyintézési határidők vizsgálata, a pályázatok feltérképezése és a pályázati lehetőségek kihasználása, teljes körű leltár és selejtezés elvégzése, a hulladékkezelés, az utak karbantartása, az intézmények működési feltételeinek biztosítása, valamint a város iparosításának előkészítése, illetve folytatása. Az április 11-ei ülés április 25-ei folytatásakor a városi rendőrkapitány, dr. Besenyei Gábor megtartotta a Dunakeszi közbiztonsági helyzetét tárgyaló beszámolóját.²⁸¹

A 2002 áprilisában megtartott országgyűlési választások eredményeképpen a Pest megyei 3. sz. választókerületben egyéni mandátumot

12. kép: A Városháza és a IV. Béla király tér 2014-ben

²⁷⁸ *Milliók megtakarítás érhető el. Korszerűsítik a közvilágítást Dunakeszin.* In: DN, 5. (1999) 17. sz. 1. (1999. augusztus 19.); *A város a nyomdát 2003. január 1-jei hatállyal a Közüzemi Kft. kezelésébe adta.* DPHI KTÜ JKv, 2002. augusztus 22.; *Testületi ülésről jelentjük. Az új évben új adókonceptió új városházán.* In: DN, 5. (1999) 19. sz. 1., 3. (1999. szeptember 17.); *Nem költözik a hivatal. Idén megújulhat a városháza.* In: DN, 6. (2000) 3. 2. sz. (2000. január 28.)

²⁷⁹ *Mikrofon előtt: Dr. Czalbert Halassi János. Cél a rendelőintézet gazdaságosabb működtetése.* In: DN, 5. (1999) 19. sz. 1., 4. (1999. szeptember 17.)

²⁸⁰ D. N. infó: *Konszenzus eredményekért. Megszületett a 2000. évi költségvetés.* In: DN, 6. (2000) 6. sz. 3. (2000. március 24.); D. N. infó: *Újabb etikai vizsgálat a testületben? A képviselő nem vett részt az ülésen, de a jelenléti ívet aláírta.* In: DN, 6. (2000) 20. sz. 3. (2000. október 20.); *Jött is – meg nem is, kapott is – meg nem is. Helyreigazító kérelem.* In: DN, 6. (2000) 24. sz. 3. (2000. december 15.)

²⁸¹ DPHI KTÜ JKv, 2002. március 7.; DPHI KTÜ JKv, 2002. április 11. (április 25.)

nyert Tóth András (MSZP), listán bejutott Erdész Zoltán (Fidesz-MPP) és dr. Salamon László (Fidesz-MPP) is.²⁸²

A szeptember 26-ai képviselő-testületi ülésen döntés született a város turizmusfejlesztési tervének megrendelésére, amelyre a Hitesy, Bartucz és Hollai Tanácsadó Iroda kapott megbízást. A tervre a testületnek azért volt szüksége, mert számos, a turizmushoz kapcsolódó, de akár a város szempontjából is fontos infrastrukturális beruházáshoz (pl. bicikliutak) csak ennek birtokában lehet pályázatot benyújtani. Az iroda a tervet elkészítette, amelyet a testület augusztus 28-ai ülésén elfogadott.²⁸³

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. Az 1999. év legnagyobb infrastrukturális beruházásnak előkészítése áprilisban kezdődött meg, amikor az Auchan bejelentette, hogy az M0-s körgyűrű mellett bevásárlóközpont létesítését tervezi. A befektetők a Székesdűlő területén 45 hektáron kívántak építkezni, amelynek tervét a Schömer építési iroda készítette el, és mutatta be az önkormányzatnak. A tervet az önkormányzati bizottságok mellett a civil szervezetek is véleményezhették. A tervező, Schömer András figyelmet fordított arra, hogy az új létesítmény egy 30 m széles, növényekkel betelepített védősávval csatlakozzon a mellette fekvő természetvédelmi területhez. A testület a tervezetet elfogadta, a beruházásnak zöld utat adott. Az engedélyezési eljárás 2000. szeptember végén meg is indult. Az áruház 2001. október 25-én nyitotta meg kapuit.²⁸⁴

1999. májusban problémaként jelentkezett, hogy bizonytalanná vált az M0-s híd (ma: Megyeri híd) építése. A város lakossága és vezetése joggal aggódott, hogy az idáig megépített körgyűrű forgalma – híd hiányában – tovább terhelné a település úthálózatát. Dr. Salamon László, a körzet országgyűlési képviselője a Parlament plenáris ülésén kérdést intézett ez ügyben a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterhez. Manninger Jenő államtitkár válaszában elmondta: a tárca tervei között szerepel a híd megépítése, de csak a pénzügyi lehetőségei függvé-

13. kép: A Megyeri híd

²⁸² www.valasztas.hu (A letöltés ideje: 2018. március 21.)

²⁸³ DPHI KTÜ JKv, 2002. szeptember 26.; DPHI KTÜ JKv, 2003. augusztus 28.

²⁸⁴ H[OMOLYA] J[ózsef]: *Dunakeszi határában az M0-ás mellett. Hatalmas bevásárlóközpont épül.* In: DN, 5. (1999) 8. sz. 1. (1999. április 16.); D. N infó: *Önkormányzati tudósítás. Privatizálható gondozóintézetek.* In: DN, 5. (1999) 8. sz. 1., 5. (1999. április 16.); *Az útépités döntő fontosságú! Jövőre nyithat a bevásárlóközpont.* In: DN, 6. (2000) 19. sz. 3. (2000. október 6.); Kiss Tímea: *„Kis” madár a dunakeszi tóparton. A dunakeszi Auchan múltja és jelene.* In: DN, 8. (2002) 1. sz. 1., 3. (2002. február 22.)

nyében. Nagyban javította a dunakeszi közlekedési helyzetet, hogy június 16-án átadták a 2/A (ma: M2) út befejező szakaszát, továbbá a Budapestet elkerülő M0-s körgyűrű M3 és 2/A út közötti részét.²⁸⁵

A város 1999-ben pályázatot nyújtott be az államhoz Dunakeszi-Alsón csatornaépítési munkálatok elvégzésére. A mintegy 100 millió forintra becsült beruházás 50%-os finanszírozására pályázott a település, illetve 40 millió forintos támogatást kért a Pest Megyei Területfejlesztési Tanácstól. A tervek szerint abban az esetben, ha ezen összegeket elnyeri az önkormányzat, a lakosságnak 130.000 forint körüli csatornahozzájárulási költséget kell vállalnia, és a Fundamenta segítségével részletfizetési lehetőség biztosítását tervezték. A csatornahálózat kiépítését követően a földutak szilárd burkolattal ellátását is megkezdték volna. A munkára – 174.200.000 forintos ajánlatával – a Schkibt Kft. kapott megbízást. 2000. november végén döntés született arról, hogy a város teljes, még le nem csatornázott részeinek lecsatornázására pályázatot nyújt be, amelynek értéke mintegy 1-1,5 milliárd forint volt.²⁸⁶ 2002-ben hatszázmillió forintos támogatásban részesült a város a csatornarendszer bővítésére, elsősorban az alagi részen.

A 2000. évben – két év szünet után – ismét tervbe vették egyes utcák rekonstrukcióját, szilárd burkolattal ellátását. Az öt utca esetében a lakosságtól 30%-os hozzájárulást kértek. Az úthálózat szilárd burkolattal ellátása érdekében pedig az önkormányzat 2002-ben megalapította a Dunakeszi Úthálózatáért Közalapítványt, mivel ezzel további külső források bevonását remélte. A 450 millió forintból gazdálkodó útfelújítási program keretében számos dunakeszi utca nyert szilárd burkolatot.²⁸⁷

Nagyszabású városfejlesztés indult 2000-ben, amikor megállapodás született a város északnyugati részén lévő barackos (ma: Tóváros) felparcellázásáról, 270 új lakótelek kialakításáról. A belga tulajdonú ingatlanfejlesztő cég három ütemben (2001 és 2003 között) értékesíthette a területet, és 18 telket ingyenesen átadott az önkormányzatnak. A város a céget arra is kötelezte, hogy saját költségén elvégezze a terület közművesítését, továbbá szilárd burkolatú úthálózatot épít ki. A testület vállalata, hogy az értékesítésből befolyó összeget a Széchenyi iskola felújítására és bővítésére költi. Március elején az önkormányzat megvásárolta a konzerv-

²⁸⁵ *Parlamenti kérdés az M0 ügyében. Épül-e híd Dunakeszi határában?* In: DN, 5. (1999) 10. sz. 1., 3. (1999. május 14.); *Átadták az új csomópontot. Szabad az út a Fővárosig.* In: DN, 5. (1999) 13. sz. 1., 3. (1999. június 25.)

²⁸⁶ *Többirányú fejlesztés kezdődhet. Csatornaépítés Dunakeszi alsón.* In: DN, 5. (1999) 10. sz. 3. (1999. május 14.); *Jól halad a szervezés. Csatornázás Dunakeszi alsón.* In: DN, 5. (1999) 23. sz. 1., 3. (1999. november 12.); D N. infó: *Indulhat a csatornázás. Eldőlt 174 millió forint sorsa.* In: DN, 5. (1999) 25. sz. 3. (1999. december 10.); *Jövőre elindulhat a teljes várost lefedő csatornázás. Másfél milliárd forintos fejlesztés.* In: DN, 6. (2000) 23. sz. 1., 3. (2000. december 1.)

²⁸⁷ *Lakossági önrésszel. Aszfaltos utcák épülhetnek a városban.* In: DP, 6. (2000) 16. sz. 1., 3. (2000. augusztus 25.); K[iss] T[ímea]: *Milliárdos beruházás. Csatornázás, utépítés.* In: DN, 8. (2002) 2. sz. 1., 6. (2002. március 8.); *Újabb út készült el Alsón. Aszfaltozott Gyöngyvirág.* In: DN, 8. (2002) 13. sz. 1., 4. (2002. augusztus 23.)

gyár irodaépületét és egy további épületrészt. A 2000 m²-es irodaházban több városi intézmény elhelyezését tervezték. 2000-ben ide költözött az abban 10%-os tulajdonrész szerző Telekeszi Tv, októberben pedig a GESZ és a Közterületfelügyelet is itt kapott helyet. Később a Földhivatal is ide költözött. 2000. január 1-jével új helyre költözött a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálat, valamint az okmányiroda. Ekkor kapta meg a két szervezet a Bajcsy-Zsilinszky utca és a Szent István utca sarkán álló, volt 51. Sz. Élelmiszerbolt épületét.²⁸⁸

2000. május végén megkezdődött a Dunakeszi I. és II. Hulladéklerakóban a depóniagázgyűjtő és fáklyázó rendszer kiépítése. Ezáltal remélték a lerakóból a városba érkező kellemetlen szaghatások megszüntetését. Az új rendszert december 12-én adták át, és másnap már használatba is vették.²⁸⁹

Köznevelési intézményrendszer. A közintézményi fejlesztések során 1999. év elején felmerült, hogy a mintegy tíz év óta minden fejlesztésből kimaradt Széchenyi István Általános Iskola számára új aulát építenek. A bekerülési költséget 30 millió forintra becsülték. A képviselők az építkezést nem támogatták. A Schkibt Kft. ügyvezetője, Csóka Gyula ugyanakkor félmillió forint értékben új médiaeszközöket vásárolt novemberben az intézménynek, illetve jelezte: amennyiben tanuszoda épül az iskola számára, annak költségeihez újabb félmillió forinttal járul hozzá. Szeptemberben felújították az 1. Sz. Óvoda tetőszerkezetét. Október végéig befejeződtek a 3. Sz. Óvoda bővítésének munkálatai, november 15-ig a műszaki átadás is megtörtént. A Barátság útja 35. sz. alatti három lakásóvodából december 1-jén költöztek be a csoportok az új részbe. A november 11-ei testületi ülésen döntés született az 5. Sz. Óvoda tetőfelújításáról (28,5 millió forint), mivel az állandó beázások miatt szinte életveszélyes helyzet alakult ki az intézményben. 2000. március 9-én a szélsőséges időjárás következtében beszakadt a Széchenyi iskola teteje, a szél letépte az ereszcsonát és a lesodort cserepek az alsóbb szintek előtetőit is megrongálták. Erdész Zoltán alpolgármester kezdeményezésére, március 16-án az intézmény tantestületének vezetői és az alagi önkormányzati képviselők megbeszélést folytattak, amelynek eredményeképpen az iskola felújításának halaszthatatlanságáról is határoztak.²⁹⁰

²⁸⁸ *Létrejött a megállapodás. Jövőre parcellázzák a barackost.* In: DN, 6. (2000) 3. sz. 5. (2000. február 11.); *Több intézmény egy helyen. Az önkormányzat megvásárolta a Konzervgyár irodaépületét.* In: DN, 6. (2000) 5. sz. 3. (2000. március 10.); *Városi funkciókkal, intézményekkel. Benépesül a konzervgyári iroda épülete.* In: DN, 6. (2000) 20. sz. 4. (2000. október 20.); *Átszervezések, felújítások. Új helyen az ügyfélszolgálat és az okmányiroda.* In: DN, 6. (2000) 1. sz. 3. (2000. január 13.)

²⁸⁹ *Előrelépés szeméttügyben. Fáklyázó épül a hulladéklerakóban.* In: DN, 6. (2000) 11. sz. 1., 3. (2000. június 2.); *Megszűnhet a bűzhatás. Átadták a fáklyázót a hulladéklerakóban.* In: DN, 6. (2000) 24. sz. 1. (2000. december 15.)

²⁹⁰ *Ami az évek során elmaradt. Aulaépítés a Széchenyi iskolában.* In: DN, 5. (1999) 2. sz. 1. (1999. január 22.); H[OMOLYA] [főzsef]: *Gyors döntéssel előbbre léphettünk. Elkészült a 3-as óvoda két új csoportszobája.* In: DN, 5. (1999) 24. sz. 5. (1999. november 26.); H[OMOLYA]

Kultúra és művelődés. 1999 végén megkezdődött a régi Petőfi kultúrház (később Irodalmi Presszó) felújítása. Az épületet az önkormányzat korábban egy olasz vállalkozói csoportnak értékesítette, amely azonban évekig nem kezdett bele a felújítási munkálatokba. Később eladták az ingatlant, egy szintén olasz befektetőnek, Romano Cassasolának. A késlekedések miatt a tetőszerkezet és az emeleti szint is életveszélyessé vált. A szeptemberben megkezdett munkálatok során a tetőszerkezetet és a felső szintet részben lebontották, és Garay András tervei alapján – jellegét megőrizve – újjáépítették. Ezt követően új szárnyat is építettek a jelenlegi épület mögé, ahová bemutatóterem került. A tervek szerint a földszintre vendéglátóipari egység, az emeletre irodahelyiségek kerülnek.²⁹¹

1999 novemberében megalakult a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége Egyesületének dunakeszi szervezete. 2002. augusztus 19-én a helytörténeti gyűjtemény felvette Révész István nevét. Ugyanezen a napon felavatták az Állomás sétány mellett a Lányi Ferenc emlékparkot is.²⁹²

A ciklus közepén zajlott le az országban a millenniumi ünneppsorozat, a magyar államalapítás 1000. évfordulója. Dunakeszi városvezetése is méltóképpen kívánt megemlékezni az eseményről. A képviselő-testület elsőként a Duna sor rendbetételét határozta el, amelynek eredményeképpen – több pályázati keretet is felhasználva – Duna-parti sétány épült a lakosság számára. Az új sétányt 2002. április 20-án avatták fel, amelyen a viacoloros út mellett parkolókat is kialakítottak a Liget utcánál, illetve a Révnel. A Duna utca szilárd burkolatot kapott. 1999. november 11-ei ülésén határozat született arról, hogy az önkormányzat parkot létesít a korábban a Barátság úti lakótelep mellett, a Waldorf Iskola számára kijelölt, kb. 12.000 négyzetméteres elhagyatott területen, amelyet az államalapító uralkodóról, I. (Szent) István királyról neveznek el. A faültetést társadalmi munkában, 2000. április 1-jén végezték el a dunakesziek. A tervek szerint első ütemként e terület központjában kell felállítani Szent István szobrát 2000. augusztus 20-án. A park kialakítására és a szobor elkészítéséhez a testület 11 millió forintot biztosított az 1999-es évre. Emellett engedélyezték, hogy a dunakeszi Szent István Általános Iskola homlokfalán elhelyezzék a királyt és Gizella királynét ábrázoló domborművet. A parkot végül augusztus 19-én, a városi millenniumi ünneppsorozat nyitányaként adták át a lakosságnak.

[[özsef]: *Milliós felajánlás a Széchenyi iskolának. Tanuszoda építését kezdeményezték.* In: DN, 5. (1999) 24. sz. 1., 3. (1999. november 26.); *Önkormányzati tudósítás. Maratoni testületi ülés.* In: DN, 5. (1999) 24. sz. 1., 3. (1999. november 26.); *Szükséges az épület felújítása. Súlyos viharkárok a Széchenyi iskolában.* In: DN, 6. (2000) 6. sz. 1., 3. (2000. március 24.)²⁹¹ *Régi fényében pompázik majd. Felújítják a Petőfi kultúrházat.* In: DN, 5. (1999) 21. sz. 3. (1999. október 15.)

²⁹² H[ARANGOZÓ] K[atalin]: *Keresztény Értelmiségiek Szövetsége.* In: DN, 5. (1999) 23. sz. 2. (1999. november 12.); DPHI KTÜ JKv, 2002. július 18.; (KOVÁCS): *Tisztelgés a polihisztor emléke előtt. Révész István lett a névadó.* In: DN, 8. (2002) 13. sz. 1., 5. (2002. augusztus 23.); Kovács Krisztián: *Új parkot avattak a Gyártelepen. Lányi Ferenc emlékpark – a pihenés szolgálatában.* In: DN, 8. (2002) 13. sz. 4. (2002. augusztus 23.)

A megemlékezés-sorozat az egész évet átfogta. 2000. szeptember 29-én, a Millenniumi Nap rendezvényén adták át a város millenniumi zászlaját, a zászlóánya Fodor Sándorné önkormányzati képviselő lett. A beérkezett szobrok közül pedig a testület végül Skripeczky Ákos alkotását választotta.²⁹³

14. kép: A Szent István park 2000-ben

A képviselőtestület 2002. február 14-ei ülésén döntött arról, hogy – a 2001. évi költségvetés terhére – 1,5 millió forinttal támogatja a Jézus Szíve-plébánia területén építendő ifjúsági ház beruházást.²⁹⁴ A dunakeszi zeneiskola 2002. május 17-én felvette Farkas Ferenc nevét.²⁹⁵

Testvérvárosi kapcsolatok. 2001 nyarán újabb testvérvárosi kapcsolatfelvétel lehetősége merült fel. A július 12-ei ülésen Kecskeméthy polgármester bejelentette, hogy a bajorországi Rodingtól kaptak felkérést testvérvárosi szerződésre. A testület meglehetősen tartózkodó magatartást tanúsított (maga Kecskeméthy költségvetési okokra hivatkozva nem támogatta saját indítványát). Végül László Zoltán alpolgármester javaslatára levették a kérdést a napirendről.²⁹⁶

A negyedik önkormányzati ciklus (2002–2006)

Politikatörténet

2002. október 20-án zajlott le a soron következő önkormányzati választás. Az új képviselő-testület október 31-én ült össze. Pintér Béla korelnök megnyitója és a *Himnusz* elhangzása után dr. Pál Lajos, a választási bizottság elnökhelyettese ismertette az eredményt. Beszámolójában elmondta, hogy a választók körülbelül 44%-a vett részt a voksoláson, amelyen újraválasztották Kecskeméthy Géza polgármestert. Az MSZP–SZDSZ koalíció 11, a Fidesz 4, a Lokálpatrióta kör 6, a MIÉP és a DPSZ 1-1 mandátumot szerzett.

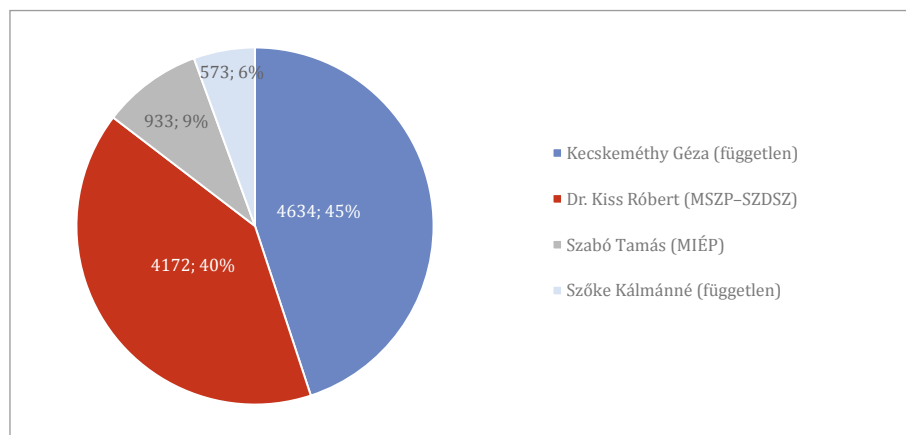
²⁹³ H[OMOLYA] J[ózsef]: *Régóta várjuk. Duna-parti sétány készül.* In: DN, 5. (1999) 10. sz. 1. (1999. május 14.); DN-infó: *Áprilisban sétányt avatunk. Épül a Duna-sor.* In: DN, 8. (2002) 5. sz. 4. (2002. április 19.); H[OMOLYA] J[ózsef]: *Épül a Szent István park. Sikeres faültetési akció.* In: DN, 6. (2000) 7. sz. 1., 3. (2000. április 7.); DPHI KTÜ JKv, 1999. november 11.; D. N. infó: *Minden DP örömére. Átadták a Szent István parkot.* In: DN, 6. (2000) 16. sz. 3. (2000. augusztus 25.); DPHI KTÜ JKv, 2000. március 31.

²⁹⁴ DPHI KTÜ JKv, 2002. február 14.

²⁹⁵ DPHI KTÜ JKv, 2002. április 11. (április 25.)

²⁹⁶ DPHI KTÜ JKv, 2001. július 12.

3. diagram: A polgármester-jelöltek 2002. évi önkormányzati választásokon elért eredménye (szavazatok száma, százalék)

13. táblázat: Dunakeszi Város Képviselő-testületének 2002-ben mandátumot szerzett tagjai²⁹⁷

1. vk.	Asztalos Armand Csaba	MSZP-SZDSZ
2. vk.	Molnárné Zolyomi Julianna	MSZP-SZDSZ
3. vk.	Calvache László Francisco	MSZP-SZDSZ
4. vk.	Póczik Anita	MSZP-SZDSZ
5. vk.	Palásti Béla	MSZP-SZDSZ
6. vk.	Kovács László	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
7. vk.	László Zoltán	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
8. vk.	Kliment Géza	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
9. vk.	Pintér Béla	MSZP-SZDSZ
10. vk.	Balogh Ferenc	MSZP-SZDSZ
11. vk.	Farkas István	MSZP-SZDSZ
12. vk.	Skripeczky István	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
13. vk.	Dr. Kiss Róbert	MSZP-SZDSZ
14. vk.	Hircz Tamás Lajos	MSZP-SZDSZ
Listás képviselők:		
	Bauer Márton	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
	Dióssi Csaba	Fidesz

²⁹⁷ http://www.valasztas.hu/onkval2002/so02/ered_ind.htm (A letöltés ideje: 2017. augusztus 29.)

	Erdész Zoltán	Fidesz
	Halmágyi József	Dunakeszi Polgárok Szövetsége
	Kárpáti Zoltán	Fidesz
	Kollár Albin	Dunakeszi Lokálpatrióta Kör
	Seltenreich József	Fidesz
	Stehlik Ferenc	MSZP-SZDSZ
	Szabó Tamás	MIÉP
	Györfi György	szavazati joggal rendelkező kisebbségi kompenzációs mandátum

A kisebbségi önkormányzatok közül Dunakeszin cigány és lengyel kisebbségi önkormányzat alakult, 5-5 fővel. A megbízólevelek átadása után Kecskeméthy polgármester, ezután a képviselők eskütétele következett. A polgármesteri tiszteletdíjat 370.000 forintban állapították meg. Ezután Kecskeméthy a jogszabályoknak megfelelően betervezte azt az SZMSZ-módosítást, amely létrehozta a vagyonyilatkozat-tételt ellenőrző bizottságot. A bizottság tagjaivá Dióssi Csaba, Balogh Ferenc és Pintér Béla képviselőket választották. Az SZMSZ-módosítás és néhány újonnan megválasztott képviselő rövid köszöntője után a polgármester az alakuló ülést lezárta.²⁹⁸

A november 28-ai ülésen megalakultak az önkormányzati bizottságok (1. Városfejlesztési, 2. Vagyongazdálkodási, 3. Közrend, közbiztonsági, 4. Szociális és egészségügyi, 5. Környezetvédelmi, 6. Pénzügyi, jogi és ügyrendi, 7. Közbeszerzési, 8., Kisebbségi és közoktatáspolitikai, 9. Művelődési, közoktatási, informatikai, 10. Ifjúsági, sport és gyermekvédelmi), amelyek taglétszáma 6-9 fő között változott. Egyúttal a tanácsnokokat is megválasztották: Györfi György, kisebbségi és foglalkoztatáspolitikai tanácsnok lett, Pintér Béla akadálymentesítési és esélyegyenlőségi, Kliment Géza kegyeleti és egyházügyi, Póczik Anita kormányzati kapcsolati, Kárpáti Zoltán testvérvárosi és Halmágyi József önkormányzati számvevői tanácsnoki megbízást kapott. Ugyanekkor választották meg az alpolgármestereket. A frakciók közötti megegyezés szerint két főállású, és egy társadalmi állású alpolgármestert választottak. A főállású alpolgármesterek ismét Erdész Zoltán, illetve László Zoltán lettek. Társadalmi állású alpolgármesternek Szabó Tamást választották.²⁹⁹

A 2003. január 16-ai ülésen a testület elfogadta az éves munkatervét, az ebben foglaltak szerint március-április folyamán a városi településfejlesztési koncepciónak, szeptemberre a településszerkezeti tervnek, míg novemberre a szabályozási tervnek kellett elkészülnie. Az ülés folyamán Kecskeméthy Géza polgármester jelezte, hogy – mivel a Vagyongazdálkodási

²⁹⁸ DPHI KTÜ JKv, 2002. október 31.

²⁹⁹ DPHI KTÜ JKv, 2002. november 14.; DPHI KTÜ JKv, 2002. november 28.

bizottság feladata az önkormányzat vagyongazdálkodásának segítése – problémásnak ítéli, hogy az előző évi önkormányzati választások óta a bizottság nem ülésezett. Dr. Kiss Róbert, a bizottság elnöke elmondta, hogy eddigi „a koordinálás érdekében tett intézkedései meghiúsultak”, de január 22-ére összehívja a bizottságot. A július 9-ei ülésen Szabó Tamás képviselő sérelmezte, hogy a volt SZDSZ iroda helyiségeit azért nem kaphatta meg a Családsegítő Szolgálat, mivel a Vagyongazdálkodási bizottságot az elnök, dr. Kiss Róbert nem hívta össze. A képviselők egy része – bár szakmailag felkészültnek tartották az elnököt – a bizottsági ülésen tanúsított, gyakran obstruktívnak minősíthető magatartása miatt kezdeményezte dr. Kiss Róbert leváltását az elnöki pozícióból. Dr. Kiss Róbert jelezte: önként nem mond le, és az ügyekbeni késlekedés nem az ő hibája. Mivel a fenti döntés elmaradása miatt a várost jelentős (4 millió forintos) anyagi kár érte, Kovács László képviselő javasolta dr. Kiss Róbert visszahívását a Vagyongazdálkodási bizottság éléről. A képviselők a javaslatot 13 igen, 9 nem szavazattal, illetve 2 fő tartózkodása mellett elfogadták. Az új elnök Halmágyi József lett.³⁰⁰

A 2003. március 27-ei ülésen a képviselők meghallgatták dr. Besenyei Gábor rendőrkapitány 2002. évi beszámolóját. Ebből kiderült, hogy növekedett a település területén a bűncselekmények száma, elsősorban az Auchan területén. A kapitány hangsúlyozta, hogy a szervezetnek jó kapcsolata van a városi polgárőrséggel.

Augusztus folyamán Hircz Tamás képviselő bejelentette, hogy kilép az MSZP-frakcióból, ezt követően független képviselőként kezdett tevékenykedni, majd 2005. februárban belépett a lokálpatrióta frakcióba. A 2004. március 18-ai ülésen Györfi György jelezte: immár nem független, hanem lokálpatrióta képviselőként működik a testületben.³⁰¹

2004 első félévében a jegyzői feladatokat – dr. Dóczi István tartós betegsége miatt – dr. Illés Melinda aljegyző látta el. Dr. Dóczi István augusztus 15-én hunyt el, az önkormányzat a városi köztemetőben díszsírhelyet biztosított számára. Az új jegyző dr. Illés Melinda lett. Változás történt a Dunakeszi Rendőrkapitányság élén is: dr. Besenyei Gábort dr. Juhász István váltotta.³⁰²

Összességében elmondható, hogy a ciklus során a testület számos alkalommal foglalkozott a hulladék-elhelyezés, valamint a szennyvíz-csatorna kiépítésének kérdésével. Emellett a legtöbb testületi ülésen az intézményi rendszer fenntartásának, a város működtetése finanszírozásának kérdéseit tárgyalták. Gyakran voltak olyan „ülésnapok”, amelyek valójában 2-3 napot is igénybe vettek, és sok esetben kialakult egy-egy kérdésben patthelyzet, ami az adott ügy napirendről való levételét okozta (hol elnapolták, hol pedig véglegesen leszavazták). A fejlődő városra jellemző volt, hogy gyakran tárgyaltak addig csak helyrajzi számmal rendelkező közterületek elnevezéséről.

³⁰⁰ DPHI KTÜ JKv, 2003. január 16.; 2003. július 9.

³⁰¹ DPHI KTÜ JKv, 2003. augusztus 28.; 2005. február 24.; 2004. március 18.

³⁰² DPHI KTÜ JKv, 2004. február 19.; 2004. március 18.; 2004. szeptember 2.

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. Az infrastrukturális fejlesztések terén 2004-ben 60 utca úttervét rendelték meg, a pályázatokat is kiírták ezekre. Ezt a lehetőséget a 2001. évi döntés alapozta meg. Ennek keretében a képviselő-testület egy kiemelten közhasznú alapítványt hozott létre, amely alkalmas volt arra, hogy az útépitések áfatartalmát – méltányossági alapon – visszaigényeljük, továbbá a lakossági befizetők a támogatás összegének 30%-át levonhatták a személyi adóalapjuk összegéből. Ennek az ötletnek az eredményeképpen további kilenc utca burkolattal ellátására nyílt lehetőség. 17 utcánál már 90%-os befizetési rátánál tartottak ekkor. 2005-ben húsz utca kapott szilárd burkolatot, míg 2006-ra 61 utca aszfaltozását tervezték.³⁰³ Nagy jelentőségű beruházás volt 2005-ben, hogy a DMRV Zrt. 30 millió forintot meghaladó beruházást végzett el a városban. Ennek során felújították a Szent István utcai beomlott szakaszt, továbbá a Szent István utca és a Fő út találkozásánál lévő áttemelőt. Bélelték a Liget utca és a Tallér utca közötti csőszakaszt, így a szennyvíz gyorsabban volt képes áramolni. 2006-ban pedig a szennyvíztisztítótelepen is korszerűsítő beruházásokat hajtott végre a cég. Kicsérélték a telepről kivezető teljes csőrendszert, és bővítették a telep kapacitását.³⁰⁴ A településen élők lakásfenntartási költségeinek csökkentése érdekében az önkormányzat 2005-ben (10) és 2006-ban (3) is támogatta a lakótelepi épületek részvételét a panelprogramban. Ennek keretében a szükséges 10%-os önrészt is minden esetben biztosította.³⁰⁵ A hulladék helyzet rendezésére 2005 májusban dr. Kiss Róbert képviselő hulladékkezelési tanácsnoki megbízást kapott, amelynek értelmében a hulladékgyűjtés és -elhelyezés kérdéskörét kellett górcső alá vennie.³⁰⁶ 2006-ban megindult a városban a lakossági szelektív hulladékgyűjtés, amelynek keretében az összegyűjtött hulladékokat a kihelyezett szelektív hulladékszigetekre szállította a lakosság, innen gyűjtötte be a Dunakeszi Közüzemi- és Komplex Kft., majd az ÖKO Pannon Kht.-hez szállította azokat. A lakosság 95%-a szinte azonnal átállt az új rendszerre.³⁰⁷

Köznevelési intézményrendszer. Az 1. Sz. Napköziotthonos Óvoda 2003. június 6-án sz. Eszterlánc Óvoda nevet vette fel. A június 26-ai képviselő-testületi ülésen elfogadták az önkormányzati intézmények felújítására vonatkozó koncepciót, amelynek keretében az 5. Sz. Általános Iskola, valamint a Piros Óvoda felújítására – önkormányzati önrész biztosításával – pályázat benyújtását javasolták. A 2004. május 20-ai

³⁰³ DPHI KTÜ JKv, 2004. július 29.; 2005. november 24.

³⁰⁴ [VETÉSI Imre]: *Korszerűbb szennyvízelvezetés. Megoldódik a Pavilon utca környékiek gondja.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 6.

³⁰⁵ *Kezdődik a panelfelújítás.* In: DP, 6. (2006) 4. sz. 8.

³⁰⁶ DPHI KTÜ JKv, 2005. május 26.

³⁰⁷ CSERKUTI Ágnes: *Sikeres tudatformálás. Korszerű, csak nagyon költséges. A lakosság támogatja a szelektív hulladékgyűjtést.* In: DP, 7. (2007) 1. sz. 6.

ülésen Kecskeméthy Géza polgármester bejelentette, hogy a Széchenyi iskola felújítására benyújtott pályázatot az Országgyűlés elfogadta, a város 530 millió forint támogatást kapott. 2007. január végén átadták a Széchenyi iskola új épületét, az avató beszédet Tóth András körzeti országgyűlési képviselő tartotta. Az intézmény 583 millió forintos állami támogatás segítségével újulhatott meg,³⁰⁸ amelyet az Önkormányzat több mint 600 millió forinttal egészített ki. 2005. májusban a képviselő-testület engedélyezte a Farkas Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény számára, hogy a következő tanévtől újabb alapfokú művészeti ágak oktatását kezdje meg (táncművészet, képző- és iparművészet, színházművészet).³⁰⁹

Egészségügyi fejlesztések. A település lakossága 2004-re olyan mértékben megnőtt, hogy az új, tóvárosi lakóparkban önálló orvosi körzet felállítása vált szükségessé. A képviselő-testület erről április 22-ei ülésén hozott határozatot, a 12. házi orvosi körzetet a Tábor utcai rendelőben alakította ki.³¹⁰

Kultúra és művelődés. Ugyanekkor került napirendre Dunakeszi település fennállásának 750. évfordulója 2005-ben. A képviselő-testület bizottságot hozott létre az ünnepség rendezésére. László alpolgármester elmondta, hogy a lakossági megkeresések során 180 különböző javaslatot kaptak az ünnepségek lebonyolítására. Póczik Anita képviselő javaslatára végül egy nagy központi rendezvény mellett döntöttek, amelynek költségeire 15 millió forintot különítettek el. Az előkészítő munkákat a Művelődési, Közoktatási és Informatikai Bizottság végezte.³¹¹

2004. május 1-jén Magyarország az Európai Unió tagjává vált. A március 8-i testületi ülésen Kecskeméthy polgármester bejelentette, hogy a város is indulni kíván a Miniszterelnöki Hivatal által meghirdetett pályázaton, helyi ünnepségek szervezésére. A testület tagjai megosztottak voltak: Szabó Tamás képviselő például *expressis verbis* kijelentette, hogy ő a csatlakozás ellen van, Kollár Albin képviselő pedig a jegyzőkönyv szerint

„nem biztos abban, hogy mindenki a nyugathoz szeretne tartozni, hiszen a rendszerváltást megelőzően azt tanulták, tanították, hogy kizsákmányoláson alapuló társadalmi berendezkedésű országok alakították meg az EU-t. Ez azért sokakban kétségeket támasztanak, támasztottak főleg azokban az években, nem valószínű, hogy kinyilvánították volna azon véleményüket, mi szerint nyugathoz akarnának kapcsolódni”.

³⁰⁸ DPHI KTÜ JKv, 2003. március 27.; 2003. június 26.; 2004. május 20.; VETÉSI Imre: *A város büszkesége a felújított Széchenyi iskola. Kulturális funkciókat is ellát az alagi intézmény.* In: DP, 7. (2007) 2. sz. 4.; 2003. március 27.

³⁰⁹ DPHI KTÜ JKv, 2005. május 26.

³¹⁰ DPHI KTÜ JKv, 2004. április 22. (április 29.)

³¹¹ DPHI KTÜ JKv, 2003. október 2.; 2004. február 19.

A testület végül 18 igen szavazattal, 1 nem és 4 tartózkodás mellett úgy döntött, indul a pályázaton.³¹²

A 2005. évben zajlott le a település létrejöttének 750. évfordulója alkalmából megtartott rendezvénysorozat. Az ezért felelős László Zoltán alpolgármester a 2005. április 28-ai ülésen bemutatta a Polgármesteri Hivatal újonnan épített szárnyának homlokzati részére, valamint az épület elé tervezett emléktáblákat, és kérte a testület engedélyét ezek elhelyezéséhez, amelyet meg is kapott. A képviselő-testület már 2004-ben készülődni kezdett az eseménysorozatra, és ennek megfelelően a város közösségi tereinek, utcáinak, környezetének a rendbetételére is figyelmet fordítottak. Döntés hoztak arról is, hogy a jubileumi évben a hagyományos városi rendezvények, a Majális, a Gyereknapi és a Szent Mihály napi búcsú is több és színvonalasabb programot kínáltak az érdeklődőknek. A régóta megrendezett helytörténeti vetélkedő esetében a korábbi években megszokottaknál nagyobb díjakat osztottak ki. Az iskolák pedig saját megemlékezést is tartottak. Ezek mellett azonban kifejezetten jubileumi rendezvények megszervezésére is sor került. Az előzetesen begyűjtött számos ötlet közül csak néhány valósult meg, ezek azonban méltón ünnepelték a település fennállásának 750. évét.

A rendezvénysorozat nyitányaként január 8-án nagy sikerű hangversenyt rendeztek a Radnóti Miklós Gimnáziumban.³¹³ Május 15-én, pünkösdvasárnap rendezték meg a Középkori forгатagot a mai Főtéren, amelyen a település alapításakor, 1255-ben jellemző hangulatot, ételeket, italokat, játékokat, vásári multságot idéztek meg a szervezők. Volt mesejáték, bábjáték, koncert, miközben bemutatták a régi mesterségeket: látni lehetett kovácsot, pénzverdét, volt íjászat és lovagi próba is. Ekkor avatták fel a jubileumi év alkalmából megújult és kibővített, százesztendő város háza épületének új bejáratát körülölelő díszkőves teret. Az ünnepség keretében kapott a városháza mellett emléktáblát Révész István, a település korábbi plébánosa és közéleti személyisége is. A nap folyamán helyi színjátszók színpadon előadták az 1860-ban aláírt úrbéri szerződést, amellyel dunakeszi jobbágysága megszabadult úrbéri terhei alól.³¹⁴

Június 18-án *Alagi lovasünnep* címmel póni fogathajtó és galoppversenyre, továbbá galopp- és síkversenyre került sor. A lovas versenyek mellett a Dunakeszi Koncertfúvósok reggeli zenés ébresztője keltette a várost, a Városházánál az ORFK Lovas Egység közreműködésével zászlóátadási ünnepségre került sor. Az ünnepi köszöntőt Dallos Gyula, Dunakeszin élő, a város díszpolgári címét is bíró világhírű műlovas mondta el az alagi lóversenypályán. Este *Pest megér egy esetet...?!* címmel, az elmúlt századot idéző zenés kalandozáson vehettek részt az érdeklődők a Bohém Kvartett előadásában, majd a Pesti Magyar Operett Színpad művészei tartottak előadást *Utazás Operett Országban* címmel. Végül a Sramlikings együttes koncertje zárta az estét.

³¹² DPHI KTÜ JKv, 2004. március 8.

³¹³ VETÉSI Imre: *750 éves Dunakeszi*. In: *Dunakanyar Régió*, 7. (2005) 1. sz. 4.

³¹⁴ *750 éves Dunakeszi: díszter és emléktábla avatással, a középkor hangulatának felidézésével ünnepelt a város*. In: *Dunakanyar Régió*, 7. (2005) 10. sz. 4.

Augusztusban a *Tour de Hongrie* nevű nemzetközi kerékpárverseny utolsó napján a sportolók a Vác–Dunakeszi szakaszt teljesítették, és a Casalgrande téren értek célba. Kiegészítő rendezvényként gördeszka versenyt is tartottak, amelyen két váci gördeszkás is dobogós helyet ért el. A sportolást követően a váci Cartoon együttes, Gáspár Laci és a United együttes várta a versenyzőket és az érdeklődőket. Az egész éven átívelő, a város történelmének több időszakát is megelevenítő rendezvénysorozat 2005. novemberében ért véget egy városrészek közötti helytörténeti vetélkedővel. Az öt helyszínen zajló rendezvényt élőben közvetítette a Telekeszi TV.³¹⁵ Az előzetesen a rendezvénysorozatra jóváhagyott 15 millió forintos keretet a szervezők 3 millió forinttal túllépték, ennek költségeit az önkormányzat vállalta.³¹⁶

A 2006. év legfontosabb helyi eseménye – az újabb önkormányzati választások mellett – az 1956-os forradalom 50. évfordulója volt. Ennek kapcsán már az év elején döntést hozott a képviselő-testület, hogy indulnak a Miniszterelnöki Hivatal pályázatán, amely az évforduló kapcsán szorgalmazta vidéki városokban 56-os emlékművek építését. A Széchenyi István Általános Iskola felajánlotta, hogy az épületük előtti parkban felállíttatja az emlékművet, amelynek elkészítésére Lengyel István szobrászművészt kérték fel. A testület támogatta a javaslatot, valamint indulásukat az állami pályázaton. Ugyancsak az évforduló kapcsán Kliment Géza képviselő felvetette, hogy Dunakeszi városa alapítson egy újabb kitüntetető címet a forradalmi eseményekben résztvevő, a városhoz lakóhelyük, vagy cselekményeik által kötődő személyek részére. A kitüntetés neve „56-os emléklap” lett. A határozat szerint tízévente adományozható, a kitüntetendő személyre javaslatot a képviselők, valamint a bizottságok külsős tagjai tehetnek. A döntést a testület hozza meg, a polgármester és a jegyző által aláírt emléklap átadására az október 23-ai ünnepségen kerülhet sor.³¹⁷

Testvérvárosi kapcsolatok. 2004 februárjában Kochanowski Jerzy, a Lengyel Kisebbségi Önkormányzat tagja tájékoztatta a testületet, hogy Sary Sącz városától újabb testvérvárosi megkeresés érkezett Dunakeszire. Ennek kapcsán László Zoltán alpolgármester javasolta egy négy főből álló lengyel küldöttség meghívását, hogy az esetleges együttműködés részleteit megtárgyalják, illetve kérte a képviselőket, járuljanak hozzá egy tízfős, dunakeszi diákokból álló gyerekcsoport Sary Sącz-i táboroztatásához. A testület a javaslatot elfogadta.

2005. november 11-én Dunakeszi és Sary Sącz (Lengyelország) polgármester kulturális együttműködésről szóló megállapodást írt alá. Ezt

³¹⁵ CSONKA Mária: *Régi idők üzenete*. In: *Dunakanyar Régió*, 7. (2005) 22. sz. 4.

³¹⁶ DPHI KTÜ JKv, 2005. július 28.; <http://www.vaconline.hu/tersegi-hirek/kozepkoriforgatag.html>; http://www.dunakanyar.hu/win_fesztivalnyomtat.php?p_id=8982; <http://www.vaconline.hu/sport/egy-verseny-ket-vaci-dobogos.html> (A letöltés ideje: 2018. május 31.)

³¹⁷ DPHI KTÜ JKv, 2006. március 30.

követően jó néhány közös kulturális és sportrendezvényre került sor a két településen. A kapcsolat testvérvárosi rangra emelésének kezdeményezésére a 2006. december 14-ei testületi ülésen, a szerződés aláírására 2007. szeptember 28-án került sor.³¹⁸

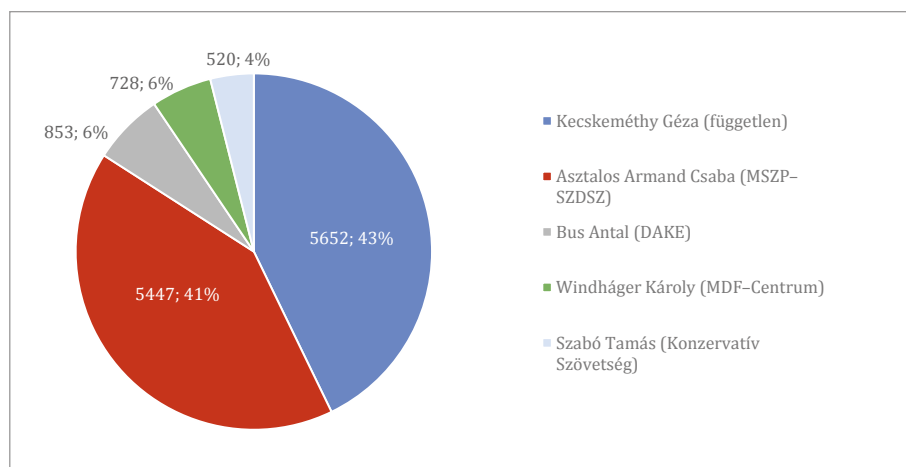
Sajtó. A korszakban a városi polgárokat a *Dunakeszi Napló* című lap tájékoztatta a településen történekről, 2002 decemberétől 2004 novemberéig a Dunakeszi Polgári Körök adták ki, ezt követően, 2005 novemberéig dunakeszi polgári lapként került a lakossághoz, majd a Fidesz–MPSZ dunakeszi csoportja szerepel kiadóként.³¹⁹

Az ötödik önkormányzati ciklus (2006–2010)

Politikatörténet

Az önkormányzati választások 2006. október 1-jén zajlottak le, az új képviselő-testület alakuló ülésére október 16-án került sor. A korelnök, Kliment Géza köszöntője és a *Himnusz* után meghallgatták dr. Borszéki Péter választási bizottsági elnök jelentését az eredményről, majd átadták a megbízóleveleket. Kecskeméthy Gézát harmadszor is újraválasztották, így újabb ciklusra kapta meg a polgármesteri széket. 14 képviselő egyéni választókerületben, további 9 pedig kompenzációs listán szerzett mandátumot.

4. diagram: A polgármester-jelöltek 2006. évi önkormányzati választásokon elért eredménye (szavazatok száma, százalék)

³¹⁸ DPHI KTÜ JKv, 2005. január 27.; 2005. április 28.; 2005. július 28.; 2006. december 14.; 2007. szeptember 28.

³¹⁹ LÓRINCZ, 2009. 42.

14. táblázat: Dunakeszi Város Képviselő-testületének 2006-ban mandátumot nyert tagjai³²⁰

1. vk.	Molnárné Zolyomi Julianna	MSZP-SZDSZ
2. vk.	Kárpáti Zoltán	Fidesz-KDNP
3. vk.	Póczik Anita	MSZP-SZDSZ
4. vk.	Palásti Béla	MSZP-SZDSZ
5. vk.	Stehlik Ferenc	MSZP-SZDSZ
6. vk.	Kliment Géza	független
7. vk.	Fodor Sándorné	Fidesz-KDNP
8. vk.	Balogh Ferenc	MSZP-SZDSZ
9. vk.	Bisztrai Tibor László	Fidesz-KDNP
10. vk.	Bocsák Istváné	Fidesz-KDNP
11. vk.	Sáreczky Imre	Fidesz-KDNP
12. vk.	Dióssi Csaba	Fidesz-KDNP
13. vk.	Hircz Tamás Lajos	Lokálpatrióta Kör
14. vk.	Erdész Zoltán	Fidesz-KDNP
Listás képviselők:		
	Bottyán Tibor	Fidesz-KDNP
	Seltenreich József	Fidesz-KDNP
	Vincze Géza	Fidesz-KDNP
	Bauer Márton	Lokálpatrióta Kör
	Kovács László	Lokálpatrióta Kör
	Asztalos Armand Csaba	MSZP-SZDSZ
	Dr. Kiss Róbert	MSZP-SZDSZ
	Sótonyi Tamás	MSZP-SZDSZ
	Dr. Váczi Árpád	TIÉD Egyesület

Az eskütétel után (immár a polgármester vezetésével) az egyes frakciók bejelentették megalakulásukat, majd következett a bizottsági struktúra kialakítása. Az SZMSZ módosítása értelmében ügyrendi, pénzügyi ellenőrző, gazdasági és városfejlesztési, közbeszerzési, szociális és egészségügyi, ifjúsági és sport, művelődési és közoktatási, valamint vagyonyilatkozatokat ellenőrző bizottság alakult. Tanácsnokokat neveztek ki a városfejlesztés, az egyházakkal való kapcsolattartás, a környezetvédelem, a nemzetközi kapcsolatok, valamint az együttműködés

³²⁰ http://www.valasztas.hu/onkval2006/hu/10/10_0.html (A letöltés ideje: 2017. augusztus 29.)

feladatköreinek ellátására. Az alpolgármesterek közül – bár az SZMSZ két alpolgármesterre ad lehetőséget – az alakuló ülésen csak Erdész Zoltán megválasztására került sor. Az új ciklusban a már korábban működő cigány és lengyel mellett bolgár, illetve német kisebbségi önkormányzat is alakult.³²¹

A város környezeti témáinak felelőse 2006 októberében dr. Váczi Árpád lett, akit a képviselő-testület környezetvédelmi tanácsnökká nevezett ki. A tanácsnoki beszámolóját azonban – pártállástól függetlenül – a testület nem fogadta el, ezért dr. Váczi Árpád 2007. májusban lemondott tisztségéről. A képviselő-testület ugyanezen év augusztus 1-jei hatállyal Dióssi Csabát választotta meg alpolgármesternek. A képviselő-testületi ülésen a legfontosabb téma a városi bölcsődei és óvodai férőhelyek kérdése volt.³²²

Ebben a ciklusban figyelhető meg először az országos politikai témák által generált viták begyűrűzése a képviselő-testület üléseire. 2007. december 13-án az *Egyebek* napirendi pontjai között vetődött fel az ekkor zajló pedagógus-sztrájk kérdése, ami korábban nem látott heveségű vitát generált a képviselők között. A fő kérdés az volt, hogy a kétórás sztrájk alatt járó munkabért kifizessék-e a pedagógusoknak. Jó néhány felvetés hangzott el: Dióssi Csaba alpolgármester javaslata szerint a két óra közül legalább az egyiket ki kellene fizetni, dr. Kiss Róbert képviselő viszont csak a munkát felvevő pedagógusoknak fizette volna ki az összeget. Sótonyi Tamás képviselő sztrájkalap létrehozását javasolta a pedagógusok szakszervezetének. Bauer Márton képviselő azt állította, hogy a szakszervezeti díjakat az MSZP kampányára fordították, amivel dühös reakcióra készítette Asztalos Armand szocialista frakcióvezetőt. Bocsák Istvánné – pedagógusként – empátiára szólította fel a testület tagjait. A helyzetre végül dr. Váczi Árpád áthidaló javaslata hozott egyfajta megoldást, amelyhez Dióssi Csaba is csatlakozott. Eszerint a pedagógusok vállalják a kiesett órák pótlását, cserébe kifizetik a kétórányi munkabérüket. A testület végül ezt a javaslatot fogadta el.³²³

A képviselő-testület 2006 novemberében döntést hozott arról, hogy engedélyezi az iskolákban a törvényben meghatározott maximális csoport- és osztálylétszámok túllépését, továbbá a bölcsődei férőhelyek számának növelése érdekében öt évre szerződést kötött Temesvári István vállalkozóval a Munkácsy Mihály utca 18/a sz. alatti magánbölcsőde üzemeltetésére.³²⁴

A 2007. februári ülésen a képviselők elfogadták a város 2007 és 2011 közötti időszakára vonatkozó közoktatás-feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési tervét. Erre kiemelten azért volt szükség, mivel Dunakeszin – az országos trendekkel ellentétben – fokozatosan

³²¹ DPHI KTÜ JKv, 2006. október 16.

³²² TIÉD Egyesület: *Lemondott a környezetvédelmi tanácsnok*. In: DP, 7. (2007) 6. sz. 8.; V[ETÉSI] I[mre]: *Dióssi Csaba a város új alpolgármestere*. In: DP, 7. (2007) 6. sz. 5.; V[ETÉSI] I[mre]: *Képviselő-testületi hírek*. In: DP, 7. (2007) 6. sz. 8.

³²³ DPHI KTÜ JKv, 2007. december 13.

³²⁴ *Távirati stílusban. A képviselő-testületi ülésen történt*. In: DP, 6. (2006) 6. sz. 4.

nőtt a gyermeklétszám, így a közintézményi struktúra bővítése igen időszerűvé vált. Döntöttek egyúttal az OLLE Országos Labdarúgó-pálya Létesítési Programban való részvételről is.³²⁵

A ciklus során többször is napirendre került a Szakorvosi Rendelőintézet működtetésének kérdése. 2007 szeptemberében két alternatívát vitattak meg a képviselők: adják-e át a működtetést egy pályázónak vagy hozzanak létre az ott dolgozó orvosokkal közösen egy gazdasági társaságot. Végül a 2008. júniusi ülésen döntés született arról, hogy a rendelőintézetet önkormányzati többségi tulajdonú gazdasági társasággá alakítják. A magántőke bevonásának lehetőségét (kisebbségi tulajdonosként) nem zárták ki, de csak a működtetésbe kapcsolódhatna be, az épületben tulajdonjogot nem szerezhethet.³²⁶

Újabb komoly összeütközésre került sor 2008. január 31-én, amikor a Fidesz frakciója indítványt nyújtott be a testületnek, amelyben fel kívánták szólítani a helyi országgyűlési képviselőt, Tóth Andrást (aki ekkor titkosszolgálatokért felelős államtitkárként a kormány tagja is volt), hogy ne támogassa a Parlamentben a Sólyom László köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött társadalombiztosítási törvény tervezetét. Ugyanekkor Sótonyi Tamás képviselő ezzel ellentétes értelmű határozatot terjesztett a testület elé. Tóth a képviselő-testületnek írt levelében a Fidesz kampányfogásának nevezte a határozati javaslatot, és bejelentette, hogy „*a szavazás során lelkiismerete szerint fog eljárni*”. Dióssi Csaba alpolgármester hozzászólásában visszautasította az országgyűlési képviselő állítását, és a javaslatot „*végző segítségkiáltásként*” emlegette. Sótonyi képviselő elutasítását fejezte ki a javaslattal kapcsolatban, mivel szerinte a Fidesz „*az egészségügy reformját mindenáron meg akarja akadályozni*”. A testület a javaslatot végül 13:4 arányban elfogadta.³²⁷

Az önkormányzat életében azt megelőzően példátlan módon Kecskeméthy Géza polgármester, valamint alpolgármesterei, Erdész Zoltán és Dióssi Csaba 2008-ban nem vették fel a testület által számukra megszavazott háromhavi jutalmukat, hanem felajánlották azt az intézmények fejlesztésére.³²⁸

A 2008-as gazdasági világválság hatásai Dunakeszit sem kímélték, ami további vitákhoz vezetett a testületben. Október 30-án Kecskeméthy polgármester bejelentette, hogy megszorító intézkedések megtételére van szükség a város működésében is. Kérte a képviselőket és a frakcióvezetőket, terjesszék elő javaslataikat a kérdésben. Kiss Róbert bejelentette, hogy lemondott tanácsnoki tisztségéről, és javasolta, hogy a polgármester, az alpolgármesterek, valamint a város gazdasági társaságainak vezetői mondjanak le jövő évi jutalmaikról, így könnyítve a költségvetés helyze-

³²⁵ A testületi ülésen történt. In: DP, 7. (2007) 3. sz. 7.

³²⁶ *Hogyan tovább Szakorvosi Rendelőintézet? Évi több mint 50 milliós támogatást ad az önkormányzat.* In: DP, 7. (2007) 10. sz. 6.; *Átalakítják a Szakorvosi Rendelőintézetet.* In: DP, 8. (2008) 7. sz. 6.

³²⁷ DPHI KTÜ JKv, 2008. január 31.

³²⁸ *Polgármester, alpolgármesterek: fel nem vett jutalom.* In: DP, 8. (2008) 6. sz. 9.

tét. Bár az ülést vezető Dióssi alpolgármester többször figyelmeztette a képviselőket, konkrét javaslatok helyett több órás terméketlen vita következett, amelyben egymást (pontosabban egymás pártjait) hibáztatták a kialakult helyzet miatt. A kérdésben határozat végül nem született.³²⁹

A következő évben folytatódott a disputa a kérdéssel kapcsolatban. A 2009. január 15-ei rendkívüli ülésen Erdész Zoltán alpolgármester további működési költség-csökkentéseket javasolt. A polgármester és az alpolgármesterek a továbbiakban nem használtak hivatali gépjárművet, és az alpolgármesterek számát egyre csökkentették (Erdész Zoltán február végétől társadalmi megbízási alpolgármesterként működött). Jelentősen csökkentették a bizottságok létszámát és összetételét. Nyolc bizottság helyett csak három működésére tettek javaslatot: (1) Pénzügyi, Jogi, Szociális és Vagyonynyilatkozatok Ellenőrző Bizottság (vezetője: Dr. Kiss Róbert [SZDSZ]), (2) Művelődési, Közoktatási, Sport és Ifjúsági Bizottság (elnöke: Seltenreich József), (3) Vagyongazdálkodási, Közbeszerzési és Városfejlesztési Bizottság (vezetője: Kovács László [Lokálpatrióta Egyesület]). A bizottságok hét fős képviselői taglétszámmal működtek. Ugyanekkor a Polgármesteri Hivatal munkavállalóinak létszámát is csökkentették mintegy 20%-kal: 133 főről 109 főre, ezáltal osztályokat vontak össze, alakítottak át. Dr. Kiss Róbert képviselő kiegészítő javaslata szerint egy képviselő csak egy bizottságnak lehetett tagja.³³⁰ A testület a ciklus hátralévő részében ezen szisztéma szerint működött.

A 2009. évi európai parlamenti választásokon a város 29.542 szavazásra jogosult polgára közül 12.135 fő (41,08%) ment el szavazni. Az érvényes szavazatok száma 12.072 (99,47 %) volt, ebből 6.173-at, a voksok 51,13%-át a Fidesz-KDNP nyerte el. Az MSZP 17,54%-ot kapott, vagyis 2117 fő támogatta, a Jobbik 1910 választópolgár szavazatát (15,82%) szerezte meg. Az MDF 7,48%-ot kapott, a 903 szavazattal. Az ekkor új pártnak számító LMP és a Humanista Párt közös listája Dunakeszin 520 (4,31%) szavazatot kapott. Az SZDSZ-re a választók 2,87%-a (347 fő) voksolt. A Munkáspárt viszont nem tudta átlépni az 1%-os arányt sem.³³¹

Balogh Ferenc önkormányzati képviselő 2009. augusztus 13-án elhunyt, így időközi választásokat tartottak a 8. választókerületben. A jelöltek Balogné Bitter Zsuzsanna, Balogh Ferenc felesége (független jelölt), Bus Antal (független jelölt), Lukácsi Bálint (LMP), Márkusné Kecsmár Ágnes (MSZP), Dr. Thoma Csaba (Fidesz-KDNP) voltak. A választást – 26,39%-os részvételi arány mellett – Bus Antal független képviselő nyert meg.³³²

³²⁹ DPHI KTÜ JKv, 2008. október 30.

³³⁰ VETÉSI Imre: *Féldidőben. Kecskeméthy Géza: „El akarjuk kerülni, hogy a város pénzzavarba kerüljön.”* In: DP, 10. (2009) 1. sz. 6–7.; *Megszorítások a Városházán.* In: DP, 10. (2009) 2. sz. 7.; *Megszorítások a Városházán.* In: DP, 10. (2009) 2. sz. 7.; DPHI KTÜ JKv, 2009. január 15.

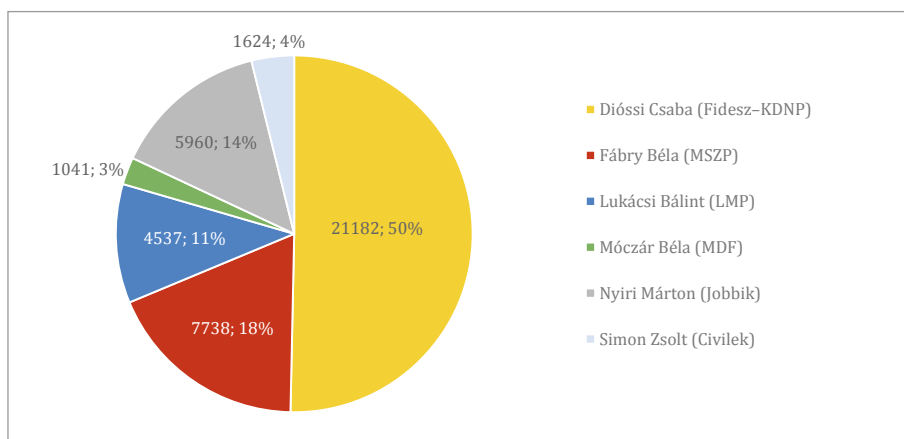
³³¹ VETÉSI Imre: *41 százalékos részvételi arány. Dunakeszin is tarolt a Fidesz-KDNP. Az MSZP nyomában a JOBBIK.* In: DP, 10. (2009) 6. sz. 7.

³³² *Időközi önkormányzati képviselő választás.* In: DP, 10. (2009) 10. sz. 7–9.; (VETÉSI) [Imre]: *A független Bus Antal nyerte az időközi választást 26,39 százalék volt a részvételi arány.* In: DP, 10. (2009) 12. sz. 6.

A 2010. év első negyedévét az országgyűlési választásokra készülődés jellemezte Dunakeszin is. A mandátumot Dióssi Csaba, a Fidesz–KDNP jelöltje szerezte meg, aki az április 11-ei első fordulón 50,34%-os győzelmet aratott.

5. diagram: A 2010. évi országgyűlési választáson a Pest megyei 5. választókörizetben indult jelöltek által elért szavazatok száma és százalékos megoszlásuk

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. 2006-ban a lakótelepen élők számára kedvező fejlesztés volt a Casalgrande tér megújítása, továbbá a piac és a lakótelep között kijelölt gyalogátkelőhely létesítése. A tér új díszburkolatot és hangulatos világítást kapott, továbbá padokat helyeztek el körben, és kiépítettek egy csobogót. A lakótelepen élők annak is örülhettek, hogy az önkormányzat 12,5 millió forintos támogatást adott a tízeleteres házak liftjeinek felújítására. 2007-ben is folytatódott a panelprogram: a Kiserdő utca épületei újultak meg az önkormányzat, az állam és a lakosság jóvoltából. 2008-ban a Barátság útja 21–25. épületei újultak meg, szintén hármasszoros finanszírozásban.³³³

A város számára a legjobb hírt az jelentette, hogy 2006. június első napjaiban megindult az északi Duna híd (ma: Megyeri híd) építése. A város képviselő-testülete örömmel fogadta a régóta várt beruházás megindulását. Folytatódtak az útépitések is, a képviselő-testület ötven utca szilárd burkolattal ellátására írt ki pályázatot, amely munkálatokat az év végéig el is végzett a kivitelező. A város több pályázaton is nyert 2007-ben, ezek következtében 6 millió forint jutott a városi

³³³ V[etési] I[mre]: *Megújul a Casalgrande tér. Épül a Barátság úti gyalogos-átkelőhely.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 5.; *Támogatás a lakótelepen élőknek. Az önkormányzat 12,5 millió forinttal segíti a tízeleteres házak liftjeinek felújítását.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 6.; *Panel Program a Kiserdő utcában.* In: DP, 7. (2007) 7. sz. 4.; [VETÉSI Imre]: *150 milliós beruházás a lakótelepen.* In: DP, 8. (2008) 4. sz. 12.

ravatalozó renoválására, 6,6 millió forint a városközpont (Bartók Béla utca, Kistemplom utca, Bazsanth Vince utca, Szent Mihály tér) útburkolatának felújítására, és 28 millió forintot (50%) nyert a város a Kiscsurgó utca és a Duna sor által határolt terület szennyvízcsatornázására. A ciklus során 30 utca kapott szilárd burkolatot, ami azonban gondokat is indukált: több helyütt felgyülemlett a csapadékvíz. Ennek orvoslása érdekében a város képviselő-testülete döntést hozott 2008. január 31-én, hogy a település 12 legérzékenyebb utcájának csatornázására pályázatot nyújt be.³³⁴

Folytatódott a csatornázás is. A Duna Menti Regionális Vízmű Zrt. több mint 600 millió forint állami támogatást nyert el az Új Magyarország Fejlesztési Program Környezet és Energia Operatív Programjára benyújtott pályázaton, a dunakeszi szennyvíztelep korszerűsítésére. A 310 millió forintot meghaladó önrészből további 100 milliót magára vállalt az állam, mivel igen fontos projektről volt szó. Az alapkövetételre 2009 decemberében került sor, amelyen Szabó Imre környezetvédelmi és vízügyi miniszter is részt vett.³³⁵

Továbbra is problémát okozott a városban a „szemétügy”, mivel 2007 novemberében lejárt a hulladéklerakó működési engedélye, amely annak meghosszabbítását kérte a várostól. A településen elvégzett közvéleménykutatás mutatta az álláspontokat: a lakosság 51%-a a hosszabbítás megadása, 49%-a annak elutasítása mellett foglalt állást. A közvéleménykutatásra alapozva a képviselő-testület megadta a polgármesternek a hozzájárulást a meghosszabbításhoz szükséges szerződés megkötésének előkészítésére. A település dinamikus fejlődését mutatja az is, hogy az Auchan után 2007-ben a SPAR, illetve a Bauhaus is Dunakeszire költözött, ezáltal 160 új munkahely is létrejött a településen. Nem sokkal később a Buy-Way Outlet és több! is megnyitotta üzleteit.³³⁶

2009 januárjában a polgármester ismertette, hogy milyen fejlesztési tervei vannak a városnak. Ennek során jelezte, hogy bár kiírták az új uszoda építésére vonatkozó közbeszerzési eljárást, az állam az eljárás során a korábban elnyert támogatást a várostól megvonta, így az uszoda-építést tovább kell halasztani. Elmondta azt is, hogy 1994-ben az állam a dunakeszi polgárok által befizetett adó összegének 50%-át utalta vissza

³³⁴ VETÉSI Imre: *Megkezdődött az északi Duna-híd építése.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 2–4.; *Folytatódnak az útépitések.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 6.; *Nyertes pályázatok.* In: DP, 7. (2007) 7. sz. 7. (2007. április 12.) DPHI KTÜ JKv, 2011. január 27.; *Javul a csapadékvíz-elvezetés.* In: DP, 8. (2008) 2. sz. 8.

³³⁵ V[ETÉSI] I[mre]: *Egymilliárd forintos beruházás Dunakeszin. Korszerűsíti szennyvíz-telepét a DMRV Zrt.* In: DP, 10. (2009) 7. sz. 8.; VETÉSI Imre: *Milliárdos beruházás a dunakeszi szennyvíztisztító telepen Szabó Imre miniszter: Hét év alatt 56%-ról 70 %-ra nőtt a csatornahálózat hazánkban.* In: DP, 10. (2009) 12. sz. 7.

³³⁶ *Hulladéklerakó: megoszló vélemények.* In: DP, 7. (2007) 7. sz. 2–3.; VETÉSI Imre: *Harminc új munkahely. SPAR szupermarket nyílt a városban.* In: DP, 7. (2007) 7. sz. 8.; *Uő: 130 alkalmazott kap munkát. 4 milliárdos áruházzal startol a Bauhaus.* In: DP, 7. (2007) 7. sz. 9.; *Uő: Dunakeszi a kistérség pénzügyi és kereskedelmi központja.* In: DP, 7. (2007) 8. sz. 11.

az önkormányzatnak, 2009-ben azonban ennek mértéke már csak 8% volt. Az intézmények fenntartásához szükséges normatív támogatásnak is csak mintegy felét fedezi az állami forrás. A pályázatok ugyan megoldást jelenthettek volna, de a legtöbb kiírt pályázat Dunakeszinél kisebb településekre volt optimalizálva.

2009. október folyamán Dióssi Csaba alpolgármester javaslatot tett a városi költségvetés módosítására, tekintettel arra, hogy a kormányzati takarékosági intézkedések következtében nehezzé vált a városi köznevelési intézményekbe járó gyermekek ellátása. Emellett javasolta egyes forgalmi csomópontok átalakítását, P+R parkolók építését, a Szakorvosi Rendelőintézet szakmai és infrastrukturális fejlesztését, továbbá a Panelprogram keretében a Barátság úti lakótelepi házak hőszigetelésének és nyílászáró cseréjének II. üteme megkezdését. Mint kiderült, december folyamán az Országgyűlés olyan további költségvetési módosításokat fogadott el, amelyek mintegy 1 milliárd forinttal csökkentették a város bevételeit. A körzet – ekkor már független – parlamenti képviselője, Tóth András is megszavazta ezeket, a város számára hátrányos intézkedéseket.³³⁷

Köznevelési intézményrendszer. A közintézmények fejlesztése során 2006-ban folytatódott a Széchenyi István Általános Iskola felújítása is, ahol új vállalkozót keresett az önkormányzat, tekintettel arra, hogy a korábban megbízott 31. Sz. ÁÉCS komoly pénzügyi válságba került, így a hivatal kénytelen volt vele szerződést bontani. A B épületet az év végéig kellett átadni, a teljes felújítást 2007 novemberéig kellett befejezni. Döntés született arról, hogy – a növekvő lakosságszám miatt – bővíti a Radnóti Miklós Gimnáziumot. 2007. szeptember 10-én megnyílt a Posta utcai új óvoda, amely 90 gyermek számára biztosított elhelyezést, három csoportban. Ugyanitt felújították az iskola épületét, amelybe október végén költözhetek be a Széchenyi iskola alsó tagozatos diákjai. Az óvodai férőhelyek bővítése mellett a város a játszóterek karbantartására/felújítására is programot indított, amelyet a képviselő-testület 2008. január 31-ei ülésén fogadott el. A májusi testületi ülésen a polgármester bejelentette, hogy a bölcsődei férőhelyek bővítése érdekében a város öt magánintézménnyel is szerződést kötött, és további bölcsődék kialakítására készítenek terveket. Az óvodai helyszíne megoldására a szakmunkásképző intézet épületét átalakítanák a Bárδος iskola alsó tagozata számára, így annak épületében új óvoda kialakítására nyílna lehetőség. A Játszóház óvoda bővítésére pedig pályázatot nyújtott be a város, amelyet megnyert, így a 62 millió forintos beruházási érték 90%-át uniós forrásból fedezhette a település. Az összegből két új

³³⁷ Százmilliókat vonhat el Dunakeszitől a kormány költségvetési javaslata, a Bajnai-csomag Dióssi Csaba alpolgármester költségvetési módosításokat kezdeményez. In: DP, 10. (2009) 10. sz. 5.; L. A.: A Dunakeszin élők is vesztesei a 2010. évi költségvetésnek A körzet parlamenti képviselője sem szavazta meg a városnak közel 1 milliárd forintot. In: DP, 10. (2009) 12. sz. 4.

foglalkoztatászoba épült, továbbá a neveléshez és oktatáshoz szükséges eszközöket is szereztek be.³³⁸

A ciklus első két évében csak a lakótelepi óvoda bővítésére, valamint a városi csapadék csatornahálózatra nyert az önkormányzat jelentősebb beruházási összeget. Ekkorra már benyújtották a városközpont rehabilitálására irányuló pályázatot is, amely célra egymilliárd forintos összeget igényelt a város. További útfejlesztéseket, a fontosabb csomópontok körforgalommá alakítását is tervezték.³³⁹

Egészségügyi intézményrendszer. 2009. március folyamán a képviselő-testület zárt ülésen tárgyalta a Szakorvosi Rendelőintézet helyzetét, amelynek addigi vezetőjét, dr. Kollár Zoltánt január 1-jétől az esztergomi Vaszary Kolos kórház főigazgatójává nevezték ki. Helyette a testület dr. Gógucz Attilának szavazott bizalmat, aki megbízott vezetőként került a rendelőintézet élére.³⁴⁰

Testvérvárosi kapcsolatok. 2009. szeptember 25–29. között került sor Dunakeszin a Testvérvárosok Találkozóra, amelyen Casalgrande (Olaszország), Székelykeresztúr (Erdély, ma: Románia), Stary Sącz (Lengyelország) vettek részt testvérvárosként, illetve ezen jeles alkalomkor írta alá az önkormányzat az együttműködési megállapodást a bolgár Ravda polgármesterével és jegyzőjével. A találkozó keretében vehette át Kecskeméthy Géza polgármester a Pest megyei millenniumi zászlót dr. Szűcs Lajos Pest megyei elnöktől.³⁴¹

A hatodik önkormányzati ciklus (2010–2014)

Politikatörténet

2010. október 3-án került sor az önkormányzati választásokra. Mivel az új önkormányzati törvény – a lakosságszám arányában – csökkentette az képviselő-testületek létszámát, Dunakeszin a korábbi 24 helyett csak 15 fős testület megválasztására került sor.

³³⁸ *Folytatódik az iskolarekonstrukció. Újra dolgoznak a Széchenyi iskolában.* In: DP, 6. (2006) 2. sz. 5.; *Bővítik a gimnáziumot. Emelkedő lakosságszám, növekvő igény.* In: DP, 6. (2006) 1. sz. 8.; VETÉSI Imre: *Három csoportos óvoda a Posta utcában. Október végén a kisiskolások is költözhetnek az új épületbe.* In: DP, 7. (2007) 8. sz. 5.; *Döntés a játszótérek felújításáról.* In: DP, 8. (2008) 2. sz. 8.; *Új bölcsőde épül, több lesz az óvodai férőhely.* In: DP, 8. (2008) 6. sz. 13.; *Jövőre megújul a Játszóház óvoda.* In: DP, 8. (2008) 10. sz. 8.; *Fókuszban a gyerekek. 54 millió forintos beruházással bővül a Játszóház Óvoda.* In: DP, 10. (2009) 8. sz. 9.; (VETÉSI) [Imre]: *Aki óvodát épít, az a jövő alapjait rakja le* *Áadták a 60 férőhellyel kibővített Játszóház Óvodát.* In: DP, 10. (2009) 12. sz. 4.

³³⁹ VETÉSI Imre: *Félideőben. Kecskeméthy Géza: „El akarjuk kerülni, hogy a város pénzzavarba kerüljön.”* In: DP, 10. (2009) 1. sz. 6–7.

³⁴⁰ *Új vezető a Szakorvosi Rendelőintézet élén.* In: DP, 10. (2009) 3. sz. 5.

³⁴¹ (VETÉSI) [Imre]: *Pest megye elnöke adta át a Millenniumi zászlót Dunakeszinek. Kecskeméthy Géza: Az ezeréves megyerendszer betölti funkcióját.* In: DP, 10. (2009) 10. sz. 4.

15. táblázat: Dunakeszi város képviselő-testületének 2010-ben mandátumot nyert tagjai³⁴²

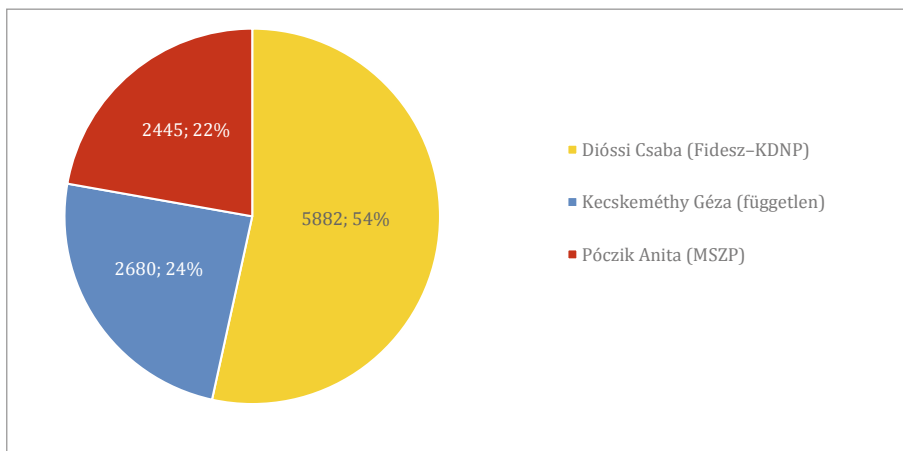
1. vk.	Vincze Géza	Fidesz-KDNP
2. vk.	Kárpáti Zoltán	Fidesz-KDNP
3. vk.	Szabó József	Fidesz-KDNP
4. vk.	Seltenreich József	Fidesz-KDNP
5. vk.	Botka Gábor János	Fidesz-KDNP
6. vk.	Hircz Tamás Lajos	független
7. vk.	Fodor Sándorné	Fidesz-KDNP
8. vk.	Dr. Thoma Csaba	Fidesz-KDNP
9. vk.	Bocsák Istvánné	Fidesz-KDNP
10. vk.	Erdész Zoltán	Fidesz-KDNP
Listás képviselők:		
	Nyíri Márton	Jobbik
	Lukácsi Bálint	LMP
	Ábri Ferenc	MSZP
	Póczik Anita	MSZP

Október 21-én hoztak határozatot a bizottsági rendszer kialakításáról. Az elfogadott határozat szerint két (pénzügyi, jogi és ügyrendi, valamint szociális és vagyonyilatkozati ellenőrző) bizottság alakult, a sport és ifjúsági ügyek, a külügy és társadalmi kapcsolatok, a családügy, a kisebbségi és egyházügyek, valamint a környezetvédelem témájában tanácsnokok kinevezésére került sor. A kisebbségi önkormányzatok közül ebben a ciklusban lengyel önkormányzatot nem alakítottak, viszont – Dunakeszi történetében először – örmény kisebbségi önkormányzat jött létre. A település polgármesteri székére három jelölt volt, a választást Dióssi Csaba nyerte.³⁴³

³⁴² http://www.valasztas.hu//hu/onkval2010/471/471_0_index.html (A letöltés ideje: 2017. augusztus 29.)

³⁴³ DPHI KTÜ JKv, 2010. október 21.; *Három polgármester-jelölt közül választhatunk Négy párt tudott kompenzációs listát állítani.* In: DP, 11. (2010) 9. sz. 4.

6. diagram: A 2010. évi önkormányzati választások során a polgármester-jelöltekre leadott szavazatok százalékban

Az új képviselő-testület október 14-én tartotta meg alakuló ülését. A szokásnak megfelelően először Bocsák Istvánné korelnök köszöntötte a megjelenteket, majd a *Himnusz* után következett dr. Borszéki Péter beszámolója a választási eredményekről. Bejelentette, hogy Dunakeszi választópolgárai Dióssi Csabát választották meg polgármesternek. A képviselői és a polgármesteri eskütétel után az új polgármester jelezte, hogy alpolgármesternek Erdész Zoltánt javasolja, akit a testület egyhangúlag meg is választott. Az illetmények megállapítása után az alakuló ülés a *Szózat*tal ért véget. Az új testület nem tétlenkedett: hamarosan kiderült, hogy új koncepció szerint kívánják működtetni a települést. Az intézményrendszert átalakították: öt tanácsnok kezdte meg működését, akik egy-egy adott szakterületen a döntés-előkészítéstől a végrehajtásig felügyelték a folyamatokat. A kisebbségi és egyházügyi tanácsnok Szabó József lett, a társadalmi és testvérvárosi kapcsolatokért, valamint a külügyekért Kárpáti Zoltán felelt, környezetvédelmi tanácsnoknak Nyíri Mártont kérték fel, a családügyi tanácsnok Bocsák István Károlyné lett, a sport és ifjúsági ügyekért pedig Seltenreich József tanácsnok felelt. A polgármesteri kabinet vezetője Sipos Dávid lett. December 1-jei hatállyal életre hívták a Programirodát, Csoma Attila vezetésével. A város vezetése ugyanis felismerte, hogy a nagy lakosságszám-növekedés következtében Dunakeszi alvóvárossá vált. Ennek megszüntetése érdekében közösségépítési stratégiát dolgoztak ki, amelynek alapeleme volt, hogy olyan programokat hívjanak életre, amelyek ezt a célt szolgálják, illetve egységes városi arculat kialakítását várták az új szervezeti egységtől.³⁴⁴

³⁴⁴ VETÉSI Imre: *Öt tanácsnok és programiroda segíti az önkormányzat munkáját*. In: DP, 11. (2010) 12. sz. 6-7.

A 15 fős testület minden tagja aláírta azt a megállapodást, amelynek értelmében 2014-ig támogatják a vezetés által ismertetett városfejlesztési koncepciót.³⁴⁵

„Mi, Dunakeszi Város önkormányzati képviselői, egyhangúlag elfogadtuk városunk 2010-től 2014-ig tartó városüzemeltetési és városfejlesztési elképzeléseit. Ezúton kinyilvánítjuk, hogy ezen elvek mentén Dunakeszi Város fejlődése érdekében közösen együttműködve kívánunk dolgozni.”³⁴⁶

A városi vezetésben is törtétek változások a ciklusban. A 2010. december 9-ei zárt ülésen bejelentették, hogy közös megegyezéssel megszüntetik dr. Illés Melinda jegyző jogviszonyát. Januártól az aljegyző, Németh Lászlóné vitte az ügyeket, majd 2011. október 1-jei hatállyal dr. Molnár György lett Dunakeszi jegyzője, 2012. júniustól pedig dr. Bábosik Dóra aljegyzőjeként kezdett dolgozni.³⁴⁷

A képviselő-testületben változást hozott, hogy Fodor Sándorné 2012. december 22-én elhunyt, így a 7. sz. választókerületben időközi választásokat tartottak, 2013. március 24-én. A névjegyzékbe vett 3075 fő 1133 érvényes szavazatot adott le a négy jelöltre. Az eredményt az alábbi táblázat mutatja be.³⁴⁸

15. kép: A testület által aláírt együttműködési nyilatkozat

³⁴⁵ DPHI KTÜ JKv, 2010. október 14.; VETÉSI Imre: *Dunakeszi felülírta a pártpolitikai ambíciókat. A képviselők összefogtak a város érdekében.* In: DP, 11. (2010) 12. sz. 4.

³⁴⁶ BESZÁMOLÓ 2011. 2.

³⁴⁷ DPHI KTÜ JKv, 2010. december 9.; VETÉSI Imre: *A hivatalból érkezett a város új jegyzője. Dr. Molnár Györgyöt egyhangúlag választotta meg a képviselő-testület.* In: DP, 12. (2011) 10. sz. 6.; *Új aljegyzője van a városnak.* In: DP, 13. (2012) 6. sz. 4.

³⁴⁸ Jegyzőkönyv az egyéni választókerületi képviselő-választás eredményéről, Dunakeszi, 2013. március 24. www.valasztas.hu (A letöltés ideje: 2018. március 9.)

10. táblázat: A 2013. évi időközi választások eredménye a Dunakeszi 7. sz. választóközvetben

Név	Jelölő szervezet	Kapott szavazatok száma	Százalékos eredmény
Benkő Tamás	Fidesz-MPSZ	563	49,7
Oláh Noémi	független	249	21,9
Bernát Kristóf	Jobbik	168	14,8
Feketéné dr. Miczki Melinda	MSZP	153	13,5

2012. szeptember 15-i hatállyal Péter Zoltán őrnagy, Dunakeszi Városi Rendőrkapitányságának vezetője megbízását visszavonták, helyére Tóth Csaba alezredes került, megbízott kapitányként. 2013 februárjától Dunakeszin is működni kezdett négy fővel a körzeti megbízotti rendszer, amelynek kitűzött célja volt, hogy a rendőrség közvetlen kapcsolatot tudjon tartani az állampolgárokkal, az önkormányzattal és a helyi szervezetekkel.³⁴⁹

2013. január 1-jétől Dunakeszi járásközponttá vált, azóta Dunakeszi Járási Hivatal központjaként a dunakeszi polgárok mellett Fót, Göd és Csomád lakóit is itt intézhetik ügyeiket. A hivatal vezetője dr. Bíró Attila lett.³⁵⁰

A képviselő-testület az előző években megszokott eljárásrendtől eltérően hosszú távú és konkrétumokat tartalmazó fejlesztési tervek kidolgozásába kezdett. 2011. január 27-ei ülésén például elfogadta a 2010 és 2014 között szilárd burkolattal ellátandó utcák névsorát, továbbá a veszélyes útkeresztezések biztonságosabbá tételéről, új gyalogátkelőhelyek kiépítéséről is határozatok születtek. Koncepció készült a városi kerékpárút-hálózat kiépítéséről és a játszóterek fejlesztéséről, és ezek végrehajtása is nagymértékben előrehaladt a ciklus során. Nagy hangsúlyt helyeztek a bölcsődei és óvodai férőhelyek bővítésére, a közintézmények renoválására, bővítésére, a tömegsport megújítására, a rendőrséggel és a polgárőrséggel együttműködve pedig a közbiztonság erősítésére. A közösség erősítésére együttműködést kezdeményezett a város vezetősége a helyi ipari társaságokkal, illetve a civil szervezetekkel. A közösségi élet is új nivóra emelkedett: a Programiroda számos, több ezer látogatót is vonzó rendezvény szervezésébe kezdett. Így vált mára hagyománnyá a háromnapos Dunakeszi Feszt, amelyet első alkalommal 2011-ben rendeztek meg, és napjainkban ez a legnagyobb közösségi esemény a településen. Emellett azonban meghonosították a Városi Mikulás Ünnepséget (2013-tól), a Dunakeszi Viadalt (2012-től), az Újévi koncertet (2014-től). Az eddig is megrendezett események (Majális, Gyereknapi, Szent Mihály-

³⁴⁹ VETÉSI Imre: *Vezetőváltás a Városi Rendőrkapitányság élén*. In: DP, 13. (2012) 10. sz. 14.; *Biztonság és fejlődés. Polgármesteri beszámoló 2013*. Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2013. 14.

³⁵⁰ VETÉSI Imre: *Dunakeszi járásközpont lett*. In: DP, 13. (2012) 11. sz. 7.

napok) új tartalommal töltve, nagy érdeklődésre tartanak számot minden esztendőben.³⁵¹

Településfejlődés

Az elmúlt években a város fejlődése, urbanizációja felgyorsult, és az 1977 körüli időszakhoz hasonló folyamatnak lehetünk szemtanúi. A jelenkori változásokat annak köszönhetjük, hogy az európai uniós és magyarországi pályázati forrásokat jó aránnyal nyerte és nyeri el a város, miközben Dunakeszi (a város méretéhez képest alacsony mértékű) adósságállománya – a kormányzati átvállalásnak köszönhetően – eltűnt, és elegendő helyi forrás áll rendelkezésre az önrészhez, valamint a saját fejlesztésekhez.³⁵² Utóbbiak terén a városvezetés a működés racionalizálását tartotta szem előtt, az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok által ellátott városüzemeltetési jellegű feladatokat össze kívánta vonni egy cégbe. Először azonban létrehozott a meglévő két, üzemeltetéssel foglalkozó gazdasági társaság mellé egy harmadikat, amely 2011. január 1-jétől a városi temető és a repülőtéri ingatlan üzemeltetéséért, valamint a városi reklámgazda tevékenységéért felelt. A három városi gazdasági társaság 2011. július 1-jei hatállyal vált egy céggé, amely a Dunakeszi Közüzemi Nonprofit Kft. nevet viseli, vezetője – a cégek korábbi vezetője – Homolya József lett. A vagyongazdálkodásért Turányi Balázs, a városüzemeltetésért Glasza Gábor felel, a közüzemi szolgáltatások terén hatalmas munkát végez Havas Levente, fűtőművi főmérnök, és köszönettel tartozik a város Bauer Márton ma már nyugdíjas munkatársnak, aki évtizedeken keresztül segítette munkájával a cég működését.³⁵³

Infrastrukturális fejlesztések. Az egyre fejlődő település számára kiemelten fontosak voltak ebben az időszakban is az infrastrukturális fejlesztések. Az új képviselő-testület döntést hozott arról, hogy négy év alatt Dunakeszi összes, településfejlesztési szempontból indokolt utcáját leaszfaltozzák, ennek eredményeképpen – végső soron – 64 utcát láttak

³⁵¹ DPHI KTÜ JKv, 2011. január 27.; BESZÁMOLÓ, 2010–2014. Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2014.

³⁵² 2013-ban a magyar állam Dunakeszi 1.034.981.314 forint fennálló tőketartozását, valamint 8.396.286 forint ügyleti kamatát átvállalta. A tartozás alapvetően útépitésre, illetve a Széchenyi István Általános Iskola felújítására felvett hitelből keletkezett. 2014-ben az állam 405.119.265 forint tőke és 131.632.090 forint kamat megfizetését vállalta a város helyett. Ugyanezen évben az önkormányzat teljesítette a 2006. évben, a Fényinvest Rt.-vel aláírt, az intézményeknél felszerelt korszerű, energiatakarékos világítás technikai berendezésekre vonatkozó bérleti szerződés kétoldalú megállapodás keretében megállapított összegét. A hitel konzolidáció, valamint a bérleti jogviszony egyösszegű kiegyenlítésével az önkormányzatnak 2014-ben minden hosszú távú fizetési kötelezettsége megszűnt. DPHI Gazdasági Osztály, 2018. május 20.

³⁵³ DPHI KTÜ JKv, 2010. december 9.; V[ETÉSI] I[mre]: *Közterület-fenntartó gazdasági társaság alakult. Önkormányzati kézben a temető és a repülőtér üzemeltetése.* In: DP, 12. (2011) 1. sz. 8.; L. A.: *Egységessített városi közszolgáltatás.* In: DP, 12. (2011) 7. sz. 7.

el szilárd burkolattal. A város problémái közé tartozik a parkolóhelyek hiánya a forgalmasabb részeken, ennek érdekében a városi vezetés 2011. március végén új, 79 férőhelyes parkolót alakított ki. Júniusban átadták a Luther Márton téren, a város egyik legforgalmasabb kereszteződésében jóval könnyebb haladást biztosító körforgalmat. Ennek köszönhetően mintegy négyszeresére nőtt a kereszteződés áteresztőképessége, így csökkentek a forgalmi problémák a területen. A beruházás alapvetően állami forrásból készült el, de a település is hozzájárult 40 millió forint pályázati önrésszel. Júliusban átadták az újabb, 2,5 kilométeres városi kerékpárutat. A Fő út és Liget utca közötti kerékpárút kialakítása mellett 50 gépjármű-parkolót és 176 kerékpártárolót is kiépítettek. 2011-ben az útépitési program keretében 13 utca kapott szilárdburkolatot, közülük a Mihály utcát – kísérletképpen – viacolorral burkolták le, ami jobb megoldás az aszfaltozásnál, mivel szükség esetén könnyen bontható, illetve bármely munkálatot követően eredeti állapotában helyre is állítható. A 2011. május 17.–augusztus 15. között, uniós forrásból megvalósult fejlesztésnek köszönhetően, a város legforgalmasabb főútja mentén több mint 3 km-rel bővült a kerékpárút hálózat, 117 db kerékpártároló, egy új autóbusz öböl, három autóbuszmegálló és 36 parkolóhely létesült. A parkoló-felújítási program keretében 200-nál több parkoló kapott új külsőt. Az év folyamán tizenhárom utca kapott szilárd burkolatot. 2012-ben a Fóti úti kerékpárút a 2-es Fő úton lévő, a Duna-partra vivő kerékpárút összekötését tervezték. Májusra elkészült az ún. „biciklis nagykörút”, amely révén a városi intézmények kerékpáros megközelítése gyorsabbá és biztonságosabbá vált. A város és a MÁV közös pályázatot nyújtottak be, hogy a város három vasútállomása mellett – a P+R program keretében – parkolóhelyek épülhessenek. Az év folyamán tizennyolc utca kapott szilárd burkolatot. Ősszel megnyitott a Malomárok lakópark mellett a Tesco, ami által Dunakeszi kereskedelmi ellátottsága tovább javult. A mintegy 5000 négyzetméter alapterületű áruház mellett egyéb, kisebb üzletek számára is – 2000 négyzetméternyi – tér nyílt.³⁵⁴ 2013-ban tizennégy út kapott szilárd burkolatot.

³⁵⁴ VETÉSI Imre: *Négy évre ütemezett útépités. Dióssi Csaba polgármester: három pilléren nyugszik a finanszírozás.* In: DP, 12. (2011) 2. sz. 6.; V[ETÉSI] I[mre]: *Megújult és kibővült az SZTK parkolója.* In: DP, 12. (2011) 4. sz. 7.; V[ETÉSI] I[mre]: *Állami beruházásban épül a körforgalmi csomópont. Négyszeresére nő a csomópont áteresztőképessége.* In: DP, 11. (2010) 9. sz. 17.; BCSI: *Átadták a Luther Márton téri körforgalmi csomópontot.* In: DP, 12. (2011) 6. sz. 20.; VETÉSI Imre: *Dunakeszről egészen az országhatárig kerékpározhatunk. Átadták a Fő úti Liget utcai kerékpárutat.* In: DP, 12. (2011) 7. sz. 4–5.; *Három kilométerrel bővült a kerékpárút-hálózat.* In: DP, 13. (2012) 2. sz. 20.; VETÉSI Imre: *Dióssi Csaba: Tervekkel és feladatokkal teli év elé nézünk.* In: DP, 13. (2012) 1. sz. 4–5.; VETÉSI Imre: *Elkészült a kerékpáros nagykörút. Úttestre festett kerékpáros sáv védi a közlekedők biztonságát.* In: DP, 13. (2012) 5. sz. 14–15.; VETÉSI Imre: *Dióssi Csaba: Tervekkel és feladatokkal teli év elé nézünk.* In: DP, 13. (2012) 1. sz. 4–5.; (VETÉSI) [Imre]: *Tesco épül a Malomárok lakópark mellett. Formálódik az északi városnegyed arculata.* In: DP, 10. (2009) 3. sz. 7.; (VETÉSI) [Imre]: *3000 négyzetméteres komplexum. Dunakeszin nyílt a legzöldebb Tesco hipermarket. Az új áruház közel 120 embernek ad munkát.* In: DP, 10. (2009) 9. sz. 11.

2012-ben 404 millió forintot tervezett a város fejlesztésekre, ezekből – egyebek mellett – tizennyolc utca építését, két pályázattal összefüggő fejlesztés (Sportcsarnok felújítása, gyalogátkelőhelyek kialakítása) önrészt biztosították. Az összegből jutott intézmények felújítására és egyéb fejlesztési feladatokra. Az önkormányzat részt vett egy bölcsőde- és egy óvodaépítés pályázatában is, amelynek önrészt szintén betervezték a költségvetésbe. Május–júniusban, városi konzultáció keretében, a városi vezetés – mivel fontosnak tartja az itt élőkkel a partneri viszony kialakítását, illetve a fejlesztési irányok közös kijelölését – megkérdezte az itt élőket, hogy egyetértenek-e az eddigi fejlesztési irányokkal és más intézkedésekkel. Többek között olyan kérdéseket tettek fel, mint hogy folytassák-e a kerékpárút-hálózat bővítését, vagy létesítsenek-e további gyalogátkelőhelyeket. A 8+1 kérdésre adott igen válaszok aránya 59,06 és 98,76% között mozgott. Szintén a városlakókkal való kapcsolattartás érdekében, továbbá a tájékoztatási kötelezettségnek eleget téve, 2010-től éves polgármesteri beszámoló készül, amelyet minden háztartásba eljuttat a hivatal. Ennek keretében a dunakesziek megtudhatják, abban az esztendőben milyen fejlesztésekre, kulturális és sporteseményekre, rendezvényekre, felújításokra stb. került sor a településen.

Avárosi utcaképjavítása és a könnyebb tájékozódás érdekében 2014-ben közel 800 kereszteződésben helyeztek ki útinformációs táblákat. A ciklus során a meglévő helyi és kereskedelmi járatok összehangolása révén az önkormányzat kevesebb közpénz felhasználásával, a futásteljesítmény növelésével, 2013. január 1-jével ingyenessé tette a helyi buszközlekedést a dunakeszi lakcímmel rendelkezők számára. A menetrend az igényekhez igazodva minden évben alakul, lehetőségek szerint bővül.³⁵⁵

Köznevelési intézményrendszer.

Számos döntés született a ciklus során a köznevelési rendszerre vonatkozóan is. A magas gyermeklétszám miatt továbbra is alapvető kérdés volt a bölcsődei és óvodai férőhelyek számának növelése. Utóbbiak esetében a négyéves ciklust tekintve az új testület 20%-os bővítést ígért. A 2011/2012-es nevelési évtől egy új intézmény, a Szent Erzsébet Katolikus Óvoda révén 150-170 férőhellyel több lett a városban.

16. kép: A Szent Erzsébet Katolikus Óvoda

³⁵⁵ PÁLLNÉ KOVÁCS Mária: *Idén 404 millió forint jut fejlesztésekre. Közel 5,8 milliárd forint a város költségvetése.* In: DP, 13. (2012) 3. sz. 13.; *Lezárult a városi konzultáció.* In: DP, 13. (2012) 7. sz. 4.; BESZÁMOLÓ 2010–2014. 29.; BESZÁMOLÓ 2013. 17.

Ugyanezen tanévtől a Bárdos Lajos Általános Iskola alsó tagozata is új épületet kapott: a volt szakmunkásképző kollégiumát alakíttatta át a város úgy, hogy hét tantermet kaphattak a tanulók. 2012 októberben a város egy 4 csoportos bölcsőde és egy 6 csoportos óvoda megépítésére nyert el pályázati összeget. A bölcsődét a Posta utcai óvoda melletti épület, az óvodát a Bárdos László Általános Iskola volt „fehér épületének” átalakításával tervezték megoldani. A bölcsőde kialakítása több mint 160, az óvodáé közel 206 millió forintba kerül, az elsőhöz 10, a másodikhoz 5%-os önrészt kellett biztosítani a városnak. 2013. november folyamán a Kincsem utcai bölcsőde átadására sor is került, ezzel 56 kisgyermek elhelyezésére szolgáló új intézménnyel bővült a város köznevelési infrastruktúrális rendszere.³⁵⁶

Kultúra és művelődés. A 2010. év folyamán megkezdődött a Katonadomb szabadidő- és rendezvényterület kialakítása is. A területen sportpályákat és parkot alakítottak ki, amelyet a rendezvényidőszakon kívül bárki szabadon használhat. Új épületbe költözhetett a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Révész István Helytörténeti Gyűjtemény. Városi galéria nyílt a Fő úton, amelyet a DunArt Képzőművészeti Egyesület működtet. 2012-ben a Tóvárosban, a Szabadka utcában nyílt új felnőtt háziorvosi körzet.³⁵⁷

Amint fentebb már szó volt róla, a városvezetés egyik legfőbb célja az volt (és az ma is), hogy Dunakeszi alvóvárosból élő településsé váljon, amelynek a helyi közösség a mozdatórugója. Emiatt hívták életre 2011-ben a Programiroda által gondozott, Dunakeszi, a Mi Városunk-programot, amelynek célja: az itt élők aktív tagjai legyenek és lehessenek a közösségnek. A kezdeményezéshez azóta számos civil szervezet, közösség, intézmény, magánszemély csatlakozott, akik büszkén vallják magukról, hogy városunkban élnek. Közülük többen óriásplakátokon és kiadványokban is szerepeltek. A kezdeményezés keretében 2013-ban megszületett *Dunakeszi dala*, amely több alkalommal is felcsendült már a város rendezvényein.³⁵⁸ Ezen túlmenően az önkormányzat biztosítja minden állami és nem állami fenntartású bölcsőde és óvoda kisgyermekei számára a Mikulás-csomagot, a bölcsődés, óvodás és iskolás korú gyermekek számára az anyák napi virágot. A városi hölgy dolgozók nőnap virágot kapnak,

³⁵⁶ [ETÉSI] I[mre]: *Dióssi Csaba polgármester: Húsz százalékkal növeljük az óvodai férőhelyeket. Tizenhéttel több gyermek a bölcsődékben.* In: DP, 12. (2011) 1. sz. 9.; SZABÓ József plébános: *Felszentelték az egyházi óvoda épületét. A Szent Erzsébet óvoda jóvoltából 150-170 hellyel növekszik a férőhelyek száma.* In: DP, 12. (2011) 6. sz. 16.; VETÉSI Imre: *Hét új tanteremmel bővült a Bárdos Iskola.* In: DP, 12. (2011) 9. sz. 5.; [VETÉSI Imre]: *Új bölcsőde és óvoda épül a városban A beruházások összértéke meghaladja a 360 millió forintot.* In: DP, 13. (2012) 10. sz. 12.; VETÉSI Imre: *Átadták a Kincsem utcai bölcsődét. Dunakeszin 37 százalékkal bővült a férőhelyek száma.* In: DP, 14. (2013) 11. sz. 6.

³⁵⁷ *Biztonság és fejlődés. Polgármesteri beszámoló 2013.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2013. 4., 7.; *Beszámoló, 2010–2014.* 7–8.; *Biztonság és fejlődés. Polgármesteri beszámoló 2012.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2012. 17.

³⁵⁸ *Beszámoló 2010–2014.* 13–15.

a 65 felettiek karácsonyi csomagot, de az önkormányzat koordinálja a karácsonyi és az iskolakezdési adománydoboz-akciót is. Emellett nagy figyelmet fordít a védőoltásokra is: támogatja a nem kötelező védőoltások beadását azzal, hogy 15.000 forint összeghatárig (2017) átvállalja a terítési díj megfizetését a szülőktől.³⁵⁹ A Programiroda vezetője 2011-ben Szabó Katalin lett, Csoma Attila a VOKE József Attila Művelődési Központ igazgatói posztjára kapott kinevezést.

A rendezvények és kezdeményezések nem teljesezhetnek ki, ha nincsenek olyan közösségi terek, ahol a városi polgárok eltölthetik szabadidejüket. Ezt felismerve az elmúlt években soha nem látott mértékben újultak meg tereink, parkjaink. Ennek egyik legszebb példája a D. Ordass Lajos park, ahol új játszóeszközök, futópálya, kültéri fitnesspálya felépítésére került sor. A legnagyobb ilyen beruházás azonban a Katonadomb megújítása. A nyolchektáros terület bekerítése után kiépültek a sétautak, az öntözőrendszer, majd a füvesítés után játszótér (óriáshajóval) és fitnesseszközök, sporteszközök és pihenőpadok telepítésére került sor. A park a város egyik fő rendezvényterületévé vált, ahol a *Dunakeszi Viadal*, a majális, a gyereknap és a *Dunakeszi Feszt* rendezvények is helyet kapnak. A parkban egy ezer négyzetméteres területet leköveztek, amely

17. kép: Csatajelenet a Dunakeszi Viadalon

a rendezvények központjává vált. Amikor nincs rendezvény a parkban, a küzdőtérén lánbteniszpálya, kosárpálya, pingpongasztal és más sporteszközök szolgálgják a polgárokat. A park fejlesztése folyamatosan zajlik, 2016-ban egy játszótérrel is gazdagodott.³⁶⁰

A város új, 6000 négyzetméteres főterének alapkövetételére 2014. júniusban került sor, és szeptember végén adták át a nagyközönségnek. A város vezetőségének a főter kialak-

18a-c kép: Dunakeszi Feszt

³⁵⁹ DPHI Programiroda, 2018. május 20.

³⁶⁰ BESZÁMOLÓ 2015. 18.; BESZÁMOLÓ 2016. 26.

kításával az volt a célja, hogy a jövő generációi már egy olyan városban nőhessenek fel, ahol a városhoz méltó közösségi tér van, amelyen lehetőségük lesz összegyűlni, találkozni, és amire büszkék lehetnek. A beruházás mintegy félmilliárd forintba került, és a város önerőből finanszírozta. Nem csupán a korábbi Dózsa György, ma már IV. Béla király tér kialakítása történt csak meg, de a környező utcákat is egybekapcsolták, összefüggő területet alakítottak ki padokkal, pihenőhelyekkel, zöld felületekkel. A téren található szökőkút körüli térburkolaton a város szempontjából fontos történeti események szerepelnek. Az ünnepélyes felavatásra 2014. augusztus 20-án került sor.³⁶¹

Testvérvárosi kapcsolatok. Kulturális téren az év egyik kiemelkedő eseménye volt, hogy a bolgár Ravda városával, amellyel 2009-ben írt alá együttműködési megállapodást Dunakeszi, olyan jó kapcsolatok alakultak ki, hogy 2013-ban a két település testvérvárosi szerződést írt alá.

Sport. Az önkormányzat a 2010–2014-es ciklus elején egyhangúlag fogadta el a város hosszú távú sportkoncepcióját. A cél az volt, hogy mindenki megtalálja a neki tetsző sportágat, és szabadidős tevékenységet. Az asztalitenisz és a futsal szakosztály létrejöttével rögtön két új szakosztály is alakult a városban. A városi sportéletben kiemelkedő esemény volt ebben az időszakban, hogy pályázaton 18 millió forintot nyert el a település sportcsarnoka felújítására. A Radnóti Miklós Gimnázium Sportcsarnoka is megújult, a 10 millió forintos beruházást pályázati úton fedezte a város. Több lépcsőben került sor a Városi Sportcsarnok megújulására. Az első ütemben a tetőzetet és a parkettát újították fel, valamint új burkolatot kapott a lelátó. A második szakaszban az öltözők vizesblokkjait, az eredményjelzőt és a folyosók burkolatát modernizálták. 2011-ben az egykori konzervgyár irodaépületében egy háromszáz négyzetméteres asztalitenisz-terem kialakítására nyílt lehetőség. 2012. október 11-én a Dunakeszi Vasutas Sporttelep az államtól az önkormányzat tulajdonába

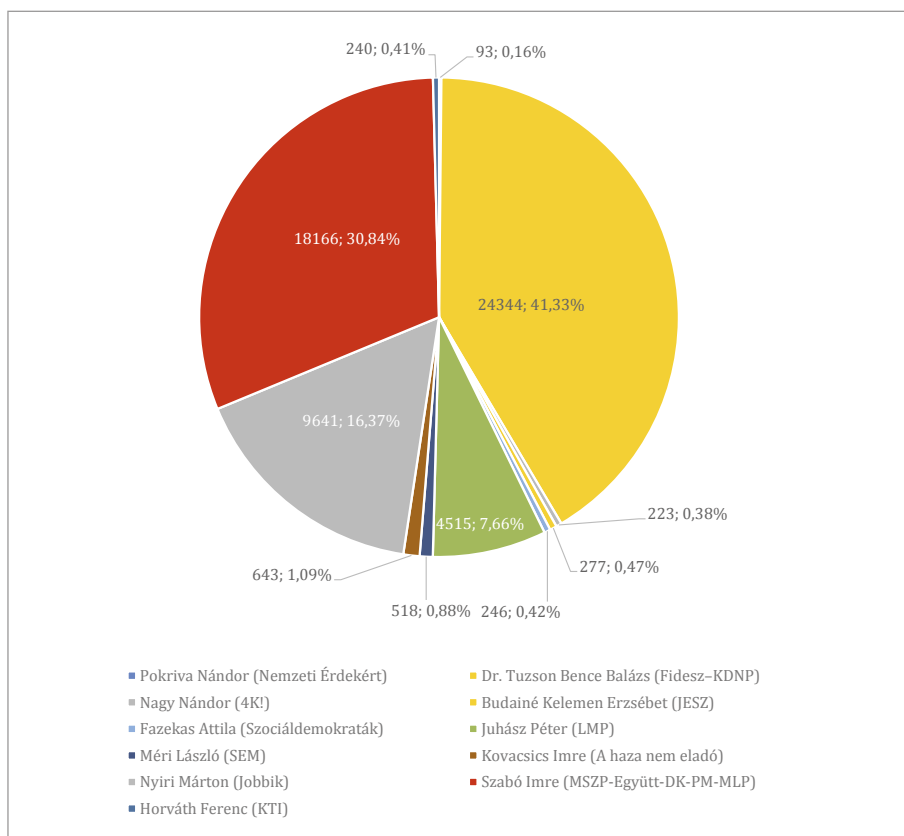
19a–b kép: Magyarország Sporttelep

³⁶¹ VETÉSI Imre: *Épül a város új főtere. Közel félmilliárdos fejlesztés révén valósul meg Dunakeszi közösségi tere.* In: DP, 15. (2014) 7. sz. 4–5.

került, amely 2013 májusában ismét a dunakesziek birtokába adta az eredeti nevére, „Magyarság Sporttelepnek” keresztelt épületegyüttest.³⁶²

Az országgyűlési választásokon a körzet korábbi képviselője, Dióssi Csaba nem indult, mivel a 2010. évi önkormányzati választásokat követően azon országgyűlési képviselőknek, akik egyben polgármesteri funkciót is betöltöttek jogszabály írta elő, hogy választaniuk kell, mely tisztségüket kívánják a jövőben is viselni. Dióssi Csaba a polgármesterséget választotta, így a Pest megyei 5. sz. választókörzetben, a Fidesz–KDNP jelöltje dr. Tuzson Bence Balázs lett. A 2014. évi választásokon a 87.339 regisztrált szavazóból 59.410 fő vett részt a választásokon, és 58.906 érvényes szavazatot adtak le. A körzet országgyűlési képviselője dr. Tuzson Bence Balázs lett, aki a szavazatok 41,33%-át szerezte meg.

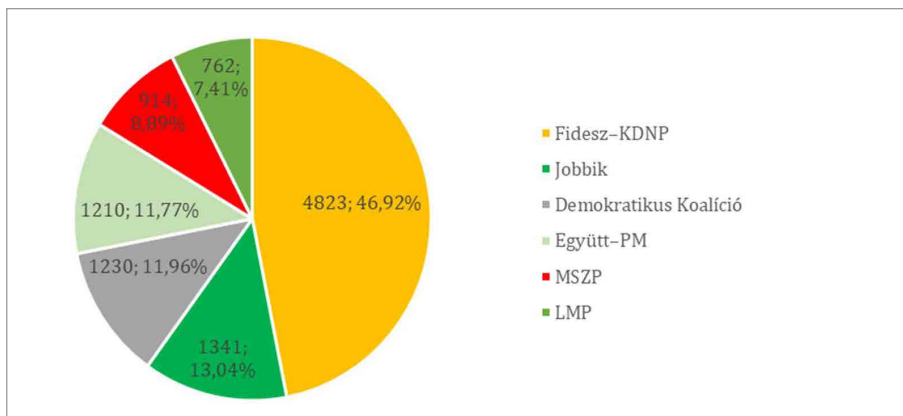
7. diagram: A Pest megyei 5. sz. választókörzet eredményei 2014-ben

³⁶² BESZÁMOLÓ 2011. 3., 9.; *Pályázati forrásból újul meg a Városi Sportcsarnok*. In: DP, 12. (2011) 10. sz. 10.; L. A.: *Tanévkezdés: új törvény, több mint 50 millió forintos beruházás*. In: DP, 13. (2012) 9. sz. 6.; VETÉSI Imre: *Az állam a városnak adta a Dunakeszi Vasutas Sporttelepet*. In: DP, 13. (2012) 11. sz. 15.; (VETÉSI) [Imre]: *Hármas ünnep Dunakeszin. Sportpályát és BMX centrumot avattak a majálison*. In: DP, 14. (2013) 5. sz. 5.

Május 25-én európai parlamenti választásokat tartottak Dunakeszin is, amelynek eredményeképpen 31,95 százalékos (10.417 fő) részvételi arány mellett – az országos trendhez igazodva – a Fidesz-KDNP győzött.³⁶³

8. diagram: A 2014. évi európai parlamenti választások eredménye Dunakeszin (szavazatok száma; százalékos arány)

A hetedik önkormányzati ciklus (2014–2019)

Politikatörténet

A 2014. évi önkormányzati választásokat megelőző időszakban a város vezetősége beszámolót készített a ciklusban elvégzett munkájáról.

11. táblázat: A 2010 és 2014 közötti főbb fejlesztések összehasonlítása az 1990 és 2010 közötti fejlesztésekkel egy ciklusra vetített átlagban³⁶⁴

fejlesztés	1990-2010	2010-2014
óvodai férőhelyek számának növekedése	52	380
bölcsődei férőhelyek számának növekedése	0	56
szilárd burkolatot kapott utcák száma	33	64
megépült parkolók száma	10	700*
új városi események száma	1	8
megépült kerékpárút hossza (km)	1	12**

* megújultakkal és P+R parkolókkal együtt

** kerékpárút és kerékpársáv együtt

³⁶³ <http://www.valasztas.hu/dyn/ep14/szavossz/hu/M14/T034/emjk.html> (A letöltés ideje: 2018. március 12.); VETÉSI Imre: *Európai Parlamenti választás: Dunakeszin is fölényesen nyert a Fidesz.* In: DP, 15. (2014) 6. sz. 4.

³⁶⁴ *Biztonság és fejlődés. Polgármesteri beszámoló 2010–2014.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2014. 4.

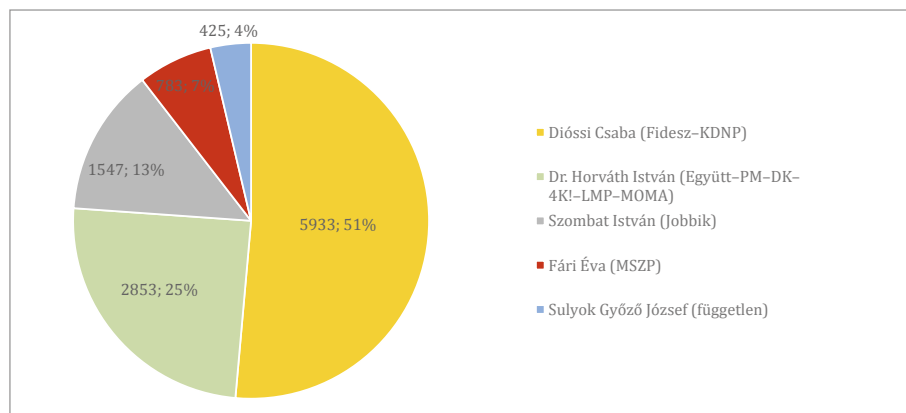

Október 22-én tartották meg Dunakeszin is az önkormányzati választásokat. A 33.262 választásra jogosult polgár 11.541 érvényes szavazatot adott le, amelynek következtében a képviselő-testület az alábbi táblázatban bemutatottnak megfelelően alakult.

12. táblázat: Dunakeszi Város Képviselő-testületének 2014-ben mandátumot nyert tagjai³⁶⁵

1. vk.	Csoma Attila	Fidesz-KDNP
2. vk.	Kárpáti Zoltán	Fidesz-KDNP
3. vk.	Szabó József	Fidesz-KDNP
4. vk.	Seltenreich József	Fidesz-KDNP
5. vk.	Dr. Kováts Sebestyén László	Fidesz-KDNP
6. vk.	Hircz Tamás Lajos	független
7. vk.	Benkő Tamás	Fidesz-KDNP
8. vk.	Dr. Thoma Csaba	Fidesz-KDNP
9. vk.	Bocsák Istvánné	Fidesz-KDNP
10. vk.	Erdész Zoltán	Fidesz-KDNP
Listás képviselők:		
	Ábri Ferenc	MSZP
	Lukácsi Bálint	Együtt-PM-DK-4KI-MLP-MOMA
	Nyíri Márton	Jobbik
	Radnóti Henrik	Együtt-PM-DK-4KI-MLP-MOMA

9. diagram A 2014. évi önkormányzati választások során a polgármester-jelöltekre leadott szavazatok száma és százalékos megoszlása

³⁶⁵ http://www.valasztas.hu//hu/onkval2014/990/990_0_index.html (A letöltés ideje: 2017. augusztus 29.)

A polgármesteri székért öten indultak, közülük az addigi polgármester, Dióssi Csaba (Fidesz–KDNP) kapott ismét 50% feletti támogatást, így újra ő került a város élére. Az ünnepélyes mandátumátadásra a VOKE József Attila Művelődési Központban került sor. Különös figyelmet érdemel, hogy minden, az előző ciklusban is képviselőként dolgozó, és újrainduló jelöltet megválasztottak Dunakeszin. (Ld. 9. diagram)

A képviselő-testület első ülésén ismét megszavazta, hogy Erdész Zoltán töltsen be immár ötödször az alpolgármesteri posztot. A többi szakpolitikai területet főtanácsnoki, illetve tanácsnoki tisztséget betöltő képviselők irányítják, akik között minden olyan párt, vagy szervezet tagja szerepet vállalt, akik bejutottak a képviselő-testületbe. A hivatal élén dr. Molnár György jegyző áll. A nemzetiségi önkormányzatok vezetői Kirov Gábor Mihály (bolgár), Ábri Ferenc (roma) és dr. Mervald Anna (német) lettek. Ezek szintén igen aktívan végzik munkájukat a városban, a bolgár nemzetiségi önkormányzatnak köszönhetően jött létre az újabb testvérvárosi kapcsolat (a bulgáriai Ravda várossal).³⁶⁶

A 2010. évihez hasonlóan, az új képviselő-testület is együttműködési nyilatkozatot írt alá, a 2015. február 9-ei, ünnepi testületi ülésen. Ennek értelmében a 2014 és 2019 közötti önkormányzati ciklusban Dunakeszi város fejlődése érdekében kívánnak dolgozni és elfogadják az együttműködésben foglalt célokat. A korábbiakban bevált tanácsnoki rendszert az önkormányzat az új ciklusban is folytatta, Bocsák István Károlyné családgazdálkodási tanácsnoki, dr. Thoma Csaba nemzetiségi ügyekért felelős, Kárpáti Zoltán külügyi, Lukács Bálint ifjúságvédelmi és dropprevenációs, Seltenreich József ifjúsági és sport, Szabó József társadalmi kapcsolatokért felelős, míg Radnóti Henrik rendezett városért felelős tanácsnoki posztot kapott. A tanácsnokok tevékenységükről minden évben számot adtak (és adnak) a képviselő-testület előtt. Radnóti Henrik tanácsnoki beszámolóját azonban a képviselők 2015. július 30-ai ülésükön nem fogadták el, a testület 157/2015. (XII. 30.) sz. határozatával felmentette a képviselő tanácsnoki pozíciójából. Indokként az hangzott el, hogy a képviselő tanácsnoki tevékenysége során érdemi munkát nem végzett, a munkatervében foglaltakat nem hajtotta végre.³⁶⁷

A városi képviselő-testületet is érintette, hogy 2014-ben változott az önkormányzati képviselőség feltételeit taglaló jogszabály, belekerült, hogy köztartozással – jellemzően adóhátralékkal – bíró képviselők méltatlanná válnak posztjuk betöltésére, ezért bíróságnak meg kell szüntetnie mandátumukat. Dunakeszin a jogszabály megszületése időpontjában ez több képviselőt is érintett, közülük azonban csak az MSZP-listán bekerült Ábri Ferenc nem rendezte tartozását a megadott határidőn belül. Vele

³⁶⁶ DPHI KTÜ JKv, 2014. október 22.; 2014. október 30.; *Folytatja munkáját a német nemzetiségi önkormányzat*. In: DP, 15. (2014) 11. sz. 13.

³⁶⁷ (VETÉSI): *Közösen a városért. Minden képviselő aláírta az öt évre szóló Együttműködési Nyilatkozatot*. In: DP, 16. (2015) 2. sz. 4.; DPHI KTÜ JKv, 2015. július 30.; *Felmentette a testület Radnóti Henriket a tanácsnokság alól*. In: www.dunakeszipost.hu, 2015. július 31. (A letöltés ideje: 2018. március 13.)

szemben az önkormányzatnak hivatalból eljárást kellett kezdeményeznie, mivel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 180 napon túli, 10 millió forint feletti tartozással bíró személyként tartotta nyilván a képviselőt. Végül bíróság mondta ki, hogy – a jogszabálynak megfelelően – Ábri Ferenc méltatlanná vált a poszt betöltésére. A képviselő a döntést elfogadta, később úgy tervezte, hogy – tartozása rendezését követően – visszatér a helyi politikába. Ábri helyét Bilinszky Ferenc foglalta el, aki egyben a Pénzügyi és Jogi Bizottság elnöki posztját is átvette.³⁶⁸

2016. június 28-án lemondott Nyíri Márton (Jobbik) képviselő, és párttagságát is felfüggesztette. Döntése hátterében vélhetően az állt, hogy „*politikai, stratégiai és kommunikációs véleménykülönbség alakult ki*” közötté és az őt delegáló szervezet vezetése között „*mely feloldhatatlannak bizonyult*”. Helyét Varga Zoltán Péter foglalta el.³⁶⁹

2017. szeptember 28-án zárt ülést tartott a dunakeszi képviselő-testület, amelyet követően Radnóti Henrik (DK–Együtt–PM–4K!–LMP–MOMA) ellenzéki képviselő feldúltan távozott, mivel – mint később kiderült – a képviselő-testület felfüggesztette július 27-ei testületi ülésére vonatkozó tiszteletdíjának kifizetését, és felkérte a jegyzőt, hogy az ügy tisztázása érdekében a nyomozóhatóság felé tegye meg a szükséges jogi lépéseket. Később csalás kísérlete miatt a feljelentés meg is született. Az ügy hátterében az állt, hogy a képviselő nem jelezte előre, hogy nem vesz részt a július 27-ei testületi ülésen, majd utólag orvosi igazolást hozott távollétének okáról. Ugyanakkor ebben az időszakban – a közösségi médiában fellelhető képek és valós idejű videófelvétel tanúsága szerint – nem beteg volt, hanem biciklitúrán vett részt. A zárt ülésen történekről a város (és az ország) lakossága a médiából értesülhetett, tekintettel arra, hogy Varga Zoltán Péter, a Jobbik dunakeszi képviselőjének a zárt ülésre vonatkozó szabályok megsértésével közzé tett közösségi oldalán egy bejegyzést, amely az ülésen elhangzottakat részletesen ismertette.³⁷⁰

³⁶⁸ *Ábri Ferenc a bíróságon térne vissza a politikába.* In: www.dunakeszipost.hu, 2017. január 18. (A letöltés ideje: 2018. március 6.); *Eddigi formájában vége a Fidesz–MSZP koalíciónak Dunakeszin.* In: www.dunakeszi-online.hu, 2016. szeptember 23. (A letöltés ideje: 2018. március 12.)

³⁶⁹ *Felfüggesztette párttagságát a hivatalosan is lemondott Nyíri Márton.* In: www.dunakeszipost.hu, 2016. június 29. (A letöltés ideje: 2018. március 12.); *Két új képviselő a testületben.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 9.

³⁷⁰ *Felfüggesztik Radnóti Henrik egy havi tiszteletdíját – Zárt ülést tartottak a képviselők.* In: www.dunakeszipost.hu, 2017. szeptember 28.; *Megszületett a feljelentés Radnóti Henrik ügyében.* In: www.dunakeszipost.hu, 2017. október 13. (A letöltés ideje: 2018. március 6.); *50.000 forintól (is) szól Radnóti Henrik ügye.* In: www.dunakeszipost.hu, 2017. szeptember 29.; *Dunakeszin is összefeküdt a Jobbik a baloldallal.* In: www.origo.hu, 2017. szeptember 30. (A letöltés ideje: 2018. március 6.) <https://www.facebook.com/zpvarga/posts/893506394147147>; SAJÓ Dávid: *A dunakeszi Fidesz kikérte egy ellenzéki képviselő személyes egészségügyi adatait.* In: https://index.hu/belfold/2017/09/29/dunakeszi_jobbik_fidesz_dk/, 2017. szeptember 29.; *Szabálytalan eszközzel védi be a jobbikos a dk-st Dunakeszin.* In: www.dunakeszipost.hu, 2017. szeptember 30. (A letöltés ideje: 2018. március 6.)

Dunakeszi város önkormányzati intézményeinek átszervezése során, 2016. augusztus 31-én létrejött a Dunakeszi Óvodai és Humán Szolgáltató Központ és Könyvtár. A képviselő-testület döntése alapján a központba integrálták az Eszterlánc, a Játszóház és a Piros Óvodát, valamint a Kölcsey Ferenc Városi Könyvtárat is. A cél az volt, hogy a Humán Szolgáltató Központ – mint többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény – kezelje és intézze a családsegítő és gyermekjóléti, valamint a bölcsődei szolgáltatási és az óvodai nevelési, továbbá a nyilvános könyvtári feladatokat. A központ kezeli ezen intézmények gazdálkodási adminisztrációját, segíti a hatékonyabb humánerőforrás-felhasználást, valamint a munkafolyamatok és a gazdálkodási feladatok koncentrált tervezését, irányítását, koordinálását végzi, egyúttal hatékonyabbá teszi a szakmaközi kapcsolatokat. Az intézmény vezetésével Szabóné Ónodi Valériát bízta meg a testület.³⁷¹

Változás következett be a Dunakeszi Járási Hivatal élén is, ahol Bíró Attilát 2017. július 15-ei hatállyal Imre Zsolt váltotta, aki a Hatvani Járási Hivatal vezetői posztját cserélte fel erre az állásra.³⁷²

Településfejlődés

Infrastrukturális fejlesztések. A városban 2014 óta számos infrastrukturális fejlesztésre került sor. 2014 április folyamán megkezdődött a három vasútállomás környékén a P+R parkolók kiépítése: mintegy 400 gépkocsi, illetve 170 kerékpárparkolót tervezetek a három helyszínre. Még 2014-ben 19 utca kapott szilárd burkolatot. 2015. augusztus közepére megújult a gyártelepi aluljáró, amelynek állapota ezt megelőzően rendszeres problémákat vetett fel. 2016. augusztus 1-jén kezdődött meg Dunakeszi egyik legforgalmasabb közútjának, a Pálya utcának a felújítása. A MÁV Nagyállomástól egészen Dunakeszi-Alsó déli határáig, a káposztásmegyeri vasúti aluljáróig terjedő út burkolata teljesen megújult, az utat szeptemberben adták át a forgalomnak. A beruházás nettó 330 millió forintba került.³⁷³

2014-ben kezdődött meg a Városi Térfigyelő-kamera Rendszer kiépítése. A 104 kamerára tervezett hálózathoz 30-at helyeztek üzembe az első évben, amelyek a város bevezető útjait, közintézményeit, köztereit, parkjait, játszótereit biztosítják. Egy évvel később a térfigyelő kamerák újabb körét telepítették, így 2017. nyarán már 65 kamera segíti a város

³⁷¹ DPHI KTÜ Jkv., 2016. május 26.

³⁷² VETÉSI Imre: *Új vezető a Dunakeszi Járási Hivatal élén.* In: DP, 18. (2017) 9. sz. 16–17.

³⁷³ (VETÉSI) [Imre]: *Áprilisban indul a P+R parkolók kiépítése Dunakeszin.* In: DP, 15. (2014) 4. sz. 6.; *Biztonság és fejlődés. Polgármesteri beszámoló 2010–2014.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2014. 18.; VETÉSI Imre: *Megújult a gyártelepi aluljáró.* In: DP, 16. (2015) 8. sz. 6.; (VETÉSI) [Imre]: *Megkezdődött az alagi Pálya utca felújítása.* In: DP, 17. (2016) 8. sz. 4.; (VETÉSI) [Imre]: *A jelenlegi forgalom nagyságához igazították a Pálya út felújítását.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 13.; BENKÓ Tamás (képviselő): *Elkészült a Pálya út felújítása.* In: DP, 17. (2016) 10. sz. 12.

közbiztonságát. A rendszertől, amely a rendőrkapitányságra és a városi közterület-felügyeletre van bekötve, a bűncselekmények számának jelentős csökkenését várják. A térfigyelőkamera-rendszer kiépítését az első városi konzultáció 92%-os többséggel támogatta.³⁷⁴ 2016. januárjában adták át a Dunakeszi Városi Rendőrkapitányság öt emeletes, megújult épületét. A munkálatokat a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP), az Országos Rendőr-főkapitányság és a Megyei Rendőr-főkapitányság közös finanszírozásával, mintegy félmilliárd forintból végezték el. A belső felújítások 2017 márciusában kezdődtek meg, amelyekre 32 millió forintot költött az önkormányzat.

Komoly hatással lesz a város környezetére az M2-es autópálya kétszer két sávossá bővítése, valamint az új lehajtó megépítése. A beruházás alapkövetelése 2017. május 26-án történt, és várhatóan 2019 őszére készül el az új szakasz. A fejlesztéstől az egész térség gazdasági fellendülését, új beruházások megindulását és biztonságosabb, gyorsabb közlekedést remélhetünk.³⁷⁵

2017 év elején egy modern ügyfélszolgálat kezdte meg működését a Városházán. A lakosság megújult környezetben, kényelmesen, gyorsan intézheti hivatali ügyeit. A fejlesztés révén minden hétköznap elérhető az ügyfélszolgálat, nem csak a hét bizonyos napjain. Az elérhetőséget az is növeli, hogy az ügyintézés egyre inkább áttér a elektronikus megoldások felé, így az ügyek nagy részét már otthonról el lehet intézni, vagy legalábbis olyan információkhoz hozzájutni, amelyek lerövidítik az ügyintézési folyamatot. Az akadálymentes, családbarát környezet a legnívósabb fővárosi kerületi ügyfélszolgálati irodákkal is állja a versenyt, ezzel is átlagon felüli szolgáltatást nyújtva a város lakosságának.³⁷⁶

A város egyik legfontosabb, előtérben lévő és egyben talán leginkább elhanyagolt épülete az 1897-ben épült vasútállomás (Verseny utca). Az évtizedről évtizedre romló állagú ingatlan megújítására az önkormányzat évek óta kereste a lehetőséget, míg végül rendeződött az épület helyzete: a közeljövőben az állomás megújul, és mellette új épület is létrejön. A MÁV utasvárója és a pénztárak elhelyezése mellett, ide kerül majd a Kormányablak és a Kormányhivatal is.³⁷⁷

A városi uszoda alapkövetelése, illetve az időkapszula lehelyezésére 2016. június 3-án került sor. A beruházás nettó költsége 354 millió forint volt. Tarcsay György Dunakeszi, Fő út 36. sz. alatti lakos végrendeletében 76.604.764 forintot hagyott a városra azzal a megkötéssel, hogy csak uszoda építésére fordíthatja. A létesítményt tanuszkodaként hasznosítja a város,

³⁷⁴ Elkészült a köztéri kamerahálózat II. üteme. In: DP, 18. (2017) 7. sz. 13.

³⁷⁵ FEJLŐDIK A VÁROS, 2016. 7.; [Vetési Imre]: *Az M2-es fejlődést és biztonságot hoz a környezetben élők számára.* In: DP, 18. (2017) 6. sz. 4.

³⁷⁶ VETÉSI Imre: *Megnyílt az új ügyfélszolgálati iroda.* In: DP, 18. (2017) 1. sz. 7.

³⁷⁷ *Dunakeszi a jövő városa. Fejlesztések és beruházások 2018-ban is.* In: DP, 19. (2018) 2. sz. 4–5.; *Fejlődik a város – közös terveink.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2016. 9.

20a–b kép: A Gérecz Attila uszoda

de a nagyközönség számára is nyitva áll, egy 10 méteres tanmedencéje, valamint egy 25 méteres, 6 pályás úszómedencéje van. Az intézmény az 1956-os forradalomban hősi halált halt dunakeszi öttusázó, Gérecz Attila nevét vette fel.³⁷⁸

Az Állomás sétányon lévő, volt nővérszálló épületét 2017. nyár elején kezdték el felújítani, és őszre el is készültek vele. Ide költözött a Dunakeszi Tankerületi Központ.³⁷⁹

Köznevelési intézményrendszer. A közintézményi fejlesztések körében 2014/2015. iskolai év kezdetére megújult a Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola, a Fazekas Mihály Általános Iskola, valamint a Radnóti Miklós Gimnázium aulája, illetve átadták az új, Meseház tagóvodát, amely révén 180 hellyel növekedett az óvodai férőhelyek száma a városban. A Bárdos Lajos Általános Iskola 7 tanteremmel bővült, és több iskolai vizesblokkot is újjá varázsoltak. A Játsszóház óvodában október 1-jével a megújult udvart adták át a gyerekeknek. 2015-ben, a tanévkezdésre elkészült a Fazekas Mihály Általános Iskola új szárnya, amelyben hat tanterem kapott helyet (tágas lépcsőházzal és mosdókkal), egyúttal megújult az iskola belső tere és nagyobb étkezőt is kialakítottak. 2016. szeptember 5-én letették az új iskolaépület alapkövét a Repülőtéri út melletti hatalmas területen. A 24 tanteremes iskolát és modern sportcsarnokát 2017. szeptember 4-én vehették birtokba a Szent István Általános Iskola tanulói. A Szent István iskola régi épületét (Táncsics utca) egy megállapodás keretében a Magyar Katolikus Egyház vette át, iskolaalapítási szándékkal. Egyházi forrásból, és 500 millió forintos kormányzati támogatással az épületet teljes körűen felújítják, bővítik, és 2018. szeptembertől nyolc évfolyamos általános iskolaként működtetik, évfolyamonként két-két osztállyal. 2017.

³⁷⁸ *Az idő kapszula elhelyezésével megkezdődött a tanuszoda építése.* In: DP, 17. (2016) 6. sz. 4.; V[ETÉSI] I[mre]: *Elkészült az új uszoda!* In: DP, 18. (2017) 9. sz. 6.; MOGYORÓSI Zsuzsanna: *Négy évtized álma vált valóra.* In: DP, 18. (2017) 10. sz. 4–5.

³⁷⁹ VETÉSI Imre: *A sportlétesítmények építése a lakosság életminőségének javítását is szolgálják.* In: DP, 18. (2017) 6–7.; VETÉSI Imre: *Nagyon népszerű az új Duna-parti szabadstrand.* In: DP, 18. (2017) 7. sz. 4–5.;; DIÓSSI Csaba: *2017 kiemelkedő év volt Dunakeszi életében.* In: DP, 19. (2018) 1. sz. 4–7.

július folyamán a település 730 millió forint, vissza nem térítendő támogatást nyert el egy új bölcsőde, illetve óvoda építésére. A két intézményt Alagligeten építi fel a város.³⁸⁰

21a–d kép: A köznevelési intézményrendszer fejlesztései
 a: Az új Meseház tagóvoda; b: A Szent István Általános Iskola új épülete;
 c–d: A Fazekas Mihály Általános Iskola új szárnya;

Egészségügyi fejlesztések. A város 2015-ben 150 millió forintot nyert a Szakorvosi Rendelőintézet energetikai korszerűsítésére is. A támogatásból nyílászárócseré és épületszigetelés valósult meg. Az önkormányzat saját forrásból ehhez a külső lépcsőket és rámpákat újította fel, kicserélte az épület tetőszerkezetét, valamint beépítette a tetőtér egy részét.³⁸¹

³⁸⁰ KATONA M. István: *Gimnáziumi tanévnyitó megújult aulával.* In: DP, 15. (2014) 9. sz. 4.; VETÉSI Imre: *„Előrébb, magasabbra!” Megszépült környezetben kezdődött a tanév a Körösiben.* In: DP, 15. (2014) 9. sz. 5.; VETÉSI Imre: *Nemcsak nevében Meseház. Átadták a város legújabb, 180 férőhelyes óvodáját.* In: DP, 15. (2014) 9. sz. 23.; (B. SZENTMÁRTONI): *Megújult a Játésház óvoda udvara.* In: DP, 15. (2014) 10. sz. 18.; *Tanévkezdésre bővült és megszépült a Fazekas Iskola.* In: DP, 16. (2015) 8. sz. 6–7.; VETÉSI Imre: *Hat új tanteremmel bővült a Fazekas Iskola.* In: DP, 16. (2015) 9. sz. 4.; (VETÉSI) [Imre]: *Felavatták a Fazekas iskola új épületszárnyát.* In: DP, 16. (2015) 9. sz. 5.; VETÉSI Imre: *Elhelyezték a 24 tantermes új iskola alapkövét.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 6.; (VETÉSI) [Imre]: *Új iskolában kezd a tanévet a Szent István iskola.* In: DP, 17. (2018) 8. sz. 15.; KATONA M. István: *Átadták a város új büszkeségét, a Szent István Iskola új épületét.* In: DP, 18. (2017) 9. sz. 4–5.; *Dunakeszi a jövő városa. Fejlesztések és beruházások 2018-ban is.* In: DP, 19. (2018) 2. sz. 4–5.; *Dunakeszi 730 millió forintot nyert új bölcsőde és óvoda építésére.* In: DP, 18. (2017) 7. sz. 7.

³⁸¹ *Polgármesteri beszámoló 2015.* Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2015. 6.

A város egészségügyi rendszere is bővült. 2014-ben Dunakeszi-Alsón alakult új felnőtt körzet. A 2015. évben megkezdődött a város orvosi rendelőinek a felújítási programja, amelynek keretében, lépésről lépésre, minden évben egy rendelő felújítására kerül sor. 2015-ben a Casalgrande téri orvosi rendelővel kezdődött meg a program, ahol hőszigetelés és ablakcsere történt. A rendelő-felújítási program keretében 2016-ban teljesen megújult a Fóti út 35. szám alatti körzeti orvosi rendelő, amely felnőtt- és gyermekorvosi körzetet, fogorvosi körzetet és védőnői rendelőt is magába foglal. 2016. január 14-én tartották a küllemében megújult Szakorvosi Rendelőintézet avatóját. A homlokzat modernizálásán kívül annak szigetelésére, a nyílászárók- és a tető héjazat cseréjére, a tetőtér beépítésre, valamint az épület körüli járdák és lépcsők felújítására is sor került. 2017 őszén fejeződött be egy új egészségház építése Dunakeszin. A Széchenyi út 68. szám alatti, 78 millió forintos beruházással átalakított épületben két felnőttorvosi- és egy gyermekorvosi körzet kerül elhelyezésre. A város megvásárolta a Széchenyi utcában, a volt Frédikevill épületét, amelyben modern orvosi rendelőket (két háziorvosi, egy gyermekorvosi és egy védőnői) alakított ki. Az ünnepélyes átadásra 2018. március 5-én került sor: tizenöt év óta először avattak új rendelőt a városban. 2018-ban a város felújítja a Liget utcai rendelőt, továbbá sor kerül a Casalgrande téri rendelő belső terének megújítására. 2019-ben a Tábor úti orvosi rendelő is megújulhat majd.³⁸²

22. kép: A VOKE József Attila
Művelődési Központ

Kultúra és művelődés. Kulturális téren nagy változást hozott, hogy 2015. március 1-jei hatállyal a több mint száz éves múltra visszatekintő VOKE József Attila Művelődési Központ a város tulajdonába került. Az átvételt követően a polgármester nagy fejlesztéseket jelentett be, amelyek szeptember közepén meg is kezdődtek. 2015-ben sor került a ház külső felújítására (részleges tető- és teljes tetőbadogzat-csere, épület-hőszigetelés és -festés, külső nyílászárók cseréje). Az avatót 2016 januárjában tartották

³⁸² VETÉSI Imre: *Átadták a Fóti úti rendelő megújult épületét. Mesevilág fogadja a gyerekeket.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 18.; MOGYORÓSI Zsuzsanna: *Újabb jelentős fejlesztések a lakosság kulturált kiszolgálása érdekében.* In: DP, 18. (2017) 10. sz. 6.; VETÉSI Imre: *Átadták a Dunakeszi Rendőrkapitányság felújított épületét.* In: DP, 17. (2016) 1. sz. 6.; (VETÉSI) Imre: *Belső felújítások a rendőrkapitányság épületében.* In: DP, 18. (2017) 4. sz. 6.; (B. SZENTMÁRTONI): *Új színben pompázik a megújult Szakorvosi Rendelőintézet épülete.* In: DP, 17. (2016). 1. sz. 12.; *Felújítási munkálatok városszerte.* In: DP, 18. (2017) 8. sz. 12.

meg. Ezt követően a belső felújítási munkálatok következtek, amelyek 2016. év végére fejeződtek be.³⁸³

A város szobrok és emlékművek terén is jelentősen gazdagodott a 2010 óta eltelt időszakban a főtéri szökőkút melletti, IV. Béla királyt ábrázoló szobor Erős Apolka alkotása, amelyet 2016. augusztus 20-án avattak fel.³⁸⁴

A Dunakeszi Civilek Baráti Köre szervezésében, közadakozásból, illetve az önkormányzat segítségével jött létre 2013-ban, a műhelytelepi Köröndön, Dobes Sándor tervei alapján készült Országzászló. A zászlóavatással a városrész központjának számító Körönd is megújult, megszépült. Minden évben itt rendezik meg a Nemzeti Összetartozás Napja megemlékezéseket. 2016 őszén, az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulóján került sor a forradalom emlékére emelt *Gólya* emlékmű felújítására. A húsz évvel korábban, javarészt fából készült emlékművet az alkotó, Lengyel István vezetésével restaurálták. A fejlesztés során díszburkolatot kapva megújult a Kegyeleti temető főbejárati része is.³⁸⁵

A város új fejlesztései közé tartozik a közeljövőben megvalósuló Szerelem-völgy a Kiscsurgó Duna-parti szakaszán. A tervek már 2016-ban elkészültek és a terület kitakarítása, rendbetétele is elkezdődött. A park

23. kép: IV. Béla király szobra

24. kép: Az Országzászló a Köröndön

³⁸³ B. SZENTMÁRTONI: *Dunakeszi tulajdonába került a József Attila Művelődési Központ.* In: DP, 16. (2015) 3. sz. 15.; CSOMA Attila: *Megkezdődött a JAMK felújítása.* In: DP, 16. (2015) 10. sz. 5.; (VETÉSI) [Imre]: *Megújult a József Attila Művelődési Központ. A külső után következik a belső felújítás.* In: DP, 17. (2016) 1. sz. 13.; KATONA M. István: *Megújult intézmény, megújult műsorpolitika.* In: DP, 18. (2017) 2. sz. 17.

³⁸⁴ *Hűséggel őrzött örökségünk.* In: DP, 18. (2017) 10. sz. 20–21.; VETÉSI Imre: *Attila szobor és emlékhely avatása Dunakeszin.* In: DP, 18. (2017) 10. sz. 22–23.; KATONA M. István: *Tuzson Bence: A magyar állam keretei alkalmasak a nemzet megtartására.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 4–5.

³⁸⁵ BESZÁMOLÓ 2010–2014. 25.; VETÉSI Imre: *A szabadság szimbóluma.* In: DP, 17. (2016) 11. sz. 6–7.

központi eleme egy fákkal szegélyezett sétaösvény lesz, ahol hangulatos ülőbútorokon pihenhetnek meg az arra járók. A Szerelme-völgy jelképének szánják a tervezők azt a lakatfalat, ahová a szerelmesek a saját nevükkel ellátott lakatjukat tehetik. A tervek szerint az útburkolat, az ülőbútorok és a lakatfal felülnézetből egy szív alakú teret formálnak majd. A tervek azt a célt szolgálják, hogy a város mind jobban használja ki Duna-parti adottságait.³⁸⁶

Az előző ciklusban megkezdett közösségépítő program ebben időszakban is folytatódott azzal a céllal, hogy a programok megtartása, színesítése révén tovább erősödjön a dunakesziek közösségtudata. 2014-től rendezik meg évente, tavasszal a Futakeszi programot, amelyen óvodás kortól lehet indulni. 2015-től létezik a városi szilveszteri rendezvény, 2016-ban indult a Jazzfesztivál, a Veteránautók hétvégéje, a repülőnap, illetve a „Mozdulj Dunakeszi!” sportsorozat. A városban a főtéren kap helyet minden évben az adventi vásár. A rendezvények mellett 2015-ben átadták az első önkormányzati babacsomagot is, amely az új dunakeszi lakost és családját köszönti a közösségben. A város kulturális életében fontos, hogy 2017-től működik a városban a Dunakeszi Szimfonikus Zenekar.

Dunakeszi 2017-ben ünnepelte várossá avatásának 40. évfordulóját. Ennek kapcsán számos rendezvényre és közösségi megmozdulásra került sor a városban. Elkészült egy „Dunakeszi 40” óriásfelirat, amely azóta is a főtéren kap helyet. Februárban a helyi cukrászdák versenyében a Kun Cukrászműhely csokoládés-mogyorós pralinétortája nyerte el „A város tortája” címet, és több születésnap rendezvényén is bemutatkozott; a Katonadombon ingyenesen megkóstolhatták a kilátogatók. 2017-ben folyamatos nyereményjáték is volt, az arculati elemek is kiegészültek a 40-es számmal. Az egyes dunakeszi iskolák feldolgozták a negyven év történetét, amelyek eredményéből kiállítás készült a várossá avatás 40. évfordulóján, 2017. április 1-jén a VOKE József Attila Művelődési Központban megrendezett díszünnepségre.³⁸⁷

Városunkban fontos szerepet játszik történelmi örökségünk ápolása, hagyományaink őrzése és továbbvitele. 2017. május 11-én Dunakeszi büszkeségpontot avatott az 1956-os forradalom és szabadságharc tiszteletére. Az emlékhely központi eleme Erős Apolka *Emlékezet* című alkotása. A büszkeségponton emléktáblán olvashatjuk a forradalom hőseinek és áldozatainak a nevét, a közeljövőben felkerülnek majd az első és második világháború áldozatainak névsorai is. Dunakeszi 2017-ben ismét otthont adott a Keszi Települések Találkozójának. A rendezvényre tizennégy Keszi nevű település látogatott el. A Dunakeszi Civilek Baráti Körének kezdeményezésére közadakozásból és önkormányzati segítséggel avatták 2017. szeptember 23-án városunk új köztéri alkotását, az Attila nagyki-

³⁸⁶ *Fejlődik a város*, 2016. 10.

³⁸⁷ KATONA M. István: *Csokoládés-mogyorós pralinétorta nyerte a Város Tortája címet*. In: DP, 18. (2017) 3. sz. 15.; KATONA M. István: *Jubileumi városi ünnepség*. In: DP, 18. (2017) 4. sz. 4–5.

rály emlékhelyet. Attila nagykirály szobrát Vincze József alkotta, a kard és az új Czinege István munkája, az emlékhely feliratait és jelképeit Péter Nándor véste.

2017 decemberében megjelent „*Dunakeszi története I. A kezdetektől 1910-ig*” címmel, a város történetét részletesen bemutató monográfia első kötete, amelynek fejezeteit helytörténeti kutatók és a témát jól ismerő történészek, régészek, művészettörténészek és néprajzkutatók írták.³⁸⁸ Az 1910 utáni időszakot ismertető második kötet a település történetét 2017. december 31-ig tárgyalja. A legkisebbekre is figyelmet fordít a város, és ennek érdekében az 5–8 éves korosztály számára *Sétáljunk együtt Dunakeszin! Helytörténeti Mesekönyv* címmel jelentet meg kötetet, amely tíz mesén keresztül mutatja be a település történetének fontosabb eseményeit, épületeit, helyszíneit.³⁸⁹

Sport. 2017. év elején az önkormányzat 250 millió forintért megvásárolta a Katonadomb és a Duna között lévő, közel 32.000 négyzetméteres területet, Az ide tervezett városi szabadstrand júliusban nyitott meg. Az önkormányzat 2015-ben egy 2580 m²-es, közvetlen vízparti, saját stranddal rendelkező telket vásárolt Balatonakarattyán, amelyen nyaralóépületet építtetett, elsősorban az iskolások kikapcsolódására. Az üdülő 2017 őszén készült el.

25a–b kép: A város balatonakarattyai üdülője

A város sportéletét nagymértékben befolyásolja, hogy 2016-ban megalakult a Városi Sportegyesület Dunakeszi (VSD), amelynek létrejötté annak köszönhető, hogy az önkormányzat kitüntetett figyelmet fordított a városban élők kulturális igényeinek kielégítése mellett a verseny- és szabadidősport magas színvonalú feltételrendszerének biztosítására is. 2017. év elejétől a kormányzat 1,5 milliárd forint támogatást nyújtott az önkormányzatnak, hogy sportlétesítmény-építő koncepcióját megvalósíthassa (nyílt vízi edzőközpont, új dobócsarnok építése a Magyarság

³⁸⁸ *Dunakeszi története I. A kezdetektől 1910-ig*. Főszerk. KERÉKES Dóra. Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzata, 2017.

³⁸⁹ *Sétáljunk együtt Dunakeszin! Helytörténeti mesekönyv*. Szerk. KERÉKES Dóra. Dunakeszi, Dunakeszi Város Önkormányzat, 2018.

Sportpályán). Önkormányzati forrásból megújultak a főépület belső terei is, az ünnepélyes avatóra április 19-én került sor.³⁹⁰

Nemcsak a sportpályákon, hanem a közintézményekhez kapcsolódva is sor került sportfejlesztésekre. 2013 őszén a Fazekas Mihály Általános Iskola melletti parkban új műfüves futballpályát adtak át. Hasonló multifunkcionális sportpálya épült a Bárdos Lajos Általános Iskola, a Radnóti Miklós Gimnázium és a Kőrösi Csoma Sándor Iskola udvarán is. Az országos ovifoci program keretében pedig az Eszterlánc, a Piros és a Játszóház Óvoda is ovifocipályát kapott. 2017-ben a program immáron ovisport pálya néven folytatódott: október 2-án az Alagi Tagóvodában és a Gyöngyharmat Tagóvodában is átadták az ovisport pályákat.³⁹¹

A Magyar Kajak–Kenu Szövetséggel összefogásban új vízisport-telepet adtak át (2015) a Liget utcánál lévő Duna-parton. Ezzel a régóta eredményesen működő helyi utánpótlás kajak–kenu klub méltó helyre kerülhetett. A sporttelephez kapcsolódóan 2016-ban megnyílt a városi csónaktároló, ahol minden vízi sportokat kedvelő helyi lakos elhelyezheti kenuját, kajakját, vagy akár kölcsönözhet is vízi eszközöket.³⁹²

Vallás. A hívek adományaiból, valamint a váci püspökség és az önkormányzat támogatásával 2015-ben megújult a Jézus Szíve-templom tetőszerkezete és festése. Az elmúlt években a templom közvetlen környezete díszburkolatot kapott, ezzel egy igényes, hangulatos kis tér alakult ki.³⁹³ 2016. június 2-án a városban egy új templom, a görög katolikus Szent Péter és Pál templom felszentelésére került sor. A szertartást Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Metropólia érseke vezette.³⁹⁴

26. kép: A Szent Péter és Pál templom

Sajtó. Dunakeszi jelenkorát vizsgálva szólnunk kell a városi sajtóról is, amely közelebb hozza számunkra a mindennapok történéseit. A nyomtatott újságok közül kiemelkedik a *Dunakeszi Polgár* című havilap, amely

³⁹⁰ VETÉSI Imre: *Erdész Zoltán: Egy közösségben, egy csapatban sportolhatunk Dunakeszi sikeréért.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 14–15.; VETÉSI Imre: *A sportlétesítmények építése a lakosság életminőségének javítását is szolgálják.* In: DP, 18. (2017) 6–7.; VETÉSI Imre: *Átadták a Magyarság Sportpálya felújított épületét.* In: DP, 18. (2017) 5. sz. 15.

³⁹¹ VETÉSI Imre: *A tudás és a kiemelkedő teljesítmény példaként ösztönöz.* In: DP, 17. (2016) 9. sz. 7.; BESZÁMOLÓ 2010–2014. 33.; MOGYORÓSI [Zsuzsanna]–VETÉSI [Imre]: *Két új sportpályát kaptak a dunakeszi óvodások.* In: DP, 18. (2017) 10. sz. 34–35.

³⁹² BESZÁMOLÓ 2015. 8.; *Megnyílt a városi csónaktároló.* In: DP, 17. (2016) 8. sz. 31.

³⁹³ BESZÁMOLÓ 2015. 4–5.

³⁹⁴ *Felszentelték a Szent Péter és Pál görögkatolikus templomot.* In: DP, 17. (2016) 7. sz. 5.

19 év óta tájékoztatja a lakosságot. A *Polgár* messze a legolvasottabb és leghitelesebbnek tartott lap a városban, mindezt tárgyilagos stílusának és pontos híreinek köszönheti. Értékét növeli, hogy több önkormányzati cikluson keresztül megőrizte vezető szerepét. Mindez tulajdonos-főszerkesztőjének, Vetési Imrének az érdeme, aki fáradhatatlanul dolgozik a lap sikeréért. Az ingyenes, a dunakeszi postaládákba is bedobott újság napjainkban mintegy 18.000 példányban jelenik meg, általában 32 oldalon.

A *Polgár* „testvérlapja” a kéthetente megjelenő *Dunakanyar Régió*, amely egy évfolyammal jár a *Polgár* előtt, vagyis húsz éve tájékoztatja a környék lakosságát, mivel nemcsak Dunakeszin, hanem Fót, Szentendre, Göd, Sződliget, Vác, Verőce, Kismaros, Nagymaros, Zebegény és Szob területén is megjelenik, feldolgozva ezen települések híreit. A jelenleg nyolcoldalas újság Dunakeszinek általában 1-2 oldalt szentel. A lap kiadó-főszerkesztője Vetési Imre.

A rendszeresen megjelenő lapok közül kiemelendő az évente három alkalommal (május, szeptember, december) napvilágot látó *Dunakeszi Helytörténeti Szemle* című folyóiratot, amely a város helytörténeti lapja. A *Szemle* nem a jelenkor eseményeiről tudósít, hanem a régmúlt történéseit kutatja. A cikkeket helytörténeti kutatók, illetve a helyismeret iránt vonzalmat érző civilek írják. A rendszerint nyolcoldalas lap kiadója a DÓHSZK Kölcsey Ferenc Városi Könyvtár, szerkesztője Lőrincz Róbert könyvtárvezető. Nagy előnyei közé tartozik, hogy a 2008 óta megjelent minden lapszám elektronikusan is, bárki számára hozzáférhető.

2011 tavaszától negyedévente jelenik meg a *Kultúrnegyed* című programfüzet, amely a város kulturális, sport és szabadidős programjait gyűjti össze. Az önkormányzati kiadású programajánlót a VOKE József Attila Művelődési Központ munkatársai szerkesztik.

Az online hírforrások közül elsőként említendő a város honlapja, a *dunakeszi.hu*. A weboldal 2017. szeptemberében megújult, kiemelt funkcióként megjelenik rajta az ügyintézés, a friss hírek és programinformációk. Az online hírportálok közül a legnépszerűbb a *dunakeszipost.hu*. A 2015-ben indult internetes újságban közérdekű és színes hírek, vélemények olvashatók.

DUNAKESZI VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK ARCHANTOLÓGIÁJA (1950–)

Dunakeszi VB-elnökei és tanácselnökei (1950–1990)³⁹⁵

Bukovszky Sándorné	1950–1954
Ifj. Gelencsér István	1954–1957
Major Gyula	1957–1960
Dr. Velner Lajos	1960–1973
Török Sándor	1973–1980
Metykó Gyuláné	1980–1988
Villási László	1988–1990

Dunakeszi VB-titkárai (1950–1990)

Nagy Gyula	1950–1957
Dr. Tihanyi Károly	1958–1963
Monori Balázs	1963–1971
Kiss László	1971–1973.01.12.
Dr. Korda Kálmán	1973.01.12.–1975.01.31.
Dr. Jancskár Sándor	1975.02.01.–1988.12.31.
Dr. Simon Ágota	1989.01.01.–01.31.
Dr. Hajas István	1989.02.01.–1990.12.31.

Dunakeszi polgármesterei (1990-től)

Dr. Örményi László	1990–1994
Villási László	1994–1996
Kecskeméthy Géza	1997–2010
Dióssi Csaba	2010–

Dunakeszi alpolgármesterei (1990-től)

Németh István	1990–1994
Kecskeméthy Géza	1995–1997
Erdész Zoltán	1998–2002
Erdész Zoltán, László Zoltán, Szabó Tamás (társadalmi megbízatású)	2002–2006
Erdész Zoltán	2006–2010*
Dióssi Csaba	2007–2010
Erdész Zoltán	2010–

* 2009–2010-ben társadalmi megbízatású alpolgármesterként dolgozott

³⁹⁵ készítette: Lőrincz Róbert

Dunakeszi jegyzői (1990-től)

Dr. Hajas István	1990-2001
Dr. Dóczy István	2001-2004
Dr. Illés Melinda	2004-2011
Dr. Molnár György	2011-

Dunakeszi aljegyzői (1995-től)

Dr. Dóczy István	1995-2001
Dr. Illés Melinda	2001-2004.12.31.
Németh Lászlóné	2005.01.01.-2011*
Dr. Bábosik Dóra	2012-2015
Manhalder Zoltánné	2015.03.01.-2017.07.31.
Dr. Szarvas Aliz	2017.08.01.-

* Fél évig -pályázó hiányában - betöltetlen volt a munkakör.

Dunakeszi Szakorvosi Rendelőintézetének vezetői (1969-től)

Dr. Zalay Bálint	1969.11.01.-1974.05.
Dr. Sántori Árpád	1974.05.-1977.11.
Dr. Tölgyesi Ferenc	1977.11.-1984
Dr. Gódor Ferenc	1984-1987.12.31.
Dr. Molnár László (megbízott)	1988.01.01.-1988.04.30.
Dr. Muskó Alexandra	1988.05.01.-1990.12.31.
Dr. Molnár László (megbízott)	1991.01.01.-01.20.
Dr. Néder Miklós	1991.01.21.-1998.11.30.
Dr. Belső László (önkormányzati biztos)	1998.10.01.-1999.07.31.
Dr. Czalbért Halasi János	1999.08.01.-2007
Dr. Kollár Zoltán	2007-2008.12.31.
Dr. Gógucz Attila	2009.03.-2011.12.31
Erdész Zoltán	2011.12.31-2012.03.
Dr. Pál Miklós	2012.03.-

Dunakeszi rendőrkapitányai (1983-tól)³⁹⁶

Pataki Péter r. őrnagy	1983.01.01.–1988.04.30.
Tószegi István r. őrnagy	1988.05.01.–1990.07.31.
Dr. Dezső Gyula r. százados	1990.08.01.–1991.05.31.
Orlay Ibolya r. százados	1991.06.01.–1991.07.30.
Weltner Sándor r. alezredes	1991.08.01.–1996.08.31.
Dr. Besenyey Gábor r. alezredes	1996.09.01.–2004.02.28.
Dr. Juhász István r. ezredes	2004.03.15.–2006.07.15.
Kovács László r. alezredes	2006.07.16.–2012.03.31.
Péter Zoltán r. őrnagy	2012.04.01.–2012.09.15.
Tóth Csaba r. ezredes	2012.09.16.–

Dunakeszi díszpolgárai (1921–2017)³⁹⁷

Apponyi Albert, gr.	1921
Gömbös Gyula	1931
Johan Béla, dr.	1935
Győrváry Ferencné	1972
Szócs József	
Hajdu Miklós	
Osvay László, dr.	
Pandur József	
Tóth Mária	1990
Jancskár Sándor, dr. (posztumusz)	
Keresztes Mihály	
Örményi László	1994
Dallos Gyula	1996
Sipos István (posztumusz)	1999
Benyovszky Lajos	2000
Brusznay József, dr.	
Gazdaghné Wittner Mária	2001
Oláh Antal, dr.	
Kindler József, dr.	2002
Sellei Zoltán	2003
Erdei Zsolt	2004
Gérecz Attila (posztumusz)	
Szakáll Lászlóné	2005
Varga Lajos	

³⁹⁶ A Rendőrkapitányság 1983-ban jött létre. Készítette: a Dunakeszi Rendőrkapitányság

³⁹⁷ készítette: Lőrincz Róbert

Domokos Mihály, dr.	2006
Szuppán Irén	2007
Kollár Albin	2008
Kurdics József	
Csákó József	2009
Dian József	
Kisida Elek, dr.	2013
Terbe Józsefné	2014
Kecskeméthy Géza	2015
Varga Tibor	2017

Dunakeszi Életmű-díj

Szakáll Lászlóné	2015
Terbe Józsefné	2018